

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ -ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις - Ενωσιακό δίκαιο
Άρθρο 4	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
Άρθρο 5	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 6	Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων
Άρθρο 7	Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων
Άρθρο 8	Μη επιλέξιμες δαπάνες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 9	Είδη ενισχύσεων
Άρθρο 10	Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα
Άρθρο 11	Εντάσεις και ύψη εκτός περιφερειακών ενισχύσεων
Άρθρο 12	Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 13	Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων
Άρθρο 14	Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 15	Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 16	Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 17	Υποβολή αίτησης
Άρθρο 18	Περιεχόμενο αξιολόγησης
Άρθρο 19	Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 20	Αποφάσεις ένταξης σε καθεστώτα ενισχύσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	
Άρθρο 21	Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

Άρθρο 22	Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 23	Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας
Άρθρο 24	Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	
Άρθρο 25	Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων
Άρθρο 26	Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων
Άρθρο 27	Παράβολα
Άρθρο 28	Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 29	Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα
Άρθρο 30	Προκήρυξη καθεστώτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	
Άρθρο 31	Σκοπός
Άρθρο 32	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 33	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 34	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 35	Δικαιούχοι
Άρθρο 36	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 37	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	
Άρθρο 38	Σκοπός
Άρθρο 39	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 40	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 41	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 42	Δικαιούχοι
Άρθρο 43	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 44	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ	
Άρθρο 45	Σκοπός
Άρθρο 46	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

Άρθρο 47	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 48	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 49	Δικαιούχοι
Άρθρο 50	Διαδικασία αξιολόγησης
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	
Άρθρο 51	Σκοπός
Άρθρο 52	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 53	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 54	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 55	Δικαιούχοι
Άρθρο 56	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 57	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	
Άρθρο 58	Σκοπός
Άρθρο 59	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 60	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 61	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 62	Δικαιούχοι
Άρθρο 63	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 64	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΑΛΙΕΙΑ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	
Άρθρο 65	Σκοπός
Άρθρο 66	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 67	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 68	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 69	Δικαιούχοι
Άρθρο 70	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 71	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	
Άρθρο 72	Σκοπός
Άρθρο 73	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 74	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 75	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 76	Δικαιούχοι
Άρθρο 77	Διαδικασία αξιολόγησης
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	
Άρθρο 78	Σκοπός

Άρθρο 79	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 80	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 81	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 82	Δικαιούχοι
Άρθρο 83	Διαδικασία αξιολόγησης
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 84	Σκοπός
Άρθρο 85	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 86	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 87	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 88	Δικαιούχοι
Άρθρο 89	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 90	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
Άρθρο 91	Σκοπός
Άρθρο 92	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 93	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 94	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 95	Δικαιούχοι
Άρθρο 96	Διαδικασία αξιολόγησης
Άρθρο 97	Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
Άρθρο 98	Σκοπός
Άρθρο 99	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 100	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 101	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 102	Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης
Άρθρο 103	Δικαιούχοι
Άρθρο 104	Διαδικασία αξιολόγησης
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ	
Άρθρο 105	Σκοπός
Άρθρο 106	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 107	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 108	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 109	Δικαιούχοι
Άρθρο 110	Διαδικασία αξιολόγησης
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360°	
Άρθρο 111	Σκοπός

Άρθρο 112	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 113	Επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 114	Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων
Άρθρο 115	Δικαιούχοι
Άρθρο 116	Διαδικασία αξιολόγησης
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	
Άρθρο 117	Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων
Άρθρο 118	Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων
Άρθρο 119	Επιτροπή Ενστάσεων
Άρθρο 120	Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 121	Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών
Άρθρο 122	Γνωμοδοτική Επιτροπή
Άρθρο 123	Επιτροπή Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής
Άρθρο 124	Αποζημιώσεις μελών Επιτροπών
Άρθρο 125	Υποχρέωση μελών επιτροπών υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 126	Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν)
Άρθρο 127	Όροι δημοσιότητας
Άρθρο 128	Αξιολόγηση συνεπειών ενισχύσεων
ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ- ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ	
Άρθρο 129	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 130	Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 131	Παραρτήματα Α΄ και Β΄
Άρθρο 132	Έναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της Χώρας με τη χορήγηση κινήτρων σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους, προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), η περαιτέρω ενίσχυση του τουρισμού και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Για την επίτευξη των σκοπών αυτών εισάγονται ρυθμίσεις για την επιτάχυνση όλων των διαδικασιών αξιολόγησης, έγκρισης, ελέγχου και πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στα καθεστώτα του νόμου αυτού.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελεί η θέσπιση καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια, τα οποία δύνανται να υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων,
2. Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων,
3. Νέο Επιχειρείν,
4. Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης,
5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία,
6. Αγροδιατροφή -πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια,
7. Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα,
8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια,
9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων,
10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού,
11. Μεγάλες επενδύσεις,
12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας,
13. Επιχειρηματικότητα 360°.

Άρθρο 3

Γενικές αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις - Ενωσιακό δίκαιο

1. Η υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος διέπεται, ιδίως από:

α. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (Γ.Α.Κ.)] (L 187),

β. την υπ' αριθμ. C (2021) 2594 final/19.4.21 Ανακοίνωση της Ε.Ε. «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2022-2027»,

γ. τον εγκεκριμένο, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για τις Περιφέρειες της Ελληνικής Επικράτειας της περιόδου 2022 - 2027,

δ. τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 193),

ε. τον Κανονισμό αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και την υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθμ. 1224/2009 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 104/2000 του Συμβουλίου, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στον Γ.Α.Κ. και στον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθμ. 1388/2014 της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 369),

στ. τον Κανονισμό 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (L 231).

2. Τα υπαγόμενα στο παρόν επενδυτικά σχέδια διέπονται από τους εξής κανόνες:

α. Κανόνας σώρευσης

αα. Επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται βάσει των καθεστώτων του παρόντος επιτρέπεται να υπαχθούν σε άλλο καθεστώς ενισχύσεων ή καθεστώς ενισχύσεων «ήσσονος σημασίας» (de minimis), ή να δανειοδοτηθούν με δάνεια που ενέχουν στοιχεία κρατικής στήριξης, με την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις του παρόντος και οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει άλλων καθεστώτων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν σωρευθούν, δεν οδηγούν σε υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 9 του άρθρου 4 ή των ποσών ενίσχυσης που ορίζονται στον Γ.Α.Κ., στους Κανονισμούς «ήσσονος σημασίας» (de minimis) ή στην οικεία απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

αβ. Για να εξακριβωθεί, στο πλαίσιο των καθεστώτων του παρόντος, η τήρηση των ορίων, των μέγιστων εντάσεων ενίσχυσης και των μέγιστων ποσών ενίσχυσης που προβλέπονται στον Γ.Α.Κ., λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται τόσο στο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο όσο και στην επιχείρηση, εφόσον αυτή υλοποιεί περισσότερα του ενός επενδυτικά σχέδια, ενώ ελέγχεται η περίπτωση τεχνητής κατάταμής του.

αγ. Αν ενωσιακή χρηματοδότηση, η οποία υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, κοινές επιχειρήσεις ή τους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους, συνδυάζεται με ενίσχυση του παρόντος, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Γ.Α.Κ. και οι μέγιστες εντάσεις ή ποσά ενίσχυσης, λαμβάνεται υπόψη μόνο η κρατική ενίσχυση, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης, όπως καθορίζεται από τους κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.

β. Χαρακτήρας κινήτρου

Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω των καθεστώτων του παρόντος λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Αρχή «Deggendorf»

Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος δεν μπορούν να υπαχθούν σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει της οποίας οι προγενεστέρως χορηγηθείσες ενισχύσεις έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 4 **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ. και οι ακόλουθοι:

1. Αρχική επένδυση (άρθρο 2 παρ. 49 Γ.Α.Κ.):

α. Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σ' αυτή, ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.

β. Η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.

2. Αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα (άρθρο 2 παρ. 51 Γ.Α.Κ.):

α. Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούνταν προηγουμένως στην εγκατάσταση.

β. Η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούνταν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά.

3. Ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα: Κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE - αναθεώρηση 2, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE - αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων Κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (L 393) (άρθρο 2 παρ. 50 Γ.Α.Κ.).

4. Έναρξη εργασιών: Το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 παρ. 50 Γ.Α.Κ.).

5. Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο: Για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων του παρόντος, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε πρόσθετη αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (L 154) (αρ. 14 παρ. 13 Γ.Α.Κ.).

6. Ενισχυόμενο κόστος: Το συνολικό ποσό που συνιστά το μέρος των επιλέξιμων δαπανών, το οποίο τελικά ενισχύεται βάσει των ορίων και περιορισμών του παρόντος.

7. Επιλέξιμες δαπάνες: Όσες δαπάνες επιτρέπεται να ενισχυθούν βάσει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.

8. Επιλέξιμο κόστος: Το συνολικό ποσό που προκύπτει από το άθροισμα των επιλέξιμων δαπανών.

9. Ένταση ενίσχυσης: Το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, εκφρασμένο ως ποσοστό των ενισχυόμενων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων (άρθρο 2 παρ. 26 Γ.Α.Κ.).

10. Κρατική ενίσχυση: Κάθε μέτρο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «η Συνθήκη») (άρθρο 2 παρ. 1 Γ.Α.Κ.).

11. Μετεγκατάσταση: Μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή

δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (άρθρο 2 παρ. 61 Γ.Α.Κ.).

12. Περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση: Οι περιφερειακές ενισχύσεις που ορίζονται στα άρθρα 13 και 14 του Γ.Α.Κ. που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της περ. 14 (άρθρο 2 παρ. 41 Γ.Α.Κ.).

13. Μη περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις: Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μη περιφερειακού χαρακτήρα επενδυτικά σχέδια ή επενδυτικές δαπάνες.

14. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή ΜμΕ: Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα Ι του ΓΑΚ (άρθρο 2 παρ. 2 του Γ.Α.Κ.). Όσες επιχειρήσεις δεν εντάσσονται στην έννοια των ΜμΕ θεωρούνται μεγάλες.

15. Προβληματική επιχείρηση: Η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μια από τις προϋποθέσεις που τίθενται στην παρ. 18 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ.

16. Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ): Οποιοσδήποτε εργάστηκε με πλήρες ωράριο στην επιχείρηση για ένα (1) έτος, δηλαδή για τριακόσιες (300) ημέρες, με απασχόληση οκτώ (8) ωρών ανά ημέρα εργασίας, υπολογίζεται ως μία (1) ΕΜΕ.

17. Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.): Κατάλογος των περιοχών που έχουν οριστεί από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και έχουν λάβει την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ορίζονται τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων που δύνανται να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις στις περιφέρειες της Χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 5

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α΄ «Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια».

2. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις για επιλέξιμες δαπάνες:

- α. Περιφερειακού χαρακτήρα για αρχική επένδυση, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με ενισχύσεις μη περιφερειακού χαρακτήρα των λοιπών τμημάτων του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή
- β. αποκλειστικά μη περιφερειακού χαρακτήρα από τα υπόλοιπα τμήματα του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε καθεστώτα που προβλέπονται στο Μέρος Β΄.

Άρθρο 6

Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις, με την επιφύλαξη ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στον παρόντα, είναι οι κατωτέρω:

α. Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και συγκεκριμένα δαπάνες για:

αα. Την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, και για κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα

άτομα με αναπηρία και στα εμποδιζόμενα άτομα, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α' και στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερ. βδ' της περ. β' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α'. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και στην περίπτωση που πραγματοποιούνται επί κατασκευών οι οποίες, κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος, έχουν υπαχθεί στον ν. 1337/1983 (Α' 33) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) ή στον ν. 4495/2017 (Α' 167). Η έναρξη καταβολής των ενισχύσεων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές για τις οποίες δεν έχει περαιωθεί η ως άνω διαδικασία νομιμοποίησης ή τακτοποίησής τους.

αβ. Την αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:

- i. η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει,
- ii. η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη,
- iii. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους,

αγ. Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.

αδ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου αποκτάται η χρήση, υπό την προϋπόθεση ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός περιέρχεται στην κυριότητα του μισθωτή, κατά τη λήξη της σύμβασης.

αε. Τον εκσυγχρονισμό ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικών εγκαταστάσεων,

β. Επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, και συγκεκριμένα δαπάνες για:

βα. Τη μεταφορά τεχνολογίας, μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

ββ. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Οι δαπάνες των υποπερ. βα' και ββ' πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

- i. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για πέντε (5) τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης ή για τρία (3) τουλάχιστον έτη στην περίπτωση των ΜμΕ,
- ii. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης,
- iii. να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι ενισχυόμενες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜμΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο πενήντα τοις εκατό (50%).

γ. Το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περ. α' ή/και β'.

2. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένη σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τις Ε.Μ.Ε. του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, και

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη εγκατάσταση για περίοδο πέντε (5) τουλάχιστον ετών για μεγάλες, τεσσάρων (4) τουλάχιστον ετών για μεσαίες επιχειρήσεις και τριών (3) τουλάχιστον ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

Άρθρο 7

Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις σε εφαρμογή των καθεστώτων του Μέρους Β', με τους ειδικότερους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Γ.Α.Κ., είναι όσες δαπάνες τίθενται στο Παράρτημα Β' Επιπρόσθετα, στα καθεστώτα ενισχύσεων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (Δ.Α.Μ.)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία» και «Επιχειρηματική εξωστρέφεια και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» περιλαμβάνονται επιλέξιμες δαπάνες που ορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ..

Άρθρο 8

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων:

α. Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης, εκτός εάν αποτελούν τμήμα των δαπανών εκκίνησης του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν» του Μέρους Β' ή εντάσσονται στις περιπτώσεις των παρ. 3, 5 και 13 του Παραρτήματος Β' ή προβλέπονται στα άρθρα 25, 29 και 31 του Γ.Α.Κ..

β. Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός εάν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού, ή είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης, ή περιλαμβάνονται στις δαπάνες εκκίνησης του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν» του Μέρους Β',

γ. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων.

δ. Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

ε. Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο ακινήτων, μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.

στ. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4170/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για δώδεκα (12) τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Οι μισθώσεις αυτές δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 9

Είδη ενισχύσεων

1. Στα επενδυτικά σχέδια τα οποία υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Φορολογική απαλλαγή, η οποία συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση την οικεία φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, ο οποίος αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) και συνιστά ισόποσο αποθεματικό, το οποίο τηρείται σε διακριτό λογαριασμό στις οικονομικές τους καταστάσεις.

β. Επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού, για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησής τους και εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη, και η προθεσμία άρχεται από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης.

δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση.

ε. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Μέρος Β' που αφορά στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν», που συνίσταται στην επιδότηση επιτοκίου δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή των εξόδων ασφάλισης των δανείων υψηλού κινδύνου που καταβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα που τα χορηγούν.

2. Τα είδη ενισχύσεων των περ. α', β' και γ' της παρ. 1 παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος

ενίσχυσης της περ. δ' της παρ. 1 παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 6.

Άρθρο 10

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα

Οι εντάσεις και τα ανώτατα ύψη των ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων κάθε καθεστώτος ενίσχυσης τελούν υπό τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις και εξειδικεύονται περαιτέρω στο Μέρος Β':

α. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (εγκεκριμένα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων) καθορίζονται από τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.) και αφορούν στις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι εν λόγω εντάσεις προσαυξάνονται κατά δέκα τοις εκατό (10%) για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι τοις εκατό (20%) για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

β. Οι αναφερόμενες στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων του Χ.Π.Ε. δεν ισχύουν για επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται, επίσης, και στις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 7.

γ. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) (Περιοχές «α»), όπως αυτές προσδιορίζονται στον Χ.Π.Ε., οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου.

δ. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. (Περιοχές «γ»), οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ενώ σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη εγκατάσταση.

ε. Για τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ (μεγάλα επενδυτικά σχέδια) το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο υπολογίζεται ως εξής:

εα. Για το τμήμα της δαπάνης μέχρι πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ, παρέχεται το εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, εξαιρουμένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ανώτατο περιφερειακό όριο).

εβ. Για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και μέχρι τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το πενήντα τοις εκατό (50%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή.

εγ. Για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ δεν παρέχεται κανένα ποσοστό ενίσχυσης, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στην περ. (β) της παρ. 3 του άρθρου 54.

Άρθρο 11

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι εντάσεις των ενισχύσεων και το ύψος των ενισχυόμενων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων για τα οποία παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις ορίζονται στο Παράρτημα Β'.

2. Για τις εντάσεις και το ύψος των ενισχυόμενων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης, όπως αυτές των καθεστώτων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΔΑΜ)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», καθώς και

«Επιχειρηματική εξωστρέφεια και Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας», εφαρμόζονται οι διατάξεις των επί μέρους Τμημάτων του Γ.Α.Κ., καθώς και οι διατάξεις που αφορούν είδη, ένταση και ποσά εκάστου καθεστώτος.

Άρθρο 12

Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων

1. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, με εξαίρεση όσα από τα καθεστώτα του Μέρους Β' ορίζουν είτε μεγαλύτερο, είτε μικρότερο ποσό, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ. και της παρ. 5 του άρθρου 30.
2. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου του. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπόψη το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής. Το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης περικλύπεται αναλογικά κατά είδος ενίσχυσης και ομάδα δαπανών. Τα ανώτατα όρια της παρούσας προσαυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50 %) στις περιπτώσεις που η ενίσχυση δίδεται με τη μορφή της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση τα όσα ειδικότερα ορίζονται στο καθεστώς της «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 13

Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων, που χορηγούνται με βάση τα καθεστώτα του Μέρους Β' είναι οι φορείς επενδύσεων που είναι εγκατεστημένοι ή έχουν υποκατάστημα στην Ελληνική Επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:
 - α. Εμπορική εταιρεία,
 - β. συνεταιρισμός,
 - γ. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.),
 - δ. υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,
 - ε. κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα,
 - στ. δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον:
 - στα. δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού,
 - στβ. δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών,
 - στγ. δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 22.
2. Από τις ενισχύσεις και την υπαγωγή στα καθεστώτα του Μέρους Β' εξαιρούνται:

- α. επιχειρήσεις, σε βάρος των οποίων εκκρεμεί, κατά την υποβολή της αίτησης επενδυτικού σχεδίου, διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων (αρχή Deggendorf),
- β. οι προβληματικές επιχειρήσεις,
- γ. επιχειρήσεις οι οποίες, κατά τα δύο (2) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης:
- γα. Έχουν μετεγκαταστήσει την επιχειρηματική εγκατάσταση, στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση ή
- γβ. αρνούνται να δεσμευθούν ότι δεν θα μετεγκαταστήσουν την ως άνω επιχειρηματική εγκατάσταση, για περίοδο δύο (2) ετών, μετά από την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης,
- δ. επιχειρήσεις, οι οποίες υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 14

Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων

1. Κάθε φορέας συμμετέχει στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση.
2. Στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνεται κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

Άρθρο 15

Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων

Για την υπαγωγή στα καθεστώτα του Μέρους Β' απαιτείται η ύπαρξη ελάχιστου ύψους του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, το οποίο προσδιορίζεται με βάση το μέγεθος του φορέα, και συγκεκριμένα ανέρχεται στο:

- α. ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για μεγάλες επιχειρήσεις,
- β. ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ για μεσαίες επιχειρήσεις,
- γ. ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ για μικρές επιχειρήσεις,
- δ. ποσό των εκατό πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ για πολύ μικρές επιχειρήσεις,
- ε. ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (Α.Σ.), τους Αστικούς Συνεταιρισμούς, τις Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.) και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.).

Άρθρο 16

Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

1. Τα επενδυτικά σχέδια για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α. Δημιουργία νέας μονάδας.
 - β. Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας.
 - γ. Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν με τον όρο ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τουλάχιστον τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως

η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου.

δ. Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας. Επί μεγάλων επιχειρήσεων, απαιτείται επίσης οι ενισχυόμενες επενδυτικές δαπάνες να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού, οι οποίες συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί και έγιναν κατά τα τρία (3) προηγούμενα φορολογικά έτη. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις, θεωρείται ότι δεν πληρούνται η ως άνω προϋπόθεση.

2. Κατά την εξέταση των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμόζεται η έννοια του ενιαίου επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 17

Υποβολή αίτησης

1. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α. Την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης (μεγάλη, μεσαία, μικρή, πολύ μικρή),
- β. την περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ημερομηνιών έναρξης και λήξης,
- γ. τον τόπο εκτέλεσης του έργου,
- δ. τον κατάλογο των δαπανών του έργου,
- ε. τα είδη και το ποσό ενίσχυσης και
- στ. το χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου.

2. Η αίτηση υπαγωγής και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (ΠΣ-Αν), όπως προβλέπεται στο άρθρο 126, και ο φορέας ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή και καταχώρισή τους. Όλα τα ανωτέρω τηρούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία παραλαβής, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 17. Το περιεχόμενο της αίτησης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στις αποφάσεις προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

3. Οι αιτήσεις για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται ως εξής, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα οικεία καθεστώτα:

- α. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, τα οποία υλοποιούνται μέσα στα όρια της εκάστοτε περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
- β. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ και έως τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ, που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης.
- γ. Τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4. Με την υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης και των συνημμένων δικαιολογητικών, με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας.

5. Οι αιτήσεις υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, το πρότυπο της οποίας αποτελεί παράρτημα της

οικείας προκήρυξης καθεστώτος. Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 117, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στις διατάξεις που αφορούν στην άσκηση ιδιωτικού έργου. Το πρόσωπο που υπογράφει την έκθεση πιστοποίησης δεν συμμετέχει υπό οιαδήποτε ιδιότητα στην Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 120, για όσα επενδυτικά σχέδια έχει υποβάλλει την εν λόγω έκθεση πιστοποίησης.

6. Σε όσες περιπτώσεις ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου πρόκειται να λάβει δάνειο από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την υλοποίηση του επενδυτικού του σχεδίου, η αίτηση υπαγωγής πρέπει να συνοδεύεται από εκτίμηση του ευλόγου κόστους και της βιωσιμότητάς του από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

7. Δεν επιτρέπεται η υποβολή αίτησης υπαγωγής:

α. Σε περισσότερα του ενός καθεστώτα ενισχύσεων από τον ίδιο φορέα, για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο ή τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, ή

β. για επενδυτικό σχέδιο το οποίο, είτε στο σύνολό του είτε εν μέρει, έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή άλλων καθεστώτων ενίσχυσης.

Οι ως άνω αιτήσεις απορρίπτονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, το δε παράβολο του άρθρου 27 καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου.

8. Με την απόφαση της προκήρυξης του άρθρου 30 μπορούν να διαφοροποιούνται οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων της παρ. 3. Με την ίδια απόφαση ορίζονται το ακριβές περιεχόμενο της έκθεσης πιστοποίησης, καθώς και ο τρόπος εφαρμογής της παρ. 5.

Άρθρο 18

Περιεχόμενο αξιολόγησης

Για την υπαγωγή στα καθεστώτα του Μέρους Β' απαιτείται η διενέργεια αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, η οποία περιλαμβάνει έλεγχο νομιμότητας, καθώς και αξιολόγηση εύλογου κόστους και έλεγχο δεικτών βαθμολογίας:

α. Ο έλεγχος νομιμότητας, για κάθε επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει με ποινή αποκλεισμού τα εξής:

αα. Πλήρη συμμόρφωση της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τον παρόντα και τους όρους της προκήρυξης,

αβ. τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, με την προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, ιδίως φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που ορίζεται στην απόφαση προκήρυξης,

αγ. τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου μέσω ιδίων κεφαλαίων ή με εξωτερική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

β. Η αξιολόγηση του εύλογου κόστους και ο έλεγχος δεικτών γίνεται επί τη βάση:

βα. εκτίμησης του εύλογου κόστους των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου,

ββ. εκτίμησης της υποβληθείσας ανάλυσης βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου,

βγ. πλήρωσης δεικτών βαθμολογίας με βάση τα εξής ενδεικτικώς αναφερόμενα κριτήρια:

i. οικονομική επίδοση του φορέα, όπως δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβάρυνσης, αποδοτικότητας κεφαλαίων,

ii. διαθέσιμα κεφάλαια μετόχου/εταίρου,

iii. κάλυψη ίδιας συμμετοχής με κεφάλαια εξωτερικού,

iv. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης της επένδυσης,

v. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης του φορέα μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης,

vi. δημιουργούμενες θέσεις εργασίας, με έμφαση σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό,

- vii. αξιοποίηση αργούντων κτιρίων,
- viii. άλλα κριτήρια αναλόγως των σκοπών των καθεστώτων του Μέρους Β', τα οποία εξειδικεύονται στις οικείες προκηρύξεις.

Άρθρο 19 **Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης**

1. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 118 ή από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) ή από μέλος του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών στις περιπτώσεις της παρ. 3 ή δύναται να ανατίθεται με την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 28Α. Εάν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ή υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή δικαιολογητικών που δεν υποβλήθηκαν, εφόσον συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την έκδοσή τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, τάσσεται προθεσμία έως επτά (7) εργάσιμων ημερών στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να τις παράσχει ή να τα υποβάλει. Η δυνατότητα αξιοποιείται άπαξ. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται στο σύνολό της.
2. Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων εκκινεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ολοκληρώνεται με το αποτέλεσμα του ελέγχου αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης εντός προθεσμίας:
 - α. σαράντα πέντε (45) ημερών από τη λήξη του καθεστώτος, για τις περιπτώσεις της συγκριτικής αξιολόγησης,
 - β. τριάντα (30) ημερών για τις περιπτώσεις της άμεσης αξιολόγησης.
 Οι ως άνω προθεσμίες αναστέλλονται κατά τον μήνα Αύγουστο.

Στις περιπτώσεις που, για λόγους τεχνικής φύσεως, οι οποίοι αφορούν στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (Π.Σ.-Αν.), δεν είναι εφικτή η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Π.Σ.-Αν., η διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης ολοκληρώνεται εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την έκδοση διαπιστωτικής πράξης λειτουργίας του συστήματος από τον Γενικό Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.). Η διαδικασία άμεσης αξιολόγησης ολοκληρώνεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της άνω διαπιστωτικής πράξης, για όσες αιτήσεις έχουν ήδη υποβληθεί.

Στις περιπτώσεις υπέρβασης των ως άνω ορίων, ο έλεγχος αξιολόγησης ανατίθεται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών - Λογιστών της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 117. Ο ορκωτός ελεγκτής οφείλει, το αργότερο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ανάθεση, να ολοκληρώσει την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων.
3. Η αξιολόγηση του ευλόγου κόστους και ο έλεγχος των δεικτών βαθμολογίας διενεργούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης ή με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην οικεία προκήρυξη των καθεστώτων ενίσχυσης.
4. Με βάση τα αποτελέσματα της συγκριτικής αξιολόγησης τα οποία προέρχονται είτε από την Επιτροπή Αξιολόγησης είτε από τον έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών, καταρτίζεται Προσωρινός Πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης.
5. Μετά τα αποτελέσματα της άμεσης αξιολόγησης εκδίδεται πράξη από τα όργανα της παρ. 1, με την οποία απορρίπτεται ή γίνεται δεκτή η υποβληθείσα αίτηση κατά τον έλεγχο νομιμότητας. Η πράξη αυτή κοινοποιείται στον φορέα.
6. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δύναται να υποβάλει ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από:

- α. Την ανάρτηση του Προσωρινού Πίνακα της παρ. 4 στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Σ.Δ.Ι.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή
- β. την κοινοποίηση της πράξης που εκδίδεται στην περίπτωση της παρ. 5, εφόσον η αίτησή του απορρίφθηκε κατά τον έλεγχο νομιμότητας, ή στρέφεται κατά των αποτελεσμάτων αξιολόγησης του ευλόγου κόστους και της βαθμολογίας του επενδυτικού του σχεδίου.
7. Οι ενστάσεις αυτές υποβάλλονται ενώπιον της Επιτροπής Ενστάσεων του άρθρου 119 και αποτελούν ενδικοφανείς προσφυγές.
8. Στην περίπτωση της συγκριτικής αξιολόγησης, μετά από την έκδοση αποφάσεων από την Επιτροπή Ενστάσεων, καταρτίζεται οριστικός πίνακας κατάταξης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ενισχυόμενο κόστος επένδυσης.
9. Στην απόφαση προκήρυξης είναι δυνατόν να εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια, η μεθοδολογία, η προθεσμία παροχής διευκρινίσεων, τα όργανα και η διαδικασία της αξιολόγησης και καθορίζονται τα επιμέρους στοιχεία αξιολόγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι δείκτες βαθμολόγησης και η στάθμισή τους, καθώς και η ελάχιστη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώνει το επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου να συμπεριληφθεί στους πίνακες κατάταξης.
10. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων εκδίδει Οδηγό Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και ΣΔΙΤ και περιλαμβάνει τις μεθόδους ελέγχου των προϋποθέσεων νομιμότητας και τις μεθόδους αξιολόγησης, τα πρότυπα κόστη ανά είδος επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.

Άρθρο 20

Αποφάσεις ένταξης σε καθεστώς ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος εντάσσονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β', κατόπιν έκδοσης ατομικής απόφασης υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17.
2. Περίληψη της απόφασης υπαγωγής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».
3. Στις περιπτώσεις μη έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου εκδίδεται απορριπτική απόφαση από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, η οποία κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερομένου. Το σχετικό παράβολο δεν επιστρέφεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Άρθρο 21

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

1. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β' ελέγχονται κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.
2. Ο έλεγχος μπορεί να είναι είτε διοικητικός έλεγχος (επί των εγγράφων του φακέλου) είτε επιτόπιος έλεγχος.
 - α. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται:
 - αα. είτε από την υπηρεσία και προς τον σκοπό αυτό δύναται να επιλέγονται μέλη από όλες τις υπηρεσίες των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17,

αβ. είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του άρθρου 120. Για την παρακολούθηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων ο διοικητικός έλεγχος δύναται να διενεργείται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας.

β. Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του άρθρου 120, ή επιλέγεται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου από μέλη του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7).

3. Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους:

α. άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, προκειμένου για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, διενεργείται υποχρεωτικά από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 (ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία) και

β. κάτω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, προκειμένου για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, διενεργείται είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.), είτε από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 (ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία).

Σε περίπτωση που διενεργείται διοικητικός έλεγχος, ύστερα από αίτημα του φορέα για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50 %) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65 %) του επενδυτικού σχεδίου, ο έλεγχος κατά το στάδιο ολοκλήρωσης πραγματοποιείται υποχρεωτικά από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 120, το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.), για όσα επενδυτικά σχέδια δεν υπερβαίνουν τις επτακόσιες χιλιάδες (700.000) ευρώ.

4. Σκοπός του ελέγχου είναι η διαπίστωση:

α. Της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με το παρόν, καθώς και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων των αποφάσεων προκήρυξης και υπαγωγής και

β. η διαπίστωση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

5. Ο έλεγχος διακρίνεται στον τακτικό έλεγχο και στον έκτακτο έλεγχο:

α. Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, προκειμένου να πιστοποιηθεί, με την έκδοση σχετικής απόφασης των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17, ότι:

αα. έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) διαζευκτικά, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης και να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24,

αβ. έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο και έχει αρχίσει η παραγωγική λειτουργία της επένδυσης κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 23.

β. Έκτακτος έλεγχος μπορεί να διενεργείται οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17.

6. Για την υποβολή αίτησης τακτικού ελέγχου απαιτείται:

α. Η υποβολή συνοδευτικών δικαιολογητικών σύμφωνα με την προκήρυξη, τα οποία ελέγχονται από τα όργανα ελέγχου του άρθρου 120,

β. κατάθεση παραβόλου του άρθρου 27 και

γ. ο έλεγχος της πληρότητας του αιτήματος ελέγχου, ο οποίος διενεργείται από τα όργανα που είναι επιφορτισμένα με αυτόν.

7. Μετά από την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου συντάσσεται έκθεση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν).

8. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο πληρότητας της έκθεσης ελέγχου και των όρων της απόφασης υπαγωγής και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α. Αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης.

β. Αν διαπιστώσει ελλείψεις ή σσοςος σημασίας, οι οποίες αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου, είτε στην επένδυση, παραγγέλλει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου.

γ. Αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις της έκθεσης ελέγχου, παραγγέλλει την εκ νέου διενέργεια ελέγχου από όργανο με διαφορετική σύνθεση, ή ενημερώνει τον φορέα της επένδυσης να υποβάλλει νέο αίτημα ελέγχου.

δ. Αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις στην επένδυση, μπορεί να εισηγηθεί τη λήψη ενεργειών, σύμφωνα με τα άρθρα 23, 25 και 28.

9. Δαπάνες ή άλλες πράξεις, οι οποίες διενεργούνται μετά από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, χωρίς να συνυπολογίζονται στην οριστικοποίηση του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης.

10. Σε περίπτωση μη επιβεβαίωσης των δηλωθέντων με την αίτηση ελέγχου στοιχείων από το όργανο ελέγχου, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 28. Ο έλεγχος των δικαιολογητικών, που συνοδεύουν την αίτηση ελέγχου, πραγματοποιείται από τα όργανα ελέγχου του άρθρου 120.

11. Αν, στο πλαίσιο πιστοποίησης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) τουλάχιστον, όπως προβλέπεται στις περ. α' και γ' της παρ. 3, έχουν καταβληθεί και προκαταβολές έργου για το επενδυτικό σχέδιο, αναγνωρίζεται και πιστοποιείται κόστος προκαταβολών μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) ανά κατηγορία δαπανών στην ημεδαπή και μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) για τις αντίστοιχες δαπάνες που πραγματοποιούνται για την προμήθεια μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού από την αλλοδαπή, υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των ανωτέρω πιστοποιούμενων δαπανών για προκαταβολές δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

12. Οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα παραστατικά, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως προεμβάσματα, ανοίγματα πιστώσεων ή απλές αποδείξεις ή τιμολόγια, και να συνοδεύονται από συμφωνητικό παραγγελίας, με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων.

Άρθρο 22

Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων

1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου.

2. Τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παρ. 1 υποβάλλονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ή μείωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου,

β. αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης,

γ. αλλαγή του τόπου εγκατάστασης,

δ. αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης, καθώς και αλλαγή του τρόπου απόκτησης των ενισχυόμενων δαπανών (συμβατική - χρηματοδοτική μίσθωση (leasing)) σε περίπτωση που, για τις ενισχυόμενες δαπάνες, έχει εγκριθεί η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής χωρίς να επέλθει μεταβολή στη μορφή της ενίσχυσης,

ε. παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης,

στ. αλλαγή άλλων όρων της απόφασης υπαγωγής, οι οποίοι μπορεί να προσδιορίζονται ειδικότερα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος,

ζ. εκμίσθωση της ενισχυθείσας επένδυσης.

3. Τα αιτήματα της παρ. 2 υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) και γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης προκήρυξης και της εγκριτικής απόφασης,

β. εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,

γ. δεν διαφοροποιούνται κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση προκήρυξης,

δ. δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών,

ε. πληρούνται οι ειδικοί όροι για κάθε περίπτωση τροποποίησης ή μεταβολής στοιχείων, που ορίζονται στο παρόν.

4. Τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και από όλα τα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από την περιέλευση του αιτήματος σε αυτή. Αν η υπηρεσία αποδεχθεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το όργανο που εξέδωσε κατά περίπτωση την απόφαση υπαγωγής, για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στον φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν.). Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται στην ουσία του και αρχειοθετείται.

5. Η τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής μπορεί να διενεργηθεί και αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία, εφόσον διαπιστωθεί μεταβολή των όρων της απόφασης υπαγωγής.

6. Τα αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν, δύναται να εξετάζονται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης ή της πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε (65%) της επένδυσης, σε όσες περιπτώσεις, κατ' επιλογήν του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, αυτός υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση, περί πλήρωσης όλων των νόμιμων προϋποθέσεων τροποποίησης της απόφασης, όπως ορίζονται στον παρόντα και την οικεία προκήρυξη. Το παρόν εφαρμόζεται διαζευκτικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4.

7. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

β. υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής ή, ύστερα από έγκριση, παράτασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α', μπορεί, επίσης, να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μέσα στη νέα προθεσμία. Το αίτημα παράτασης για λόγους ανωτέρας βίας υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) μέσα στην αρχική ή την παραταθείσα προθεσμία ολοκλήρωσης.

Άρθρο 23

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας

1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2.

Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση του πρώτου εδαφίου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 28.

2. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης υπαγωγής. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την υποβολή της έκθεσης τελικού ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

3. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης καθορίζονται ο χρόνος ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και το τελικό ποσό ενίσχυσης. Ως χρόνος ολοκλήρωσης νοείται ο πραγματικός χρόνος ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και όχι ο χρόνος δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης.

4. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δεν μπορεί να επέλθει αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, ούτε του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί αρχικά στην απόφαση υπαγωγής.

6. Με την απόφαση προκήρυξης εξειδικεύονται περαιτέρω οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων.

7. Μετά από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης, είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος έγκρισης μεταβολής στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία υποχρεούνται να τηρεί ο φορέας έως τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 25.

Άρθρο 24

Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων

Η καταβολή της ενίσχυσης ή η χρήση της ωφέλειας από τον δικαιούχο μπορεί να πραγματοποιείται είτε εφάπαξ, με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου, είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περ. 1 έως 7. Ο προσδιορισμός των ποσών της δικαιούμενης ενίσχυσης ανά είδος ενίσχυσης γίνεται βάσει των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί στην απόφαση υπαγωγής.

1. Φορολογική απαλλαγή

α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου με την έκδοση απόφασης εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το ένα τρίτο ($1/3$) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών.

Στην περίπτωση αυτή, εναπομένει ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ανωτέρω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης.

αβ. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει το ένα τρίτο ($1/3$) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από τον φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

2. Επιχορήγηση

α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης.

Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται με βεβαίωση - δηλωτική πράξη περί της ορθότητάς τους από ορκωτό λογιστή. Η απόφαση της διοίκησης εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.

Το υπόλοιπο ποσό έως το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης, μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά από την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο, μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας τριάντα (30)

ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολό της σε περίπτωση μη εφαρμογής της περ. α', καταβάλλεται μετά από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε τραπεζικά ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές, η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

3. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) μπορεί να πραγματοποιείται μετά από την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) από τον φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά από την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

5. Οι επιχορηγήσεις, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και οι επιδοτήσεις του μισθολογικού κόστους που προβλέπονται στον παρόντα καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εγγράφεται η σχετική προβλεπόμενη δαπάνη για κάθε οικονομικό έτος και προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (Ε.Δ.Ε.Τ.) ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

6. Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού

διαστήματος που προβλέπεται στην περ. β' του άρθρου 25, επιστρέφονται ή και ανακτώνται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στον ν. 4174/2013 (Α' 170).

Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά από την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 25

Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων

Στα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζονται τα ακόλουθα, εκτός εάν ορίζεται άλλως σε ειδικότερες ρυθμίσεις του Μέρους Β':

α) Οι φορείς, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στο παρόν, οφείλουν, πλέον όσων ορίζονται στο άρθρο 13, να τηρούν, από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ή απλογραφικό λογιστικό σύστημα για επενδυτικά σχέδια των οποίων το επιλέξιμο κόστος δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μεγεθών, που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής. Στις αποφάσεις προκήρυξης μπορεί να ορίζονται πρόσθετα λογιστικά βιβλία και άλλες υποχρεώσεις, που οφείλουν να τηρούν οι φορείς επενδυτικών σχεδίων με απλογραφικό λογιστικό σύστημα, καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων πρέπει να τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, πριν από την υποβολή αίτησης υπαγωγής.

β) Το διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του ορίζεται στα έξι (6) έτη. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), το παραπάνω διάστημα παρατείνεται για όσα επιπλέον έτη διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης. Σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το παραπάνω διάστημα ορίζεται σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 6.

γ) Οι φορείς, μετά από την υπαγωγή τους στον παρόντα και μέχρι τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, οφείλουν:

γα. Να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής.

γβ. Να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης.

γγ. Να μην διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης.

γδ. Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της οικείας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

γε. Να μην μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έτυχαν ενίσχυσης, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα καινούρια, κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης. Ο φορέας υπέχει υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης των ως άνω περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ'.

γστ. Να μην μεταβάλουν τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης, χωρίς προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου οργάνου, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 και υπό τους όρους της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια

περιφέρεια, εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση, και της μη μεταβολής του είδους και του ποσοστού αυτής.

γζ. Να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι τη λήξη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς προηγούμενη έγκριση της μεταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 23 και υπό τους όρους της φερεγγυότητας του μισθωτή και της συνέχισης της λειτουργίας της ενισχυόμενης επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο. Την ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής υπέχει ο εκμισθωτής. Η υποχρέωση προηγούμενης τροποποίησης ισχύει και στην περίπτωση εκμίσθωσης της επένδυσης πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι συμβάσεις μίσθωσης των φορέων επενδυτικών σχεδίων στον τομέα του τουρισμού, οι οποίες αφορούν σε εμπορικά καταστήματα και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός της ενισχυόμενης επένδυσης και συνάπτονται είτε μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου είτε πριν από αυτήν, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης και μέχρι τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

γη. Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία, ή αποσχίσουν κλάδο στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση, χωρίς προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 23. Η έγκριση δίνεται υπό τους όρους της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή συνέχισης της λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο, καθώς και υπό τον όρο ανάληψης από τον νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής.

γθ. Να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, νομική μορφή, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή της εταιρικής τους σύνθεσης. Εάν διαπιστωθεί, κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης, ότι, λόγω αλλαγής της εταιρικής σύνθεσης, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έπαυσε να είναι μεσαία ή μικρή επιχείρηση, επέρχεται μείωση του αντίστοιχου ποσοστού ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α' του άρθρου 10.

γι. Να διατηρούν τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

για. Να αναρτούν στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου.

γιβ. Να υποβάλλουν Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) στις οριζόμενες προθεσμίες υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το πρώτο έτος χρήσης της ωφέλειας και κάθε έτος μέχρι την εξάντληση του δικαιούμενου ποσού, ή μέχρι την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ετών από τη θεμελίωση του δικαιώματος έναρξης χρήσης της ωφέλειας. Τα δηλωθέντα στη Δ.Φ.Α. στοιχεία διασταυρώνονται από την αρμόδια υπηρεσία με τα αντίστοιχα της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Η υποχρέωση αυτή ισχύει αποκλειστικά για τους φορείς που κάνουν χρήση της φορολογικής απαλλαγής.

γιγ. Να διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες, βάσει των οποίων έτυχαν ειδικής αντιμετώπισης στην αξιολόγηση και στις παρεχόμενες ενισχύσεις, σύμφωνα με τις περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β.

δ. Η γνωστοποίηση των μεταβολών των υποπερ. γε' και γθ' της περ. γ', με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) εντός διμήνου από τη συντέλεσή τους.

ε. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στο παρόν, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση όλων των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής, ώστε να ανταποκρίνονται σε ελέγχους που διενεργούνται από τις

αρμόδιες εθνικές αρχές ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω φάκελοι φυλάσσονται για δέκα (10) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας ενίσχυσης.

στ. Σε περίπτωση αιτημάτων τροποποίησης που υποβάλλονται μετά την έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης, η προθεσμία εξέτασης αυτών ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες.

ζ. Με την απόφαση προκήρυξης καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο για τις υπηρεσίες χορήγησης των ενισχύσεων και για τους φορείς των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στο παρόν και εντάχθηκαν σε καθεστώς συγχρηματοδότησης.

Άρθρο 26

Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων

Υποχρεώσεων

1. Η παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται ετησίως με την αποστολή στοιχείων από τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων, στην αρμόδια υπηρεσία της παρ. 3 του άρθρου 17, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση εκάστου έτους λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης, βάσει της ημερομηνίας ολοκλήρωσης, και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Τα στοιχεία υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) και αφορούν στα εξής:

- α) Τεκμηρίωση της νόμιμης λειτουργίας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,
- β) πιστοποίηση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,
- γ) τεκμηρίωση της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης,
- δ) τεκμηρίωση των θέσεων απασχόλησης,
- ε) τεκμηρίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων,
- στ) ειδικότερα στοιχεία που ορίζονται με την απόφαση προκήρυξης.

Για τα επενδυτικά σχέδια ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, πλέον των ανωτέρω στοιχείων, υποβάλλεται έκθεση ορκωτού ελεγκτή-λογιστή από το Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 171), στην οποία πιστοποιείται η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

2. Ο έλεγχος των στοιχείων διενεργείται ετησίως σε τυχαίο δείγμα, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλουν στοιχεία, σύμφωνα με την περ. α', βάσει καταλόγου που καταρτίζεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν). Ο κατάλογος μπορεί να τροποποιείται, προκειμένου να συμπεριληφθούν επενδυτικά σχέδια, για τα οποία προέκυψαν ενδείξεις για μη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 21.

Άρθρο 27

Παράβολα

1. Κατά την υποβολή των επενδυτικών σχεδίων απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίους (0,001‰) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Κατά τον έλεγχο υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίους (0,001‰) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

Ειδικώς κατά τον έλεγχο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο 0,5 τοις χιλίους (0,0005‰) του

επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

Σε περίπτωση υποβολής νέου αιτήματος ελέγχου της περ. γ' της παρ. 8 του άρθρου 21, απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το ύψος του οποίου ορίζεται στο διπλάσιο του ως άνω προβλεπόμενου.

3. Για την υποβολή αιτημάτων τροποποιήσεων της παρ. 1 του άρθρου 22 απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο 0,7 τοις χιλίοις (0,0007‰) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

Άρθρο 28

Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις

1. Σε περιπτώσεις παραβάσεων των υποπερ. γβ', γγ', γδ', γε', γστ' και γι' της περ. γ του άρθρου 25, ή εν γένει παραβάσεων των όρων συμβατότητας με τον Γ.Α.Κ., ανακαλείται από το αρμόδιο όργανο της παρ. 3 του άρθρου 17 η απόφαση υπαγωγής και ανακτάται, με τη διαδικασία είσπραξης δημόσιων εσόδων, το σύνολο της ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

2. Στις λοιπές περιπτώσεις του άρθρου 25 μπορεί να ανακληθεί η απόφαση υπαγωγής και να ανακτηθεί η ενίσχυση, ή να παρακρατηθεί ή ανακτηθεί μέρος αυτής, προσαυξημένη κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή.

Όταν η επιχείρηση αξιοποιεί το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, επιβάλλεται ολική ή μερική απώλεια του φορολογικού οφέλους, ή καταβολή του συνόλου ή μέρους μη αποδοθέντος φόρου, προσαυξημένου κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από το κάθε έτος χρήσης της ωφέλειας.

3. Αν δεν τηρηθούν οι όροι υπαγωγής, όπως καθορίζονται στα οικεία καθεστώτα του Μέρους Β, επιστρέφεται το πρόσθετο ποσό ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

4. Αν διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στο παρόν, ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής:

α. Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και η χορηγηθείσα ενίσχυση επιστρέφεται,

β. εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

5. Οι συνέπειες των παρ. 1, 2 και 3 επέρχονται, εφόσον η διαπίστωση της παράβασης γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.

6. Σε περίπτωση μη υποβολής στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπερ. γιβ' της περ. γ και στην περ. δ του άρθρου 25 επιβάλλεται στον φορέα πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5 τοις εκατό (0,5%) έως τρία τοις εκατό (3%) της ενίσχυσης, που έχει εγκριθεί, για κάθε έτος μη τήρησης της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων, λαμβανομένων υπόψη των ειδικότερων περιστάσεων κάθε υπόθεσης. Σε περίπτωση κατ' εξακολούθηση παραβίασης της ως άνω υποχρέωσης διατάσσεται αμέσως έλεγχος σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. β της παρ. 5 του άρθρου 21 και επιβάλλονται οι αντίστοιχες κυρώσεις του παρόντος.

7. Για την επέλευση των αποτελεσμάτων των παρ. 2 και 3 εκτιμώνται οι ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης και λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κριτήρια, όπως ο χρόνος αθέτησης της υποχρέωσης, το ύψος του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση της εταιρείας, το μέγεθος της ενισχυθείσας επένδυσης που εκμισθώθηκε, το ύψος της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί και

μεταβιβάστηκαν, καθώς και ο βαθμός αναίρεσης της υλοποίησης και λειτουργίας της επένδυσης κατά τους όρους της υπαγωγής. Η επιβολή μερικής επιστροφής της εγκριθείσας ενίσχυσης μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5 τοις εκατό (0,5%) και τριάντα τοις εκατό (30%), βάσει των παραπάνω αναφερόμενων κριτηρίων.

8. Δεν ανακαλούνται οι αποφάσεις, ούτε επιβάλλονται κυρώσεις, όταν ο φορέας υποβάλει αίτηση τροποποίησης της απόφασης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, λόγω μεταβολών, οι οποίες οφείλονται σε έκδοση μεταγενέστερου νόμου ή απόφασης δημόσιας αρχής, και ο φορέας αναγκάστηκε να τροποποιήσει το επενδυτικό σχέδιο εξαιτίας της συμμόρφωσης με το πλαίσιο αυτό.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 29

Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα

1. Θεσπίζονται καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων κατά τα προβλεπόμενα στα Υποκεφάλαια Α΄-ΙΓ΄ του Κεφαλαίου Β΄ του παρόντος Μέρους, τα οποία προκηρύσσονται ετησίως, σύμφωνα με το άρθρο 30.
2. Για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στα καθεστώτα ενισχύσεων έχουν εφαρμογή τα όρια κοινοποίησης της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζεται ετησίως το μέγιστο ποσό κατά είδος ενίσχυσης των περ. α, β, γ, δ και ε της παρ. 1 του άρθρου 9 που δύναται να χορηγηθεί ανά καθεστώς. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον Γ.Α.Κ. όριο, ανά καθεστώς.
4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κατανέμονται τα ποσά της παρ. 2 μεταξύ των αρμόδιων φορέων εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 17.

Άρθρο 30

Προκήρυξη καθεστώτων

1. Οι προκηρύξεις καθεστώτων έχουν σταθερό ετήσιο κύκλο. Στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, η προκήρυξη γίνεται άπαξ ετησίως. Στην περίπτωση της συγκριτικής αξιολόγησης, οι προκηρύξεις κάθε καθεστώτος γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατ' έτος με διάρκεια ισχύος κάθε προκήρυξης τους τρεις (3) μήνες, χωρίς τη δυνατότητα χορήγησης παράτασης. Τα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος προκηρύσσονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η απόφαση προκήρυξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:
 - α. Τον στόχο του καθεστώτος,
 - β. τη διάρκεια του καθεστώτος και των κύκλων υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής,
 - γ. τον συνολικό προϋπολογισμό του καθεστώτος και την προέλευση της δημόσιας χρηματοδότησης για κάθε κύκλο υποβολής,

- δ. τη μορφή και το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, ανάλογα με το είδος της χορηγούμενης ενίσχυσης,
- ε. τους αρμόδιους φορείς εφαρμογής του καθεστώτος ενίσχυσης,
- στ. τις προϋποθέσεις, τις προδιαγραφές, τους πρόσθετους όρους και τους περιορισμούς για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς,
- ζ. τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, όπου αυτό απαιτείται,
- η. τα κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και την ελάχιστη βαθμολογία που απαιτείται να λάβει το σχέδιο, προκειμένου να είναι επιλέξιμο,
- θ. τα δικαιολογητικά για την υποβολή των αιτήσεων υπαγωγής και τροποποίησης της απόφασης υπαγωγής,
- ι. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αιτημάτων τακτικού ελέγχου,
- ια. τα δικαιολογητικά για την υποβολή αίτησης για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων,
- ιβ. τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης,
- ιγ. το ύψος του παραβόλου για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής, αιτημάτων τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής, καθώς και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων,
- ιδ. τις υποχρεώσεις των ενισχυόμενων φορέων, τόσο κατά το στάδιο πραγματοποίησης του σχεδίου, όσο και μετά από την ολοκλήρωσή του,
- ιε. άλλους όρους που προβλέπονται στις διατάξεις των καθεστώτων ενίσχυσης.
3. Η απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος ενίσχυσης συνιστά αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής ενάριθμου έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Το ποσό ενίσχυσης της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους, όπως ορίζεται με την κοινή απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 29, αποτελεί τον προϋπολογισμό του ενάριθμου έργου.
4. Στις συλλογικές αποφάσεις του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων εγγράφονται οι αποφάσεις υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων του παρόντος, οι οποίες δύνανται να συγχρηματοδοτηθούν από επιχειρησιακά προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της περιόδου 2021 - 2027.
5. Στην απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία», «Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα», «Επιχειρηματική εξωστρέφεια», «Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων», «Εναλλακτικές μορφές τουρισμού», «Μεγάλες επενδύσεις», «Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας», «Επιχειρηματικότητα 360°», που αφορούν την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.), στις οποίες δεν συντρέχουν οι κανόνες επιλεξιμότητας του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΑΔΜ) δύναται να καθορίζονται το είδος ή η ένταση ή το ανώτατο ποσό των χορηγούμενων ενισχύσεων κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 ή η χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4864/2021 (Α' 237), ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, το είδος των επενδυτικών σχεδίων, τις επιλέξιμες δαπάνες και την περιοχή υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 31

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, καθώς και τη χρήση τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0» και αναβαθμίζουν τις σχετικές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού.

Άρθρο 32

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Α΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, που έχουν ως αντικείμενο την τεχνολογική αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων, την εισαγωγή νέων ψηφιακών λειτουργιών και διαδικασιών και τον συνδυασμό μεθόδων παραγωγής με σύγχρονη τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών.
2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 33.
3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες, οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 33.

Άρθρο 33

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. Τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,
 - γ. τις δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,
 - δ. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - ε. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,
 - στ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της παρ. 8,

- ζ. τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β.
3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 32, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:
- α. δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - β. δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - γ. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - δ. δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - ε. οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.
- Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 34

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 32 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:
 - α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.
4. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 33 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ.. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 32 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..
6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της

παρ. 3 του άρθρου 32 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

Άρθρο 35 **Δικαιούχοι**

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 36 **Διαδικασία αξιολόγησης**

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 37 **Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος**

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται το ειδικό πλαίσιο, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Άρθρο 38 **Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δραστηριότητες στην κυκλική οικονομία και στη βιώσιμη ανάπτυξη και υιοθετούν τεχνολογίες που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ενεργειακή αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων.

Άρθρο 39 **Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Β΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 5, που έχουν ως αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και λοιπές υφιστάμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες με την προϋπόθεση υλοποίησης δαπανών για μέτρα ενεργειακής απόδοσης και προστασίας του περιβάλλοντος.

2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 40.

3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες, οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 40.

Άρθρο 40 **Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 6.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:

- α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
- β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
- γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
- δ. τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
- ε. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,
- στ. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,
- ζ. τις δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος της παρ. 6.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 39, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

- α. δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25, 26, 28 και 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- β. δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- γ. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- δ. δαπάνες για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β',
- ε. δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
- στ. οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 41 **Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων**

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 39 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους

της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές :

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 40 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 39 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 39 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

Άρθρο 42

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 43

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 44**Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος**

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζονται ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄**ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ****Άρθρο 45****Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση νέων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας και η κάλυψη δαπανών σύστασης των εταιρειών και πραγματοποίησης ερευνητικών δραστηριοτήτων, καθώς και δαπανών υλοποίησης αρχικών επενδύσεων.

Άρθρο 46**Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Γ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, τα οποία εμπίπτουν στην πρωτογενή παραγωγή, στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στην αλιεία, στην υδατοκαλλιέργεια, στην έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία, στον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, στη μεταποίηση λοιπών προϊόντων πλην των γεωργικών και στην εφοδιαστική αλυσίδα.
2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 47.
3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες, οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 47.

Άρθρο 47**Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α) Τις δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β) τις δαπάνες εκκίνησης για υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις της παρ. 2,
 - γ) τις δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ της παρ. 4,
 - δ) τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - ε) τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

- ζ) τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 η) τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 θ) τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 ι) τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12 και
 ια) τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β.
3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 46 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:
- α) δαπάνες ενισχύσεων για πρόσβαση ΜμΕ σε χρηματοδότηση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 22 του Τμήματος 3 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 β) δαπάνες επενδυτικών ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 γ) δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25, 26, 28 και 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 δ) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 ε) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.
- Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των ως άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 48

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης και της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9.
2. Ειδικά το κίνητρο της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υλοποιείται μέσω ταμείου συμμετοχών και λαμβάνει τις εξής μορφές, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Γ.Α.Κ.:
 - α. Ίδια κεφάλαια, ή οιονεί ίδια κεφάλαια, ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, άμεσα ή έμμεσα, σε επιλέξιμες επιχειρήσεις,
 - β. δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, άμεσα ή έμμεσα, σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.
3. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες αρχικών επενδύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ποσοστού του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.
4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 47 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. **Τα ποσοστά ενισχύσεων για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 46 χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..**
6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ. **Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 46 χορηγούνται ενισχύσεις μέχρι του ποσού του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.**

Άρθρο 49 **Δικαιούχοι**

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι υπό σύσταση Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνο φυσικά πρόσωπα τα οποία α) δεν έχουν προηγούμενη συμμετοχή σε εταιρείες, με την εξαίρεση κατοχής μετοχών εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), β) δεν έχουν παρουσιάσει προηγούμενη επιχειρηματική δραστηριότητα και γ) πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια που εξειδικεύονται στις σχετικές προκηρύξεις.

Άρθρο 50 **Διαδικασία αξιολόγησης**

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης, και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 17.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ**

Άρθρο 51 **Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) που συνοδεύουν το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ), με στόχο να δοθεί η δυνατότητα στις περιοχές αυτές να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και να επιτύχουν ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Άρθρο 52 **Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Δ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 τα οποία υλοποιούνται στις περιοχές των Ε.Σ.ΔΙ.Μ. και εντάσσονται στις ακόλουθες δραστηριότητες του άρθρου 8 του Κανονισμού 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης:
 - (α) παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση, εκσυγχρονισμό και μετατροπή·
 - (β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων που οδηγούν στη δημιουργία θέσεων εργασίας·
 - (γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και επενδύσεις προώθησης της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·

(δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας, καθώς και σε συστήματα και υποδομές για οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας, και επενδύσεις που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·

(ε) επενδύσεις στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν και στην ενεργειακή απόδοση·

(στ) επενδύσεις στην ψηφιακή καινοτομία και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·

(ζ) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης.

2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 53.

3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 53.

Άρθρο 53

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.

2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:

α. Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,

β. δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,

γ. δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,

δ. δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,

ε. δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,

στ. δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,

ζ. δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11 και

η. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 52 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α) Δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ) δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ) δαπάνες για ενισχύσεις προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

ε) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των ως άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 54

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9.

2α. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων είναι δυνατόν να χορηγούνται έως τα ανώτατα όρια των εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4.

β. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 53 είναι δυνατόν να παρέχονται έως το ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του παρόντος.

3α. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει τα τιθέμενα όρια της κάθε κατηγορίας επιλέξιμων δαπανών του Γ.Α.Κ., κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του παρόντος.

β. Στα μεγάλα επενδυτικά σχέδια παρέχεται έως το ανώτερο επιτρεπόμενο ποσό, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (C(2021) 2594 Final/19-04-2021) ύστερα από κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος σύμφωνα με το άρθρο 30 δύναται να καθορίζεται και το είδος ή η ένταση ή το ποσό των ενισχύσεων του άρθρου 54, ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, το είδος των επενδυτικών σχεδίων, τις επιλέξιμες δαπάνες και την ειδικότερη περιοχή υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων εντός των περιοχών που καλύπτουν τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.Δ.Ι.Μ.).

5. Οι φορείς των υπαγόμενων στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων έχουν δικαίωμα να κάνουν χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4864/2021 (Α' 237) για την προσέλκυση των στρατηγικών επενδύσεων, χωρίς τις προβλεπόμενες στον νόμο αυτό διαδικασίες υπαγωγής.

Άρθρο 55

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος του Υποκεφαλαίου Δ' είναι:

α. Οι Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις,

β. οι Μεγάλες Επιχειρήσεις για παραγωγικές επενδύσεις, μόνο εφόσον οι επενδύσεις αυτές είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των Ε.Σ.Δ.Ι.Μ., υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το έτος 2050 και στην επίτευξη συναφών περιβαλλοντικών στόχων, είναι απαραίτητες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στο προσδιορισθέν έδαφος και δεν οδηγούν σε μετεγκατάσταση.

Άρθρο 56**Διαδικασία αξιολόγησης**

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων κατά την υποδοχή των επενδυτικών σχεδίων, την αξιολόγηση, την έγκριση, τις πιστοποιήσεις υλοποίησης και ολοκλήρωσης, καθώς και την παρακολούθηση αυτών, ασκεί αρμοδιότητες Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης σε εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου του ΕΣΠΑ 2021 - 2027.
3. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 57**Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος**

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζεται το ειδικότερο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων του παρόντος καθεστώτος από το ΕΣΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄**ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ****Άρθρο 58****Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν την έρευνα και προωθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη.

Άρθρο 59**Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Ε΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη τεχνολογίας ή στη δια της τεχνολογικής ανάπτυξης παροχή υπηρεσιών, στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή στην εισαγωγή διαδικαστικών ή οργανωτικών καινοτομιών, στην αξιοποίηση αποτελεσμάτων της έρευνας, στην αύξηση της απασχόλησης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας.
2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 60.
3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 60.

Άρθρο 60

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
 2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1 τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,
 - γ. τις δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,
 - δ. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - ε. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε.,
 - στ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ζ. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - η. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,
 - θ. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,
 - ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.
 3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 59 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:
 - α. Δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - β. δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - γ. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - δ. δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - ε. οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.
- Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των ως άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 61

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 59 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 60 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 59 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 59 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

Άρθρο 62

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 63

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 64

Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΑΛΙΕΙΑ -
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Άρθρο 65

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Άρθρο 66

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια αφορούν στους τομείς:

α. Της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, όπως ορίζεται στην παρ. 9 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ.,
 β. της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, όπως ορίζεται στην παρ. 10 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ.,
 γ. της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 1379/2013, υπό την επιφύλαξη του Γ.Α.Κ. και του Κανονισμού 1388/2014 και προσδιορίζονται από τις κοινές υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 71.

2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 67, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων για την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες.

Άρθρο 67

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:

α. Τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) της παρ. 1,

β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,

γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της παρ. 8,

δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,

ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,

στ. τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,

ζ. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,

η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,

θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 και

ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 68

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, της παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου, εκτός της περ. γ' αυτού που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:
 - α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:
 - αα. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα.
 - αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, και
 - αδ. Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.), εφόσον δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης,
 - αε. που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.
 - β. Αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους, η δε αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
 - γ. Υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.
4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 67 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει τα δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερου ορίου των κανονισμών για την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

Άρθρο 69 **Δικαιούχοι**

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 70 **Διαδικασία αξιολόγησης**

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης, και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 17.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 71 **Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύνανται να καθορίζονται ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως ορίζεται στα στοιχεία 8 και 10 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ..
Η ως άνω κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζει αποκλειστικά τις περιπτώσεις, στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του σχεδίου ή το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και όχι:
α) με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή β) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 1 του Γ.Α.Κ..
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύνανται να υπάγονται σε καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος είδη επενδυτικών σχεδίων στους τομείς:
αα. Της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 1379/2013, με την επιφύλαξη του Γ.Α.Κ. και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014,
ββ. της γεωργίας, σύμφωνα με το στοιχείο 9 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ..
Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές, οι πρόσθετοι όροι, η νομική μορφή των ενισχυόμενων επιχειρήσεων, οι περιορισμοί και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια των τομέων αυτών.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Άρθρο 72

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που ανήκουν στον τομέα της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων για τα οποία θεσπίζεται ειδικό καθεστώς, και των επενδυτικών σχεδίων στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας, με αντικείμενο την τεχνολογική, παραγωγική, διοικητική και οργανωτική αναβάθμιση, καθώς και την καινοτόμο και εξωστρεφή ανάπτυξη και μεγέθυνση, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Άρθρο 73

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Ζ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, τα οποία εμπίπτουν στον τομέα της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων του Υποκεφαλαίου ΣΤ΄.
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 74.

Άρθρο 74

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
 - δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - στ. τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 - ζ. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,
 - η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,
 - θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 και
 - ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 75

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της υποπερ. (ββ) της περ. β αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της υποπερ. (ββ) της περ. β αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:
 - α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:
 - αα. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.
 - αδ. που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.
 - β. Υλοποιούνται:
 - βα. σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.), εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης,
 - ββ. σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.
 - γ. Αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, που έχουν παύσει τη λειτουργία τους. Η αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, πρέπει να καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 74 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.

Άρθρο 76

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 77

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 17.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Άρθρο 78

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων που στοχεύουν στη διεύρυνση σε νέες αγορές του εξωτερικού με την εξαγωγή των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους.

Άρθρο 79

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Η΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, τα οποία αναπτύσσουν επιχειρηματική εξωστρέφεια και εξαγωγικές δραστηριότητες σε ποσοστό που προσδιορίζεται με την απόφαση προκήρυξης του άρθρου 30.
2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 80.
3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες, οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 80.

Άρθρο 80

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:

- α. Τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 και
 - γ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 του Παραρτήματος Β.
3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 79 οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:
- α) Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, του άρθρου 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - β) δαπάνες για εργαζόμενους σε μειονεκτική θέση και εργαζόμενους με αναπηρία, των άρθρων 32 έως 35 του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - γ) δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, των άρθρων 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,
 - δ) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.
- Το ποσοστό συμμετοχής εκάστης εκ των άνω κατηγοριών δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 81

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 79 ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει όλα τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:
 - α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.
4. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 80 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 79 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..
6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της

παρ. 3 του άρθρου 79 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

Άρθρο 82 **Δικαιούχοι**

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 83 **Διαδικασία αξιολόγησης**

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 17.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Άρθρο 84 **Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η χορήγηση ενισχύσεων σε ένα ευρύ πεδίο τουριστικών επενδύσεων που αφορούν κυρίως στη δημιουργία, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Επικράτειας, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.

Άρθρο 85 **Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Τα υπαγόμενα, στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Θ΄, επενδυτικά σχέδια αφορούν σε:
 - α) ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,
 - β) εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων, μετά πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας,
 - γ) επέκταση και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτιρίου και ότι, μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,

- δ) ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,
- ε) ίδρυση και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,
- στ) ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α' 155), που κατατίθενται ως ενιαία σχέδια, μη περιλαμβανομένων των προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση κτιρίων και εγκαταστάσεων,
- ζ) ίδρυση ξενώνων φιλοξενίας νέων, μόνο για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,
- η) ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels), όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταβίβαση ή η μακροχρόνια μίσθωση ενισχυόμενων τμημάτων αυτών λαμβάνει χώρα μετά από τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του φορέα της επένδυσης, με την επιφύλαξη της περ. (ζ) της παρ. 3 του άρθρου 25 του παρόντος.
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 86.

Άρθρο 86 **Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
 - δ. τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - στ. τις δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 - ζ. τις δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων της παρ. 12,
 - η. τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,
 - θ. τις δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 και
 - ι. τις δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 87 **Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων**

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.

2. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1, χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,

ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 86 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ. όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.

Άρθρο 88

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 89

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας κατά τις διακρίσεις του άρθρου 17.

2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 90**Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων, ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄**ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ****Άρθρο 91****Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων που αφορούν σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών της χώρας, όπως γεωγραφικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών.

Άρθρο 92**Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Τα υπαγόμενα, στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Ι΄, επενδυτικά σχέδια αφορούν σε εγκαταστάσεις:
 - α. ειδικής τουριστικής υποδομής, όπως συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικούς λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa)], κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμια, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α΄155),
 - β. αγροτουρισμού ή οινοτουρισμού ή γεωτουρισμού ή πολυλειτουργικών αγροκτημάτων,
 - γ. τουριστικών καταλυμάτων στην ύπαιθρο τύπου Glamping.
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 93.

Άρθρο 93**Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. Τις δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜΜΕ της παρ. 1,

- β. τις δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
- γ. τις δαπάνες συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
- δ. τις δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
- ε. τις δαπάνες εγκατάστασης αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
- στ. τις δαπάνες αποκατάστασης μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
- ζ. τις δαπάνες ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων της παρ. 12,
- η. τις δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13,
- θ. τις δαπάνες συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 και
- ι. τις δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 94

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 το άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:
 - α. Ορεινή περιοχή, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - β. περιοχή σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,
 - δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,
 - ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.
4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 93 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβεί το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.

Άρθρο 95

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 96

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας κατά τις διακρίσεις του άρθρου 17.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

Άρθρο 97

Εξουσιοδότηση προς καθορισμό ειδικού πλαισίου καθεστώτος

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι που πρέπει να πληρούν επενδυτικά σχέδια του παρόντος.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Άρθρο 98

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε κλάδους της οικονομίας, προκειμένου, με την υλοποίησή τους, να επιφέρουν σημαντικά αποτελέσματα στις τοπικές οικονομίες.

Άρθρο 99

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου ΙΑ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, ο προϋπολογισμός του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών των οποίων υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, εξαιρουμένων αυτών που εμπίπτουν στα καθεστώτα ενισχύσεων α) της αγροδιατροφής - πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων - αλιείας των άρθρων 65 έως 71, β) της ενίσχυσης τουριστικών επενδύσεων των άρθρων 84 έως 90 και γ) των εναλλακτικών μορφών τουρισμού των άρθρων 91 έως 97.
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 100.

Άρθρο 100

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύνανται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - γ. δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
 - δ. δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ε. δαπάνες εγκατάστασης αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - στ. δαπάνες αποκατάστασης μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 - ζ. δαπάνες ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων της παρ. 12,
 - η. δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13,
 - θ. δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14,
 - ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β,
 - ια. δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης της παρ. 3,
 - ιβ. δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ της παρ. 4 και
 - ιγ. δαπάνες διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 101

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9.
2. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. δ' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε:

- α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - β. περιοχές σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,
 - δ. κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,
 - ε. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.
4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 100 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.
5. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβεί το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ πλην της περίπτωσης χορήγησης της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής που δεν μπορεί να υπερβεί το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ.

Άρθρο 102

Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης

Οι φορείς των υπαγόμενων στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων δύνανται να κάνουν χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4864/2021 (Α' 237) για την προσέλκυση των στρατηγικών επενδύσεων, χωρίς τις προβλεπόμενες στον νόμο αυτό διαδικασίες υπαγωγής. Οι φορείς των ως άνω σχεδίων δεν μπορούν να κάνουν χρήση καμίας εκ των λοιπών ευνοϊκών ρυθμίσεων του οικείου νόμου.

Άρθρο 103

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 104

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ

Άρθρο 105

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στους κλάδους που αποτελούν ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, προκειμένου να επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας, να βελτιώνεται η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και παρεχόμενων υπηρεσιών, να καθίσταται αποτελεσματικός ο συντονισμός της προμηθευτικής αλυσίδας και να διαμορφώνονται όροι ενίσχυσης της εξωστρέφειας.

Άρθρο 106

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου ΙΒ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, που εμπίπτουν στα πεδία των ευρωπαϊκών στρατηγικών αλυσίδων αξίας (μικροηλεκτρονική, υπολογιστές υψηλής απόδοσης, συσσωρευτές, διασυνδεδεμένα και αυτόνομα οχήματα, κυβερνοασφάλεια, προσωποποιημένη ιατρική και υγεία, βιομηχανία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, υδρογόνο, διαδίκτυο των πραγμάτων).
2. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 107.
3. Στο παρόν καθεστώς δύναται να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια που δεν πληρούν την προϋπόθεση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 16, εφόσον αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες, οι οποίες εντάσσονται στις κατηγορίες δαπανών της παρ. 3 του άρθρου 107.

Άρθρο 107

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. δαπάνες που αφορούν στην καινοτομία στις ΜμΕ της παρ. 4,
 - γ. δαπάνες διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5,
 - δ. δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - ε. δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
 - στ. δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ζ. δαπάνες εγκατάστασης αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - η. δαπάνες ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων της παρ. 12,
 - θ. δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13 και

ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά την παρ. 3 του άρθρου 106, οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

α) Δαπάνες για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 25 έως 29 του Τμήματος 4 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

β) δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 36 έως 40, 43 και 45 έως 49 του Τμήματος 7 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

γ) δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 31 του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

δ) δαπάνες για εργαζόμενους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και εργαζόμενους με αναπηρία, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 32 έως 35 του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

ε) δαπάνες ενισχύσεων προς ΜμΕ, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ.,

στ) οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος.

Το ποσοστό συμμετοχής της κάθε δαπάνης επί του συνολικού κόστους ενίσχυσης του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 108

Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια των εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

α. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

β. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

γ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.

4. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 107 παρέχονται στο ανώτερο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 106 τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) των ενισχύσεων που προβλέπονται στα αντίστοιχα τμήματα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ..

6. Το ποσό των ενισχύσεων που δύναται να χορηγηθεί σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 του άρθρου 106 οι χορηγούμενες ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

Άρθρο 109

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος αυτού είναι όλες οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 110

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360^ο

Άρθρο 111

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στον παρόντα πλην συγκεκριμένων κατηγοριών για τις οποίες θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα, τα οποία αφορούν στην υλοποίηση αρχικών επενδύσεων και τη δυνατότητα πραγματοποίησης πρόσθετων δαπανών, προς όφελος των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της εθνικής οικονομίας.

Άρθρο 112

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου ΙΓ΄ υπάγονται επενδυτικά σχέδια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, εξαιρουμένων αυτών που εμπίπτουν στα καθεστώτα ενισχύσεων της αγροδιατροφής - πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων - αλιείας των άρθρων 65 έως 71, της μεταποίησης - εφοδιαστικής αλυσίδας των άρθρων 72 έως 77, της ενίσχυσης τουριστικών επενδύσεων των άρθρων 84 έως 90 και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού των άρθρων 91 έως 97.
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 και δύναται να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 113.

Άρθρο 113 **Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:
 - α. Τις δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών προς ΜμΕ της παρ. 1,
 - β. τις δαπάνες μέτρων ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7,
 - γ. τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8,
 - δ. τις δαπάνες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9,
 - ε. τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 10,
 - στ. τις δαπάνες αποκατάστασης μολυσμένων χώρων της παρ. 11,
 - ζ. τις δαπάνες ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων της παρ. 12,
 - η. τις δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης της παρ. 13,
 - θ. τις δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις της παρ. 14 και
 - ι. τις δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 του Παραρτήματος Β.

Άρθρο 114 **Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων**

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 9. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης.
2. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:
 - α. Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
 - β. Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1, χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.
3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που
 - α. υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές :
 - αα Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των δημοτικών ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,
 - αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,
 - αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, και
 - αδ. περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

β. υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 113 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.

Άρθρο 115

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος αυτού είναι οι επιχειρήσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 116

Διαδικασία αξιολόγησης

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 17.

2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 19.

ΜΕΡΟΣ Γ΄**ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ****Άρθρο 117****Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων**

1. Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων του παρόντος αξιοποιούνται:

α. Το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.), που προβλέπεται στο άρθρο 7 του π.δ. 33/2011 (Α΄ 83),

β. το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών - Λογιστών που συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) που έχει την ευθύνη του ελέγχου της πλήρωσης των τυπικών προσόντων των μελών του, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α΄ 176) και διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) τουλάχιστον ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) τουλάχιστον ευρώ ετησίως.

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές, που διενεργούν αξιολόγηση σε επενδυτικά σχέδια όπως ορίζεται στον παρόντα, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (Ε.Ε.) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) και στον ν. 4449/2017. Οι Ορκωτοί Ελεγκτές - Λογιστές δεν δύνανται να διενεργούν αξιολόγηση σε επενδυτικό σχέδιο, εφόσον συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων μεριμνά για την κατάρτιση και επιμόρφωση των αξιολογητών και την περιοδική πιστοποίηση των δεξιοτήτων τους.

3. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των αξιολογητών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων Οδηγός Δεοντολογίας Αξιολογητών, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της.

Άρθρο 118**Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων**

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων συστήνεται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, που αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) άτομα. Στην απόφαση ορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος επιλογής των μελών, καθώς και οι αρμοδιότητες και οι κανόνες λειτουργίας της Επιτροπής.

Τα μέλη της Επιτροπής δύνανται να προέρχονται από τους αρμόδιους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17, συμπεριλαμβανομένων των Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργείου

Εσωτερικών - Τομέας Μακεδονίας Θράκης, ή και από τα μέλη των Μητρώων Αξιολογητών του άρθρου 117 (Ε.Μ.Π.Α. και Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών).

Η Επιτροπή, για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου της, μπορεί να ορίζει ειδικούς εισηγητές, οι οποίοι δεν είναι μέλη της. Οι εισηγητές μπορεί να προέρχονται από τα Μητρώα Αξιολογητών του άρθρου 117 ή από τους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17.

Η απόφαση συγκρότησης κάθε Επιτροπής εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 119 **Επιτροπή Ενστάσεων**

1. Συστήνεται Επιτροπή εξέτασης των ενστάσεων με απόφαση των αρμόδιων οργάνων των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, που αποτελείται από τρία (3) μέλη, τα οποία προέρχονται από τους αρμόδιους φορείς της παρ. 3 του άρθρου 17. Η Επιτροπή αποφαινεται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

2. Η σύνθεση, οι όροι και οι κανόνες λειτουργίας της Επιτροπής Ενστάσεων ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης.

Άρθρο 120 **Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων**

1. Η διενέργεια των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στον παρόντα και στους ν. 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261) πραγματοποιείται από:

α. Τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 (Α' 83).

Τα όργανα ελέγχου επενδύσεων, τα οποία αποτελούνται από μέλη του Ε.Μ.Π.Ε., συστήνονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αριθμός των μελών τους, που δεν μπορεί να είναι μικρότερος από δύο (2) και η ιδιότητά τους, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης, ο χρόνος και ο τρόπος συγκρότησής τους, και ανάλογα με το είδος του ελέγχου, οι αρμοδιότητές τους, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με την ίδια απόφαση δύναται να ορίζεται, ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης ή το κόστος των επενδυτικών σχεδίων, η συγκρότηση των οργάνων ελέγχου από μέλη του Ε.Μ.Π.Ε., τα οποία αποτελούνται από ένα (1) τουλάχιστον μέλος κατόπιν κλήρωσης υποχρεωτικά και με ορισμό των λοιπών μελών έπειτα από πρόταση του αρμόδιου φορέα της παρ. 3 του άρθρου 17. Δύναται, επίσης, να ορίζεται με την ίδια απόφαση ο μέγιστος ετήσιος αριθμός των επενδυτικών σχεδίων, τα οποία χρεώνεται κάθε μέλος Ε.Μ.Π.Ε., που προτείνεται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου.

Η απόφαση συγκρότησης κάθε οργάνου ελέγχου επένδυσης εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα εφαρμογής των αναπτυξιακών νόμων,

β. ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατ' επιλογή του φορέα. Στην περίπτωση αυτή, υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) έκθεση ελέγχου περί πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του επενδυτικού έργου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, υπογεγραμμένη από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένος/η στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 176) και διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) τουλάχιστον ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) τουλάχιστον ευρώ

ετησίως. Με αυτήν συνυποβάλλονται η έκθεση ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4449/2017, υπογεγραμμένη από τον ως άνω ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία και σχετική βεβαίωση υλοποίησης από πολιτικό μηχανικό μέλος του Ε.Μ.Π.Ε., καθώς και, όπου απαιτείται από το είδος και τους όρους υπαγωγής της επένδυσης, από μηχανικό κατάλληλης ειδικότητας ή και λογιστή - φοροτεχνικό Α' τάξης για τις οικονομικές καταστάσεις ή άλλης επαγγελματικής ειδικότητας πρόσωπο, άπαντες μέλη του Ε.Μ.Π.Ε..

Η διενέργεια ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, όπως ορίζεται στην παρούσα, θεωρείται υποχρεωτικός έλεγχος. Οι ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες που διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στον παρόντα, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και στον ν. 4449/2017. Πέραν των ανωτέρω, απαγορεύεται να διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στον παρόντα, ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, οι οποίοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση των εν λόγω επενδυτικών σχεδίων.

2. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού, τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, που διενεργείται από τριμελή επιτροπή η οποία ορίζεται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17, αποτελούμενη από: α) έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας, β) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και είναι μέλος του Ε.Μ.Π.Ε. και δ) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος και είναι μέλος του Ε.Μ.Π.Ε.. Το πόρισμα της τριμελούς επιτροπής κοινοποιείται στην αρμόδια Υπηρεσία.

Αν κατά τον ως άνω δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστωθούν αποκλίσεις και ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με όσα έχουν αναρτηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν), επιβάλλονται κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 28.

3. Αν από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της παρούσας διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις των διατάξεων ως προς την πληρότητα της έκθεσης ελέγχου του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ως προς την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας, η υπόθεση διαβιβάζεται στην Ε.Λ.Τ.Ε. για περαιτέρω έλεγχο και για επιβολή των κυρώσεων της παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017.

4. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των ελεγκτών του Ε.Μ.Π.Ε. κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται Οδηγός Δεοντολογίας Ελεγκτών από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Διεύθυνσης.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στους ν. 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 21 του παρόντος για τη διενέργεια των ελέγχων τους.

Άρθρο 121

Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων συστήνεται Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, η οποία είναι πενταμελής και αποτελείται από υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή και των Περιφερειών.

Η Επιτροπή αυτή ασκεί, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της παρ. 3 του άρθρου 17, τις εξής αρμοδιότητες:

- α. Εξετάζει τις αιτήσεις των υποψήφιων αξιολογητών και ελεγκτών και εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο, με απόφαση του οποίου εγγράφονται στα Μητρώα,
 - β. παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εγγεγραμμένων στα Μητρώα στον παρόντα, καθώς και την ορθή εφαρμογή εκ μέρους τους του κανονιστικού πλαισίου,
 - γ. μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις προς τους εγγεγραμμένους στα Μητρώα, να επιβάλει την προσωρινή τους παύση, καθώς και να εισηγείται προς το αρμόδιο όργανο την οριστική διαγραφή τους, όταν διαπιστώνεται πλημμελής ή εκπρόθεσμη εκπλήρωση των καθηκόντων τους,
 - δ. διενεργεί ελέγχους στις εκθέσεις αξιολόγησης ή ελέγχου που υποβάλλουν οι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα,
 - ε. συντάσσει Οδηγό Διαχείρισης των Μητρώων, ο οποίος περιλαμβάνει τα σχετικά με τα προσόντα και την αξιολόγηση των εγγεγραμμένων σε αυτά.
2. Η Επιτροπή, στο τέλος κάθε έτους, υποβάλλει έκθεση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου, καθώς και προτάσεις για τη βελτίωσή τους.
 3. Οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες λειτουργίας της Επιτροπής εξειδικεύονται στην απόφαση σύστασής της.

Άρθρο 122

Γνωμοδοτική Επιτροπή

1. Σε κάθε φορέα της παρ. 3 του άρθρου 17 συστήνεται, με απόφασή του, Γνωμοδοτική Επιτροπή.
2. Στην απόφαση σύστασης ορίζονται η σύνθεση της Επιτροπής, ειδικές περιπτώσεις σχετικά με την έκδοση αποφάσεων τροποποιήσεων, ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων για τις οποίες απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τον τρόπο λειτουργίας της. Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής με δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15). Τα μέλη αυτά προέρχονται από στελέχη των φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, συναρμόδιων υπουργείων και εποπτευόμενων φορέων, με εμπειρία σε θέματα του παρόντος νόμου, καθώς και από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και ειδικούς σε θέματα επενδύσεων. Η θητεία τους ορίζεται διετής. Στις Επιτροπές συμμετέχει ο Νομικός Σύμβουλος ή Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του οικείου φορέα, χωρίς δικαίωμα ψήφου.
3. Έργο της Επιτροπής είναι η γνωμοδότηση για την έκδοση αποφάσεων ανάκλησης και επιστροφής ενισχύσεων, εκτός από αυτές που εκδίδονται κατόπιν αιτήσεων των φορέων των επενδύσεων, καθώς και ο τρόπος συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις και συστάσεις ελεγκτικών οργάνων για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον παρόντα και στους ν. 3908/2011 (Α' 8), 3299/2004 (Α' 261), 2601/1998 (Α' 81) και 1892/1990 (Α' 101).
4. Με απόφαση των ιδίων αρμόδιων οργάνων, η οποία αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκροτείται η Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Άρθρο 123

Επιτροπή Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής

1. Συστήνεται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Επιτροπή Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής, που αποτελείται από τριών (3) τουλάχιστον μέλη για την εξέταση:
 - α. Αιτημάτων τροποποιήσεων αποφάσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του παρόντος, καθώς και στους ν. 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8) και 3299/2004 (Α' 261),
 - β. πορισμάτων ελεγκτικών υπηρεσιών, και

γ. επιβολής κυρώσεων σε περίπτωσης παράβασης υποχρεώσεων φορέων επενδύσεων.

Στην απόφαση σύστασης της Επιτροπής, ορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος επιλογής των μελών, οι αρμοδιότητες και οι κανόνες λειτουργίας της.

Τα μέλη της Επιτροπής δύναται να προέρχονται από όλες τις υπηρεσίες των αρμοδίων φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπηρεσιών των ανωτέρω φορέων.

Η Επιτροπή, για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου της, μπορεί να ορίζει εισηγητές που προέρχονται από την αρμόδια υπηρεσία.

2. Η απόφαση συγκρότησης κάθε Επιτροπής εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Για τις αποζημιώσεις των μελών των Επιτροπών Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα στο άρθρο 124 για τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών.

Άρθρο 124

Αποζημιώσεις μελών Επιτροπών

Για τις αποζημιώσεις της παρ. 16 του άρθρου 129 εφαρμόζονται και στον παρόντα νόμο οι παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 80, και το δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφια της παρ. 17 του άρθρου 85 του ν. 4399/2016 (Α' 117).

Άρθρο 125

Υποχρέωση μελών επιτροπών υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης

Για τα μέλη των επιτροπών των άρθρων 118, 119, 121, 122 και 123 και των οργάνων ελέγχου του άρθρου 120, εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως 3 του ν. 3213/2003 (Α' 309) ως προς την υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 126

Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού νόμου (Π.Σ.-Αν)

1. Για την υποστήριξη της εφαρμογής των καθεστώτων του παρόντος λειτουργεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Πληροφοριακό Σύστημα Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.-Αν), το οποίο διαλειτουργεί με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), η λειτουργία του οποίου διέπεται από τον ν. 4314/2014 (Α' 265).

Το σύνολο των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα διενεργείται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (Π.Σ.-Αν), με εξαίρεση το καθεστώς για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση που υλοποιείται μέσω Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.). Το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) εξακολουθεί να λειτουργεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων.

Τα Πληροφοριακά Συστήματα της παρούσας είναι προσβάσιμα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ).

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται, κατ' εξαίρεση, να μην διενεργούνται διαδικασίες μέσω Π.Σ.-Αν που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, μέχρι να ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους. Με όμοια απόφαση διαπιστώνεται η λειτουργικότητά τους κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο άρθρο 126. Ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί μέχρι να καταστούν οι αντίστοιχες διαδικασίες λειτουργικές λαμβάνονται υπόψη για τις περαιτέρω διαδικασίες που προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος.

3. Για όσα καθεστώτα του παρόντος νόμου δεν υποβάλλονται είκοσι (20) τουλάχιστον αιτήματα, δεν είναι υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου (Π.Σ.-Αν).

4. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας των αιτημάτων τους μέσω του Π.Σ.-Αν.

Άρθρο 127

Όροι δημοσιότητας

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου έχει εφαρμογή το άρθρο 9 του Γ.Α.Κ..

2. Κάθε πληροφορία που αφορά στην εφαρμογή των καθεστώτων του παρόντος αναρτάται σε ιστοσελίδα, ο διαδικτυακός τόπος της οποίας ανακοινώνεται μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Οι ανακοινώσεις, οι προσκλήσεις και οι εν γένει ενημερωτικές αναρτήσεις των υπηρεσιών στην ιστοσελίδα αυτή επέχουν θέση δημοσίευσης.

Άρθρο 128

Αξιολόγηση συνεπειών ενισχύσεων

Οι αρμόδιες υπηρεσίες εφαρμογής του παρόντος νόμου, υπό τον συντονισμό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), συλλέγουν, επεξεργάζονται και αναλύουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα των ενισχυόμενων επενδύσεων και συντάσσουν αναφορές σε ετήσια βάση, οι οποίες περιλαμβάνουν, ιδίως, στοιχεία σχετικά με τους πόρους που διατέθηκαν, τις επενδύσεις που ενισχύθηκαν, τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ανά κλάδο και περιφέρεια, τα αποτελέσματα των ενισχύσεων στις επιχειρήσεις που τις λαμβάνουν, την επίδρασή τους στην ανάπτυξη και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τόσο στον Τακτικό Προϋπολογισμό, όσο και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων υποβάλλει, το πρώτο τρίμηνο εκάστου έτους, στη Βουλή των Ελλήνων σχετική έκθεση απολογισμού για την εφαρμογή του παρόντος, καθώς και των προγενέστερων αναπτυξιακών νόμων.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 129
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών δύναται να υπάγονται στον παρόντα νόμο και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις με βάση άλλες κανονιστικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής.
2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και οι περιορισμοί των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2, 3 και 4 του Παραρτήματος Α΄.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β΄, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.
4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να ανατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων υπό όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.
5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την πραγματοποίηση ελέγχων των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β΄.
6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 24.
7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών εξειδικεύονται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) της περ. ιβ΄ της παρ. 3 του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 24.
8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των καθεστώτων ενισχύσεων του Μέρους Β΄.
9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26.
10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παραβόλων του άρθρου 27.
11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται η διαδικασία ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής ή και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.
12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος για την ανάκληση του φορολογικού οφέλους, την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του οφειλόμενου ποσού φόρου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα), βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι του άρθρου 120, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 (Α' 7).

14. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου σχετικά με την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και κάθε αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για τη ρύθμιση των θεμάτων της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 120.

15. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται ο τρόπος, οι κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων και η διαδικασία άσκησης του δειγματοληπτικού ελέγχου, τα όρια ελέγχου επενδύσεων για κάθε επιτροπή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του δειγματοληπτικού ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 120.

16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Μητρώου του άρθρου 117, των Επιτροπών των άρθρων 118, 119, 121, 122 και 123 και των οργάνων ελέγχου του άρθρου 120.

17. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μπορεί να προκηρυχθεί, κατ' εξαίρεση, καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

18. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.

Άρθρο 130 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στους ν. 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8), 3299/2004 (Α' 261), 2601/1998 (Α' 81) και 1892/1990 (Α' 101) εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των προβλεπόμενων διαδικασιών ελέγχου, ολοκλήρωσης, καταβολής ενισχύσεων και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των επενδυτικών σχεδίων των παραπάνω νόμων αξιοποιούνται, όπου απαιτείται, τα θεσμικά όργανα του Μέρους Γ'.

Αρμόδιοι φορείς τροποποιήσεων αποφάσεων υπαγωγής, ελέγχου, ολοκλήρωσης επενδύσεων, καταβολής ενισχύσεων και παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων είναι οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων των ανωτέρω νόμων.

2. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τον ν. 4399/2016 και το οικείο καθεστώς ενίσχυσης αυτού.

Στην περίπτωσης που μετά από την 1η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 - 2027 πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια.

3. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν ήδη υποβληθεί έως την δημοσίευση του παρόντος στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι

κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για την υλοποίησή τους και αφορούν στις διαδικασίες ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής των ενισχύσεων.

4. Η παρ. 35 του άρθρου 6 του ν. 2601/1998 (Α' 81) αναφορικά με τις προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τους όρους για την εφαρμογή των ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιου και σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 3299/2004 (Α' 261), την παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 3908/2011 (Α' 8) και την παρ. 4 του άρθρου 85 του ν. 4399/2016 (Α' 117) εξακολουθεί να ισχύει.

5. Η υπ' αριθμ. 43965/30.11.1994 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού αναφορικά με τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στον ν. 1892/1990 (Β' 922), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 90 του παρόντος. 6. Η υπ' αριθμ. 58692/5.8.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 870) αναφορικά με το είδος και την έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τάξης Γ' και ανώτερης, για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του ν. 2601/1998, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 90 του παρόντος.

7α. Η υπ' αριθμ. 108621/17.10.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3410), αναφορικά με τον καθορισμό ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, αποκλειστικά για τις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 71 του παρόντος.

7β. Η υπ' αριθμ. 129229/24.11.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 4122) αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

7γ. Η υπ' αριθμ. 86642/28.8.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3539), αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), καθώς και των μεγάλων επιχειρήσεων, που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, για τα οποία το αιτούμενο ποσό ενίσχυσης σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ανά επενδυτικό σχέδιο και ανά επιχείρηση υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των

ενισχύσεων σε αυτά τα επενδυτικά σχέδια, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

8. Η υπ' αριθμ. 135056/16.12.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 4155), αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας, των δικαιολογητικών και κάθε άλλου θέματος σχετικού με τη χορήγηση προκαταβολής για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 3908/2011, η οποία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 77 του ν. 4399/2016 εφαρμόζεται αναλόγως στον ν. 4399/2016 δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 4582/2018 (Α' 208), διατηρείται σε ισχύ, μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 2α του άρθρου 24 του παρόντος.

9. Η απόφαση της παρ. 13 του άρθρου 21 του παρόντος εφαρμόζεται και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων των ν. 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004 και 2601/1998. Με την έκδοση της απόφασης αυτής, καταργείται η υπ' αριθμ. 2106/31.1.2013 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών και Δικτύων (Β' 183).

10. Η υπ' αριθμ. 61239/15.6.2020 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 2471), αναφορικά με την εφαρμογή της ενίσχυσης φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 4399/2016, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 24 του παρόντος.

11. Η υπ' αριθμ. 76008/22.12.2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Β' 3653) αναφορικά με τον έλεγχο της τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων επιχειρήσεων των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στους επενδυτικούς νόμους εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος.

12. Η υπ' αριθμ. 47718/8.11.2011 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β' 2669), αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας και του τρόπου επέλευσης των συνεπειών για τις περιπτώσεις μη τήρησης των υποχρεώσεων ως προς τις θέσεις απασχόλησης των επιχειρήσεων που έχουν υπαχθεί στον ν. 3299/2004, εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 28 του παρόντος.

13. Η περ. η της παρ. 1 του άρθρου 25 του παρόντος για την υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή στα επενδυτικά σχέδια άνω των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ εφαρμόζεται και για τα επενδυτικά σχέδια των ν. 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004.

14. Ως προς τη σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων του άρθρου 118, εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. 90280/18.8.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 2981), έως την έκδοση νέας απόφασης.

15. Για την εφαρμογή της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120, όσον αφορά στη σύσταση των οργάνων ελέγχου, εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αριθμ. 118699/31.10.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3929), έως την έκδοση της απόφασης της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120.

16. Η υπ' αριθμ. 134020/23.12.2019 (Β' 4767) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης του τελευταίου εδαφίου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

17. Η υπ' αριθμ. 133829/23.12.2019 (Β' 4789) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

18. Για την εφαρμογή του άρθρου 121 εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αριθμ. 122368/16.11.2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3800) για τη σύσταση Επιτροπής για τη Διαχείριση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) και του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 (Α' 83), και τον έλεγχο των σχετικών διαδικασιών.

19. Έως την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 124 κανονιστικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ η υπ' αριθμ. 26226/3.3.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 117).

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 131

Παραρτήματα Α΄ και Β΄

Προσαρτώνται στον παρόντα νόμο και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτού τα Παραρτήματα Α΄ και Β΄.

Άρθρο 132

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου και των Παραρτημάτων του αρχίζει με τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4.

2. Δεν υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια :

A. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 651/2014 :

α) Στον τομέα του χάλυβα, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 κατά κατηγορία,

β) στον τομέα των συνθετικών ινών, όπως ορίζεται στο στοιχείο 44 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, κατά κατηγορία,

γ) στον τομέα του άνθρακα, όπως ο άνθρακας ορίζεται στο στοιχείο 13 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, σχετικά με κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα,

δ) στον τομέα της ναυπηγίας.

ε) στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, με την επιφύλαξη της περ. α΄ της παρ. 4,

στ) στον τομέα μεταφορών (και της συναφούς υποδομής), όπως ορίζεται στο στοιχείο 45 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, κατά κατηγορία.

B. Με βάση την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων – Κωδικ. Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» [υπό στοιχεία 1100330/1954/ΔΜ/2008 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 2149) και Εγκ./Πολ. 1133/2008], και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58:

-02- Δασοκομία και Υλοτομία.

-05- Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη.

-06- Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου.

-09.1- Υποστηρικτικές δραστηριότητες για την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου και

-09.90.11- Υποστηρικτικές υπηρεσίες για την εξαγωγή λιθάνθρακα και εν γένει όποια δραστηριότητα σχετίζεται με τον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα.

-36- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού εκτός των υπηρεσιών αφαλάτωσης θαλασσινού νερού αποκλειστικά με χρήση Α.Π.Ε..

-41- Κατασκευές κτιρίων.

-42- Έργα πολιτικού μηχανικού.

-43- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες.

-45- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών.

-46- Χονδρικό εμπόριο, με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 4.

-47- Λιανικό εμπόριο.

-49- Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών.

-52- Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 4.

-55- Καταλύματα, με την επιφύλαξη της περ. γ) της παρ. 4.

-56- Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης.

-64- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

-65- Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.

-66- Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.

-68- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, με την επιφύλαξη της περ. ι΄ της παρ. 4.

- 69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.
 - 70- Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων - δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.
 - 71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις.
 - 73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.
 - 75- Κτηνιατρικές δραστηριότητες.
 - 77- Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης.
 - 78- Δραστηριότητες απασχόλησης.
 - 79- Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.
 - 80- Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας.
 - 81- Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους.
 - 82- Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις.
 - 84- Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.
 - 85- Εκπαίδευση.
 - 86- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού, με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4.
 - 87- Δραστηριότητες βοήθειας με παροχή καταλύματος, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού, με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4.
 - 88- Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος.
 - 90- Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση.
 - 91- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της παρ. 3.
 - 92- Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα.
 - 93- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ' της περ. γ' και της περ. στ' της παρ. 4.
 - 94- Δραστηριότητες οργανώσεων.
 - 95- Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης.
 - 96- Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ' της περ. γ) και της περ. η) της παρ. 4.
 - 97- Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.
 - 98- Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν στην παραγωγή μη διακριτών αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση.
 - 99- Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.
3. Στον μη υπαγόμενο στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος ΚΑΔ -91- κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι δραστηριότητες:
- α. 91.01.11 (Υπηρεσίες βιβλιοθηκών),
 - β. 91.02 (Δραστηριότητες μουσείων).
4. Στους μη υπαγόμενους στον παρόντα νόμο τομείς της παρ. 2, ενισχύονται κατ' εξαίρεση τα παρακάτω επενδυτικά σχέδια:
- α. Στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια:
- αα) μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μέχρι 15 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 και τον ν. 3468/2006 (Α' 129),

- αβ) μονάδων συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 40 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,
- αγ) υβριδικών σταθμών Α.Π.Ε. στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ) με εγγυημένη ισχύ μέχρι 5 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,
- αδ) παραγωγής θερμότητας και ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,
- αε) ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, σύμφωνα με τον ν. 4342/2015 (Α' 143) και το άρθρο 46 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014,
- αστ) παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων, τα οποία δεν είναι βασιζόμενα σε εδάφιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014, καθώς και μετατροπής υφιστάμενων μονάδων παραγωγής βιοκαυσίμων βασιζόμενων σε εδάφιμα φυτά σε μονάδες παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων, τα οποία δεν βασίζονται σε εδάφιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014.
- β) Στον τομέα των υποστηρικτικών προς τη μεταφορά δραστηριοτήτων κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κλάδοι:
- βα) 52.22.11.05 [Υπηρεσίες τουριστικών λιμανιών (μαρίνων)],
- ββ) 52.22.11.06 (Υπηρεσίες λειτουργίας υδατοδρομίων) και,
- βγ) 52.29.19.03 [Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics)].
- βδ) 52.21.24.00 [Υπηρεσίες χώρων στάθμευσης]. Ενισχύονται κατ' εξαίρεση επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση ή επέκταση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας σαράντα (40) τουλάχιστον θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο Οικοδομικός Κανονισμός για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον καταρτίζονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημοσίας χρήσεως, υπέργειων ή υπόγειων σταθμών αυτοκινήτων.
- γ) Στον τομέα του τουρισμού, κατ' εξαίρεση υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια:
- γα) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,
- γβ) εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων, αφού παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας,
- γγ) επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτιρίου και ότι, μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής, αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,
- γδ) ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων και glamping,
- γε) ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,
- γστ) σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α' 155), εκτός του μέρους αυτών που αφορά σε προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση κτίρια και εγκαταστάσεις και με την προϋπόθεση ότι κατατίθενται ως ενιαία επενδυτικά σχέδια,
- γζ) εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής, όπως συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού, όπως μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης

(spa), κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια και αυτοκινητοδρόμια, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4276/2014,

γη) εγκαταστάσεων αγροτουρισμού ή οινοτουρισμού ή γεωτουρισμού.

γθ) ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels), όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταβίβαση ή η μακροχρόνια μίσθωση ενισχυόμενων τμημάτων αυτών λαμβάνει χώρα μετά από τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του φορέα της επένδυσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 21 του παρόντος.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, η οποία δεν μπορεί να τροποποιηθεί πριν από την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύνανται να καθορίζονται περιοχές της Επικράτειας, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περ. γ) ή και από είδη ενισχύσεων των καθεστώτων των υποκεφαλαίων Θ και Ι του Μέρους Β'.

ε) Στον τομέα της ανθρώπινης υγείας και της κοινωνικής μέριμνας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 2072/1992 (Α' 125) και επενδυτικά σχέδια για την παροχή Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ίδιου νόμου. Ομοίως, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών οίκων ευγηρίας - ΚΑΔ 87.30.11.01.

στ) Στον τομέα των αθλητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων διασκέδασης και ψυχαγωγίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κάτωθι κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας (ΚΑΔ) του ΚΑΔ 93:

στα) 93.11.10.01 Υπηρεσίες γηπέδων (4x4, 5x5 κ.λπ.) ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης κ.λπ., και

στβ) 93.11.10.03 Υπηρεσίες κολυμβητηρίου (πισίνας).

ζ) Στον τομέα του χονδρικού εμπορίου κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των Κ.Α.Δ. 46.71.12.05, 46.71.13.14 και 46.71.13.16 που υλοποιούνται στα νησιά, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης. Ομοίως, κατ' εξαίρεση ενισχύονται επενδυτικά σχέδια των ΚΑΔ 46.46 - Χονδρικό Εμπόριο Φαρμακευτικών Προϊόντων μόνο για τα καθεστώτα ενισχύσεων: ζα) «Ψηφιακός και Τεχνολογικός Μετασχηματισμός επιχειρήσεων», ζβ) «Πράσινη Μετάβαση», ζγ) «Νέο Επιχειρείν», ζδ) «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία», ζε) «Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα», ζστ) «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια», ζζ) «Μεγάλες Επενδύσεις και ζη) «Ευρωπαϊκές Αλυσίδες Αξίας».

η) Στον τομέα των άλλων δραστηριοτήτων παροχής προσωπικών υπηρεσιών κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των Κ.Α.Δ. 96.01.19.02: Υπηρεσίες Μηχανικών Πλυντηρίων και 96.01.13.01: Υπηρεσίες Σιδερωτηρίου Ρούχων.

θ) Στον τομέα ενημέρωσης και επικοινωνίας ενισχύεται η δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων «studios» για την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο, τηλεοπτικών προγραμμάτων και ηχογραφήσεων.

ι) Στον τομέα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια του Κ.Α.Δ. 68.32.13.00 για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Ο.Υ.Μ.Ε.Δ..

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄
ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Το παρόν περιλαμβάνει τις δαπάνες που μπορούν να ενισχυθούν συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις.

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.
2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.
3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

2. Δαπάνες εκκίνησης για τις νεοσύστατες και υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (άρθρο 22 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες εκκίνησης αφορούν σε επενδυτικά σχέδια υπό ίδρυση ή νεοσύστατων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.
2. Οι δαπάνες ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) του ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Για τις καινοτόμες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις τα όρια αυτά διπλασιάζονται.

3. Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 Γ.Α.Κ.).

1. Το ενισχυόμενο μέρος του έργου έρευνας και ανάπτυξης πρέπει να εμπίπτει πλήρως σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες, όπως αυτές ορίζονται στον Γ.Α.Κ.: βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας.

Οι επιλέξιμες για ενίσχυση δαπάνες του έργου έρευνας και ανάπτυξης αφορούν σε συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

- α) Δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό, εφόσον απασχολούνται αποκλειστικά στο έργο,
- β) δαπάνες κτιρίων, οργάνων και εξοπλισμού, εφόσον και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Για τα κτίρια, τα όργανα και τον εξοπλισμό που δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές,
- γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο,
- δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου,
- ε) δαπάνες για τη διεξαγωγή μελετών σκοπιμότητας.

2. Η ένταση της ενίσχυσης επί των επιλέξιμων δαπανών ανέρχεται σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) για βιομηχανική έρευνα, είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για πειραματική ανάπτυξη και πενήντα τοις εκατό (50%) για μελέτες σκοπιμότητας. Η εταιρεία δεν μπορεί να λαμβάνει άλλη ενίσχυση για το ίδιο έργο έρευνας και ανάπτυξης.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

4. Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ (άρθρο 28 Γ.Α.Κ.).

1. Αυτές εξειδικεύονται ως ακολούθως:

α. Δαπάνες για την απόκτηση, επικύρωση και προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού,

β. δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες ανάπτυξης και καινοτομίας και αποσπάται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό (ως «απόσπαση» θεωρείται η προσωρινή απασχόληση προσωπικού από τη δικαιούχο ενίσχυσης με δικαίωμα του προσωπικού να επιστρέψει στον προηγούμενο εργοδότη του),

γ. δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες, όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή και επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, καθώς και της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν και υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης, με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών στον τομέα της καινοτομίας.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

5. Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις (άρθρο 29 Γ.Α.Κ.).

1. Οι δαπάνες αυτές εξειδικεύονται ως ακολούθως:

α. Δαπάνες προσωπικού,

β. δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται και με τον όρο ότι χρησιμοποιούνται για το έργο,

γ. δαπάνες για γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν, ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων,

δ. πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου.

Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις παρέχονται μόνο εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με ΜμΕ (ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών στρατηγικών ή διαχειριστικών δομών, παροχή κοινών υπηρεσιών ή υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, συντονισμένες δραστηριότητες, όπως η έρευνα, η εμπορία, η υποστήριξη δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών, η βελτίωση της προσβασιμότητας και της επικοινωνίας, η χρήση κοινών μέσων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των εμπορικών συναλλαγών με ΜμΕ), όσον αφορά στην ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες ΜμΕ καταβάλλουν, βάσει παραστατικών, το τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατ' ελάχιστον.

Ως πραγματική ορίζεται η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες η μία τουλάχιστον είναι ΜμΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜμΕ.
3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

6. Επενδυτικές δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 36 Γ.Α.Κ.).

1. Οι επενδυτικές δαπάνες αφορούν στην υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων, ή για την αύξηση του επιπέδου της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων.

Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:

α) Όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες,

β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση που μπορεί προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%) των επιλέξιμων δαπανών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις.

3. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

7. Επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (άρθρο 38 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν συνιστούν επιλέξιμες δαπάνες. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις, όταν οι βελτιώσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα, που έχουν ήδη εγκριθεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου

α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

8. Επενδυτικές δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. (άρθρο 40 Γ.Α.Κ.)

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες σε εξοπλισμό που χρειάζεται η εγκατάσταση για να λειτουργήσει ως εγκατάσταση συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης, σε σύγκριση με συμβατικές εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή θέρμανσης της ίδιας δυναμικότητας, ή οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες για την αναβάθμιση της απόδοσης, αν η υπάρχουσα εγκατάσταση έχει ήδη επιτύχει το όριο υψηλής απόδοσης. Στην περίπτωση σταθμών ηλεκτρικής ισχύος άνω του 1MW, επιλέξιμες δαπάνες θεωρούνται μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παραγωγή θερμότητας, η οποία αξιοποιείται για θέρμανση διεργασιών ή χώρων.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες, για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

9. Δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για αυτοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή και παραγωγή θερμότητας/ψύξης από Α.Π.Ε. για ιδία χρήση, για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από μικρά υδροηλεκτρικά έργα, για επενδυτικά σχέδια παραγωγής θερμότητας/ψύξης από Α.Π.Ε., καθώς και για επενδυτικά σχέδια παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων τα οποία δεν είναι βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης. Επιλέξιμες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, εφόσον χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Για επενδυτικά σχέδια Υβριδικών Σταθμών Α.Π.Ε. στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά επιλέξιμες είναι οι δαπάνες του συστήματος αποθήκευσης, εφόσον χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

2. Η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται σε ποσοστό:

α) Σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι δαπάνες υπολογίζονται ως εξής:

αα) Όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί ως χωριστή επένδυση ως προς το συνολικό επενδυτικό κόστος,

αβ) όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί με βάση παρόμοια, λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση, η διαφορά αυτή μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει

το κόστος που συνδέεται με την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες,

β) τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών, εάν υπολογίζονται ως εξής: για μικρές εγκαταστάσεις που δεν μπορούν να συγκριθούν με παρόμοια λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν μονάδες παραγωγής περιορισμένου μεγέθους, το συνολικό κόστος της επένδυσης για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. σύμφωνα με τον Χ.Π.Ε..

3. Οι δαπάνες στις περιπτώσεις αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή και παραγωγής θερμότητας/ψύξης για ίδια χρήση από Α.Π.Ε. ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

10. Δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (άρθρο 46 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες δαπάνες για τη μονάδα παραγωγής είναι οι πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την κατασκευή, επέκταση και ανακαίνιση μιας ή περισσότερων μονάδων παραγωγής θερμικής ενέργειας, ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 4342/2015 (Α' 143), σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα παραγωγής. Η επένδυση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης. Επιλέξιμες δαπάνες για το δίκτυο διανομής είναι οι επενδυτικές δαπάνες.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε.. Το ποσό της ενίσχυσης για το δίκτυο διανομής δεν μπορεί να υπερβεί τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

11. Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (άρθρο 45 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας του οικοπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται στο πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

12. Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων (άρθρο 47 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί μία επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης σε σύγκριση με μία συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης. Τα προς επεξεργασία ανακυκλούμενα ή επαναχρησιμοποιούμενα υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν, ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον. Δεν καλύπτονται ενισχύσεις για άλλες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων πλην της ανακύκλωσης.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) αυτών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε.. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν στην ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων του ίδιου του δικαιούχου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

13. Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων.

Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση,

β) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης. Εξαιρούνται τα έξοδα διαμονής, εκτός από τα ελάχιστα αναγκαία έξοδα διαμονής των εκπαιδευομένων που είναι εργαζόμενοι με αναπηρία,

γ) δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης,

δ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευομένων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

2. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,

β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

14. Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19 Γ.Α.Κ.).

1. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.
2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.
3. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

15. Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση.

A. Εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση (άρθρο 32 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για περίοδο δώδεκα (12) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση.

Όταν ο υπόψη εργαζόμενος τελεί σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για μέγιστη περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την πρόσληψη.

Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων εργασίας ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους.

Εάν η περίοδος απασχόλησης είναι βραχύτερη των δώδεκα (12) μηνών, ή των εικοσιτεσσάρων (24) μηνών για εργαζομένους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, η ενίσχυση μειώνεται κατ' αναλογία χρόνου.

Η ένταση της ενίσχυσης για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.

B. Εργαζόμενοι με αναπηρία (άρθρο 33 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδομένη περίοδο απασχόλησης του εργαζομένου με αναπηρία.

Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των επιλέξιμων δαπανών.

Γ. Πρόσθετες δαπάνες απασχόλησης εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 34 Γ.Α.Κ.)

Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) Δαπάνες προσαρμογής του χώρου εργασίας,
- β) δαπάνες απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων με αναπηρία και επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού, προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι με αναπηρία,
- γ) δαπάνες προσαρμογής ή αγοράς εξοπλισμού, ή αγοράς και επικύρωσης λογισμικού προς χρήση από εργαζομένους με αναπηρία, περιλαμβανομένων προσαρμοσμένων ή βοηθητικών τεχνολογικών διευκολύνσεων, οι οποίες προστίθενται σε εκείνες τις οποίες θα πραγματοποιούσε ο δικαιούχος εάν απασχολούσε εργαζομένους χωρίς αναπηρία,
- δ) δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη μεταφορά των εργαζομένων με αναπηρία στον χώρο εργασίας και για δραστηριότητες που συνδέονται με την εργασία τους,
- ε) μισθολογικό κόστος για τις ώρες που αφιερώνει στην αποκατάσταση ένας εργαζόμενος με αναπηρία,
- στ) όταν ο δικαιούχος παρέχει προστατευόμενη απασχόληση, οι δαπάνες κατασκευής, εγκατάστασης ή εκσυγχρονισμού των μονάδων παραγωγής της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και οποιεσδήποτε δαπάνες διοίκησης και μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές απορρέουν άμεσα από την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) των επιλέξιμων δαπανών.

Δ. Πρόσθετες δαπάνες απασχόλησης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση (άρθρο 35 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες:

- α) Απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων σε μειονεκτική θέση, για περίοδο δώδεκα (12) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση ή για περίοδο εικοσιτεσσάρων (24) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση,
 - β) επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού, προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση.
- Η παρεχόμενη υποστήριξη συνίσταται σε μέτρα για την υποστήριξη της αυτονομίας και της προσαρμογής στο περιβάλλον εργασίας του εργαζομένου σε μειονεκτική θέση, στην παρουσία συνοδού του εργαζομένου στις κοινωνικές και διοικητικές διαδικασίες, στη διευκόλυνση της επικοινωνίας με τον επιχειρηματία και στη διαχείριση των συγκρούσεων,
- γ) αντιστάθμισης πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2022

	ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
 Χρ. Σταϊκούρας	 Σπ. - Άδ. Γεωργιάδης	 Ν. - Γ. Δένδιας

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ

Ν. Κεραμέως

Κων. Χατζηδάκης

Αθ. Πλεύρης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Κων. Σκρέκας

Π. Θεοδωρικάκος

Στ. Μενδώνη

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Κων. Τσιάρας

Μ. Βορίδης

Κων. Καραμανλής

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ι. Πλακιωτάκης

Σπ. - Π. Λιβανός

Β. Κικίλιας

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Χρ. Στυλιανίδης

Γ. Γεραπετρίτης

Κ. Πιερρακάκης

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. Σκυλακάκης

Ν. Παπαθανάσης

Μ. Βαρβιτσιώτης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Στ. Πέτσας

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ελ. Αυγενάκης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»

Επισπεύδον Υπουργείο: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Υπεύθυνες Επικοινωνίας: Αναστασία Πετρούλια, Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης & Επενδύσεων, n.petroulia@mnec.gr, τηλ. 210 3332000

Δάφνη Ελένη Νικολάου, Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, nikolaou.d@mnec.gr, τηλ. 210 3332180

Αλίκη Παπαδοπούλου, Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων & ΣΔΙΤ- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, arapadopolou@mnec.gr, τηλ. 210 3332577

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:	
ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	X
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	X

¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων και Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού.

² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Υπουργείου Εξωτερικών.

³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Οικονομικών.

⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υπουργείου Υγείας.

⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.

⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείου Τουρισμού.

Α. Αιτιολογική έκθεση

Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης	
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις θεσπίζονται καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια, τα οποία δύνανται να υπάγονται σε μια ή περισσότερες από τις παρακάτω κατηγορίες: 1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων 2. Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων 3. Νέο Επιχειρείν 4. Δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση 5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία 6. Αγροδιατροφή - Πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – Αλιεία 7. Μεταποίηση – Εφοδιαστική 8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια 9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων 10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού 11. Μεγάλες επενδύσεις 12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας 13. Επιχειρηματικότητα 360°. Στον νέο αναπτυξιακό νόμο υπάρχουν 13 καθεστώτα ενισχύσεων με θεματική στόχευση, αντί μίας οριζόντιας διάστασης. Κάθε καθεστώς ενίσχυσης είναι εστιασμένο σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου θα ενισχυθούν και οι επενδύσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ). Οι πυλώνες πάνω στους οποίους στηρίχθηκε ο νέος νόμος είναι το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη), το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0), ο Νέος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων, οι στόχοι του ΕΣΠΑ 2021-2027, η στρατηγική για τη βιομηχανία (Industry 4.0), καθώς και η προσαρμογή στις ανάγκες της σημερινής ελληνικής και διεθνούς πραγματικότητας.
2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα; Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου στοχεύει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη χορήγηση κινήτρων σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους, προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της

	«Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης. Επιπλέον, στοχεύει στη βελτίωση και επιτάχυνση των διαδικασιών ένταξης επενδυτικών σχεδίων στα θεσπιζόμενα καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Ουσιαστικά με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις αδυναμίες αλλά και τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, επιχειρείται η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας παράλληλα με την αύξηση της απασχόλησης.
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά; Η ρύθμιση περιέχει κίνητρα προσέλκυσης και απευθύνεται σε υποψήφιους ημεδαπούς και αλλοδαπούς επενδυτές, προκειμένου να επενδύσουν σε επιχειρηματικές δραστηριότητες στη χώρα. Με την υλοποίηση των επενδύσεων αναμένεται να προκύψουν οφέλη για την ελληνική οικονομία, με την αύξηση της απασχόλησης και την ενίσχυση της ευημερίας, αφού με την αυξανόμενη οικονομική δραστηριότητα ενδυναμώνεται η εθνική οικονομία. Δεδομένου, μάλιστα, του σημαντικού επενδυτικού ενδιαφέροντος για ίδρυση στην Ελλάδα παραγωγικών εγκαταστάσεων, προβλέπονται βελτιώσεις στο υφιστάμενο πλαίσιο των διαδικασιών υπαγωγής στα καθεστώτα του νόμου μέσω της θέσπισης συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων αξιολόγησης και ελέγχου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και ανάθεσης του σχετικού έργου σε ιδιώτες ορκωτούς ελεγκτές για την επιτάχυνση των σχετικών προβλεπόμενων διαδικασιών.

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης			
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα; ν. 4399/2016 (Α' 117)		
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας <table> <tr> <td>i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;</td><td> Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο πλαίσιο για τη θέσπιση καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων που θα καλύπτουν τις ανάγκες της χώρας στον επενδυτικό τομέα ολιστικά και όχι με παρεμβάσεις αποσπασματικού χαρακτήρα, δίνοντας έμφαση στις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που ανακύπτουν όπως η </td></tr> </table>	i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο πλαίσιο για τη θέσπιση καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων που θα καλύπτουν τις ανάγκες της χώρας στον επενδυτικό τομέα ολιστικά και όχι με παρεμβάσεις αποσπασματικού χαρακτήρα, δίνοντας έμφαση στις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που ανακύπτουν όπως η
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο πλαίσιο για τη θέσπιση καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων που θα καλύπτουν τις ανάγκες της χώρας στον επενδυτικό τομέα ολιστικά και όχι με παρεμβάσεις αποσπασματικού χαρακτήρα, δίνοντας έμφαση στις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που ανακύπτουν όπως η		

	94 πράσινη μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η αγροδιατροφή, αλλά και υποστηρίζοντας τις υφιστάμενες ανάγκες της παραγωγικής βάσης της χώρας και αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου, κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση ενός νέου νόμου. Η ανάγκη ουσιαστικής αναμόρφωσης των ρυθμίσεων του αναπτυξιακού νόμου ήταν επιτακτική, καθώς έπρεπε να αποτυπώνονται οι νέοι στόχοι για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, καθώς ο νόμος αποτελεί ένα ιδιαίτερος ελκυστικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Προκειμένου να τροποποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο έτσι ώστε να δοθεί προτεραιότητα ενίσχυσης σε άκρως σημαντικούς αναπτυξιακούς τομείς όπως η πράσινη μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η έρευνα και η ανάπτυξη, η εξωστρέφεια, δεν επαρκεί η αλλαγή της διοικητικής πρακτικής ή η επιλογή νέας ερμηνευτικής προσέγγισης, καθώς πάρα πολλά από αυτά τα ζητήματα αντιμετωπίζονται για πρώτη φορά με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το σχέδιο νόμου προβλέπει πολύ συγκεκριμένες προσεγγίσεις σε επίπεδο διοικητικής πρακτικής για τη βελτίωση και την επιτάχυνση των διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της ενίσχυσης των στρατηγικών επιλεγμένων νέων καθεστώτων ενίσχυσης, απαιτείται παρέμβαση σε νομοθετικό επίπεδο. Η διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων, εκτός από απρόσφορη, κρίνεται και ανεπιθύμητη κατά το μέρος κατά το οποίο αποτελεί στρατηγικό κυβερνητικό πυλώνα η προσπάθεια κατάργησης παρωχημένων γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Συναφείς πρακτικές	
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:
i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	Έχουν ληφθεί υπόψη :

	α. Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός) της 17^{ης} Ιουνίου 2014 (Γ.Α.Κ.), β. η υπ' αρ. C (2021) 2594 final/19.4.21 Ανακοίνωση της ΕΕ «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2022-2027», γ. ο εγκεκριμένος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων για τις Περιφέρειες της Ελληνικής Επικράτειας της περιόδου 2022 - 2027, δ. ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 193), ε. ο Κανονισμός αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και την υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στον Γ.Α.Κ. και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 369), στ. ο Κανονισμός 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (L 231).
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης	
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση
	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☒ ☐

8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;	
	i) βραχυπρόθεσμοι:	Αποτελεσματικές και αποδοτικές διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων με επισπεύδον το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με άμεσο στόχο την προσέλκυση επενδύσεων.
	ii) μακροπρόθεσμοι:	Αύξηση του ΑΕΠ και της απασχόλησης, οφειλόμενη στις επιδόσεις και αποδόσεις των νέων επενδύσεων και των συναφών εξαγωγών.

9.	Ειδικότεροι στόχοι ανάλογα με τον τομέα νομοθέτησης ⁷
----	--

➤ Οικονομική / Δημοσιονομική / Φορολογική πολιτική:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022-2024
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (δισ.)	174,5	176,9-	179,6(ΕΛ ΣΤΑΤ)	183,3(Μ Π**)	165,3 (ΜΠ**)	-	-
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	-0,5%	1,1%	1,7%	1,8%	-9,0%	7% (Π*, ΤτΕ)	2022: 5% (Π, ΤτΕ) 2023: 4,1% (Π, ΜΠ) 2024: 4,4% (Π, ΜΠ)
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-1,7	-1,9	-2,9	-1,5	-6,6	-	-
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (χωρίς τις τράπεζες, % ΑΕΠ)	0,5	0,6	0,9	1,1	-10,1	-	-
Χρέος γενικής κυβέρνησης (κατά Μάαστριχτ, %ΑΕΠ)	180,5	179,5	186,4	180,7	206,3	204,8 (Π, ΜΠ)	2022: 189,5 (Π, ΜΠ) 2023: 176,7 (Π, ΜΠ) 2024: 166,1 (Π, ΜΠ)
Πρωτογενές πλεόνασμα (ως % ΑΕΠ)	3,8	3,7	4,3	4,1	-7,1	-7,2 (Π, ΜΠ)	2022: -0,3 (Π, ΜΠ)
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	0,0	1,1	0,8	0,5	-1,3	-	-

(*) Π: Πρόβλεψη

(**) ΜΠ: Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025

➤ Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 5ΕΤΙΑ					ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (3ΕΤΙΑ)
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (IMD*)	57	57	57	58	49	46	Βελτίωση Θέσης

⁷ Για την ενδεικτική παράθεση δεικτών αξιοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων του ΟΟΣΑ (<https://data.oecd.org/Greece.htm>) και της ΕΛΣΤΑΤ (<http://www.statistics.gr/>).

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΩΣ % ΑΕΠ (ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ)	11,0	97 11,8	11,1	10,6	11,7	-	Αύξηση Επενδύσεων
ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΩΣ % ΑΕΠ	1,4	1,7	1,9	2,4	1,8	-	2023: 4% (ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ 2021)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΟΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΑΥΤΕΣ	-	-	-	-	-	-	-
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΟΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΑΥΤΕΣ	-	-	-	-	-	-	-
ΔΙΟΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	-	-	-	-	-	-	-
ΜΕΣΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	-	-	-	-	-	-	-

(*): Αξιολογούνται συνολικά 64 χώρες

Η Ελλάδα έχει πληγεί σοβαρά από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, καθώς, λόγω της διάρθρωσης της οικονομίας της, με το μεγάλο μερίδιο του τομέα του τουρισμού και των υπηρεσιών μεταφορών και το υψηλό ποσοστό πολύ μικρών επιχειρήσεων, είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στους κλυδωνισμούς που προκλήθηκαν από τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς και τα μέτρα τήρησης αποστάσεων. Στο τέλος του 2019 η ανάκαμψη της Ελλάδας από τη δεκαετή χρηματοπιστωτική κρίση βρισκόταν σε εξέλιξη, με την επιστροφή της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων και των καταναλωτών στα προ του 2010 επίπεδα και με σταθερή αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, των επενδύσεων και της κατανάλωσης, παρουσιάζοντας μία επιβράδυνση το 2020, αλλά επιταχύνοντας περισσότερο, το 2021. Ειδικότερα, οι θετικές τάσεις που είχαν αρχίσει να γίνονται πράξη το 2019 αναχαιτίστηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από την έξαρση της πανδημίας, η οποία έφερε ξανά στο προσκήνιο τις προκλήσεις που σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος της Ελλάδας και το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ανέδειξε επίσης τη σημασία της αντιμετώπισης του μεγάλου επενδυτικού κενού, των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και της ανεργίας, ιδίως των γυναικών και των νέων.

Ενδεικτικά, οι μεταβολές του ΑΕΠ της χώρας (βάσει του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (ΣΑΑ) και των φθινοπωρινών προβλέψεων 2021 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) είναι οι επόμενες:

	2019	2020		2021		2022		2023	2024	2025	2026
	Επιτρ	Επιτρ	ΣΑΑ	Επιτρ	ΣΑΑ	Επιτρ	ΣΑΑ	ΣΑΑ	ΣΑΑ	ΣΑΑ	ΣΑΑ
Πραγματικό ΑΕΠ (ποσοστιαία μεταβολή)	1,9	-9,0	-8,2	7,1	3,6	5,2	6,2	3,6	4,4	ά. α.	ά. α.
Πληθωρισμός ΕνΔΤΚ (ποσοστιαία μεταβολή)	0,5	-1,3	-1,3	0,1	0,0	1,0	0,7	1,3	1,3	ά. α.	ά. α.
Απασχόληση (15-74 ετών, ποσοστιαία μεταβολή)	1,2	-1,3	-1,3	0,4	0,7	0,7	2,3	1,3	1,3	ά. α.	ά. α.
Ποσοστό ανεργίας (%)	17,3	16,3	16,3	15,3	16,3	15,0	14,4	13,2	11,9	ά. α.	ά. α.

Βεβαίως, ήδη οι προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος έχουν αυξήσει την ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ για το 2021 στο 7% και για το 2022 στο 5%.

Το 2020 ο προϋπολογισμός της γενικής κυβέρνησης σημείωσε έλλειμμα που ανήλθε στο 9,7 % του ΑΕΠ και το οποίο παρέμεινε σε γενικές γραμμές αμετάβλητο το 2021, ενώ στη συνέχεια αναμένεται να βελτιωθεί το 2022. Τα μέτρα πολιτικής που ελήφθησαν κατά διακριτική ευχέρεια για την αντιμετώπιση της πανδημίας ανήλθαν σε περίπου 6,3% του ΑΕΠ το 2020.

Η δυνητική ανάπτυξη ήταν πολύ χαμηλή την τελευταία δεκαετία. Οι μικρές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις χαμηλής παραγωγικότητας εξακολουθούν να διαδραματίζουν υπερβολικά μεγάλο ρόλο στην οικονομία. Μολονότι μετατοπίζεται σταδιακά σε τομείς εμπορεύσιμων αγαθών, η οικονομική δραστηριότητα εξακολουθεί να επικεντρώνεται σε παραδοσιακούς τομείς και τομείς χαμηλής καινοτομίας, συμβάλλοντας στη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας. Οι χαμηλές επενδύσεις στην

98
έρευνα και την ανάπτυξη και οι αναντιστοιχιές δεξιοτήτων επηρεάζουν αρνητικά την αύξηση της παραγωγικότητας.

Η ανεργία παραμένει πολύ υψηλή και η βραδεία πτωτική τάση διακόπηκε από την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Το 2020, η Ελλάδα είχε το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (16,3%) και το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης (61,1%) στην ΕΕ. Η ανεργία των νέων (35,0% το 2020), το χάσμα απασχόλησης μεταξύ των φύλων (19 ποσοστιαίες μονάδες) και το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων (περίπου 70%) συγκαταλέγονται μεταξύ των υψηλότερων στην Ευρώπη.

Στο πλαίσιο αυτό, ο νέος νόμος δημιουργεί τις προϋποθέσεις αντιμετώπισης των παραπάνω προβλημάτων, με τη δυνατότητα που παρέχει για στοχευμένες επενδύσεις, επιτρέποντας στην επιχειρηματική κοινότητα να σχεδιάσει, να αναπτύξει και να υλοποιήσει επενδυτικές πρωτοβουλίες και καινοτόμες ιδέες σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας, ακόμα και τους πιο σύγχρονους, καθώς δίνει τη δυνατότητα και την ευελιξία στους επενδυτές να δημιουργούν και ταυτόχρονα να προσαρμόζονται στις ανάγκες του νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στα δεδομένα της σημερινής πραγματικότητας. Επιπλέον, αντιμετωπίζει σημαντικά θέματα, μεταξύ των οποίων τα σπουδαιότερα αναφέρονται στην πράσινη και στην ψηφιακή / τεχνολογική μετάβαση, αλλά και στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, όπως αναφέρονται στη συνέχεια:

1. Πράσινη μετάβαση: Συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα. Τα επενδυτικά σχέδια θα συμβάλλουν στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, καθώς και των ενεργειακών και κλιματικών στόχων για το 2030, λαμβανομένου υπόψη και του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα. Ο νόμος επίσης θα συμβάλλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων για τα απόβλητα, τα ύδατα, τον έλεγχο της ρύπανσης, τη βιώσιμη κινητικότητα, την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, τους υδάτινους πόρους και θα στηρίξει τη μετάβαση σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, καθώς και σε μια κυκλική οικονομία.

2. Ψηφιακή μετάβαση και τεχνολογικός μετασχηματισμός: Θα συμβάλλουν στη γενικότερη προσπάθεια ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αλλά και της ανθεκτικότητας, της ευελιξίας και της ασφάλειας των επιχειρήσεων και της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0» στις παραγωγικές δραστηριότητες. Μολονότι η χώρα, από το 2019 και έπειτα, έχει σημειώσει, αναντίλεκτα, σημαντικά βήματα προόδου στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού, η εξελικτική φύση του τελευταίου, απόρροια της συνεχούς εμφάνισης νέων προκλήσεων, σε συνδυασμό με την εντεινόμενη όσο και αναγκαία ψηφιοποίηση που επέφερε η έκτακτη κατάσταση της πανδημίας, αλλά και τη γενικότερη απαίτηση της χώρας να συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις (5G, Α.Ι. κ.λπ.), καταδεικνύουν την ανάγκη υπαγωγής στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος ολοένα και περισσότερων επενδυτικών σχεδίων με αντικείμενο την ψηφιακή μετάβαση της οικονομίας και της κοινωνίας.

3. Καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη: Συμβάλλουν στη δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικότητας. Ο περιορισμένος βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην οικονομία και ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στην παραγωγική διαδικασία, παρά τις αξιόλογες επιδόσεις εγχώριων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων (π.χ. με βάση τις συμμετοχές στο πρόγραμμα HORIZON 2020), συντελούν στη μικρή συμμετοχή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στο σύνολο των παραγόμενων προϊόντων. Ο δείκτης που αφορά την απασχόληση σε υψηλής ανάπτυξης επιχειρήσεις σε καινοτόμους τομείς ανέρχεται για την Ελλάδα σε 2,5 έναντι 5,2 του μ.ο. της ΕΕ.

Πέραν των παραπάνω στοιχείων, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4399/2016 (Α' 117) και το Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων (Μάρτιος – Απρίλιος 2018) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων στους προηγούμενους του ισχύοντος αναπτυξιακούς-επενδυτικούς νόμους (ν. 2601/1998, 3299/2004

99
και 3908/2011) εντάχθηκαν επενδύσεις συνολικού ύψους €32 δις, οι οποίες καλύπτουν το 13,2% του συνολικού σχηματισμού ακαθάριστου παγίου κεφαλαίου του ιδιωτικού τομέα (εκτός κατοικίας) της ως άνω περιόδου στην Ελλάδα. Το συνολικό ύψος της κρατικής ενίσχυσης των ενταχθέντων επενδυτικών σχεδίων ανήλθε σε €12,5 δις. Τα ποσοτικά στοιχεία των εντάξεων σε αυτούς τους τρεις αναπτυξιακούς νόμους, με βάση την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4399/2016 εμφανίζονται στον επόμενο Πίνακα:

	N. 2601/1998	N.3299/2004	N. 3908/2011
Αριθμός επενδυτικών σχεδίων	3.116	10.459	1.276
Ύψος επενδύσεων (εκ. €)	3.590,16	22.464,74	6.021,77
Ενισχύσεις (εκ. €)	1.114,75	9.573,74	1.991,04
Μέσο μέγεθος ενίσχυσης (€)	357.750	915.359	1.560.375
Νέες θέσεις εργασίας	29.242	39.669	6.167
Μέσο μέγεθος επένδυσης (εκ. €)	1.152,17	2.147,89	4.719,25
Ενισχύσεις ως ποσοστό επενδύσεων	31,05%	42,62%	33,06%
Μέση ενίσχυση ανά θέση εργασίας (€)	38.121	241.341	322.854
Μέση επενδυτική δαπάνη ανά θέση εργασίας (€)	122.774	566.305	976.450
Μέσος αριθμός νέων θέσεων εργασίας ανά επένδυση	9,4	3,8	4,8

Το 95% των επενδυτικών προτάσεων που ενισχύθηκαν από την εφαρμογή αυτών των νόμων έλαβε ως μορφή ενίσχυσης την άμεση επιχορήγηση. Στην πλειοψηφία τους ήταν επενδύσεις χαμηλής και σχετικά χαμηλής τεχνολογίας. Το 46,5% του αριθμού των σχεδίων και το 72,2% του συνολικού προϋπολογισμού αφορούσαν ΑΠΕ (ιδίως Φ/Β) και τουρισμό και ένα άλλο σημαντικό ποσοστό αποθήκες επιχειρήσεων.

Η σταδιακή αύξηση του μέσου μεγέθους των επενδύσεων που επιχορηγήθηκαν συνέβαλε στην ενίσχυση της μεγέθυνσης και των οικονομιών κλίμακας, ενώ η αντίστοιχη αύξηση της μέσης επενδυτικής δαπάνης ανά θέση εργασίας δείχνει σε ένα βαθμό, την αύξηση της τεχνολογικής στάθμης των νέων επενδύσεων, αλλά δεν παράγει ανάλογο αριθμό νέων θέσεων απασχόλησης.

Αναφερόμενοι στην εφαρμογή του ν. 4399/2016, τα βασικά συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από τα υφιστάμενα στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή του (μέχρι τις 30 Μαΐου 2021) είναι τα εξής:

- Στον τομέα του μεγέθους των υπαχθέντων φορέων, το 10,18% αυτών είναι μεγάλοι, το 18,95% είναι μεσαίοι, το 28,79% είναι μικροί και το 42,08% είναι πολύ μικροί.
- Από τα υπαχθέντα επενδυτικά σχέδια το 49,16% ανήκει στον ΚΑΔ 55 (Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης), απορροφώντας το 67,8% του συνόλου των επιχορηγήσεων συμβατικής επένδυσης.

- Στον τομέα της μεταποίησης, ο ΚΑΔ 10 (τρόφιμα) παρουσιάζει τον μεγαλύτερο αριθμό υπαχθέντων σχεδίων (18,9% του συνόλου των υπαχθέντων σχεδίων), αλλά στον τομέα των επιχορηγήσεων συμβατικής επένδυσης φθάνει μόνο στο 10,92% του συνόλου.
- Στον τομέα των επενδύσεων δημιουργίας νέας μονάδας προηγείται ο ΚΑΔ 55, ενώ στον μεταποιητικό τομέα προηγείται ο ΚΑΔ 10. Η ίδια προσέγγιση εμφανίζεται και στις επενδύσεις επέκτασης δυναμικότητας, καθώς και στις επενδύσεις θεμελιώδους αλλαγής διαδικασίας.
- Συνολικά, είχαν υπαχθεί στον νόμο 1.768 επενδυτικά σχέδια. Ενδεικτικά, το ύψος των ιδίων κεφαλαίων ανερχόταν στα €686.243.261, το ύψος της εξωτερικής χρηματοδότησης ανερχόταν στα €2.894.423.249, το ύψος των επιχορηγήσεων ανερχόταν στα €697.778.217, το ύψος της ενίσχυσης για χρηματοδοτική μίσθωση ανερχόταν στα €287.637.181 και το ύψος του ενισχυόμενου μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας ανερχόταν στα €15.778.401.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προηγούμενα δεδομένα, γίνεται φανερό η ανάγκη της εφαρμογής του νέου νόμου, ο οποίος θα ενισχύσει την προσπάθεια αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, ανταποκρινόμενος και στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις του μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας.

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης		
10	Σύνοψη στόχων	
1	Καθορίζεται ο σκοπός του σχεδίου νόμου, το οποίο επιδιώκει συνολικά τη διεύρυνση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, αλλά βασίζεται σε συγκεκριμένους πυλώνες, προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης. Παράλληλα επιδιώκονται με πολύ στοχευμένα κίνητρα η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης. Επισημαίνεται ειδικά ότι οι στόχοι θα επιτευχθούν μέσω της επιτάχυνσης και ευελιξίας των διαδικασιών που διατρέχουν τον νόμο και το οποίο αποτελεί βασική στόχευση του παρόντος νομοσχεδίου, προκειμένου να αντιμετωπιστούν υφιστάμενα προβλήματα. Ως τεχνολογίες της «Βιομηχανίας 4.0» νοούνται τα Κυβερνο-Φυσικά Συστήματα (Cyber Physical Systems), που περιλαμβάνουν το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT), το Υπολογιστικό Νέφος (cloud computing) και τα γνωστικά υπολογιστικά συστήματα (cognitive computing) με έμφαση στην Τεχνητή Νοημοσύνη.	
2	Καθορίζεται το αντικείμενο του σχεδίου νόμου που είναι η θέσπιση διαφορετικών καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε	

	επενδυτικά σχέδια σε όλους τους τομείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
3	Ορίζεται το νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει το παρόν, ενώ παράλληλα αναφέρονται οι γενικές αρχές και καθορίζονται αναλυτικά οι βασικές προϋποθέσεις και οι ενωσιακής προέλευσης κανόνες, τους οποίους πρέπει να πληρούν όλα τα επενδυτικά σχέδια, προκειμένου να υπαχθούν στις ρυθμίσεις του νόμου. Η υποπερ. αγ της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 3 αναφέρεται στη σώρευση των ενισχύσεων στις περιπτώσεις που σ' ένα επενδυτικό σχέδιο χορηγείται κρατική ενίσχυση και εν προκειμένω ενίσχυση που προβλέπεται από τον παρόντα αναπτυξιακό νόμο και παράλληλα λαμβάνεται ενίσχυση απευθείας από θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι χωρίς τη διαμεσολάβηση φορέων της κρατικής εξουσίας. Ειδικότερα σε επενδυτικό σχέδιο που υπάγεται στο καθεστώς της μεταποίησης – εφοδιαστικής αλυσίδας παρέχεται ποσό επιχορήγησης (κρατική ενίσχυση) σε ποσοστό 50% του κόστους του με ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 60%. Η ίδια επιχείρηση για επενδυτικό σχέδιό της με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες έχει χρηματοδοτηθεί απευθείας από φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενωσιακή χρηματοδότηση) με ποσοστό ενίσχυσης 8% του κόστους του. Για την εξακρίβωση της μέγιστης έντασης της ενίσχυσης ή του ορίου κοινοποίησης για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο θα ληφθεί υπόψη μόνο η κρατική ενίσχυση (ποσοστό 50%) υπό την προϋπόθεση ότι η δημόσια χρηματοδότηση (κρατική ενίσχυση 50% + ενωσιακή χρηματοδότηση 8%) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης (60% του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων), όπως καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
4	Παρατίθενται οι ορισμοί των βασικών εννοιών που χρησιμοποιούνται στον νόμο, με παραπομπή στην οικεία παράγραφο του άρθρου 2 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (Γ.Α.Κ. – Κανονισμός αριθ. 651/2014 της Επιτροπής), σε όσες περιπτώσεις ο ορισμός έχει μεταφερθεί αυτούσιος από τον Γ.Α.Κ.. Η παράθεση αυτή γίνεται, προκειμένου να εξοικειωθεί ο εφαρμοστής με τις βασικές έννοιες του νόμου και να εξαλειφθούν δυνητικές παρερμηνείες αναφορικά με τις εφαρμοστέες διατάξεις. Σημειώνεται ότι σε σχέση με το σημείο 10 των ορισμών, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.»

5	Προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής και συγκεκριμένα καθορίζονται ποια επενδυτικά σχέδια υπάγονται στις διατάξεις του νόμου. Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια μπορούν να ανήκουν σε όλους τους τομείς της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α' και να λαμβάνουν ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα σε αρχικές επενδύσεις είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με ενισχύσεις μη περιφερειακού χαρακτήρα των λοιπών τμημάτων του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ).
6	Αναλύονται οι επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων, καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσής τους, οι οποίες μπορούν να πραγματοποιούνται είτε σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού, είτε σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, είτε να αποτελούν το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται, από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
7	Ορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, οι οποίες παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα Β, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις ενίσχυσής τους, σύμφωνα με το ΓΑΚ, για τις οποίες παρέχονται άλλου είδους ενισχύσεις, εκτός των περιφερειακών. Επιπρόσθετα σε συγκριμένα καθεστώτα όπως του «Ψηφιακού Μετασχηματισμού», της «Πράσινης Μετάβασης – Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης Επιχειρήσεων» κ.λπ. στα οποία παρέχεται η δυνατότητα της υποβολής επενδυτικών σχεδίων χωρίς να περιλαμβάνεται υποχρεωτικά η υλοποίηση «αρχικής επένδυσης», τότε οι επιλέξιμες δαπάνες δύναται να προέρχονται είτε από το Παράρτημα Β', και στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί της ποσοστιαίας συμμετοχής τους στο συνολικό επενδυτικό κόστος και του συνολικού ποσού ενίσχυσής των, είτε από τις ρητά αναφερόμενες στα άρθρα των οικείων καθεστώτων που παραπέμπουν απευθείας στα αντίστοιχα άρθρα του ΓΑΚ και κείνται εκτός των Περιφερειακών Ενισχύσεων.
8	Αναφέρονται αναλυτικά ποια είδη δαπανών θεωρούνται μη επιλέξιμα και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων.
9	Ορίζονται τα είδη ενισχύσεων που παρέχονται στους επενδυτικούς φορείς είτε μεμονωμένα, είτε συνδυαστικά, ώστε να μπορεί να επιλεγεί το βέλτιστο κατά περίπτωση μείγμα ενισχύσεων για την υλοποίηση της εκάστοτε επένδυσης.
10	Καθορίζονται το πλαίσιο των εντάσεων και τα ανώτατα ύψη ενισχύσεων Περιφερειακού Χαρακτήρα.
11	Καθορίζονται το πλαίσιο των εντάσεων και τα ανώτατα ύψη ενισχύσεων εκτός των ενισχύσεων Περιφερειακού Χαρακτήρα.
12	Ορίζεται ανώτατο ποσό χορηγούμενων ενισχύσεων ανά επενδυτικό σχέδιο, με σχετικές εξαιρέσεις, καθώς και ανώτατο ποσό χορηγούμενης ενίσχυσης στις περιπτώσεις συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων.
13	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και οι νομικές μορφές που πρέπει να έχουν οι

	υπαγόμενες επιχειρήσεις, προκειμένου να μπορούν να ωφεληθούν από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.
14	Καθορίζεται το ποσοστό της οικονομικής συμμετοχής του φορέα του επενδυτικού σχεδίου επί του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης σε ποσοστό 25%.
15	Ορίζεται το ελάχιστο ύψος του επιλέξιμου κόστους κάθε επενδυτικού σχεδίου, το οποίο προσδιορίζεται με βάση το μέγεθος του φορέα της επένδυσης.
16	Καθορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης ενισχύσεων Περιφερειακού Χαρακτήρα, στα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος σχεδίου νόμου, τα οποία θα πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α. δημιουργία νέας μονάδας, β. επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας, γ. διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν, με τον όρο ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, δ. θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας.
17	Ορίζονται τα απαραίτητα στοιχεία, η διαδικασία υποβολής, οι προϋποθέσεις και οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων υπαγωγής στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου.
18	Αναλύονται τα στάδια της αξιολόγησης των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων καταρχήν ως προς τον έλεγχο της νομιμότητας της αίτησης υπαγωγής και του συνοδευτικού φακέλου, και στη συνέχεια ως προς το ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται κατά την αξιολόγηση του εύλογου κόστους και τον έλεγχο των δεικτών βαθμολογίας. Το περιεχόμενο της αξιολόγησης, όπως αυτό θα εξειδικεύεται στις οικείες αποφάσεις προκήρυξης των καθεστώτων, έχει καθοριστεί με τέτοιο τρόπο ώστε η επιλογή και βαθμολόγηση των επενδυτικών σχεδίων να διασφαλίζουν την υλοποίηση και τη μετέπειτα βιωσιμότητά τους προς όφελος της εθνικής οικονομίας.
19	Περιγράφεται η διαδικασία της αξιολόγησης, η οποία θα διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 118 ή από μέλος του Ε.Μ.Π.Α. ή από μέλος του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών ή δύναται να ανατίθεται με την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 129. Η αξιολόγηση έχει τη μορφή της άμεσης (first in first out, εξετάζονται δηλαδή κατά σειρά προτεραιότητας), ή της συγκριτικής (εξετάζονται δηλαδή συγκριτικά και συντάσσεται προσωρινός πίνακας), και ο τρόπος που θα εφαρμοστεί ορίζεται ανά καθεστώς στην οικεία

	απόφαση προκήρυξης. Τάσσονται επίσης οι προθεσμίες εντός των οποίων οφείλει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία, προκειμένου να δημιουργηθούν ασφάλεια δικαίου και εμπιστοσύνη των επενδυτών προς τη Διοίκηση. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα υποβολής ένστασης, η οποία επέχει θέση ενδικοφανούς προσφυγής, κατά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, καθώς και η διαδικασία κατάρτισης προσωρινού πίνακα αποτελεσμάτων αξιολόγησης και ακολούθως του οριστικού πίνακα αποτελεσμάτων μετά την εξέταση των τυχόν υποβληθεισών ενστάσεων.
20	Προβλέπεται ότι η υπαγωγή των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων στον παρόντα υλοποιείται με την έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης, της απόφασης υπαγωγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ενώ η απορριπτική απόφαση αποστέλλεται στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του αιτούντα.
21	Αναλύονται τα στάδια, τα είδη, ο σκοπός και οι εντεταλμένοι φορείς διενέργειας των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων. Επιπλέον, ορίζονται το ελάχιστο περιεχόμενο της αίτησης ελέγχου από τον φορέα της επένδυσης, το περιεχόμενο της έκθεσης ελέγχου, καθώς και ο τρόπος τεκμηρίωσης της πραγματοποίησης των δαπανών από τον ελεγχόμενο φορέα της επένδυσης.
22	Προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης όρων της απόφασης υπαγωγής κατόπιν αιτήματος του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου, καθώς και η δυνατότητα υποβολής αιτήματος μεταβολής στοιχείων μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης. Επιπλέον καθορίζεται το ακριβές περιεχόμενο των αιτημάτων αυτών, προκειμένου να γίνουν δεκτά, η διαδικασία υποβολής τους και τα συνοδευτικά δικαιολογητικά. Χορηγείται εναλλακτικά η δυνατότητα εξέτασης αιτημάτων τροποποίησης κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης ή της πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε (65%) της επένδυσης, υπό τον όρο ότι ο επενδυτής υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση για την εκπλήρωση όλων των νόμιμων προϋποθέσεων τροποποίησης της απόφασης. Ορίζονται επίσης οι προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να πληρούνται σωρευτικά για να χορηγηθεί παράταση της προβλεπόμενης στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.
23	Καθορίζεται ο τύπος της διαδικασίας ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, η οποία αρχίζει με την υποβολή από τον φορέα της επένδυσης σχετικής αίτησης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης. Προβλέπεται, επίσης, ότι το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί

	σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης.
24	Ορίζεται ότι η καταβολή των ενισχύσεων ή η χρήση της ωφέλειας πραγματοποιείται είτε εφάπαξ, είτε σταδιακά, ανάλογα με το είδος της δικαιούμενης ενίσχυσης. Προβλέπεται, επίσης, ο τρόπος θεμελίωσης του δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης ή χρήσης της ωφέλειας εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, ανάλογα προς το είδος της δικαιούμενης ενίσχυσης.
25	Ορίζονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, ο χρόνος τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, καθώς και διατήρησης των σχετικών φακέλων και εγγράφων προς έλεγχο.
26	Καθορίζεται η διαδικασία ηλεκτρονικής παρακολούθησης της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων των επενδυτικών σχεδίων σε ετήσια βάση και αναφέρονται τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία, τα οποία πρέπει να υποβάλλονται μέσω του πληροφοριακού συστήματος. Ορίζεται επίσης η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου επί των στοιχείων αυτών σε ποσοστό 10% των επενδυτικών σχεδίων, που υπέβαλαν στοιχεία.
27	Καθορίζονται το ύψος και τα όρια του απαιτούμενου παραβόλου για την υποβολή της αίτησης υπαγωγής, τον έλεγχο της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και για την υποβολή αιτημάτων τροποποιήσεων των επενδυτικών σχεδίων.
28	Αναφέρονται αναλυτικά οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περιπτώσεις μη τήρησης των όρων της απόφασης υπαγωγής των φορέων των επενδυτικών σχεδίων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο νόμου και σε συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα στην ενωσιακή νομοθεσία. Η παραβίαση των προβλεπόμενων υποχρεώσεων μπορεί να επιφέρει, ανάλογα με το είδος της παράβασης, επιβολή εύλογου προστίμου, καθώς και μερική ή ολική ανάκληση της ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί.
29	Θεσπίζονται τα 13 καθεστώτα ενισχύσεων, τα οποία ενεργοποιούνται με την έκδοση της οικείας ανά καθεστώς προκήρυξης. Με υπουργικές αποφάσεις προβλέπεται ο καθορισμός σε ετήσια βάση του ποσού κατά είδος ενίσχυσης που θα χορηγείται ανά καθεστώς και γίνεται η κατανομή των ποσών μεταξύ των αρμοδίων φορέων της παρ. 3 του άρθρου 17.
30	Παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων να προκηρύσσει τα καθεστώτα του παρόντος σε σταθερό ετήσιο κύκλο για όλα τα έτη ισχύος του, και περιγράφονται όλες οι επιμέρους λεπτομέρειες που περιλαμβάνονται στην εκάστοτε απόφαση προκήρυξης. Υπάρχει επίσης πρόβλεψη, για τη χορήγηση, με την έκδοση υπουργικής απόφασης, της δυνατότητας χρήσης του κινήτρου της ταχείας αδειοδότησης στα καθεστώτα του παρόντος Μέρους Β', υπό όρους και προϋποθέσεις που θα προσδιοριστούν στην οικεία υπουργική απόφαση.
31	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», το οποίο εστιάζει

	στην προαγωγή του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού, στη χρήση τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0» και στην αναβάθμιση των σχετικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Ως τεχνολογίες της «Βιομηχανίας 4.0» νοούνται τα Κυβερνο-Φυσικά Συστήματα (Cyber Physical Systems), που περιλαμβάνουν το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT), το Υπολογιστικό Νέφος (cloud computing) και τα γνωστικά υπολογιστικά συστήματα (cognitive computing) με έμφαση στην Τεχνητή Νοημοσύνη Το καθεστώς «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Α' του σχεδίου νόμου (άρθρα 31-37).
32	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων».
33	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για το καθεστώς «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων».
34	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης του καθεστώτος «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων».
35	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων».
36	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων» γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποχρεωτικής υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
37	Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των ειδικών όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς του άρθρου 32.
38	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», το οποίο εστιάζει στην προαγωγή δραστηριοτήτων σχετικών με την κυκλική οικονομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη, οι οποίες θα υιοθετούν τεχνολογίες που θα συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ενεργειακή αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων. Το καθεστώς «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Β' του σχεδίου νόμου (άρθρα 38-44).
39	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων».
40	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για το καθεστώς «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων».
41	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης

	επιχείρησης για το καθεστώς «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων».
42	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων».
43	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποχρεωτικής υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
44	Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των ειδικών όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς του άρθρου 38.
45	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν», το οποίο ενισχύει νέους επιχειρηματίες που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες δραστηριοποίησης σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. Το καθεστώς «Νέο Επιχειρείν» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Γ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 45-50).
46	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν».
47	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για το καθεστώς «Νέο Επιχειρείν».
48	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν».
49	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν».
50	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Νέο Επιχειρείν» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
51	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», το οποίο ενισχύει επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις περιοχές δίκαιης μετάβασης με στόχο τον μετριασμό του αρνητικού αντικτύπου στην απασχόληση και την επίτευξη ισορροπημένης και βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση. Το καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Δ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 51-57).
52	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 51.
53	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για το καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση».

54	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης για το καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση».
55	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση».
56	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποχρεωτικής υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία, ως προς το συγκεκριμένο καθεστώς, αποκτά την ιδιότητα του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.
57	Ορίζεται ότι, με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του συναρμόδιου Υπουργού, δύναται να καθορίζεται το ειδικότερο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων του παρόντος καθεστώτος από το ΕΣΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.
58	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν την έρευνα και προωθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη. Το καθεστώς «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Ε' του σχεδίου νόμου (άρθρα 58-64).
59	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 58.
60	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για το καθεστώς «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία».
61	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης του καθεστώτος «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία».
62	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος του άρθρου 58.
63	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία» γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
64	Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των ειδικών όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς του άρθρου 58.

65	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Αγροδιατροφή – Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων – Αλιεία-Υδατοκαλλιέργεια», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Το καθεστώς «Αγροδιατροφή – Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων – Αλιεία-Υδατοκαλλιέργεια» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο ΣΤ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 65-71).
66	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 65.
67	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση στο καθεστώς του άρθρου 65.
68	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης στο καθεστώς του άρθρου 65.
69	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων του καθεστώτος του άρθρου 65.
70	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Αγροδιατροφή – Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων – Αλιεία-Υδατοκαλλιέργεια» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
71	Προβλέπεται η δυνατότητα προσδιορισμού, με κοινές υπουργικές αποφάσεις, ειδικότερων όρων για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων. Παρόμοια πρόβλεψη υπάρχει και για επενδυτικά σχέδια στους τομείς της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της γεωργίας.
72	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα», το οποίο ενισχύει το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που ανήκουν στην κατηγορία της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων για τα οποία θεσπίζεται ειδικό καθεστώς, και των επενδυτικών σχεδίων στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας, με αντικείμενο την τεχνολογική, παραγωγική, διοικητική και οργανωτική αναβάθμιση, καθώς και την καινοτόμο και εξωστρεφή ανάπτυξη και μεγέθυνση, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων στην εγχώρια και διεθνή αγορά, επ' ωφελεία των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της εθνικής οικονομίας. Το καθεστώς «Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Ζ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 72-77).

73	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 71.
74	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για τα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 71.
75	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης του άρθρου 71.
76	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα».
77	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
78	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια», το οποίο ενισχύει το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων που στοχεύουν στη διεξόδυση σε νέες αγορές του εξωτερικού με την εξαγωγή των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους. Το καθεστώς «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Η' του σχεδίου νόμου (άρθρα 78-83).
79	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 78.
80	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια».
81	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης για το καθεστώς «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια».
82	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια».
83	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Επιχειρηματική Εξωστρέφεια» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
84	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση συγκεκριμένων

	τουριστικών επενδύσεων που προσανατολίζονται κυρίως στη δημιουργία, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Επικράτειας με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος. Το καθεστώς «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Θ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 84-90).
85	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 84.
86	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων».
87	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης για το καθεστώς «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων».
88	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων για τις επενδύσεις του καθεστώτος «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων».
89	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
90	Παρέχονται εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων σχετικών με την εφαρμογή των προβλεπομένων στα άρθρα 84 έως και 89.
91	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση συγκεκριμένων τουριστικών επενδύσεων που αφορούν σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών της χώρας, όπως γεωγραφικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών. Το καθεστώς «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο Ι' του σχεδίου νόμου (άρθρα 91-97).
92	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 91.
93	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού».
94	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης.
95	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού».
96	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού» γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των

	αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
97	Παρέχονται εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων σχετικών με την εφαρμογή των προβλεπόμενων στα άρθρα 91 έως και 96.
98	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Μεγάλες Επενδύσεις», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων που αφορούν κλάδους της οικονομίας με σημαντικές επιδράσεις στις τοπικές οικονομίες. Το καθεστώς «Μεγάλες Επενδύσεις» ρυθμίζεται με το Υποκεφάλαιο ΙΑ' του σχεδίου νόμου (άρθρα 98-104).
99	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 98 «Μεγάλες Επενδύσεις».
100	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση για τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος «Μεγάλες Επενδύσεις».
101	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης για το καθεστώς «Μεγάλες Επενδύσεις».
102	Προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης από τους φορείς των υπαγόμενων στο καθεστώς του άρθρου 98 επενδυτικών σχεδίων της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 9 του νόμου 4864/2021 (Α' 237) για την προσέλκυση των στρατηγικών επενδύσεων, χωρίς τις προβλεπόμενες στον νόμο αυτό διαδικασίες υπαγωγής. Διευκρινίζεται, ωστόσο, ότι οι φορείς των ως άνω σχεδίων δεν μπορούν να κάνουν χρήση καμίας εκ των λοιπών ευνοϊκών ρυθμίσεων του οικείου νόμου.
103	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Μεγάλες Επενδύσεις».
104	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων για τη χορήγηση ενίσχυσης για το καθεστώς «Μεγάλες Επενδύσεις» γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
105	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Ευρωπαϊκές Αλυσίδες Αξίας», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στους κλάδους που αποτελούν ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας.
106	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 105.

107	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση.
108	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης.
109	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων.
110	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
111	Περιγράφεται ο σκοπός του καθεστώτος «Επιχειρηματικότητα 360°», το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στο παρόν πλην συγκεκριμένων κατηγοριών για τις οποίες θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα, και αφορούν στην υλοποίηση αρχικών επενδύσεων καθώς και τη δυνατότητα πραγματοποίησης πρόσθετων δαπανών, επ' ωφελεία των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της εθνικής οικονομίας. Ως παραδείγματα αναφέρονται ενδεικτικά τα επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, αλλά και παροχής υπηρεσιών οίκων ευγηρίας, οι υπηρεσίες γηπέδων και κολυμβητηρίων, οι υπηρεσίες μηχανικών πλυντηρίων και σιδερωτηρίων ρούχων, η δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων «studios» για την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο, τηλεοπτικών προγραμμάτων και ηχογραφήσεων, καθώς και τα επενδυτικά σχέδια για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.
112	Καθορίζονται τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς του άρθρου 111.
113	Καθορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες προς ενίσχυση.
114	Καθορίζονται τα είδη, η ένταση και τα ποσά των δικαιούμενων ενισχύσεων ανάλογα και με το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης.
115	Καθορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων.
116	Ορίζεται ότι η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατόπιν υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας και Θράκης και στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.
117	Προβλέπεται η αξιοποίηση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) του π.δ. 33/2011 (Α' 83) και του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών, το οποίο συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου «Ε.Λ.Τ.Ε.». Καθορίζονται επίσης οι προϋποθέσεις διενέργειας αξιολογήσεων

	από Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές και η θέσπιση ασυμβίβαστου ως προς τις αξιολογήσεις αυτές.
118	Προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, αποτελούμενης από τρία (3) έως πέντε (5) άτομα, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στην οποία ορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος επιλογής των μελών, καθώς και οι αρμοδιότητες και οι κανόνες λειτουργίας της Επιτροπής.
119	Προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Ενστάσεων, αποτελούμενης από τρία (3) μέλη, της οποίας η σύνθεση, οι όροι και οι κανόνες λειτουργίας ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης κάθε καθεστώτος.
120	Προβλέπεται η διενέργεια των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων από τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 (Α'83) ή ορκωτό ελεγκτή – λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατ' επιλογή του φορέα της επένδυσης. Προβλέπεται επίσης η έκδοση υπουργικής απόφασης με τους όρους και τις προϋποθέσεις σύστασης των Οργάνων Ελέγχου Επενδύσεων, τον αριθμό των μελών τους και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία, τον τρόπο σύστασης, τις χρεώσεις των ελέγχων κ.λπ. Ορίζεται επίσης ότι η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού, τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, που διενεργείται από τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας υπηρεσίας, ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, μέλος του ΕΜΠΕ και ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, μέλος του ΕΜΠΕ.
121	Προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, αποτελούμενης από πέντε (5) μέλη, υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή και των Περιφερειών, η οποία έχει ως αντικείμενο να εξετάζει τις αιτήσεις των υποψήφιων αξιολογητών και ελεγκτών και να εισηγείται σχετικά στον αρμόδιο Υπουργό, να παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εγγεγραμμένων στα Μητρώα προς το κανονιστικό πλαίσιο, να προβαίνει σε συστάσεις προς τους εγγεγραμμένους στα Μητρώα, να επιβάλλει την προσωρινή τους παύση, καθώς και να εισηγείται προς τον Υπουργό την οριστική διαγραφή τους, σε περιπτώσεις που διαπιστώνεται πλημμελής ή εκπρόθεσμη εκπλήρωση των καθηκόντων τους, να διενεργεί ελέγχους στις εκθέσεις αξιολόγησης ή ελέγχου που υποβάλλουν οι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα και να συντάσσει Οδηγό Διαχείρισης των Μητρώων.
122	Προβλέπεται η σύσταση γνωμοδοτικών επιτροπών σε κάθε φορέα εφαρμογής του παρόντος, το οποίο θα επιλαμβάνεται ζητημάτων που αφορούν σε αποφάσεις ανάκλησης και επιστροφής ενισχύσεων, εκτός από αυτές που εκδίδονται κατόπιν αιτήσεων των φορέων των επενδύσεων, καθώς και αποφάσεις συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις και συστάσεις ελεγκτικών οργάνων για επενδυτικά

	σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις αναπτυξιακών νόμων.
123	Προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής, η οποία θα εξετάζει τα υποβαλλόμενα αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής τόσο για τα καθεστώτα του παρόντος νόμου όσο και για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους. Στην αρμοδιότητα της Επιτροπής θα είναι και η εξέταση πορισμάτων των ελεγκτικών υπηρεσιών, αλλά και η επιβολή κυρώσεων για τις περιπτώσεις παράβασης των υποχρεώσεων των επενδυτικών φορέων.
124	Προβλέπεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των αποζημιώσεων των μελών του Μητρώου του άρθρου 117 και των μελών των επιτροπών και των οργάνων ελέγχου των άρθρων 118 έως και 123.
125	Προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή των άρθρων 1 έως 3 του ν. 3213/2003 (Α' 309), για τα μέλη των επιτροπών και των οργάνων ελέγχου των άρθρων 118 έως και 123.
126	Ορίζεται ότι με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα διαπιστώνεται η επιχειρησιακή λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) το οποίο διαλειτουργεί με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) για τις διαδικασίες εφαρμογής του παρόντος και εκδίδεται αντίστοιχη διαπιστωτική απόφαση για κάθε νέα διαδικασία, που καθίσταται λειτουργική στο ΠΣ-Αν. Προβλέπεται ειδική εξαίρεση για το καθεστώς της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, το οποίο θα υλοποιείται μέσω ΠΣΚΕ.
127	Ορίζεται ο τρόπος δημοσιότητας όλων των σχετικών πληροφοριών των καθεστώτων του παρόντος νόμου στο πλαίσιο του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.
128	Προβλέπεται η υποχρέωση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την υποβολή, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου έτους, έκθεσης – απολογισμού για την εφαρμογή του παρόντος, καθώς και για την εφαρμογή των προγενέστερων νόμων, στη Βουλή των Ελλήνων, κατόπιν συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των ενισχυόμενων επενδύσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος, υπό τον συντονισμό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα.
129	Παρέχονται όλες οι αναγκαίες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις προς τους αρμόδιους υπουργούς, που αφορούν στην υλοποίηση επιμέρους ρυθμίσεων του Μέρους Α', του Μέρους Γ' και των Παραρτημάτων Α' και Β'.
130	Το προτεινόμενο σχέδιο περιλαμβάνει τις απαραίτητες μεταβατικές διατάξεις για τη διασφάλιση της ορθής και δίκαιης εφαρμογής του.

	116 Ρυθμίζονται θέματα που ενδέχεται να ανακύψουν κατά την εφαρμογή του παρόντος.
131	Προσαρτώνται στο νόμο τα Παραρτήματα Α' και Β'.
132	Ορίζεται η έναρξη ισχύος του νέου θεσμικού πλαισίου.
Παράρτημα Α	Στο Παράρτημα Α αναφέρονται τα υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια.
Παράρτημα Β	Στο Παράρτημα Β αναφέρονται οι επιλέξιμες δαπάνες εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων και γίνονται οι οικείες παραπομπές στα άρθρα του ΓΑΚ τα οποία και τις προβλέπουν. Διευκρινίζεται ότι, όπου υπάρχει ποσοστιαία συμμετοχή των συγκεκριμένων δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου καθώς και ανώτατο ποσό ενίσχυσής των, οι περιορισμοί αυτοί δεν ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια που δεν προϋποθέτουν την υλοποίηση αρχικής επένδυσης αλλά δύναται να υποβληθούν σε ορισμένα εκ των καθεστώτων του παρόντος με επιλέξιμες δαπάνες του Παραρτήματος ή/και του ΓΑΚ.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙ Α	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ Σ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕ Σ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ Ν	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤ Α
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗ Σ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών	X	X			
		Εξοικονόμηση χρόνου	X	X			
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	X	X			
		Άλλο					
	ΕΜΜΕΣ Α	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών	X	X			
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών					
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών	X	X			
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Με τη θεσμοθέτηση ενός κανονιστικού πλαισίου φιλικού προς τις επενδύσεις, που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην απλοποίηση και επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου, με απώτερη κατάληξη την ταχύτερη πραγματική ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων, ενισχύονται το κύρος και η αξιοπιστία του κράτους και εμπεδώνεται η εμπιστοσύνη των επενδυτών προς την Διοίκηση. Επίσης, καθιερώνεται ο χρονικά σταθερός κύκλος προκηρύξεων των καθεστώτων, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τον επιχειρηματικό προγραμματισμό.

Σημειώνεται ότι, βάσει παλαιότερης μελέτης αξιολόγησης προηγούμενων καθεστώτων ενισχύσεων στις ιδιωτικές επενδύσεις (ΓΔΙΕ, ΜΟΔ, ΤΕΕ), το χρονικό διάστημα από την υποβολή αίτησης υπαγωγής έως και την έκδοση απόφασης υπαγωγής για το Καθεστώς «Γενικής Επιχειρηματικότητας» του ν. 4399/2016, επί πλήθους 300 αιτημάτων, για το 50% των αιτημάτων ξεπέρασε τις 644 ημέρες, ενώ για το 5% των αιτημάτων ξεπέρασε τις 736 ημέρες. Το μέσο χρονικό διάστημα ανταπόκρισης στα αιτήματα ανήλθε σε 646 ημέρες. Αντίστοιχα για το Καθεστώς των «Νέων Ανεξάρτητων ΜΜΕ» επί πλήθους 134 αιτημάτων, για το 50% των αιτημάτων ξεπεράστηκαν οι 702 ημέρες, ενώ για το 5% των αιτημάτων ξεπεράστηκαν οι 791 ημέρες. Το μέσο χρονικό διάστημα ανήλθε σε 710 ημέρες. Βάσει του νέου νόμου, αυτά τα χρονικά διαστήματα τροποποιούνται ριζικά επί τα βελτίω, βελτιώνοντας τόσο την αποτελεσματικότητα, όσο και την αποδοτικότητα των διαδικασιών εφαρμογής του νόμου. Ο στόχος του νέου νόμου είναι από την υποβολή ενός επενδυτικού σχεδίου έως την αξιολόγηση και ένταξη στο ανάλογο καθεστώς, να μην περνούν πάνω από 60 ημέρες.

Επίσης, η εισαγωγή της έννοιας των ιδιωτών - ορκωτών ελεγκτών θα μειώσει το διοικητικό κόστος αξιολογήσεων και ελέγχων υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, ενώ θα εξοικονομηθεί χρόνος ως προς την ολοκλήρωση των ελέγχων και τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, επιταχύνοντας έτσι και την εισροή χρημάτων στην εθνική οικονομία, αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Η ταχύτερη ολοκλήρωση των επενδυτικών σχεδίων θα επιφέρει και την ταχύτερη δημιουργία εσόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό, μέσω της είσπραξης φόρων και ασφαλιστικών εισφορών.

Με το νέο κανονιστικό πλαίσιο ενισχύεται το επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς και η δυνατότητα υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων. Γενικότερα, η υλοποίησή τους σε όλη την ελληνική επικράτεια θα έχει ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα στην αύξηση της απασχόλησης, τη δημιουργία νέων δεξιοτήτων και την ανάπτυξη του εθνικού προϊόντος, τόσο του τύπου εγκατάστασης, όσο και της εθνικής οικονομίας συνολικά.

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	--------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Σχεδιασμός / προετοιμασία					
		Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκόμενων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης					
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Σύμφωνα με την Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, προκαλούνται οι εξής επιβαρύνσεις και θετικές συνέπειες:

Α. Βάσει των διατάξεων **των άρθρων 1 έως και 129**, σύμφωνα με τις οποίες θεσπίζονται καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια που δύνανται να υπάγονται σε δεκατρείς κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της ελληνικής οικονομίας και ρυθμίζεται κάθε ζήτημα σχετικό με την

υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων, τις επιλέξιμες δαπάνες, τα είδη των ενισχύσεων, τις εντάσεις των ενισχύσεων, τα ανώτατα ποσά των χορηγούμενων ενισχύσεων, τους δικαιούχους ενισχύσεων, καθώς και κάθε επί μέρους διαδικασία για την αξιολόγηση, τον έλεγχο, την ολοκλήρωση και τη χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων, προκαλείται:

α. Επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την υλοποίηση των οριζόμενων στο παρόν σχέδιο νόμου, η οποία δεν δύναται να υπολογισθεί εκ των προτέρων, καθότι ο υπολογισμός εξαρτάται από πλήθος παραγόντων - διαδικασιών που θα εξελιχθούν σε απώτερο χρόνο. Η παραπάνω επιβάρυνση όσον αφορά το κίνητρο της φοροαπαλλαγής θα επιβαρύνει απευθείας τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω της απώλειας εσόδων από τη μη είσπραξη των αναλογούντων φόρων, όσον αφορά δε τα κίνητρα της επιχορήγησης, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους θα καλυφθεί από πιστώσεις που θα εγγράφονται κατ' έτος στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και θα προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, όπως αναφέρεται στην παρ. 4 του άρθρου 30.υ.

β. Επιβάρυνση από την καταβολή των αποζημιώσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 124, των μελών των επιτροπών αξιολόγησης, όπου απαιτείται και ελέγχου των επενδύσεων, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 21 και τα επιμέρους, ανά καθεστώς χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, άρθρα του ΜΕΡΟΥΣ Β' του παρόντος σχεδίου νόμου, καθώς και των λοιπών επιτροπών, όπως εξειδικεύονται στα άρθρα 118, 119, 120, 121, 122 και 123 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α' του ΜΕΡΟΥΣ Γ' του παρόντος σχεδίου νόμου. Η παραπάνω επιβάρυνση δεν δύναται να υπολογισθεί εκ των προτέρων και θα καλυφθεί από πιστώσεις που θα εγγράφονται κατ' έτος σε διακριτό έργο του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΑΝΕΠ.

γ. Αύξηση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, από την είσπραξη των παραβόλων του άρθρου 27, σε συνδυασμό με την παρ. 4 του άρθρου 129, του παρόντος σχεδίου νόμου. Η παραπάνω αύξηση δεν δύναται να υπολογισθεί εκ των προτέρων καθότι εξαρτάται από παράγοντες οι οποίοι θα σχηματιστούν κατά την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων, στον παρόντα νόμο, και την υλοποίηση αυτών.

δ. Αύξηση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, από την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 28, σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 129 του παρόντος σχεδίου νόμου, στις περιπτώσεις παραβάσεων των προβλεπόμενων στο άρθρο 25. Η παραπάνω αύξηση, η οποία συνίσταται στην είσπραξη των νομίμων τόκων, στις περιπτώσεις ανάκτησης μέρους ή του συνόλου της καταβληθείσας επιχορήγησης, της είσπραξης των αναλογούντων φόρων, στις περιπτώσεις ανάκλησης μέρους ή του συνόλου του φορολογικού οφέλους του κινήτρου της φοροαπαλλαγής, στην επιστροφή του πρόσθετου ποσού ενίσχυσης προσαυξημένου κατά 10% στις περιπτώσεις μη τήρησης των όρων υπαγωγής (παρ. 3 του άρθρου 28) και της είσπραξης των προστίμων της παρ. 6 του παραπάνω άρθρου 28, δεν δύναται να υπολογισθεί εκ των προτέρων.

Β. Βάσει του άρθρου 130 «**Μεταβατικές διατάξεις**», από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλείται:

α. Ελάφρυνση του προϋπολογισμού του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του κρατικού προϋπολογισμού, η οποία δεν δύναται να προσδιορισθεί εκ των προτέρων, από την προσαρμογή στα νέα όρια, των επενδυτικών σχεδίων του ν. 4399/2016 για τα οποία οι αποφάσεις υπαγωγής θα εκδοθούν μετά την

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	----------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου					
		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους					
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πilotική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης					
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου εστιάζει στην προσέλκυση νέων επενδύσεων σε τομείς που είναι απολύτως αναγκαίοι για την κάλυψη του επενδυτικού κενού της χώρας, αλλά και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας. Τα καθεστώτα ενίσχυσης υποστηρίζουν πλήρως τις εθνικές προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη επίσης τόσο τις ενωσιακές στρατηγικές, όσο και τις διεθνείς εξελίξεις στους τομείς της βιομηχανίας, των ΜΜΕ, της τεχνολογίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, της περιβαλλοντικής διαχείρισης, της βελτίωσης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, αλλά και της βιομηχανίας φιλοξενίας. Ειδικότερα, το σχέδιο νόμου στοχεύει στην κάλυψη των επόμενων εθνικών προτεραιοτήτων:

- αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ

- ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και μείωση της παραοικονομίας
- επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση
- αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων
- προώθηση της τεχνολογίας αιχμής, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης
- επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων
- ενίσχυση της βασικής έρευνας μέσω της άρσης αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια
- κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας
- ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
- στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με άμβλυνση του κόστους μετάβασης και στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει ως πιο ειδικούς στόχους τους επόμενους:

- Προσέλκυση νέων επενδύσεων για την κάλυψη του υφιστάμενου κενού που εκτιμάται σε άνω των €100 δις.
- Αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου με την αναβάθμιση του ρόλου της βιομηχανίας. Ο στόχος είναι να αυξηθεί η βιομηχανική παραγωγή από το υφιστάμενο 9,5% στο 12% του ΑΕΠ έως το 2023, καθώς και οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων.
- Τόνωση της εξωστρέφειας και στροφή των εξαγωγών προς προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογικής αιχμής.
- Περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων.

Κατά συνέπεια, δεν προκαλούνται κίνδυνοι από την εφαρμογή του νέου νόμου, αλλά αντιθέτως ενισχύονται οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας. Το γεγονός αυτό ενισχύεται τόσο από την πολύχρονη εμπειρία της Διοίκησης στην εφαρμογή αναπτυξιακών νόμων, όσο και από την ενίσχυσή της, όπου απαιτείται, από ιδιώτες – ορκωτούς ελεγκτές, κατάλληλα ενημερωμένους και εκπαιδευμένους.

Ε. Έκθεση διαβούλευσης

22.	Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς	
☐	Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες	Κατά τη διαδικασία σύνταξης του σχεδίου νόμου, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων διαβουλευόθηκε με υπουργεία που έχουν αρμοδιότητα σε θέματα που ρυθμίζει το παρόν νομοσχέδιο, μέσω ανταλλαγής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και τηλεδιασκέψεων, ιδίως τα Υπουργεία Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
☐	Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	
☐	Διεθνής διαβούλευση	

23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr (ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)	
Επί των γενικών αρχών («επί της αρχής») της αξιολογούμενης ρύθμισης	Αριθμός συμμετασχόντων	8
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	1

	123 Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	7 Περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαβούλευσης που ακολουθεί.
Επί των άρθρων της αξιολογούμενης ρύθμισης	Αριθμός συμμετασχόντων	266
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	24 (περίπου)
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	242

Άρθρο	Αρ. Σχολίων	Σχόλιο	Παρατηρήσεις
Επί της αρχής	12	Να συμπεριλάβει ο νόμος και τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (συστάθηκαν με το ν. 4674/2020), οι οποίοι ως ευέλικτοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης με εταιρική μορφή Ανώνυμης Εταιρείας θα μπορούν να συμμετέχουν στις διαδικασίες του Αναπτυξιακού Νόμου (υποβολή, αξιολόγηση, συμμετοχή, κτλ.).	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τόσο τους δικαιούχους ενισχύσεων όσο και τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
	2	Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος θα πρέπει να εξαιρεί την αξιολόγηση του από τις υπηρεσίες των Περιφερειών για το λόγο ότι δεν διαθέτουν ικανό προσωπικό ώστε πραγματικά να αξιολογήσουν σε άμεσο χρόνο τους επενδυτικούς φακέλους που υποβάλλουν οι επενδυτές στις Περιφερειακές υπηρεσίες. Τα παραδείγματα είναι πάρα πολλά σε όλες τις περιφέρειες με αποκορύφωμα την περιφέρεια Ιονίων Νήσων και την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Ένα άλλο θέμα που θα πρέπει να αλλάξει άμεσα είναι η διαδικασία των ελέγχων κατά την φάση υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης, αφού υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στους ελέγχους, στις τροποποιήσεις και στις εκταμιεύσεις των έργων που	-Στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο υπάρχει σχετική ρύθμιση που αντιμετωπίζει το ζήτημα των Περιφερειών. - Στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο υπάρχει σχετική

		124 έχουν υπαχθεί μέσω Αναπτυξιακού Νόμου. Θα πρέπει να περάσουν οι διαδικασίες αυτές σε ορκωτούς λογιστικές, οι οποίοι μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα θα πρέπει να ελέγχουν καθολικά την επένδυση και να παραδίδουν το τελικό πόρισμα τους στην διεύθυνση πληρωμών. Σε επίπεδο δικαιολογητικών επενδυτικών φακέλων, να αξιολογηθούν μια σειρά δικαιολογητικών που δεν έχουν καμία λογική και σκοπιμότητα, όπως οι ΑΠΔ προσωπικού με ανάλυση των τριών τελευταίων ετών και βάση του τελευταίου δωδεκαμήνου πριν το μήνα υποβολής του επενδυτικού σχεδίου. Επίσης σε μια υπό ίδρυση εταιρεία η οποία υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο σε τι εξυπηρετεί η Φορολογική και Ασφαλιστική ενημερότητα την στιγμή που ούτε καν δεν υπάρχει τελική σύσταση , ή σε τι εξυπηρετούν τα Πιστοποιητικά περί μη πτώχευσης , περί μη αίτησης για πτώχευσης και αναγκαστικής διαχείρισης; Ένα άλλο θέμα που υπάρχει στη συγκέντρωση δικαιολογητικών υποβολής είναι όταν θα πρέπει να υποβληθεί κάποια σχετική βεβαίωση από ένα άλλο δημόσιο φορέα όπως πχ στον τελευταίο Αναπτυξιακό Νόμο 4399/16, όπου για υποβολή επενδυτικού σχεδίου στον πρωτογενή τομέα και ειδικά για Υδροπονία πρέπει να κατατεθεί βεβαίωση ότι δεν απαιτείται Περιβαλλοντολογική Άδεια Επιπτώσεων (ΠΠΕ) για θερμοκήπιο υδροπονίας τεσσάρων στρεμμάτων, τη στιγμή που όλες οι υπηρεσίες των Περιφερειών δηλώνουν αναρμόδιες για την χορήγηση σχετικής βεβαίωσης ή ότι δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία για την Υδροπονία. Μια άλλη κατεύθυνση που θα πρέπει να δίνει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος στις επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα είναι η παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από την ύλη που μένει από τα περιττώματα των ζωντανών (όπως είναι οι Πτηνοτροφικές καθώς και άλλες μονάδες του πρωτογενή τομέα της χώρας). Ειδικά, θα μπορούσε να παράγεται θερμική ενέργεια από την καύση αυτών των περιττωμάτων και στη συνέχεια να μετατρέπεται σε ηλεκτρική ενέργεια για κατανάλωση εντός της μονάδας , τα λειτουργικά κόστη της επιχείρησης σε επίπεδο ενέργειας θα συρρικνωθούν πάρα πολύ και θα υπάρχει αυτάρκεια ενέργειας την στιγμή που όλοι βλέπουμε την αλματώδη άνοδο της κιλοβατώρας, με αποτέλεσμα την άμεση άνοδο όλων των εμπορευμάτων. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε όλες τις ήπιες μορφές παραγωγής ενέργειας, ώστε να βοηθήσουμε στην συρρίκνωση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων και στο ισοζύγιο ρύπων πράσινης ενέργειας. Μια τελευταία σκέψη για τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο είναι και η επιλεξιμότητα της δαπάνης αγοράς οικοπέδου για την κατασκευή και εγκατάσταση των επιχειρήσεων, αφού εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να υπάρξει επένδυση χωρίς την απαιτούμενη έκταση. Θα μπορούσε να δοθεί ένα μικρότερο ποσοστό επιχορήγησης σε σχέση με τι υπόλοιπες επιλέξιμες κατηγορίες και δαπάνες και ειδικά για τις Μικρές και πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, ώστε να υπάρχει μια επιπλέον βοήθεια για την ανάπτυξη αυτού του μεγέθους επιχειρήσεων.	ρύθμιση που αντιμετωπίζει το ζήτημα που τίθεται με το παρόν σχόλιο. - Το θέμα που τίθεται στο παρόν σχόλιο είναι αντικείμενο των κανονιστικών Προκηρύξεων που θα εκδοθούν βάσει του παρόντος σχεδίου νόμου. - Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.
3	1. Σύμφωνα με το ά. 1 του Νομοσχεδίου με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (εφεξής «Ν/Σ»), «Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη χορήγηση κινήτρων σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους, προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός	Εκτιμάται ότι στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν επιλεγεί προς ενίσχυση	

	μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.» 2. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 3 της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης επί του Ν/Σ, οι ρυθμίσεις του περιέχουν κίνητρα προσέλκυσης και απευθύνεται σε υποψήφιους ημεδαπούς και αλλοδαπούς επενδυτές, προκειμένου να επενδύσουν σε επιχειρηματικές δραστηριότητες στη χώρα. Με την υλοποίηση των επενδύσεων αναμένεται να προκύψουν οφέλη για την ελληνική οικονομία, με την αύξηση της απασχόλησης και την ενίσχυση της ευημερίας, αφού με τον αυξανόμενη οικονομική δραστηριότητα ενδυναμώνεται η εθνική οικονομία. 3. Στο ά. 5 του Ν/Σ προβλέπονται ειδικότερα τα υπαγόμενα στο πεδίο εφαρμογής του επενδυτικά σχέδια, και ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α' «Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια». 4. Πραγματικά, στο Παράρτημα Α του Ν/Σ προβλέπεται μια σειρά εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής του, πολλές εκ των οποίων αποτελούν ρύθμιση άμεσης εφαρμογής του Ενωσιακού Δικαίου, όπως οι προβλεπόμενες στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, και αφορούν κλάδους της οικονομίας που τελούν σε ειδικό καθεστώς όπως πχ ο κλάδος του χάλυβα, του άνθρακα κοκ. 5. Παρόλα αυτά, στην υποπαράγραφο Β. της παρ. 2 του Παραρτήματος Α, προβλέπεται και μια σειρά εξαιρέσεων από το ευεργετικό καθεστώς του Ν/Σ, χωρίς να υπάρχει έρεισμα ούτε στο Ενωσιακό Δίκαιο, αλλά ούτε και οιαδήποτε αιτιολογία ή συσχετισμός, που να δύνανται να δικαιολογήσουν την εν λόγω εξαίρεση και τη συναφή αποστέρηση των αντίστοιχων ωφελειών από τους συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. 6. Μια τέτοια αναιτιολόγητη και κατά τα φαινόμενα μάλλον αυθαίρετη εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του Ν/Σ συνιστά και ο κλάδος του Λιανικού Εμπορίου, καθώς ρητώς περιλαμβάνεται στους εξαιρούμενους τομείς (Κωδικός Άσκησης Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) 47.) 7. Είναι ωστόσο σαφές ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του λιανικού εμπορίου δαπανούν σημαντικά ποσά για την κατασκευή, επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των κτιριακών τους εγκαταστάσεων στα πλαίσια ανάπτυξης των επιχειρηματικών τους σκοπών, παρέχουν και δύνανται να παράσχουν περαιτέρω	επαρκώς οι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας που συμβάλλουν στην τόνωση της επενδυτικής δραστηριότητας σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες της χώρας.
--	---	---

		θέσεις εργασίας σε συνάνθρωπους μας που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση καθώς και σε εργαζομένους με αναπηρία, δαπανούν ποσά για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων και φυσικά χρησιμοποιούν υπηρεσίες logistics, όπως κάθε άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε κλάδους που εντάσσονται στο καθεστώς ενισχύσεων του Ν/Σ. 8. Συνεπώς, το να εξαιρείται ο κλάδος του λιανικού εμπορίου από το πεδίο εφαρμογής του Ν/Σ και να αποστερείται των σχετικών ωφελειών, χωρίς κανέναν νομιμοποιητικό λόγο και παρά το γεγονός ότι οι σχετικές ανάγκες του κλάδου αλλά και τα επιδιωκόμενα από το Ν/Σ οφέλη – όπως περιγράφονται στον υπό ά.1 σκοπό του - είναι τα ίδια με τους καλυπτόμενους από αυτό κλάδους της οικονομίας, συνιστά άνιση μεταχείριση ίδιων περιπτώσεων καθώς και δυσμενή διάκριση εις βάρος του κλάδου του λιανικού εμπορίου, χωρίς νόμιμη αιτία. 9. Επιπροσθέτως, είναι πρόδηλο ότι η εξαίρεση του λιανικού εμπορίου από το πεδίο εφαρμογής του Ν/Σ και η ταυτόχρονη συμπερίληψη σχετικών και απαραίτητων για αυτό κλάδων όπως πχ αυτού της αποθήκευσης ή των υπηρεσιών Logistics, δίνουν ένα αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις μεγάλες επιχειρήσεις ή/και στους αντίστοιχους ομίλους, καθώς δύνανται να κάνουν απόσχιση των συγκεκριμένων υπηρεσιών σε αυτοτελείς νομικές οντότητες (spin-offs) προκειμένου να λάβουν τα αντίστοιχα οφέλη. Συνεπώς, μια μεσαία εταιρεία του λιανικού εμπορίου η οποία πχ εξυπηρετείται εσωτερικά για την αναγκαία αποθήκευση των προϊόντων της ή για υπηρεσίες logistics, θα βρίσκεται σε μειονεκτική ανταγωνιστική θέση έναντι ενός δυνατότερου ανταγωνιστή της που ανήκει σε μεγάλο όμιλο, ο οποίος είτε έχει ήδη είτε έχει τη δυνατότητα να ιδρύσει ξεχωριστές και συνδεδεμένες με αυτόν εταιρείες για τη λήψη και παροχή των σχετικών υπηρεσιών λαμβάνοντας ταυτόχρονα και τη σχετική ενίσχυση. 10. Για τους προαναφερθέντες λόγους, θεωρούμε ότι η προτεινόμενη νομοθετική επιλογή αποκλεισμού των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του λιανικού εμπορίου από το καθεστώς ενισχύσεων του Ν/Σ, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του Παραρτήματος Α, αποτελεί παραβίαση της καθιερωμένης με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχής της ισότητας, η οποία επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες, είτε με τη μορφή της εισαγωγής ενός χαριστικού μέτρου ή προνομίου, είτε με τη μορφή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης, και ως εκ τούτου θα πρέπει να επανεξεταστεί η επιλογή αποκλεισμού του συγκεκριμένου κλάδου από το πεδίο εφαρμογής του Ν/Σ.	
	4	Έναρξη επιλεξιμότητας δαπανών Με την έναρξη του νέου έτους 2022 ξεκινά ουσιαστικά η νέα περίοδος εφαρμογής του νέου Αναπτυξιακού Νόμου. Πρόταση Να εξεταστεί το ενδεχόμενο ένταξης στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο,	Τα θέματα έχουν τύχει επαρκούς επεξεργασίας και δεν κρίνεται απαραίτητη η

		επιλέξιμων δαπανών από την 01/01/2022, δεδομένου ότι από τις αρχές του νέου έτους θα συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις έναρξης λειτουργίας του αναπτυξιακού νόμου, ήτοι θα υπάρχει εγκεκριμένο το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία του (νέος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων, Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός, νέο ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης), συνεπώς οι όποιες δαπάνες θα πραγματοποιηθούν με γνώμονα την κρατική ενίσχυση και την ένταξη της επένδυσης στα καθεστώτα το αναπτυξιακού νόμου. Η δυνατότητα ένταξης επιλέξιμων δαπανών από την 01/01/2022, θα βοηθήσει στην επιτάχυνση της υλοποίησης ιδιωτικών επενδύσεων στρατηγικής σημασίας που θα συνδράμουν στην αναπτυξιακή δυναμική της χώρας και στην άμεση δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.	υιοθέτηση του σχολίου.
	5	Η προτεινόμενη νομοθετική επιλογή αποκλεισμού των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του λιανικού εμπορίου από το καθεστώς ενισχύσεων του Ν/Σ, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του Παραρτήματος Α, αποτελεί παραβίαση της καθιερωμένης με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχής της ισότητας, η οποία επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες, είτε με τη μορφή της εισαγωγής ενός χαριστικού μέτρου ή προνομίου, είτε με τη μορφή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης, και ως εκ τούτου θα πρέπει να επανεξεταστεί η επιλογή αποκλεισμού του συγκεκριμένου κλάδου από το πεδίο εφαρμογής του Ν/Σ.	- Εκτιμάται ότι στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν επιλεγεί προς ενίσχυση επαρκώς οι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας που συμβάλλουν στην τόνωση της επενδυτικής δραστηριότητας σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες της χώρας.
	6	• Πολλές και σημαντικότερες ρυθμίσεις που ορίζουν την επιλεξιμότητα επενδυτικών σχεδίων, την επιλεξιμότητα δαπανών αλλά και φορέων, τις διαδικασίες, κ.λπ. έχουν εκχωρηθεί σε Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις. Θα έπρεπε οι ΚΥΑ αυτές να έχουν ήδη ενσωματωθεί στο σώμα του νομού ως παραρτήματα ή να υπάρξει διαβούλευση και επ' αυτών, γιατί δεν θα είναι απλά διευκρινιστικές, αντίθετα, θα είναι απόλυτα καθοριστικές για τη λειτουργία και υλοποίηση του νόμου. • Το ίδιο ισχύει και για τον Οδηγό Αξιολόγησης των Επενδυτικών Σχεδίων, που καθορίζει και τις διαδικασίες και τα όρια ανά δαπάνη, αλλά και τη βαθμολόγηση του κάθε επενδυτικού σχεδίου. • Στη διαμόρφωση των Ενισχύσεων ανά κατηγορία μεγέθους επιχείρησης θα πρέπει η ενίσχυση της επιδότησης να αφορά ξεχωριστά και στις Μεσαίες επιχειρήσεις και να μην ομαδοποιούνται συνολικά οι Μεσαίες Επιχειρήσεις με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Εκτιμάται ότι κείμενο του νόμου προσδιορίζει επαρκώς το θεσμικό πλαίσιο των προκηρύξεων των επιμέρους καθεστώτων και τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται έχουν τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

7	Συμμετοχή ΕΦΕΠΑΕ στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων του νέου αναπτυξιακού νόμου.	- Προβλέφθηκε η δυνατότητα αξιοποίησης του ΕΦΕΠΑΕ στις δράσεις του νόμου.
8	A. Εφαρμογή της αρχής μη «πρόκλησης σημαντικής επιβάρυνσης» (“do no significant harm principle”) Η οικονομική ανάπτυξη και η ανάπτυξη γενικότερα της Ελλάδας, δεν πρέπει να αποβεί εις βάρος της επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων (κρατικών και ενωσιακών). Η ανάγκη ευθυγράμμισης των κρατικών βοηθειών με τους στόχους για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, την προστασία της βιοποικιλότητας, και την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας, αναγνωρίζεται πλέον ρητά από την ΕΕ. Αυτή η κατεύθυνση αναδεικνύεται (α) από τη θέσπιση ελάχιστου ποσοστού δαπανών που προορίζονται για επενδύσεις για την κλιματική μετάβαση μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ), και (β) από την εφαρμογή της αρχής για μη «πρόκλησης σημαντικής επιβάρυνσης» (“do no significant harm principle”) στα ίδια χρηματοδοτικά εργαλεία, σε ό,τι αφορά το σύνολο των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται. Επιπλέον η ΕΕ προτίθεται να εφαρμόσει τη συγκεκριμένη αρχή στους δημόσιους πόρους μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ, μεταξύ άλλων και στην Πολιτική συνοχής και το αντίστοιχο ταμείο, στον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF), NextGenerationEU και τα πράσινα ομόλογα. Εντούτοις, το παρόν νομοσχέδιο φαίνεται να αγνοεί σε μεγάλο βαθμό τις παραπάνω εξελίξεις. Επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να εντάσσονται στο καθεστώς ενισχύσεων, επενδύσεις, εάν και εφόσον τηρούν την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής περιβαλλοντικής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852. B. Εισήγηση διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης της αξιολόγησης των επενδυτικών έργων Οι αξιολογήσεις των επενδυτικών έργων θα πρέπει να είναι διαφανείς, με πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό και διαβούλευση για εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την έγκριση, σύμφωνα με τη διεθνή Σύμβαση του Aarhus για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να αναρτά τα βασικά στοιχεία των φακέλων, και ιδιαίτερα τα περιβαλλοντικά, και μία σύνοψη των επενδυτικών προτάσεων σε κατάλληλα διαμορφωμένη πλατφόρμα στον ιστότοπό της και να καλεί σε δημόσια διαβούλευση το κοινό και τους συναρμόδιους φορείς. Η ελάχιστη περίοδος διαβούλευσης θα μπορούσε να οριστεί στις δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες. Η διαδικασία της διαβούλευσης θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλες τις επενδυτικές προτάσεις. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα πρέπει να αναλύονται και να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση της τελικής γνωμοδότησης της Αρμόδιας Αρχής (καθ' ομοίωση της διαδικασίας διαβούλευσης των Στρατηγικών επενδυτικών έργων: παράγραφος 1 του άρθρου 17	Σχόλιο από WWF - Εκτιμάται ότι και στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος με την πρόβλεψη τήρησης όλων των σχετικών περιβαλλοντικών διατάξεων. - Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		«Προδιαδικασία χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής» του νόμου 4608/2019 (ΦΕΚ 66 Α') – ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' : ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.	
ΜΕΡΟΣ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (άρθρα 1-28) Γενικά Σχόλια	1	Το μητρώο αξιολογητών (ΕΜΠΑ) δεν θα πρέπει να απαξιωθεί αλλά απεναντίας να αξιοποιηθεί, δεδομένου ότι τα μέλη του έχουν ήδη αποκτήσει ουσιαστική εμπειρία επί των αξιολογήσεων.	- Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο το ΕΜΠΑ δεν απαξιώνεται αλλά αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του σε διαφορετικά – σε σχέση με τον ν.4399/2016 – στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων.
	2	Η κατάργηση του ΕΜΠΑ, πέραν της αδικίας απέναντι σε ανθρώπους που έχουν να λαμβάνουν δεδουλευμένες αμοιβές ακόμα και από το 2018, είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα δημιουργήσει προβλήματα και καθυστερήσεις στην ροή της αξιολόγησης και υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων. Το μεγαλύτερο μέρος των ενεργών μελών του ΕΜΠΑ πλέον διαθέτει υψηλή εμπειρία στη χρήση του ΠΣΚΕ και των οδηγιών αξιολόγησης και αν γίνουν και κάποιες μικρές εκπαιδεύσεις μπορεί να γίνει ένα πολύτιμο εργαλείο με χαμηλό σχετικά κόστος που θα επιταχύνει την διαδικασία της αξιολόγησης και υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων. Αντ' αυτού όμως, ενδεχομενως και για συντεχνιακούς λόγους, προκρίνεται μια άλλη νέα διαδικασία που κανείς δεν γνωρίζει αν και τότε θα αρχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά και σαφώς θα έχει υψηλότερο κόστος.	- Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο το ΕΜΠΑ δεν καταργείται αλλά αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του σε διαφορετικά – σε σχέση με τον ν.4399/2016 – στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής

			σύγκρουσης συμφερόντων. Τέλος, οι εκπαιδεύσεις των μελών των μητρώων βρίσκονται πάντοτε στον προσανατολισμό της υπηρεσίας.
	3	1. Προφανώς έχουν αποκλεισθεί οι ατομικές επιχειρήσεις, καθώς υπάρχει δυνατότητα για μονοπρόσωπες εταιρείες (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη οι προς ψήφιση διατάξεις του ν/σ «Κίνητρα για Ανάπτυξη Επιχειρήσεων» όπως αυτές θα διαμορφωθούν. 2. Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων θα πρέπει άμεσα να επανδρωθούν οι αρμόδιες Υπηρεσίες των Περιφερειών και της ΓΓΙΔ. Οι Περιφέρειες λειτουργούν με 2-3 άτομα κατά μέσο όρο. 3. Να δημιουργηθεί νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα για υποβολή, αξιολόγηση και υλοποίηση των επενδυτικών έργων. 4. Να επανέλθει παλαιότερη διάταξη, για υπογραφή οικονομοτεχνικής μελέτης από μέλος του ΟΕΕ και μέλος του ΤΕΕ εφόσον η επένδυση ξεπερνά τις 250.000 ευρώ (σχετική πρόβλεψη υπάρχει από το ΟΕΕ). 5. Να επανέλθει η δυνατότητα υποβολής μίας αίτησης η οποία θα περιλαμβάνει περισσότερους τους ενός τρόπους υλοποίησης. Αρκετές επιχειρήσεις λειτουργούν παραγωγικά σε διάφορους τρόπους. 6. Να μην απαιτείται απαραίτητα η προσκόμιση αποκλειστικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, αλλά να γίνεται δεκτή και η προσκόμιση βεβαίωσης οφειλών εφόσον αυτές έχουν ρυθμισθεί. 7. Να μειωθεί στο μέγιστο δυνατό ο αριθμός των δικαιολογητικών τα οποία μπορούν να αναζητηθούν εντός των Υπηρεσιών. Το κόστος θα καλύπτεται από το οικείο Παράβολο που συνοδεύει το αίτημα υπαγωγής. 8. Η υπεύθυνη δήλωση στο στάδιο της αίτησης να προϋπάρχει ως κείμενο στη σχετική πλατφόρμα και να επιλέγεται με ένα «κλικ». 9. Ο έλεγχος σώρευσης να γίνεται και αυτός υπηρεσιακά. 10. Να μην είναι απαραίτητη η προσκόμιση δήλωσης Μεγέθους, αλλά να γίνεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. 11. Στις Μεσαίες Επιχειρήσεις να προστεθεί το κίνητρο της επιχορήγησης για προφανείς λόγους. 12. Η μίσθωση που απαιτεί συμβολαιογραφική πράξη είναι, πολλές φορές, ιδιαίτερα δαπανηρή. Εξάλλου η νομολογία επιτρέπει και μισθώσεις δίχως συμβολαιογραφικές πράξεις. 13. Πασιφάνως με τις νέες διατάξεις, οι Ορκωτοί διευρύνουν το πεδίο δραστηριότητας τους με επιπλέον κόστος για τις επιχειρήσεις. Αν παραμείνει έτσι, ως συνοδευτεί με κλίμακα αμοιβών σε σχέση με το κόστος της επένδυσης. Οι αμοιβές των Ορκωτών να είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση.	- Η επισήμανση θα ληφθεί υπ' όψιν. - Το σχόλιο δεν αφορά στο περιεχόμενο του νόμου. - Στον Νέο Α/Ν προβλέπεται ήδη η ανάπτυξη νέου πληροφοριακού συστήματος. - Ο Νέος Α/Ν προβλέπει νέα διαδικασία αξιολόγησης. - Η υπηρεσία γνωρίζει το θέμα και θα εργασθεί προς αυτή την κατεύθυνση. - Το θέμα που τίθεται στο παρόν σχόλιο είναι αντικείμενο των Προκηρύξεων που θα εκδοθούν βάσει του νόμου. - Ομοίως ως ανωτέρω. - Το σχόλιο θα εξετασθεί. - Και στον Νέο Α/Ν ο έλεγχος σώρευσης γίνεται υπηρεσιακά. - Το θέμα που τίθεται στο παρόν σχόλιο

		14. Η ποσόστωση των κτιριακών από 45% πρέπει να αυξηθεί στο 60% τουλάχιστον. Πλέον οι τεχνολογικές καινοτομίες προσφέρονται σε χαμηλότερα κόστη από ότι στο παρελθόν, ενώ οι κτιριακές δαπάνες διαρκώς αυξάνονται και διακρίνονται από ανελαστικότητα.	είναι αντικείμενο των Προκηρύξεων που θα εκδοθούν βάσει του παρόντος σχεδίου νόμου. - Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Α/Ν έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας. - Και στον Νέο Α/Ν προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης μίσθωσης και με ιδιωτικό συμφωνητικό. - Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. - Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	4	Σχετικά με την αφαίρεση των Συνεργατικών Σχηματισμών από το Επιχειρείν: Να δοθεί η δυνατότητα επιδότησης σε χρήμα σε βιομηχανικές μονάδες ανεξαρτήτως των οικονομικών μεγεθών τους με την προϋπόθεση δημιουργίας νέων προϊόντων / υπηρεσιών και την συμμετοχή στο cluster άνω των 5 εταιριών.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	5	Στο νέο αναπτυξιακό νόμο θα πρέπει να συμπεριληφθεί και η μεταφορά (μετεγκατάσταση) επιχείρησης που βρίσκεται σε περιοχή Natura σε Βιομηχανική Περιοχή, ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση που να καλύπτει τις αυξημένες ανάγκες που δημιουργούνται από την αναγκαστική μεταφορά της επιχείρησης.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

	6	Επισημαίνεται ότι τα Μητρώα ΕΜΠΑ & ΕΜΠΕ στελεχώνονται από έμπειρα στελέχη που προέρχονται από Υπηρεσιακές δομές και Ιδιώτες. Τα μέλη των Μητρώων στηρίζουν το έργο του Υπουργείου εδώ και τουλάχιστον 13 χρόνια, έργο το οποίο αν και σημαντικό, δεν εκτιμήθηκε αρκετά. Τα μέλη των μητρώων έδειξαν μεγάλη υπομονή, καθώς τα οικονομικά της χώρας βρίσκονταν σε δυσχέρεια και ανέμεναν την αναγνώριση και τη διόρθωση όλων των διαπιστωμένων αδικιών και δυσαρμονιών. Αντ' αυτού σήμερα με το παρόν νομοσχέδιο τα Μητρώα κρίνονται αυθαίρετα ως ανεπαρκή και απαξιώνονται, κατευθύνοντας την αξιολόγηση και τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων σε ειδικότητες με διαφορετικό προσανατολισμό σύστασης και λειτουργίας. Να διορθωθεί η μεγάλη αυτή αδικία και να αποσυρθούν όλες εκείνες οι διατάξεις που συμβάλουν στην απαξίωση αυτή, καθώς αδρανοποιούν στελέχη με χρόνια εμπειρίας.	- Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο το ΕΜΠΑ δεν απαξιώνεται αλλά αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του σε διαφορετικά – σε σχέση με τον ν.4399/2016 – στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων.
	7	Η επιτάχυνση των διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων του Νόμου θα μπορούσε κάλλιστα να γίνει αξιοποιώντας τα Μητρώα που έχουν δημιουργηθεί και έχουν εμπλουτιστεί τα τελευταία χρόνια, απαριθμώντας πάνω από 500 μέλη. Η ζητούμενη ταχύτητα στη διεκπεραίωση των διαδικασιών ελέγχου θα μπορούσε να γίνει μέσω του ΕΜΠΑ με τις εξής προτεινόμενες ενέργειες: – Παροχή δωρεάν σεμιναρίων μέσω internet για την καλύτερη δυνατή επιμόρφωσή τους – Αύξηση των αμοιβών για δημιουργία κινήτρου συμμετοχής – Παροχή bonus αμοιβών παραγωγικότητας και ταχείας ολοκλήρωσης των εργασιών – Δικλίδες ασφαλείας προς αποφυγή φαινομένων χρηματισμού Με την ανάθεση των ελέγχων αποκλειστικά σε Ελεγκτικές Εταιρείες – Επιβαρύνετε τους επενδυτές με ένα επιπλέον κόστος (διαδικασία ελέγχου και υποβολών τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων) για την ολοκλήρωση των επενδυτικών τους σχεδίων. – Δημιουργείται, πάλι προς επιβάρυνση των επενδυτών, ολιγοπώλιο στο συγκεκριμένο τομέα υπηρεσιών με ότι αυτό συνεπάγεται στη διαμόρφωση των απαιτούμενων αμοιβών ελέγχων – Αφαιρείτε ένα σημαντικό μέρος των εργασιών και παράλληλα μια συμπληρωματική αμοιβή – ενίσχυση πολλών ανθρώπων και επαγγελματιών των Μητρώων (Δημόσιων και ιδιωτικών) – Δυσχεραίνετε το ρόλο των Συμβούλων Επιχειρήσεων στη διαδικασία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων με την χωρίς ουσία απαίτηση υπογραφής έκθεσης από μέλος του ΕΜΠΑ.	- Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο το ΕΜΠΑ δεν απαξιώνεται αλλά αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του σε διαφορετικά – σε σχέση με τον ν.4399/2016 – στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Οι προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου εκτιμάται ότι θα επιτύχουν ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση όλων των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής

			σύγκρουσης συμφερόντων.
	8	1. Στα επενδυτικά σχέδια πρωτογενούς γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής αλλά και μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για υπογραφή της πρότασης από Γεωπόνο μέλος του ΓΕΩΤΕΕ χωρίς απαραίτητα να είναι μέλος του ΕΜΠΑ. 2. Στα επενδυτικά σχέδια μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων θα πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή σχεδίων στο ΠΣΚΕ με ΚΑΔ τυποποίησης, συντήρησης, ψύξης, και όχι μόνο επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. - Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.
Άρθρο 1 “Σκοπός”	9	Στον νέο αναπτυξιακό νόμο άρθρο 1 (....στη στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας) θα πρέπει να συμπεριληφθεί εκτός από την μεταφορά (μετεγκατάσταση) των επιχειρήσεων που βρίσκονται σε περιοχή Natura σε Βιομηχανική Περιοχή και η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που βρίσκονται εντός περιοχής Natura.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
Άρθρο 2 «Αντικείμενο»	10	Τα πλέον πετυχημένα επενδυτικά σχέδια στο εξωτερικό (ΗΠΑ-Μ. Βρετανία, Γαλλία, Κύπρος) είναι αυτά που συνδέουν τη παραγωγή γεωργικών προϊόντων με την κτηνοτροφία και τη μεταποίηση και γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Πρέπει να αλλάξει το «γεωργικά» με το ευρύτερο «αγροτικά», έτσι ώστε να περιλαμβάνονται και τα κτηνοτροφικά προϊόντα (τόσο στην πρωτογενή παραγωγή, όσο και στη μεταποίηση).	Ο Νέος Α/Ν ενισχύει επενδυτικά σχέδια και στον τομέα της κτηνοτροφίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.
Άρθρο 3 “Συμβατότητα με το ενωσιακό δίκαιο – Γενικές αρχές”	11	Θα πρέπει να υπάρχει ρητή αναφορά στις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές και στον κανονισμό της ΕΕ 2020/852 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων (Taxonomy). Πιο συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 θα πρέπει να προστεθούν: • Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας, όπως εκάστοτε ισχύουν • Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088.	Σχόλιο από WWF Στον νόμο έχουν περιληφθεί όσα από τα κανονιστικά κείμενα της ΕΕ έχουν κριθεί απαραίτητα. Η μνεία ή μη δεν επηρεάζει το γεγονός ότι τόσο ο Κανονισμός όσο

			και οι κατευθυντήριες γραμμές έχουν άμεση ισχύ.
Άρθρο 4 “Ορισμοί ”	12	Να προστεθούν οι παρακάτω ορισμοί: 1. Ολοκληρωμένος χαρακτήρας επενδυτικού σχεδίου 2. Τόπος εκτέλεσης του έργου – Τόπος εγκατάστασης	- Το σχόλιο θα εξετασθεί.
	13	Παρατηρούνται δύο παράγραφοι με αρίθμηση Νο2, το οποίο γίνεται κατανοητό πως αφορά τυπογραφικό λάθος.	ΔΕΚΤΟ
	14	Άρθρο 4, περ. 1, Αρχική επένδυση. Προτείνουμε να προστεθούν τα παρακάτω: ο Η βελτίωση της Ποιότητας παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. ο Ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενου εξοπλισμού, χωρίς αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας. Άρθρο 4, περ. 4, Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο ο Η έναρξη της υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου από μια επιχείρηση Ομίλου, (επιχειρήσεις Συνεργαζόμενες ή Συνδεδεμένες) δεν θα πρέπει να εξαρτάται από πιθανό σχέδιο άλλης επιχείρησης, το οποίο ήδη υλοποιείται, ούτε με το χρονικό όριο των 3 ετών. Άρθρο 4, περ. 13, Προβληματική επιχείρηση ο Θα πρέπει να υπάρξει διαφοροποίηση για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις για τις οποίες να υπάρξει εξαίρεση τουλάχιστον για την επόμενη τριετία, λόγω των επιπτώσεων από την πανδημία COVID-19.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ - Ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
	15	Άρθρο 4, περ. 13, Προβληματική επιχείρηση: Θα πρέπει να υπάρξει εξαίρεση για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις τουλάχιστον για την επόμενη διετία, λόγω των επιπτώσεων από την πανδημία COVID-19.	- Ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
	16	- Παρ. 2 α και β Να διαγραφεί η φράση «δεν είναι ίδια ή παρεμφερής». Να επιτρέπεται να είναι και η ίδια. - Παρ. 3 Να μην θεωρείται ως έναρξη εργασιών η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού και για εξαγορές, ασχέτως αν συνδέονται με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.	- Ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
	17	— Να προστεθούν οι Ορισμοί: - Ολοκληρωμένος χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου. - Ενότητες Επενδυτικού Σχεδίου. Θα πρέπει να οριστεί αν πρέπει να διαρθρώνεται το επενδυτικό σχέδιο σε μια ή περισσότερες Ενότητες (όπως στον Ν.3299/2004). Θα πρέπει επίσης αποσαφηνιστεί η έννοια της ενότητα επενδυτικού σχεδίου από	Κρίνεται ότι όσοι ορισμοί είναι απαραίτητοι για την καλύτερη κατανόηση και

		135 άποψη χωροθέτησης και ΚΑΔ. - Τόπος εγκατάστασης. Να οριστεί σε επίπεδο Καλλικρατικής διαίρεσης. Να καθοριστεί σε επίπεδο Περιφέρειας και όχι Δημοτικής Ενότητας. Επί του παρόντος δεν είναι δυνατόν μια καθετοποιημένη μεταποιητική μονάδα με πρωτογενή τομέα σε Δημοτική Ενότητα (α) και Μεταποιητική Μονάδα σε Δημοτική ενότητα (β) να υποβάλλει ένα ενιαίο επενδυτικό σχέδιο. Το πρόβλημα είναι ακόμη μεγαλύτερο στα επενδυτικά σχέδια του πρωτογενούς τομέα που περιλαμβάνουν αγροτεμάχια της ίδιας επιχείρησης/εκμετάλλευσης σε διαφορετικές Δημοτικές Ενότητες.	ερμηνεία των διατάξεων έχουν περιληφθεί στο νόμο. Τα ζητήματα αυτά θα προσδιορίζονται και στις οικείες προκηρύξεις.
	18	Στην παράγραφο 13 του Άρθρου 4, δίνεται ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης. Παρακαλούμε να αποσαφηνιστεί, αν ο έλεγχος της προβληματικότητας γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένης επιχείρησης (φορέας του επενδυτικού σχεδίου), σε επίπεδο ομίλου (λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν συνεργαζόμενες και συνδεδεμένες με το φορέα της επένδυσης, επιχειρήσεις) ή σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.	Ο ορισμός της προβληματικής απαλοιφθηκε, δεδομένου ότι περιλαμβάνεται με τον ίδιο τρόπο στον ΓΑΚ, όπου και υπάρχει η γενική παραπομπή (στο άρθρο 2).
Άρθρο 5 «Άρθρο 5 Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια»	19	1. Θα πρέπει στα επενδυτικά σχέδια να υπάρχει πρόβλεψη για επιδότηση εξοπλισμού πυρόσβεσης, πυροπροστασίας αλλά και εξοπλισμού για θεομηνίες και φυσικές καταστροφές. Επίσης θα πρέπει να επιδοτείται και η κατάρτιση προσωπικού και επιχειρήσεων σε θέματα τέτοιων έκτακτων αναγκών. 2. Θα πρέπει το ποσοστό των δαπανών των κτιριακών να αυξηθεί από 45% σε 50% επί των συνολικών δαπανών εξαιτίας των συνεχόμενων ανατιμήσεων των τιμών των οικοδομικών υλικών και στο τουριστικό κλάδο από 60% σε 65%	Σχόλιο από Πρόεδρο Επιμελητηρίου Λευκάδας Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	20	Σύμφωνα με το άρθρο 5, τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις για επιλέξιμες δαπάνες, είτε περιφερειακού, είτε μη περιφερειακού χαρακτήρα. Η πολιτική ανταγωνισμού και ειδικότερα οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση και τη στήριξη των Κρατών Μελών της ΕΕ, όσον αφορά την εκπλήρωση των στόχων πολιτικής της στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας. Η ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία ορίζει συγκεκριμένα ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα αναθεωρηθούν, ώστε να αντανakλούν τους εν λόγω στόχους πολιτικής, να στηρίζουν μια οικονομικά αποδοτική μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και να διευκολύνουν τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, ιδίως εκείνων που είναι τα πλέον ρυπογόνα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ίσους όρους	Σχόλιο από WWF - Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος λαμβάνει υπ' όψιν και είναι συμβατός με το ενωσιακό δίκαιο, όπως αυτό κάθε φορά ισχύει.

		ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης των περιβαλλοντικών γραμμών που με βάση το παρόν χρονοδιάγραμμα θα τεθούν σε ισχύ το 2022 (οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση από 07.06.2021 έως 02.08.2021), ενώ παράλληλα παρέτεινε την ισχύ ορισμένων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που διαφορετικά θα έληγαν στα τέλη του 2020, συμπεριλαμβανομένων και των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (OJ C200/57 28 June 2014). Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι τα τεχνικά κριτήρια του συστήματος ταξινόμησης της ΕΕ (technical screening criteria) αποτελούν τη βάση των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών στους τομείς του περιβάλλοντος και ενέργειας.	
Άρθρο 6 “Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων”	21	“Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα”: Είναι σχεδόν ανέφικτο. Μια υφιστάμενη επιχείρηση θέλει επέκταση και σε κτιριακά. Ήδη έχει μηχανολογικό εξοπλισμό και μπορεί να τον χρησιμοποιήσει για την παραγωγή νέου προϊόντος, ή απλώς θέλει να συμπληρώσει τον εξοπλισμό της αλλά όχι σε τέτοιο ύψος. Επίσης μια νέα επιχείρηση που θα κάνει και κτιριακά πρέπει να επενδύσει σε εξοπλισμό που δεν τον έχει τόσο ανάγκη, προκειμένου να επιτύχει την πλήρη ένταξη της επένδυσης. “Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ’ της παρ. 4 του Παραρτήματος Α..” Ένα νέο ξενοδοχείο δεν μπορεί να επιτύχει αυτή την ποσόστωση. Πρέπει να διαμορφωθεί σε τουλάχιστον 70-30.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	22	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “[...]β. Επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, και συγκεκριμένα δαπάνες για: βα. Τη μεταφορά τεχνολογίας, μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, ββ. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης [...] Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι ενισχυόμενες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων, ενώ για τις ΜμΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%). Ειδικά δαπάνες για την κτήση του Ελληνικού Σήματος Προσβασιμότητας που απονέμεται βάσει του Κανονισμού Απονομής και Χρήσης του Ελληνικού Σήματος Προσβασιμότητας και του ελληνικού προτύπου ΕΛΟΤ 1439 «Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία – Απαιτήσεις και συστάσεις» καλύπτονται σε ποσοστό 100%.”	Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων

	23	Στις επιλέξιμες δαπάνες θα ήταν χρήσιμο να προστεθούν και αυτές της εκπόνησης μελετών σκοπιμότητας βιωσιμότητας ή και τεχνικών μελετών υλοποίησης των δράσεων που προβλέπει ο παρών Νόμος.	Σχόλιο από τον Πρόεδρο του Ελληνικού Επιμελητηριακού ή Επιχειρηματικού ή Συνδέσμου Μεταφορών (Ε.Ε.ΣΥ.Μ) Ο καθορισμός των επιλέξιμων δαπανών έχει υποστεί επαρκή επεξεργασία και προσδιορίζεται στα οικεία καθεστώτα.
	24	«...Άρθρο 6 Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων (...) αα. Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα...» Πρόταση: Να αλλάξει αυτό το ποσοστό από 45%, σε 75%, ώστε να δοθεί η μέγιστη ευελιξία και άνεση στους επενδυτές να καταρτίσουν τα επιχειρηματικά σχέδια, διότι σχεδιάζονται business plan από εταιρίες που πχ θα ήθελαν να ενώσουν 2 χώρους προς κατασκευή ενιαίου χώρου, κάτι που θα έδινε μεγάλη εξοικονόμηση κόστους και διαδικασιών, ή μεγαλύτερη εκμετάλλευση παραγωγικής δυναμικότητας από υφιστάμενο εξοπλισμό, ή που θα ήθελαν και να κάνουν κτιριακή επέκταση προς κατασκευή αποθήκης, ώστε να χωρέσουν τα προϊόντα, στα οποία επιχειρηματικά σχέδια το ποσοστό του εξοπλισμού δεν είναι απαραίτητα μεγάλο (πχ ράφια, 1-2 κλαρκ, λογισμικό). Οι κτιριακές κατασκευές πλέον, και ειδικά οι μεταλλικές κατασκευές, είναι πανάκριβες λόγω τεράστιας αύξησης των οικοδομικών υλικών και του σιδήρου, κόστος που αναμένεται να διαρκέσει υψηλό για αρκετά χρόνια, και εάν ισχύσει τελικά το αρχικό max 45% στα κτιρικά, δεν θα μπορέσουν τέτοια βιώσιμα (και μάλιστα με αρχικό ενδιαφέρον από τράπεζες για χρηματοδότηση) σχέδια, ούτε καν να μπορέσουν να υποβληθούν για αξιολόγηση στον Αναπτυξιακό Νόμο. Θα ήταν τεράστιο κρίμα και τεράστιο εθνικό αυτογκόλ να μην αλλάξει το ποσοστό σε max 75%. Από τη στιγμή λοιπόν που δεν γίνεται να αυξηθεί το ποσοστό επιδότησης, μοναδική διέξοδος είναι να αυξηθεί το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσο στις κτιριακές δαπάνες σε 75%. Και αυτό πρέπει να επιτρέπεται σε όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		(μεταποιητικές, εμπορικές, τουριστικά, logistics), χωρίς ανούσιους διαχωρισμούς.	
	25	Προτείνεται τα επενδυτικά σχέδια για την δημιουργία Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης (περ. ε' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α) να συμπεριληφθούν σε αυτή την κατηγορία των επενδύσεων των οποίων οι Επιλέξιμες Κτηριακές Δαπάνες μπορούν να ανέρχονται έως και το 60% του συνολικού προϋπολογισμού των έργων, όπως προβλέπεται και για τις επενδύσεις του κλάδου του τουρισμού (περ. γ' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α). Στην πράξη επενδύσεις Ίδρυσης Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης ολοκληρώνονται συνήθως με τις Κτιριακές Δαπάνες να ανέρχονται στο 60% με 65% του συνολικού κόστους επένδυσης. Άλλωστε, τα Κέντρα Αποθεραπείας-Αποκατάστασης δεν είναι τίποτα άλλο παρά ξενοδοχεία στο προσωπικό των οποίων εργάζονται και πολύ καλά καταρτισμένοι γιατροί και νοσηλευτές. Αυτό που διαφοροποιεί τις υποδομές των Κέντρων από τα ξενοδοχεία είναι κάποιες επιπλέον αίθουσες αποθεραπείας καθώς και εξοπλισμός αποθεραπείας. Συνήθως το κόστος του ειδικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την αποθεραπεία των νοσηλευόμενων είναι πολύ μικρότερο από το κόστος «κατασκευής /επέκτασης κτιρίων, δημιουργίας ειδικών-βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων, κατασκευών διασφάλισης της προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία, και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου».	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	26	Άρθρο 6, παράγραφος α.ι. «Απόκτηση του Συνόλου των Στοιχείων Ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει»: Μπορεί να προστεθεί – σε περιπτώσεις που τεκμηριώνεται – «η απόκτηση μηχανολογικού εξοπλισμού από βιομηχανικές οντότητες, η οποίες έχουν παύσει την λειτουργία μονάδων (συγκεκριμένων γραμμών) παραγωγής τους»; Χωρίς την αλλαγή της υφιστάμενης διαδικασίας (βεβαίωση των αρμόδιων αρχών με την οποία να τεκμηριώνεται ότι η γραμμή παραγωγής έχει παύσει την λειτουργία της, πιστοποιητικό ανεξάρτητου εκτιμητή μηχανικού ή επίσημο φορέα για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους του εξοπλισμού, την εκθεση πραγματογνωμοσύνης για την δυνατότητα επαναλειτουργίας του εξοπλισμού, και τους λοιπούς όρους της αγοράς). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την έκθεση του IOBE (έτος 2017) «Ο Τομέας Μεταποίησης στην Ελλάδα: Τάσεις και Προοπτικές» αναφέρει την σημαντικότητα των βιομηχανιών γενικότερα στην δημιουργία α) προστιθέμενης αξίας, β) διασύνδεση με εταιρίες παροχής υπηρεσιών και σχεδίασης νέων προϊόντων και γ) ύπαρξη της μεσαίας τάξης ως αποτελέσματος αυτής της σχέσης (μεταποίησης στην βιομηχανία). Από 15% του ΑΕΠ (από το 2014 έως σήμερα) στο 20-22% του ΑΕΠ στην επόμενη δεκαετία).	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	27	Το ποσοστό κτιριακών δαπανών για τα κλειστά parking θα πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον στο 80% επί του συνόλου των δαπανών, δεδομένου ότι πρόκειται για καθαρά κτιριακή εγκατάσταση με μηχανολογικό εξοπλισμό περιορισμένο (ανελκυστήρες, πυρασφάλεια) και ελάχιστο λοιπό εξοπλισμό.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

	28	139 Στο άρθρο 6 – Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων, θα πρέπει να αναφέρεται ρητώς ότι «Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, αλλά και οχημάτων, επιβατικών ή μη, τα οποία δύνανται να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για λόγους πολιτικής προστασίας ενδεικτικά πυροπροστασίας, πυρόσβεσης, δασοπροστασίας, δασοπυρόσβεσης, αλλά και παροχής υπηρεσιών πρόληψης, προστασίας και βοήθειας (π.χ. έρευνας και διάσωσης προσώπων) σε θεομηνίες και καταστροφές, των οποίων αποκτάται η χρήση, υπό την προϋπόθεση ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός περιέρχεται στην κυριότητα του μισθωτή, κατά τη λήξη της σύμβασης.» Και στο ανωτέρω σχόλιο, η αναγκαιότητα για την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας υπογραμμίζεται από την τεράστια σημασία την οποία δίνει η κυβέρνηση αλλά και ο ίδιος ο πρωθυπουργός στο ζήτημα της πρόληψης και αντιμετώπισης των οδυνηρών συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.	- Η ενίσχυση της πολιτικής προστασίας δεν αποτελεί πεδίο εφαρμογής των αναπτυξιακών νόμων.
	29	Αναφορικά με το «Άρθρο 6 – Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων». Παράγρ. (αβ): 1. Προκειμένου να δοθούν κίνητρα αλλαγής – επέκτασης δραστηριοτήτων και συγχωνεύσεων (κυρίως στις υφιστάμενες επιχειρήσεις της Δυτ. Μακεδονίας, που πλήττονται από την απολιγνιτοποίηση), θα πρέπει ο Νέος Α.Ν. να επιτρέπει τη συμμετοχή υφιστάμενων εταιριών ή προσώπων σε νέο εταιρικό σχήμα με συνεισφορά παγίων (κτιριακών εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού). Ο Νόμος περί Συγχωνεύσεων δεν δύναται να αξιοποιηθεί καθώς δεν προσφέρει αναπτυξιακά κίνητρα. Παράδειγμα: Η ΕΤΑΙΡΙΑ Α προτίθεται να δημιουργήσει νέο εταιρικό σχήμα με σκοπό τη μεταστροφή της και την επένδυση σε νέο κλάδο δραστηριότητας. Προκειμένου να επενδύσει στον τομέα αυτό, έχει ήδη βρει υφιστάμενες εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και κτίρια που ανήκουν στην ΕΤΑΙΡΙΑ Β – ατομική επιχείρηση, η οποία έχει την τεχνογνωσία και εμπειρία. Βάσει του Α.Ν. – και προς τήρηση της παρ. αβ / Άρθρου 6 θα πρέπει να γίνουν μεταβιβάσεις, αλλαγές στα υφιστάμενα εταιρικά σχήματα, διακοπή λειτουργίας κλπ ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή των φυσικών προσώπων στο νέο σχήμα ώστε αυτό να ενταχθεί στον Α.Ν. λόγω των σημείων (i) και (ii) ανωτέρω καθώς απαγορεύεται η συνεισφορά παγίων στο κεφάλαιο. Πρόταση: Η εύλογη αξία των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων είναι πχ 1 εκ. €. Προτείνεται η αγορά των εγκαταστάσεων από το νέο εταιρικό σχήμα και η υποχρέωση προς τον πωλητή της αξίας αυτής (1 εκ. €) χωρίς εξόφληση. Η συμμετοχή του πωλητή στο νέο εταιρικό σχήμα θα υλοποιηθεί μέσω της κεφαλαιοποίησης της	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		υποχρέωσης, δηλ. θα καταβληθεί πχ 700.000€ στον πωλητή και το χ υπόλοιπο θα αφορά τις μετοχές (συμμετοχή πχ 10%) του πωλητή στο νέο σχήμα. Έτσι αφενός η επένδυση μπορεί να επιδοτηθεί χωρίς να εξοφληθεί το τίμημα αγοράς παγίων αλλά με κεφαλαιοποίηση της υποχρέωσης αφετέρου ο πωλητής μπορεί να συμμετέχει στο νέο σχήμα χωρίς τη γραφειοκρατία μεταβιβάσεων, διακοπής λειτουργίας κλπ. Αποφεύγεται λοιπόν 3ετία ανάλωσης σε εξεύρεση γης, άδειες υπηρεσιών, πολεοδομικές άδειες, χρόνος κατασκευής κτιρίων, κλπ Για λόγους διαφάνειας προτείνεται: – Η ατομική επιχείρηση ή η εταιρία που θα συμμετέχει στο νέο εταιρικό σχήμα να μην έχει επιδοτηθεί με άλλο ΑΝ. -Η συμμετοχή της να μην ξεπερνά το 25%. 2. Αναφορικά με το «Άρθρο 6 – Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων». Παράγρ. (αγ). «Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.» Πρόταση: Ο πάγιος εξοπλισμός δεν θα πρέπει να έχει δεσμεύσεις παραμονής στο χώρο της εντασσόμενης μονάδας. Οι τεχνικές εταιρίες πχ μετακινούν και χρησιμοποιούν στα κατά τόπους εργοτάξια εξοπλισμό τους (γερανούς, περνοφόρα, ΜΕ, μηχανές συγκόλλησης, κοπής, κλπ). Για ποιο λόγο περιορίζεται η χρήση του επιδοτούμενου εξοπλισμού «εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας» δεδομένου ότι τηρούνται τα λοιπά κριτήρια διατήρησης; 3. Για περιοχές ειδικών συνθηκών και ενισχύσεων (Δυτική Μακεδονία) θα πρέπει να υπάρχει κριτήριο εντοπιότητας, δηλαδή διαπιστωμένης ύπαρξης παραγωγικής δραστηριότητας προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα «υποκαταστημάτων» με μόνο σκοπό τα ευεργετήματα του ΑΝ.	
	30	Στο άρθρο 6 παρ.1(α) τίθεται ο όρος ότι οι δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο 60% για τα επενδυτικά σχέδια του τουρισμού και στο 70% για επενδυτικά σχέδια logistics. Επειδή ο όρος αυτός σε ορισμένες κατηγορίες επενδύσεων (αθλητικές υποδομές, ίδρυση – επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων, υποδομές ειδικών μορφών τουρισμού, κέντρα αποκατάστασης – αποθεραπείας, γηροκομεία, πρωτογενής τομέας), δεν επιτυγχάνεται, με αποτέλεσμα να προκύπτει μη επιχορηγούμενο κόστος και άρα απώλεια επιχορήγησης, προτείνουμε είτε να καταργηθεί ο όρος αυτός είτε να εξειδικευθεί περισσότερο.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	31	Δαπάνες για την κατηγορία Κτιριακά και Περιβάλλον Χώρος δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των ενισχυόμενων	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν

		141 δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα (εκτός από στις περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων στο τομέα του τουρισμού όριο 60%, στα σχέδια της εφοδιαστικής αλυσίδας 70%, και σε σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια που είναι χαρακτηρισμένα ως παραδοσιακά 80%», Θα πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι υπάρχει ανατίμηση των οικοδομικών προϊόντων και να τροποποιηθούν – αυξηθούν αναλόγως τα όρια που έχουν τεθεί. Σε σχέση το ύψος των επενδυτικών σχεδίων τα οποία υποβάλλονται στις Διευθύνσεις των Περιφερειών της Χώρας έχει τροποποιηθεί από 3,0 εκ ευρώ σε 1,0 εκ ευρώ ορθότερο θα ήταν να τροποποιηθεί η παράγραφος ως προς τους φορείς υποδοχής και να δοθεί η δυνατότητα να επιλέξουν οι Περιφέρειες (ενός ορίων αρμοδιότητας τους) αν επιθυμούν ή όχι να διαχειριστούν επενδυτικά σχέδια ύψους έως και τριών εκατομμυρίων ευρώ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την έναρξη ισχύος του νόμου. Μην παρακάμπτεται η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τις περιφέρειες στη διαχείριση επενδυτικών έργων και να δοθεί βαρύτητα στην αμεσότητα που προσφέρουν στους επενδυτές.	κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. - Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
	32	Αναπροσαρμογή των ποσοστών κτιριακών δαπανών Στο κείμενο διαβούλευσης αναφέρεται: «αα Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο 60% για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του Παραρτήματος Α και στο 70% για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερίπτωσης βδ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του ως άνω παραρτήματος. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο 80% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.» Πρόταση Να γίνει αύξηση του ποσοστού από 45% σε ποσοστό 55% του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Επίσης το ποσοστό ενίσχυσης των κτιριακών εγκαταστάσεων στον τομέα του τουρισμού να ανέλθει από το 60% στο 70% σε συνδυασμό με την αναπροσαρμογή των ποσοστών και αναλογιών των επιμέρους κατηγοριών στο τομέα των τουριστικών επενδύσεων τα οποία αναφέρονται στον σχετικό οδηγό αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων. Με τα σημερινά αναγραφόμενα όρια του μηχανολογικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού είναι αδύνατον να επιτευχθεί η αναλογία 60% κτιριακά και 40% μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός για τις τουριστικές επενδύσεις.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	33	Άρθρο 6, περ. i και ii της περ. β που αφορά στα άυλα στοιχεία ενεργητικού.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ

		142 Το λογισμικό ή/ και οι υπηρεσίες λογισμικού που αγοράζει μια επιχείρηση η οποία έχει υποκαταστήματα, κ.λπ. δεν μπορεί να λειτουργεί “αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση”. Προτείνουμε την διαγραφή της λέξης “αποκλειστικά”. Δεν μπορεί να αποκλειστεί η αγορά λογισμικού ή/ και οι υπηρεσίες λογισμικού από επιχείρηση Ομίλου, περίπτωση iii της ίδιας παραγράφου. Προτείνεται η διαγραφή της φράσης “που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή”.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	34	Προτείνεται να προστεθούν : 1. Χρηματοδότηση του δικτύου σύνδεσης χαμηλής και μέσης τάσης για τα έργα παραγωγής ΑΠΕ που εντάσσονται στον Αναπτυξιακό Νόμο. 2. Χρηματοδότηση των μελετών (ηλεκτρομηχανολογικών, πολιτικού μηχανικού ,μελετών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών , γεωλογικών κλπ για τα έργα παραγωγής ΑΠΕ που εντάσσονται στον Αναπτυξιακό Νόμο. 3. Χρηματοδότηση των υποσταθμών σύνδεσης (σχεδιασμός , αδειοδότηση, κατασκευή) , με τη δυνατότητα να μπορεί να σχεδιάζεται και να υλοποιείται από τον ίδιο τον φορέα αλλά και από κοινού από έναν αριθμό παραγωγών για τα έργα παραγωγής ΑΠΕ που εντάσσονται στον Αναπτυξιακό Νόμο. Η κατασκευή μπορεί να προβλέπεται να σχεδιάζεται και από ένα ξεχωριστό νομικό σχήμα γι’ αυτό το σκοπό-έργο	Εκτιμάται ότι τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας από τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
	35	Παράγραφος 1 περίπτωση α: α. Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και συγκεκριμένα δαπάνες για: αα. Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ’ της παρ. 4 του Παραρτήματος Α και στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερ. βδ’ της περ. β’ της παρ. 4 του ως άνω Παραρτήματος. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα. Λαμβάνοντας υπόψη τις πολύ μεγάλες ανατιμήσεις στα οικοδομικά υλικά αλλά και το αυξημένο κόστος σε συγκεκριμένες περιοχές (νησιά και ειδικά σε μικρά μη ανεπτυγμένα) η ανωτέρω παράγραφος να τροποποιηθεί ως ακολούθως: αα. Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		το σαράντα πέντε τοις εκατό (55%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (70%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α και στο εβδομήντα τοις εκατό (75%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερ. βδ' της περ. β' της παρ. 4 του ως άνω Παραρτήματος. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα Επίσης η παράγραφος: Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και στην περίπτωση που πραγματοποιούνται επί κατασκευών, οι οποίες κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος, έχουν υπαχθεί στον ν. 1337/1983 (Α' 33) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) ή στον ν. 4495/2017 (Α' 167). Η έναρξη καταβολής των ενισχύσεων του άρθρου 24 δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές, για τις οποίες δεν έχει περαιωθεί η ως άνω διαδικασία ρύθμισής τους. Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και στην περίπτωση που πραγματοποιούνται επί κατασκευών, οι οποίες κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος, είχαν συμπεριληφθεί στο υπό αξιολόγηση προϋπολογισμό και κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου έχουν υπαχθεί στον ν. 1337/1983 (Α' 33) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) ή στον ν. 4495/2017 (Α' 167). Η καταβολή της τελικής πληρωμής των ενισχύσεων του άρθρου 24 μετά και την έκδοση της απόφασης πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές, για τις οποίες δεν έχει περαιωθεί η ως άνω διαδικασία .	
	36	– Άρθρο 6 (παρ.1αα) «[...]Την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περ. γ' της παρ. 4 του Παραρτήματος Α και στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερ. βδ' της περ. β' της παρ. 4 του ως άνω Παραρτήματος. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.» Παρατηρήσεις / επισημάνσεις Οι κτιριακές εγκαταστάσεις αποτελούν σημαντική παράμετρο για την ανάπτυξη της παραγωγικής διαδικασίας ή / και για την επέκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων. Ειδικότερα,	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		βάσει του είδους της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι εγκαταστάσεις δύναται να αποτελέσουν είτε σημείο ανάπτυξης και διάθεσης του προσφερόμενου προϊόντος / υπηρεσίας είτε υποστηρικτική υποδομή που εξυπηρετεί την απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησης. Συγχρόνως, λαμβάνοντας υπόψη τη στρατηγική για περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, προκύπτει η ανάγκη εκσυγχρονισμού του παραγωγικού μοντέλου μέσω, μεταξύ άλλων, της αναβάθμισης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και της ανάπτυξης νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων. Δεδομένων των ανωτέρω, αναδεικνύεται η συμβολή του εν λόγω είδους δαπανών στον μετασχηματισμό της οικονομίας καθώς και στην επιτυχημένη υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων. Ως εκ τούτου, τυχόν αδυναμία χρηματοδότησης των ως άνω δαπανών ενδέχεται να επιδράσει αρνητικά στην υλοποίηση σημαντικού μεγέθους επενδυτικών σχεδίων και στις προοπτικές ενίσχυσης των τοπικών οικονομιών. Στο πλαίσιο αυτό, το ποσοστό του 45% κρίνεται ως μη επαρκές και προτείνεται η αύξηση του σε άνω του 70%. Η πρόβλεψη αυτή θα μπορούσε να γίνει στην περίπτωση των επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων της Δίκαιης Μετάβασης και ειδικά για έργα που αφορούν στην Αγροδιατροφή, ώστε να διατηρηθεί σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα το προβλεπόμενο δημοσιονομικό κόστος. Η ανάγκη διασφάλισης της υλοποίησης σημαντικής κλίμακας επενδύσεων με συμβολή στην τοπική οικονομία, αναδεικνύεται περαιτέρω στις περιπτώσεις των περιοχών οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από την απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων. Συγκεκριμένα, δεδομένου του υψηλού βαθμού εξάρτησης των εν λόγω περιοχών από τη λιγνιτική δραστηριότητα, η μετάβαση προς μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία προϋποθέτει την προώθηση του μετασχηματισμού των τοπικών οικονομιών μέσω της προσέλευσης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με πρόσθετα πολλαπλασιαστικά οφέλη για την τοπική οικονομία. Για το σκοπό αυτό, κρίνεται απαραίτητη η εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδοτικής στήριξης και η δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου κινητροδότησης της ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας.	
	37	Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί πλειστηριασμοί για βιομηχανικές εγκαταστάσεις καταλήγουν άγονοι, προτείνεται να ενισχυθεί στο άρθρο 6 η αγορά και από τον σύνδικο πτώχευσης του συνόλου ή μέρους του ενεργητικού κλειστής επιχείρησης. Σημειώνεται ότι τις περισσότερες φορές οι εγκαταστάσεις που πωλούνται είναι παλιές και μεγάλο μέρος του ενεργητικού χρειάζεται αντικατάσταση, με αποτέλεσμα ο προϋπολογισμός της επένδυσης να αυξάνεται σημαντικά. Θα μπορούσε να ενισχυθεί με επιχορήγηση μία τέτοια επένδυση η οποία θα τονώσει την ανάπτυξη και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	383	→ Να αυξηθεί το ποσοστό των κτιριακών στις επενδύσεις μεταποίησης στο 60% τουλάχιστον για όλες τις επενδύσεις και στο 65% για επενδύσεις ίδρυσης νέων μονάδων. Το κόστος κατασκευής κτιριακών είναι πολύ μικρό για τα σημερινά δεδομένα τα οποία θα ισχύουν για τουλάχιστον για τα επόμενα 3 έτη.. → Να αυξηθεί το ποσοστό των κτιριακών στο 70% τουλάχιστον στις επενδύσεις του τουριστικού κλάδου για τον παραπάνω λόγο.	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. – (αφορά σε όλα

		145 → Να δρομολογηθεί άμεσα η ΚΥΑ για τις ΑΠΕ ώστε οι επενδυτές να μπορούν να συμπεριλάβουν δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ για εξοικονόμηση ενέργειας. Έχουν περάσει 5 έτη από την ψήφιση του Ν.4399/2016 που προβλέπει την σχετική ΚΥΑ και ακόμη δεν έχει εκδοθεί. → Να συμπεριληφθεί (όπως στον Ν.3299/2004) η προμήθεια επαγγελματικών αυτοκινήτων (φορτηγά ψυγεία, βυτία γάλακτος κοκ) για τις σχετικές επιχειρήσεις μιας και η μεταφορά των πρώτων υλών και των προϊόντων εντός των εξειδικευμένων αυτών οχημάτων αποτελεί τμήμα της παραγωγικής τους διαδικασίας. → Να συμπεριληφθούν οι δαπάνες έκδοσης όλων των αδειών αλλά και οι αμοιβές μηχανικού για την επίβλεψη της άδειας δόμησης, τουλάχιστον για τις νέες ΜΜΕ. Οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας που εκδίδονται από τους μηχανικούς της μονάδας αλλά και η επίβλεψη της άδειας δόμησης αποτελούν πραγματικά κόστη που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας μιας επένδυσης και όχι προαιρετικά. Να γίνει ρητή αναφορά ότι ανήκουν στις επιλέξιμες δαπάνες. → Να γίνει ρητή αναφορά ότι ανήκουν στις επιλέξιμες δαπάνες οι δαπάνες σύνταξης του φακέλου της επένδυσης και της τεχνικής στήριξης υλοποίησης της επένδυσης από τεχνικό σύμβουλο. → Να προβλεφθεί η δυνατότητα προτεραιοποίησης των αιτήσεων έκδοσης αδειών δόμησης από φορείς με εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια ώστε να τηρούνται τα σχετικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της επένδυσης. → Να αποσαφηνιστεί ρητά εάν είναι επιλέξιμη δαπάνη (και υπό ποιες προϋποθέσεις ο γεωργικός ελκυστήρας για τις επενδύσεις του αγροτικού τομέα. → Να αποσαφηνιστεί εάν θεωρούνται ολοκληρωμένες επενδύσεις του αγροτικού τομέα οι επενδύσεις επιχειρήσεων αροτραίων/ετήσιων καλλιεργειών που περιλαμβάνουν γεωργικούς ελκυστήρες και παρελκόμενα αυτών και υπό ποιες προϋποθέσεις.	τα επιμέρους σχόλια που περιέχονται) [- Το επιμέρους σχόλιο δεν αφορά στις διατάξεις του σχεδίου νόμου.]
39	Στην παράγραφο 1γ. του Άρθρου 6, αναφέρεται πως το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας, αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία του ενεργητικού. Καλό θα ήταν αυτό να επανεξεταστεί για ποικίλους λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι πως μία επιχείρηση εντάσεως εργασίας, με υψηλές απαιτήσεις σε καταρτισμένο προσωπικό, για να λειτουργήσει πρέπει να προβεί σε σημαντικές επενδύσεις σε στοιχεία ενεργητικού. Οι υπόλοιποι λόγοι σχετίζονται με την ποιότητα των υποβαλλόμενων σχεδίων. Εφόσον, όπως και στο Νόμο 4399/2016, δεν προβλέπεται κάποια συσχέτιση μεταξύ του ενισχυόμενου μισθολογικού κόστους και των λοιπών επιλέξιμων δαπανών σε στοιχεία ενεργητικού, είναι πιθανό να δημιουργούνται πολλαπλές περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων αμφιβόλου ποιότητας. Η ενίσχυση που αφορά στο μισθολογικό κόστος, πρέπει να σχεδιαστεί περαιτέρω και με δέουσα επιμέλεια για να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και όχι ένα θολό πεδίο. Να τονιστεί πως μέχρι και σήμερα, οι επενδυτές δεν μπορούν να λάβουν σαφείς απαντήσεις για το πως λειτουργεί το εν λόγω είδος ενίσχυσης, τόσο από τους φορείς που διαχειρίζονται έργα του Αναπτυξιακού, όσο	Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας από τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, το δε θεσμικό πλαίσιο έχει σαφήνεια και οι φορείς υποδοχής εμφανίζουν	

		146 και από το πολύπαθο Helipäsk, με αποτέλεσμα να μην επιλέγουν το πολύ σημαντικό και χρήσιμο είδος ενίσχυσης.	κατακτημένη εμπειρία στην εφαρμογή του.
	40	Στην παράγραφο 2γ. του Άρθρου 6, αναφέρεται πως κάθε θέση που δημιουργείται μέσω της επένδυσης, διατηρείται στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη εγκατάσταση. Μήπως έχει γίνει κάποιο λάθος στο εν λόγω σημείο, καθώς δεν είναι δόκιμο εφόσον δίνεται η δυνατότητα στον επενδυτή να τροποποιήσει τον τόπο εγκατάστασης (Παράγραφος 2γ. του Άρθρου 22), να υπάρχει τέτοια υποχρέωση. Ίσως θα πρέπει να επαναφέρετε το εν λόγω σημείο όπως ήταν και στο Νόμο 4399 «διατηρείται σε συγκεκριμένη περιοχή (σε επίπεδο NUTS3)».	- Εκτιμάται ότι οι επιμέρους υποχρεώσεις των επενδυτικών σχεδίων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας από τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
	41	Οι δαπάνες που αφορούν την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές, εφόσον αφορούν εγκαταστάσεις στα επιχειρηματικά και βιομηχανικά πάρκα ή άλλες αντίστοιχες οργανωμένες δομές. Τα βασικά πλεονεκτήματα των οργανωμένων δομών μεταξύ άλλων, είναι ότι προσφέρουν ένα ήδη καλό και νόμιμα ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών (π.χ. εσωτερικό οδικό δίκτυο, δίκτυο ύδρευσης, δίκτυο αποχέτευσης όμβριων και ακαθάρτων, ηλεκτροδότηση). Επιπλέον οι περισσότερες Βιομηχανικές Περιοχές διαθέτουν μονάδα καθαρισμού αποβλήτων ή σύνδεση με αυτή, πυροσβεστικό σταθμό, ευρυζωνικά δίκτυα. Καθαροί τίτλοι ιδιοκτησίας, μειωμένες γραφειοκρατικές απαιτήσεις κατά την εγκατάσταση και ανάπτυξη συνεργασιών εγκατεστημένων επιχειρήσεων είναι μερικά ακόμα από τα πλεονεκτήματα προώθησης τέτοιων δομών. Η εκτός σχεδίου δόμηση πρέπει να σταματήσει και ο νόμος δεν θα πρέπει να ενισχύει τέτοια επενδυτικά σχέδια. Η εκτός σχεδίου δόμηση είναι από τα σημαντικότερα και διαχρονικά άλυτα προβλήματα που υποβαθμίζουν βάνουσα την ελληνική φύση, ενώ παράλληλα επιβαρύνουν με ανυπολόγιστο κόστος την ελληνική οικονομία, λόγω της ανάγκης εξυπηρέτησης των οικισμών που αναφύονται άναρχα και χωρίς κανέναν σχεδιασμό. Θα πρέπει να υπάρχει ρητή αναφορά στο κείμενο ότι επιλέξιμες δαπάνες είναι επίσης όσες πραγματοποιούνται σε ένα νόμιμο, καθαρό, λειτουργικό και ορθολογικά οργανωμένο περιβάλλον. Η αρχή αυτή θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται και στα άρθρα 17 και 18 του νομοσχεδίου.	- Εκτιμάται ότι οι επιλέξιμες δαπάνες έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας από τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, σε όλα δε τα επενδυτικά σχέδια τυγχάνει πάντοτε εφαρμογής και το ειδικότερο, ανά περίπτωση, εθνικό θεσμικό πλαίσιο.
Άρθρο 8	42	Στο πεδίο στ' αναφέρεται ότι επιτρέπεται η 15ετής μίσθωση οικοπέδου που ανήκει στο Δημόσιο προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα και στη συνέχεια γίνεται μεταγραφή της σύμφωνα με το	Η εν λόγω ρύθμιση δεν αφορά μόνο τις

“Μη επιλέξιμες δαπάνες”		147 άρθρο 618. Σύμφωνα με το άρθρο 618 ΑΚ «Η μίσθωση ακινήτου για χρονικό διάστημα μακρότερο από εννέα έτη ισχύει απέναντι στο νέο κτήτορα μόνο αν καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και το έγγραφο αυτό μεταγραφεί.». Από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι μεταγράφεται μόνο συμβολαιογραφικά καταρτισμένη μίσθωση. Η εν λόγω ρύθμιση αφορά την προστασία του μισθωτή απέναντι στον νέο κτήτορα που αποκτά την κυριότητα του ακινήτου, δεν αφορά όμως την εγκυρότητα της μίσθωσης η οποία μπορεί απολύτως νόμιμα να συναφθεί με ιδιωτικό έγγραφο ανεξαρτήτως διάρκειας. Επιπρόσθετα, Σύμφωνα με τα άρθρα 1192-1208 ΑΚ του ένατου κεφαλαίου του ΑΚ που αφορούν στη μεταγραφή, στα Υποθηκοφυλάκεια και Κτηματολογικά γραφεία μεταγράφονται και καταχωρούνται αντιστοίχως συγκεκριμένες πράξεις που αναφέρονται περιοριστικά, δεν μεταγράφονται όμως ιδιωτικά συμφωνητικά και ειδικότερα ιδιωτικά συμφωνητικά μίσθωσης. Η αλλαγή κυριότητας σε ακίνητα που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης είναι εν τοις πράγμασι αδύνατη, κατά συνέπεια η συγκεκριμένη πρόβλεψη περί μεταγεγραμμένου συμφωνητικού μίσθωσης ώστε αυτό να έχει ισχύ έναντι τρίτων νέων κτητόρων, είναι ουσιαστικά άνευ αντικειμένου, αφού τα ακίνητα που ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ουσιαστικά δεν αλλάζουν κυριότητα.	περιπτώσεις όπου Εκμισθωτής είναι το Δημόσιο ή Φορέας της Γενικής κυβέρνησης και γι αυτό όσον αφορά περιπτώσεις όπου εκμισθωτής είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τότε δεν υπάρχει εν τοις πράγμασι αδυναμία και πάντως η διάταξη δεν αφορά την κυριότητα.
	434	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων: α. Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης, εκτός εάν αποτελούν τμήμα των δαπανών εκκίνησης του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν» του Κεφαλαίου Θ, [...] γ. η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων, με εξαίρεση οχήματα προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά τους [...].”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)
	44	Η παράγραφος στ στ. η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για τον σκοπό αυτόν για δεκαπέντε (15) τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Οι μισθώσεις αυτές δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή καταχωρείται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: στ. η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό	Ο χρόνος μειώθηκε από 15 σε 12 έτη, αλλά πάντως κρίθηκε ότι δεν μπορεί να ταυτίζεται μόνο με τα έτη τήρησης των μακροχρόνιων.

		φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για τον σκοπό αυτόν για χρονικό διάστημα που θα καλύπτει τουλάχιστον και τα προβλεπόμενα έτη τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεων. Οι μισθώσεις αυτές δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή καταχωρείται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα. Στην περίπτωση επενδύσεων εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής και εφόσον δεν υφίσταται ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν είναι απαραίτητη η μεταγραφή.	
		Παρ. δ - Να είναι επιλέξιμη δαπάνη και η αγορά οικοπέδων – γηπέδων – αγροτεμαχίων. - Να διαγραφεί «η αξία του οικοπέδου που έχει ανεγερθεί κάποια οικοδομή, επί αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων».	Δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση.
Άρθρο 9 «Είδη ενισχύσε ων»	45	Να υπάρξει σχετική δυνατότητα λήψης άτοκων δανείων και παροχής σχετικών εγγυήσεων για λήψη προκαταβολής όχι μόνο για τις νέες επιχειρήσεις όσο και για το σύνολο των ΜΜΕ.	Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων ανά περίπτωση έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	46	Άρθρο 9 Είδη ενισχύσεων Έναρξη φορολογικών απαλλαγών στο πλαίσιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου Σήμερα η θεμελίωση του δικαιώματος των φορολογικών απαλλαγών γίνεται για το φορολογικό έτος κατά το οποίο πιστοποιείται από την αρμόδια υπηρεσία (Υπουργείο ή Περιφέρειες) το αίτημα ελέγχου του επενδυτή / επιχείρησης ενώ ταυτόχρονα απαιτείται, μέσα στο έτος, η έκδοση του σχετικού ΦΕΚ (για την πιστοποίηση του 100% του σχεδίου) ή της απόφασης του Προϊσταμένου για την πιστοποίηση του 50% του σχεδίου. Πρόταση Με αφορμή τη διαβούλευση του νέου αναπτυξιακού νόμου προτείνουμε να υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης του κινήτρου των φορολογικών απαλλαγών για το οικονομικό έτος κατά το οποίο υποβάλλεται το σχετικό αίτημα από την επιχείρηση εφόσον αυτό (το αίτημα) πιστοποιείται από την αρμόδια υπηρεσία πριν την υποβολή της φορολογικής δήλωσης για το εν λόγω φορολογικό έτος. Προτείνεται (ενδεικτικά) η θεμελίωση του δικαιώματος των φορολογικών απαλλαγών να ενσωματωθεί ως ακολούθως: «Φορολογική απαλλαγή α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία και με την πιστοποίηση της υλοποίησης του	Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις χορήγησής τους έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.

		50% ή του 65% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου πριν την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας αποτελεί το έτος κατά το οποίο έχει υποβληθεί η αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία και η πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% ή του 65% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου έχει γίνει πριν την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για τις δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου τους αιτήματος. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά».	
	47	– Άρθρο 12 «1. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, με εξαίρεση όσα από τα καθεστώτα του Κεφαλαίου Θ ορίζουν διαφορετικό ποσό. 2. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού» Παρατηρήσεις / επισημάνσεις Λαμβάνοντας υπόψη τη στρατηγική για αναμόρφωση και εκσυγχρονισμό του παραγωγικού μοντέλου της εγχώριας οικονομίας καθώς και τις προκλήσεις που απορρέουν από την τρέχουσα υγειονομική κρίση, προκύπτει η ανάγκη προώθησης της υλοποίησης δράσεων υποστήριξης του μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και των τοπικών οικονομιών. Ωστόσο, η θέσπιση ανώτατων ορίων χρηματοδότησης ενδέχεται να επιδράσει ανασταλτικά στην ανάπτυξη παραγωγικών επενδύσεων, η υλοποίηση των οποίων συνδέεται με πρόσθετα πολλαπλασιαστικά οφέλη σε επίπεδο οικονομίας και κοινωνίας (π.χ. ενίσχυση απασχόλησης, ανάπτυξη τοπικών οικονομιών, τόνωση δημοσίων εσόδων κ.α.). Στο πλαίσιο αυτό, και ειδικότερα για τις περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από τη διαδικασία της απολιγνιτοποίησης, αναδεικνύεται η σημασία διεύρυνσης του μέγιστου ύψους χρηματοδότησης ανά επενδυτικό σχέδιο, επιχειρηματικό φορέα και όμιλο με σκοπό την προσέλκυση και υποστήριξη της υλοποίησης σημαντικού μεγέθους επενδύσεων. Εν προκειμένω, προτείνεται το όριο σώρευσης ανά επενδυτικό σχέδιο να διασφαλιστεί ότι θα είναι μεγαλύτερο των €15.000.000,00 και αντίστοιχα, το όριο σώρευσης ανά Νομικό Πρόσωπο (μαζί με τις συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) να διασφαλιστεί ότι θα είναι μεγαλύτερο των €21.000.000.	Εκτιμάται ότι τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης ανά περίπτωση έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας. Άλλωστε, ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος προβλέπει ειδικό καθεστώς για τις περιοχές απολιγνιτοποίησης το οποίο περιλαμβάνει ειδικότερους όρους προκειμένου να στηριχθούν επαρκώς οι περιοχές αυτές.
Άρθρο 12 «Ανώτατα ποσά χορηγούμενων	48	Παρ. 1 Το συνολικό ποσό ενίσχυσης να γίνει 20.000.000€.	Εκτιμάται ότι τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης ανά περίπτωση έχουν τύχει ήδη επαρκούς

ενισχύσεων»		150	επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	49	Προτείνεται είτε μεγάλη αύξηση είτε κατάργηση των ορίων τα οποία αναφέρονται στο άρθρο, όταν πρόκειται για χρήση της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.	Εκτιμάται ότι τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης ανά περίπτωση έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
Άρθρο 13 «Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων»	50	Γιατί αφαιρούνται οι Ατομικές Επιχειρήσεις;	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	51	Πρέπει να είναι δικαιούχοι και οι ατομικές επιχειρήσεις όπως και στην Έβδομη (7η) προκήρυξη καθεστώτος ενισχύσεων του αναπτυξιακού ν. 4399/2016 γιατί θα πρέπει να επωφεληθούν και αγρότες οι οποίοι δεν ανήκουν σε κάποιο συνεργατικό σχήμα και οι οποίοι είναι αρκετοί.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	52	Γιατί δεν αναφέρονται ρητά ως δικαιούχοι και οι Ενεργειακές Κοινότητες;	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	53	Για πιο λόγο εξαιρούνται οι ατομικές επιχειρήσεις; Αφού υπήρχε πρόβλεψη για μετατροπή τους σε νομική μορφή πάνω από επενδυτικά σχέδια ποσού 500.000€. Θα μπορούσε αυτό το όριο να διαμορφωθεί στις 300.000€, όσο και το όριο για μετατροπή των βιβλίων από Β' κατηγορίας σε Γ' κατηγορίας βιβλία) και να μην αποκλειστούν οι ατομικές. Το κυριότερο θέμα που αντιμετωπίζεται με τις ατομικές είναι η καταβολή της ίδιας συμμετοχής εφόσον προβλέπεται, που όμως και σε αυτό το σημείο θα μπορούσε να βρεθεί λύση (π.χ. να κατατίθεται αναγκαστικά το 50% και μετά το άλλο 50% της ίδιας συμμετοχής στον όψεως από τον οποίο πραγματοποιούνται οι πληρωμές).	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	54	Στο άρθρο 13 πρέπει να προστεθούν στους δικαιούχους και οι ατομικές επιχειρήσεις.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος

		151	καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	555	Στην περ. στ' να προστεθούν και οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναφερόμενοι ονομαστικά και όχι διασταλτικά ως δημοτικές επιχειρήσεις με την ευρεία έννοια.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	56	Αναφορικά με τον αγροτικό τομέα: Για ποιον λόγο εξαιρούνται τα φυσικά πρόσωπα δηλαδή οι μεμονωμένοι αγρότες που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες; Σε πολλούς ορεινούς δήμους δεν είναι εύκολο να κάνουν οι αγρότες ομάδες παραγωγών, επιχειρήσεις κτλ. Στερούνται έτσι τα ευεργετικά αποτελέσματα του αναπτυξιακού όπως να εκσυγχρονίσουν τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, πράγμα που θα προσφέρει τόσο περιβαλλοντικά όσο και αναπτυξιακά.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	575	Στους δικαιούμενους ενίσχυσης του παρόντος Νόμου να προστεθούν Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες και φορείς όπως ο Ε.Ε.ΣΥ.Μ (που ενώνει Επιμελητήρια από όλη την Ελλάδα, μαζί με επιχειρήσεις και φορείς του κλάδου των Μεταφορών, Οργανισμούς Λιμένων, Αυτοκινητοδρόμους, και προσωπικότητες των μεταφορών και της εφοδιαστικής), αλλά και οι Αναπτυξιακές Εταιρείες που έχουν συστήσει Επιμελητήρια, προκειμένου να αναπτυχθούν και να υποστηριχθούν από αυτές αναπτυξιακές δράσεις που συσχετίζονται με τις μεταφορές (εκσυγχρονισμούς μεταφορικών συστημάτων, ψηφιοποίησης μεταφορών, συνδεσιμότητας της Ελλάδας με την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου), αλλά και της εφοδιαστικής, ιδιαίτερα την Ανάπτυξη Αντικών Εμπορευματικών Μεταφορών (City Logistics).	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	58	Στο Άρθρο 13 ως δικαιούχοι των ενισχύσεων, αναφέρονται οι φορείς επενδύσεων που είναι εγκατεστημένοι ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική Επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν συγκεκριμένες μορφές. Από τις εν λόγω μορφές εξαιρούνται οι Ατομικές Επιχειρήσεις, γεγονός το οποίο δεν γίνεται κατανοητό από την αγορά, δεν γίνεται κατανοητό το γιατί εξαιρούνται οι Ατομικές Επιχειρήσεις από το Νέο Αναπτυξιακό Νόμο. Καταρχάς η εν λόγω εξαίρεση δεν τεκμηριώνεται από καμία ενωσιακή Οδηγία ή Κανονισμό. Επίσης, οι ατομικές επιχειρήσεις θεωρούνται ισοδύναμες επιχειρήσεις με οποιαδήποτε άλλη μορφή, συνεπώς με την εν λόγω εξαίρεση δημιουργούνται διάφορα ζητήματα, π.χ. γιατί εξαιρούνται οι Ατομικές Επιχειρήσεις και δεν εξαιρούνται και οι Μονοπρόσωπες ΙΚΕ; γιατί εξαιρούνται οι ατομικές επιχειρήσεις και δεν εξαιρούνται και οι Ομόρρυθμες ή Ετερόρρυθμες με 'Β κατηγορίας Βιβλία; Δεν μπορεί να ισχύει μια τέτοια διάκριση, είναι ατεκμηρίωτη και αβάσιμη. Τέλος, δεν διευκρινίζεται το ζήτημα χρήσης ίδιας συμμετοχής στο χρηματοδοτικό σχήμα, το οποίο δημιουργεί επικίνδυνες ασάφειες για τις επιχειρήσεις αυτές που ήδη υλοποιούν επενδυτικά σχέδια.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.

		Στο εν λόγω θέμα ενώ θα μπορούσε το Υπουργείο με μία απλή διευκρινιστική (όπως ακριβώς στον 3908 “.. Για τις ατομικές επιχειρήσεις η ίδια συμμετοχή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο..”) να λύσει το θέμα, αντιθέτως το Υπουργείο απαντά “.. όπου η ατομική επιχείρηση τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Β’ κατηγορίας) και δεν είναι δυνατή η λογιστική καταχώρηση και παρακολούθηση σχετικού λογαριασμού ως «κεφάλαιο ατομικής επιχείρησης», οι νέες εισφορές σε μετρητά του φυσικού προσώπου δεν μπορούν να θεωρηθούν ως κάλυψη του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου με ίδια κεφάλαια και να δηλωθεί αντίστοιχα στο χρηματοδοτικό σχήμα. Επομένως εφόσον ο φορέας επιθυμεί να καλύψει το ενισχυόμενο κόστος της επένδυσης αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια θα πρέπει η ατομική επιχείρηση να τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Γ’ κατηγορίας). Εν ολίγοις, οι ατομικές επιχειρήσεις από τη μία στον 4399 υποχρεούνται να υλοποιήσουν κάτι διαφορετικό από αυτό που εγκρίθηκαν και από την άλλη στο νέο Αναπτυξιακό βγαίνουν εκτός “χάρτη”. Σίγουρα πρέπει να επανεξεταστεί το εν λόγω ζήτημα. Αν το πρόβλημα είναι η κατηγορία των βιβλίων, μπορεί να απαιτήσει ο νέος νόμος μόνο Γ’ κατηγορίας βιβλία για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και όχι να εξαιρεί επιχειρήσεις.	
	59	Αποκλείονται οι ατομικές επιχειρήσεις ως δικαιούχοι των ενισχύσεων, κάτι το οποίο είναι σε αντίθεσή με το γεγονός ότι είναι επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής. Με τον τρόπο αυτόν αποκλείονται η συντριπτική πλειοψηφία των αγροτών. Γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχει μια στόχευση δημιουργίας μεγαλύτερων και συνεργατικών σχημάτων, στόχος ο οποίος όμως δεν μπορεί να αγνοεί και την σημερινή πραγματικότητα , ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες περιφέρειες όπως η δική μας, όπου ο βαθμός συγκέντρωσης γεωργικού κεφαλαίου είναι χαμηλός. Επομένως προτείνεται να συμπεριληφθούν και οι ατομικές επιχειρήσεις λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	60	Αποκλείεται η συμμετοχή των ατομικών επιχειρήσεων ως δικαιούχοι των ενισχύσεων!! Θα πρέπει να λάβουμε υπόψη όμως και τους επενδυτές της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, ή και πολύ μικρές ατομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλους κλάδους και οι οποίοι και εκτοπίζονται εντελώς.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	61	Δεν θα πρέπει να αποκλειστούν από τη δυνατότητα υποβολής πρότασης οι Ατομικές Επιχειρήσεις. Θα πρέπει να υπάρξει στον αποκλεισμό, λόγω προβληματικότητας, εξαίρεση για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, για την επόμενη τριετία, λόγω των επιπτώσεων από την πανδημία COVID-19.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη

			επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	62	• Οι ενεργειακές κοινότητες δεν αναφέρονται ρητά στις προβλέψεις του αρ. 13 «Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων», όπως άλλες συνεταιριστικές κατηγορίες, όπως για παράδειγμα οι αγροτικοί συνεταιρισμοί. Πρόταση: στο αρ.13 να προστεθεί η κατηγορία των ενεργειακών κοινοτήτων στους δικαιούχους των ενισχύσεων.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	63	Άρθρο 13 παρ. 2 Σύμφωνα με τη διατύπωση «δ. επιχειρήσεις, οι οποίες υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.» φαίνεται να εξαιρούνται οι Οργανισμοί Λιμένων ΑΕ της χώρας καθώς τελούν υπό παραχώρηση των αντίστοιχων λιμενικών υποδομών. Αυτό ισχύει τόσο για τους λιμένες υπό ιδιωτικό όσο και υπό Δημόσιο έλεγχο και προτείνεται να διευκρινιστεί – προσαρμοστεί.	Σχόλιο από ΟΛΠ ΑΕ Οι φορείς (πχ. οργανισμός λιμένων ΑΕ) δεν εξαιρούνται γενικά από το νόμο, εξαιρούνται όμως τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται με πρωτοβουλία του Δημοσίου και όχι με πρωτοβουλία ιδιώτη.
	64	Να είναι επιλέξιμες και οι ατομικές επιχειρήσεις έως συγκεκριμένου ποσού (π.χ. 500.000€) όπως ισχύει στον Νόμο 4399/2016 έως σήμερα. Η μη συμπερίληψή τους στο παρόν σχέδιο δεν βασίζεται σε κανένα σημείο της Ευρωπαϊκής ή εθνικής νομοθεσίας και είναι αβάσιμη και αποτελεί διάκριση. Οι ατομικές επιχειρήσεις είναι νόμιμα λειτουργούσες επιχειρήσεις του Εμπορικού Δικαίου.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
	65	Οι ατομικές επιχειρήσεις εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος (Άρθρο 17). η εν λόγω εξαίρεση θα μπορούσε να αποφευχθεί, και αντ' αυτής να προστεθούν περιορισμοί στα σημεία που εμφανίζονται τεχνικές δυσκολίες με φορείς αυτής της νομικής μορφής, όπως η αύξηση κεφαλαίου.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
Άρθρο 14	66	Εάν μιλάμε για ανέγερση νέας ξενοδοχειακής μονάδας, θα ήταν πολύ θετικό να αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια η αξία του	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται

“Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων”		οικοπέδου στο οποίο θα γίνει η ανέγερση. Πολλές φορές η αξία του οικοπέδου ξεπερνά το 50% της επένδυσης.	σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	67	Η ενίσχυση να είναι σε όλο το επενδυτικό έργο.	Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος ενισχύει επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.
	68	Ποσό τουλάχιστον 15% να πρέπει να καλύπτεται από ίδια διαθέσιμα του φορέα ως απαραίτητο κριτήριο για την αξιολόγηση της δυνατότητας υλοποίησης της επένδυσης και 25% ως βαθμολογικό κριτήριο.	Το ποσοστό 25% είναι προϋπόθεση που θέτει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός.
Άρθρο 15 “Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων”	69	Το ελάχιστο ύψος των 150.000€ για τις πολύ μικρές και των 250.000€ για τις μικρές επιχειρήσεις είναι εξαιρετικά υψηλό, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να επωφεληθούν από τον Αναπτυξιακό Νόμο μικρότερες επιχειρήσεις με πιο μικρά αλλά αποτελεσματικά επενδυτικά σχέδια. Το ελάχιστο ύψος των 100.000€ που είχε ο προηγούμενος νόμος ότι ταίριαζε καλύτερα στο μέγεθος των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων της χώρας.	- Εκτιμάται ότι το ελάχιστο ύψος επενδυτικού σχεδίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχει ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
	70	Το ελάχιστο ύψος επενδυτικού σχεδίου για την κατηγορία ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ θα μπορούσε να είναι 100.000 αντί για 150.000, καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολο για μία νέα καινοτόμο εταιρεία να βρει κεφάλαια τέτοιου ύψους.	- Εκτιμάται ότι το ελάχιστο ύψος επενδυτικού σχεδίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχει ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
	71	Το ελάχιστο ποσό για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις θα εξαιρέσει πολλούς υποψήφιους επενδυτές. Το ποσό των 100000 ευρώ που	- Εκτιμάται ότι το ελάχιστο ύψος επενδυτικού

		υπήρχε στην προηγούμενη εφαρμογή αποτελεί μια ικανοποιητική βάση.	σχεδίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχει ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
	72	Αποφυγή των πολύ μικρών ποσών σχεδίων κάτω των 500.000 € για την αποφυγή κατασπατάλησης πόρων.	- Εκτιμάται ότι το ελάχιστο ύψος επενδυτικού σχεδίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχει ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
	73	Δεν είναι σαφές εάν οι ενεργειακές κοινότητες εντάσσονται στην κατηγορία των συνεταιρισμών για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ύψους επενδυτικών σχεδίων. Πρόταση: στην περ.ε στο αρ.15 να συμπεριληφθούν οι ενεργειακές κοινότητες.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	74	Γιατί υποχρεωτικά πρέπει το κατώτερο ποσό επένδυσης πρέπει να είναι 50.000,00€; Κάποιες ΚΟΙΝΣΕΠ ίσως να μην μπορούν να φτάσουν αυτό το ποσό ενώ υπάρχουν πολύ καλές επενδυτικές προτάσεις.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς το ελάχιστο ύψος των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων.
	75	Οι ατομικές επιχειρήσεις, όντας οι πολυπληθέστερες στη χώρα, δεν θα πρέπει να αποκλειστούν από τη δυνατότητα υποβολής πρότασης στο Νέο Αναπτυξιακό. Μπορεί να είναι δικαιούχοι αλλά για καλύτερη παρακολούθηση των επενδύσεων να ζητείται π.χ. η τήρηση διπλογραφικών βιβλίων και όχι απλογραφικών (ανεξαρτήτως του κύκλου εργασιών τους). Αν σκοπός του νομοθέτη είναι η αύξηση του μεγέθους των επιχειρήσεων και η ίδρυση νομικών προσώπων για ορθολογικότερη διαχείριση και ευκολότερη π.χ. μεταβίβαση μελλοντικά, προτείνεται στο πλαίσιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου να δοθούν κίνητρα για συγχωνεύσεις των ατομικών επιχειρήσεων. Έμμεσο κίνητρο θα ήταν η πρόβλεψη για θετική βαθμολογία της επενδυτικής πρότασης, στην περίπτωση που αυτή	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.

		πραγματοποιείται από φορέα που θα προέλθει από συγχώνευση ατομικών επιχειρήσεων. Γενικότερα θα συνέβαλε στις ζητούμενες οικονομίες κλίμακας η θετική βαθμολογία επενδυτικών προτάσεων, που προβλέπουν τη συγχώνευση υφισταμένων πολύ μικρών επιχειρήσεων ή τη δημιουργία έστω κοινοπραξίας τους για την υλοποίηση συγκεκριμένης επένδυσης. Τέλος ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια του Πρωτογενή Τομέα και του Αγροτουρισμού θα πρέπει σίγουρα να διατηρηθεί η επιλεξιμότητα της ατομικής επιχείρησης τουλάχιστον για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, διαφορετικά στην πράξη τορπιλίζονται τα επιχειρηματικά σχέδια κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, που επιθυμούν να προχωρήσουν σε επενδύσεις στους τομείς αυτούς.	
Άρθρο 16 “Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα”	76	Στις προϋποθέσεις ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα θα ήταν χρήσιμο να προστεθούν και συμπράξεις εταιρειών για την δημιουργία εγχειρημάτων, όπως αυτά των Εμπορευματικών Κέντρων Σταθμών και Κόμβων, καθώς και Αστικών Κέντρων Ενοποίησης Εμπορευμάτων αλλά και την προώθηση λύσεων για τις Αστικές Εμπορευματικές Μεταφορές (City Logistics) ώστε έτσι να επιτυγχάνεται ευκολότερα ο περιφερειακός χαρακτήρας με τη σύμπραξη εταιρειών και του εκάστοτε Δήμου ή Περιφέρειας, όπως αναφέρεται και στο άρθρο 45 παράγραφος 1 “Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 5 και σύμφωνα με το Παράρτημα Α και εμπίπτουν στην πρωτογενή παραγωγή, στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στην αλιεία, στην έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία, στον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, στη μεταποίηση και στην εφοδιαστική αλυσίδα.” Και σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος β (“Δικαιούχοι του καθεστώτος του Υποκεφαλαίου Δ’ είναι: ...β. Οι Μεγάλες Επιχειρήσεις για παραγωγικές επενδύσεις, μόνο εφόσον οι επενδύσεις αυτές είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης, υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050 και στην επίτευξη συναφών περιβαλλοντικών στόχων, είναι απαραίτητες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στο προσδιορισθέν έδαφος και δεν οδηγούν σε μετεγκατάσταση.”	Σχόλιο από τον Πρόεδρο του Ελληνικού Επιμελητηριακού ή Επιχειρηματικού ή Συνδέσμου Μεταφορών (Ε.Ε.ΣΥ.Μ) - Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους δικαιούχους ενισχύσεων.
	77	Προτείνεται να προστεθούν τα παρακάτω: - Η βελτίωση της Ποιότητας παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. - Ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενου εξοπλισμού, χωρίς αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Η έννοια του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης βασίζεται στον ορισμό του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού περί «αρχικής επένδυσης» και περιλαμβάνεται στις οικείες προκηρύξεις.

	78	157 Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας: να διευκρινιστεί ότι το κριτήριο των αποσβέσεων ισχύει μόνο για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.	Εκτιμάται ότι το θέμα είναι επαρκώς απασφαφηνισμέν ο στο σχέδιο νόμου.
	79	Στο Άρθρο 16, παρατηρούμε πως σε αντίθεση με το Νόμο 4399, ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος, δεν συμπεριλαμβάνει στις προϋποθέσεις αρχικής επένδυσης την απόκτηση του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού επιχειρηματικής εγκατάστασης που έχει κλείσει. Θεωρούμε πως θα πρέπει να επανεξετάσετε το εν λόγω ζήτημα, καθώς είναι πολύ σημαντικό για την ελληνική οικονομία να μπορέσει να εκμεταλλευτεί υφιστάμενα περιουσιακά στοιχεία. Μάλιστα, θα προτείναμε η εν λόγω προϋπόθεση να συμπληρωθεί βάσει των ορισμών του ΓΑΚ (και οι οποίοι παρουσιάζονται στο Άρθρο 4 του υπό διαβούλευση Νόμου), ως ακολούθως «η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί».	Δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του εν λόγω σχολίου. Το θέμα αυτό έχει τελέσει υπό επεξεργασία και αξιολόγηση.
Άρθρο 17 «Υποβολή αίτησης»	24 σχόλια επί του άρθρου 80° σχόλιο	Τα επενδυτικά σχέδια άνω του 1.000.000 € συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης η οποία υπογράφεται από πιστοποιημένους αξιολογητές. Μήπως έτσι αποκλείονται δεκάδες σύμβουλοι επιχειρήσεων και μικρές αντίστοιχες επιχειρήσεις συμβούλων; Γιατί αυτός ο περιορισμός;	- Οι προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου εκτιμάται ότι θα επιτύχουν ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
		Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € υπογράφεται από οικονομολόγους μέλη του ΕΜΠΑ.Οι υπόλοιπες ειδικότητες των μελών του μητρώου γιατί αποκλείονται;	- Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € αφορά σε οικονομικά στοιχεία και ως εκ τούτου υπογράφεται από οικονομολόγους.

		Εφόσον ισχύσει η διαδικασία της έκθεσης πιστοποίησης, θα πρέπει η επιλογή να είναι από το μητρώο του ΕΜΠΑ ανεξαρτήτου ειδικότητας	- Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € αφορά σε οικονομικά στοιχεία και ως εκ τούτου υπογράφεται από οικονομολόγους.
		1. Παρ. 3: Να επανεξεταστεί και να αυξηθεί το όριο του 1 εκ ευρώ αναφορικά με τον τόπο υποβολής των έργων. Με το όριο αυτό απαξιώνεται ο ρόλος και το έργο των Περιφερειών και συγκεντρώνεται όλος ο όγκος των επενδυτικών σχεδίων στο Υπουργείο. Η πρακτική αυτή θα δημιουργήσει συμφόρηση και σημαντικά προβλήματα στην έγκριση και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων. 2. Παρ. 5: Δεν είναι λογικό να αποκλείονται τα μέλη του ΤΕΕ τα οποία είναι ενταγμένα στο μητρώο των αξιολογητών.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων. - Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € αφορά σε οικονομικά στοιχεία και ως εκ τούτου υπογράφεται από οικονομολόγους.
		Έλεγχος πληρότητας: Αναφέρεται απλά (άρθρο 17 παρ 4) ότι «Με την υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης και των συνημμένων δικαιολογητικών με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας.» - Θα ακολουθηθεί ο εφαρμοζόμενος στον Ν.4399/16 έλεγχος πληρότητας από μέλος ΕΜΠΑ ή ο έλεγχος θα διενεργείται από την Υπηρεσία; - Δεν τίθεται χρονικός περιορισμός για έλεγχο πληρότητας. - Εφόσον εντοπισθούν ελλείψεις, αυτές δεν αναζητούνται κατά αναλογία με την παρ. 1 του άρθρου 19;	- Ο έλεγχος πληρότητας πραγματοποιείται με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας. Δεν ακολουθεί έλεγχος πληρότητας από την υπηρεσία και δεν

			εφαρμόζεται αναλογικά η παρ.1 του άρθρου 19.
		Η αρμόδια Δ/νση του πρώην ΥΜΑΘ (νυν Υπουργείο Εσωτερικών, τομέας Μακεδονίας Θράκης), με σημαντική πλειοψηφία των στελεχών της να διαθέτουν πολύ μεγάλη εμπειρία και ορθολογική κρίση, διαχειριζόταν έναν πολύ μεγάλο αριθμό επενδυτικών σχεδίων. Η μη διαχείριση των μεγάλων επενδυτικών σχεδίων από τη συγκεκριμένη Υπηρεσία μόνο αναστολές στις αποφάσεις επενδύσεων μπορεί να επιφέρει.	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		Στο άρθρο 17 του υπό συζήτηση αναπτυξιακού νόμου, προβλέπεται η μείωση του ορίου υποβολής των προτάσεων σε περιφερειακό επίπεδο, σε επενδύσεις συνολικού προϋπολογισμού έως ενός εκατομμυρίου. Η πρόβλεψη αυτή θέτει ουσιαστικά σε αδράνεια τις περιφερειακές υπηρεσίες, περιορίζοντας τους επενδυτές, για επενδύσεις μεγαλύτερες του προβλεπόμενου ορίου, με αποτέλεσμα την δημιουργία επιπρόσθετου κόστους στους επενδυτές και δυσκολία παρακολούθησης της επένδυσης. Το προτεινόμενο ύψος της επένδυσης αποτρέπει επενδυτές από την υποβολή πρότασης Στην περίπτωση της Κρήτης καλό θα ήταν να υποβάλλονται επενδύσεις σε περιφερειακό επίπεδο μέχρι προϋπολογισμού τριών εκατομμυρίων λόγω και τουριστικών επενδύσεων.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		Παρ. 3α: Να προστεθούν και οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης με έδρα εντός της κάθε Περιφέρειας.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		Θα υπάρχει η δυνατότητα για περισσότερους του ενός τύπου υλοποίησης; Στον τελευταίο Αναπτυξιακό νόμο δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα (εκτός από κάποιες εξαιρέσεις) και έχει δημιουργήσει αρκετά προβλήματα στην χρηματοδότηση και στην έγκριση των επενδυτικών σχεδίων κάποιων επιχειρήσεων. Παράδειγμα αυτού αποτελούν οι γεωργικές επιχειρήσεις, οι οποίες στην πλειονότητά τους έχουν διάσπαρτα αγροτεμάχια. Συνολικά τα παραπάνω αγροτεμάχια τους δίνουν ικανή έκταση για να έχουν την απαραίτητη οικονομική βιωσιμότητα. Αν η απαίτηση για έναν τύπο υλοποίησης εφαρμοστεί στην αυστηρότερη εκδοχή της, οι γεωργικές επιχειρήσεις στην πλειονότητά τους δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον Αναπτυξιακό Νόμο. Αυτό αποτελεί άنيση αντιμετώπιση των γεωργικών επιχειρήσεων στην ολότητά τους και ιδίως των μικρότερων γεωργών, οι οποίοι δεν μπορούν να	Υπό προϋποθέσεις θα επιτρέπεται.

		εμφανίσουν αρκετά μεγάλες ενιαίες εκτάσεις, ώστε να δικαιολογείται μια επένδυση στον Αναπτυξιακό. Έτσι, προτείνονται τα παρακάτω: – Στο Άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ: Αντικατάσταση της φράσης «τον τόπο εκτέλεσης του έργου» με «τον/τους τόπο/ους εκτέλεσης του έργου» – Στο Άρθρο 22, παράγραφος 2, στοιχείο γ: Αντικατάσταση της φράσης «αλλαγή του τόπου εγκατάστασης» με «αλλαγή του/των τόπου/τόπων εγκατάστασης» – Στο Άρθρο 22, παράγραφος 2: προσθήκη νέου στοιχείου: Προσθήκη τόπου εγκατάστασης Επίσης, επισημαίνεται ότι το Άρθρο 17 αναφέρει “τόπο εκτέλεσης” του έργου ενώ το Άρθρο 22 “τόπο εγκατάστασης”.	
		Στο άρθρο 17 παράγραφος 5 αναφέρεται: « Οι αιτήσεις υπαγωγής της περ. β της παρ. 3, οι οποίες υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, το πρότυπο της οποίας αποτελεί παράρτημα της οικείας προκήρυξης καθεστώτος. Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 117. ... » Σύμφωνα με τα παραπάνω οι οικονομολόγοι – σύμβουλοι που εκπονούν επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια των Αναπτυξιακών Νόμων θα πρέπει να συνεργαστούν με Αξιολογητές του Μητρώου ΕΜΠΑ. Αυτό συνεπάγεται ότι αυτοί που εκπονούν θα πρέπει να συνεργαστούν με αυτούς που αξιολογούν; Να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα οι οικονομολόγοι – σύμβουλοι που εκπονούν μια μελέτη Αναπτυξιακού απαγορεύεται να γνωρίζουν ποιος χρεώθηκε την αξιολόγηση από το ΕΜΠΑ και η όποια επικοινωνία για συμπληρωματικά στοιχεία γίνεται κωδικοποιημένα μέσω mail. Είναι δυνατόν ο Νέος Αναπτυξιακός να υποχρεώνει τη συνεργασία αυτών που υποβάλλουν με αυτούς που αξιολογούν; Η εν λόγω διάταξη είναι εντελώς σε λάθος κατεύθυνση και θα δημιουργήσει περιέργες σχέσεις μεταξύ μελετητών και αξιολογητών. Πρόταση: «Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από Οικονομολόγο μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, με 10ετή ή 5ετή ή 3ετή ή αποδεδειγμένη εμπειρία στην εκπόνηση Επενδυτικών σχεδίων (υποβολές επενδυτικών σχεδίων)» ή	- Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.

		161 «Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από Οικονομολόγο μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, με εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια των Αναπτυξιακών Νόμων συνολικού επιλέξιμου κόστους άνω των 10 ή 20 ή 50 ή εκ. ευρώ.» Να σημειωθεί ότι σε καμία περίπτωση δεν υποτιμάται το έργο του ΕΜΠΑ, απλά ο ρόλος του ΕΜΠΑ δεν είναι να συμμετέχει στην υποβολή επενδυτικών σχεδίων. Ο ρόλος του ΕΜΠΑ είναι συγκεκριμένος, πρόκειται για Μητρώα Αξιολογητών. Σαφώς μπορεί κάποιος να είναι και εκπονητής και αξιολογητής (να εκπονεί μελέτες και να είναι μέλος του ΕΜΠΑ), αλλά δεν μπορεί οι δυο αυτές ιδιότητες να εμπλέκονται.	
		Άρθρο 17 περ. 5: Να καταργηθεί διότι δημιουργείται ολιγοπώλιο. Δεν υφίσταται λόγος αποκλεισμού των οικονομολόγων που δεν είναι μέλη του Επιμελητηρίου, μηχανικών ή ακόμα και ιδιωτών άλλων ειδικοτήτων που έχουν την ικανότητα να καταθέσουν φάκελο στον Αναπτυξιακό Νόμο. Εάν ο σύμβουλος είναι ΕΜΠΑ, ακυρώνεται αυτομάτως η διακριτότητα ανάμεσα σε εξεταζόμενο και αξιολογητή. Επιπρόσθετα, υπάρχει πληθώρα εταιρειών που καταθέτουν μόνες τους φάκελο, χωρίς την συνδρομή συμβούλου. Γιατί θα πρέπει να αναγκαστούν να επωμιστούν επιπρόσθετα κόστη, ακόμα και εάν αυτά επιδοτούνται;	- Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € αφορά σε οικονομικά στοιχεία και ως εκ τούτου υπογράφεται από οικονομολόγους.
		Τι εννοεί ο νομοθέτης στο άρθρο 17 παράγραφος 5; Ο αξιολογητής θα δίνει πιστοποιητικό; Με ποια λογική ο νομοθέτης δημιουργεί συνδιαλλαγή ανάμεσα στον μελετητή στον επενδυτή και τον αξιολογητή;	- Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός

			Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
		Πρέπει να επανεξεταστεί το άρθρο 17 παρ. 5. Αρχικά, με τη διάταξη αυτή αποκλείονται τα μέλη του ΤΕΕ που είναι εγγεγραμμένα στο ΕΜΠΑ, αλλά και μέλη του ΕΜΠΑ άλλων ειδικοτήτων. Πέραν αυτού όμως, η εν λόγω διάταξη θα δημιουργήσει προβλήματα σε όλους τους συμβούλους που ασχολούνται με την υποβολή επενδυτικών σχεδίων στον Αναπτυξιακό Νόμο, καθώς πλέον για την υποβολή θα πρέπει υποχρεωτικά να συνεργαστούν με κάποιο μέλος του ΕΜΠΑ. Στην περίπτωση δε αυτή θεωρείται υποχρεωτική ή με κάποιο τρόπο δημοσιοποίηση των στοιχείων των μελών του ΕΜΠΑ, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι να είναι σε θέση να απευθυνθούν και να συνεργαστούν με ένα μέλος ΕΜΠΑ που θα μπορεί να υπογράψει την έκθεση πιστοποίησης. Επίσης, με την εν λόγω διάταξη δημιουργούνται ζητήματα νέων επαγγελματιών δικαιωμάτων για τους οικονομολόγους / μηχανικούς, μέλη του ΕΜΠΑ. Πολλά μέλη ΕΜΠΑ τέλος είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή/και μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι πώς θα έχουν το δικαίωμα να υπογράψουν μία έκθεση πιστοποίησης; Το δικαίωμα αυτό θα το έχουν τελικά μόνο οι ελεύθεροι επαγγελματίες, μέλη του ΕΜΠΑ;	- Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Α/Ν εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Η έκθεση πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων άνω του 1.000.000 € αφορά σε οικονομικά στοιχεία και ως εκ τούτου υπογράφεται από οικονομολόγους. ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΔΕΚΤΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ, καθώς προστέθηκε σχετική

			διατύπωση προς αποσαφήνιση του θέματος αναφορικά με τους δημοσίους υπαλλήλους.
		Προτείνεται στην παρ. 3 α) Να αυξηθεί το όριο του 1.000.000,00 ευρώ στα 3.000.000,00 ευρώ, για την βέλτιστη κατανομή των σχεδίων στις αποκεντρωμένες Περιφέρειες και να μην υπάρξει συνωστισμός κεντρικά στο Υπουργείο. Να γίνει ιδιαίτερη μνεία, όπως και στον Ν4399/2016 για την Π14 ως εξής: “Ειδικά για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου οι αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στην Περιφερειακή Ενότητα Δωδεκανήσου υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Δωδεκανήσου.”	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		Άρθρο 17, §3: όλες οι επενδύσεις θα εξετάζονται κεντρικά στο Υπουργείο, μέχρι 1 εκατ στην Περιφέρειες: Επειδή η Κ. Μακεδονία έχασε ως μόνη περιοχή 65% του ΑΕΠ από το 2.000 με νομικά μέσα υποβάθμισης γεωγραφικής κατηγορίας ζωνών ενίσχυσης και άνισης κατανομής των πόρων του αναπτυξιακού 70% στο κέντρο και 7% στην Κ. Μακεδονία. Ως εκ τούτου προτείνεται σαν ελάχιστη συμβολή η χωρική διάσταση κονδυλίων λόγω της μακρόχρονης αποεπένδυσης, με κατανομή του 40% των κονδυλίων στη Β. Ελλάδα.	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		1. Με βάση το άρθρο 17 του σχεδίου νόμου μεταβάλλεται το ύψος των επενδυτικών σχεδίων τα οποία υποβάλλονται στις ΔΙΑΠ από €3 εκ. ευρώ σε €1 εκ. ευρώ. Η προσδοκία όλων των εμπλεκόμενων ήταν να αυξηθεί το όριο αυτό από €3 εκ. σε €5 εκ. και σε καμία περίπτωση φυσικά να μειωθεί. Άλλωστε μικρή επίπτωση θα έχει στον φόρτο εργασίας των ΔΙΑΠ καθώς τα έργα με προϋπολογισμό < €1 εκ. αντιπροσωπεύουν το 70% περίπου των προτάσεων που υποβάλλονται. Αντίθετα τα έργα με μεγαλύτερο προϋπολογισμό αφορούν επενδυτικά σχέδια πιο ώριμα, τα οποία υλοποιούνται από επιχειρήσεις με οργανωμένες δομές (π.χ. άρθια στελεχωμένα λογιστήρια & τεχνικά τμήματα), επιβαρύνοντας ελάχιστα τις υπηρεσίες. Αντίθετα η συγκέντρωση των έργων αυτών στην ΓΔΙΕ το μόνο που θα επιφέρει θα είναι επιπλέον φόρτο εργασίας σε μια υπερκορεσμένη υπηρεσία και νέες καθυστερήσεις (η εμπειρία του 3299/04 δεν είναι καθόλου μακρινή και όλοι βιώσαμε τις συνέπειες της συγκέντρωσης των πολλών επενδύσεων στην ΓΔΙΕ,	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων. - Το θέμα που τίθεται στο παρόν σχόλιο είναι αντικείμενο των κανονιστικών Προκηρύξεων που θα εκδοθούν βάσει του παρόντος σχεδίου νόμου.

	τις μεγάλες καθυστερήσεις ακόμα και όταν η υπηρεσία είχε περισσότερα στελέχη.) Η σημαντική εμπειρία της και οι γνώσεις των στελεχών της ΓΔΙΕ σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την γνώση των ΔΙΑΠ για τις τοπικές επιχειρήσεις & κλάδους, τις ανάγκες της περιοχής αλλά και την ευελιξία και αμεσότητα των ΔΙΑΠ. Η συγκέντρωση των έργων λοιπόν στην ΓΔΙΕ, η απαξίωση των ΔΙΑΠ και η κατάργηση της αντίστοιχης υπηρεσίας στο Υπ. ΜΑ-ΘΡΑ θα οδηγήσει σε μεγάλες καθυστερήσεις και θα έχει τα αντίθετα αποτελέσματα από τα προσδοκώμενα, οδηγώντας στην σημαντική απώλεια τεχνογνωσίας η οποία φυσικά δεν θα είναι διαθέσιμη όταν απαιτηθεί (καθώς το σύνολο των εμπλεκόμενων θεωρεί ότι οι συνθήκες που θα διαμορφωθούν θα επιβάλλουν την αποκέντρωση των έργων και πάλι). Αξιοποιώντας την τεχνογνωσία των ΔΙΑΠ και τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα (γνώση των αναγκών, των επιχειρήσεων και των κλάδων, ευελιξία, αμεσότητα) παρέχεται η δυνατότητα για την περαιτέρω αποκέντρωση του διοικητικού φόρτου της ΓΔΙΕ, αυξάνοντας το όριο των προϋπολογισμών των έργων που θα διαχειρίζονται οι ΔΙΑΠ (από 3 εκ σε 5 εκ.). Συνεπώς όχι μόνο δεν θα πρέπει να μειωθεί το ανώτατο όριο των έργων που θα διαχειρίζονται οι ΔΙΑΠ αλλά αντίθετα επιβάλλεται να αυξηθεί. 2. Διαδικασίες Υποβολής & Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων: Δεν προσδιορίζεται το περιεχόμενο της Έκθεσης Πιστοποίησης η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται με την Αίτηση Υπαγωγής στην ΓΔΙΕ με αποτέλεσμα να μην αιτιολογείται επαρκώς η αναγκαιότητα & η σκοπιμότητα της. Άλλωστε η διαδικασία αξιολόγησης προβλέπει τον έλεγχο πληρότητας, τον έλεγχο νομιμότητας κλπ από τα αρμόδια όργανα κάνοντας περιττό ένα επιπλέον έγγραφο / διαδικασία (το οποίο έρχεται σε αναντιστοιχία με την προσπάθεια απλοποίησης / επιτάχυνσης των διαδικασιών).	Περαιτέρω, η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
	1. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και όχι στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των περιφερειών της χώρας: Το αντίστοιχο όριο που ίσχυε στον Ν4399/2016 ήταν 3.000.000 ευρώ. Ενώ ο βασικός στρατηγικός στόχος του Αναπτυξιακού Νόμου είναι η Περιφερειακή Ανάπτυξη, παρατηρούμε ότι με την αλλαγή αυτή συγκεντρώνονται οι διαδικασίες υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων κεντρικά στην ανωτέρω Διεύθυνση. Οι διαδικασίες υλοποίησης ενός επενδυτικού σχεδίου περιλαμβάνουν μια σειρά από διοικητικής φύσεως ενέργειες και διαδικασίες (π.χ. αιτήματα τροποποιήσεων, αιτήματα πιστοποιήσεων και ολοκλήρωσης κλπ.) οι οποίες αν συγκεντρωθούν σε μεγάλο αριθμό επενδυτικών έργων στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος μεγάλων καθυστερήσεων εις βάρος πολλών επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Είναι κοινώς γνωστό στον επιχειρηματικό κόσμο ότι επενδυτικά σχέδια που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται σε	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.

	165 προηγούμενους του Ν4399/2016 Αναπτυξιακούς Νόμους και δεν είχαν ως φορέα υποδοχής Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των περιφερειών της χώρας, παρουσίαζαν και παρουσιάζουν ακόμη και σήμερα πολύ μεγάλες καθυστερήσεις που σχετίζονται με την διεκπεραίωση αιτημάτων τροποποίησης και ελέγχου – πιστοποίησης και ολοκλήρωσης. Προτείνεται να παραμείνει το όριο των 3.000.000,00 ευρώ στις Περιφέρειες με δεδομένο ότι και οι Περιφέρειες όλα αυτά τα χρόνια έχουν αποκτήσει μεγάλη τεχνογνωσία – εμπειρία, διαθέτοντας άρτια εκπαιδευμένο και έμπειρο προσωπικό. Το γεγονός αυτό θα διευκολύνει στην πραγματικότητα την διεκπεραίωση των επενδυτικών σχεδίων σε όλα τα στάδια υλοποίησης αυτών . 2. Παρόλο το γεγονός ότι ο υπό-διαβούλευση Αναπτυξιακός Νόμος προβλέπει να διενεργείται ο έλεγχος υλοποίησης από Ορκωτούς Λογιστές για επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 700.000 ευρώ, δεν διασφαλίζεται η γρήγορη και άμεση διεκπεραίωση των σχετικών αιτημάτων ελέγχου και του συνόλου της διαδικασίας υλοποίησης ενός επενδυτικού σχεδίου, από την στιγμή που η αρμόδια υπηρεσία του φορέα υποδοχής της επένδυσης καλείται να ελέγξει δευτερογενώς την έκθεση ελέγχου ορκωτού λογιστή, να ζητήσει τυχόν την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου, να διατάξει την εκ νέου διενέργεια ελέγχου και κυρίως να ελέγξει δειγματοληπτικά τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Επιπλέον το σύνολο των αιτημάτων τροποποίησης, σύμφωνα πάντα με τον υπο-διαβούλευση Νόμο, θα διεκπεραιώνονται από την αρμόδια υπηρεσία του φορέα υποδοχής με χρονικό όριο 90 ημερών από την υποβολής τους. Θεωρούμε ότι οι 90 ημέρες είναι μεγάλο χρονικό διάστημα επιβαρύνοντας χρονικά την υλοποίηση ενός επενδυτικού σχεδίου, ενώ ταυτόχρονα δημιουργείται συμφόρηση λόγω της συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού επενδυτικών έργων στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων. Προτείνεται λοιπόν συνδυαστικά με τα προηγούμενα (όριο 3.000.000,00 υποβολής στην περιφέρεια) η υπηρεσία υποδοχής και διεκπεραίωσης να παραμείνει στις Περιφέρειες. Το γεγονός αυτό θα διευκολύνει στην πραγματικότητα την διεκπεραίωση των επενδυτικών σχεδίων σε όλα τα στάδια υλοποίησης αυτών διότι στην πραγματικότητα θα υπάρχει η δυνατότητα ένας συγκεκριμένος αριθμός διαφόρων αιτημάτων να εξετάζεται από περισσότερους τους ενός φορέα επιταχύνοντας με αυτών τον τρόπο την διεκπεραίωση των υποθέσεων.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών.
	Στο άρθρο 17 παρ.5: προτείνεται η Έκθεση Πιστοποίησης να υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του

		ανεξάρτητα από το αν είναι εγγεγραμμένο μέλος στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων αξιολογητών του άρθρου 117.	σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Άρθρο 17 παρ. 5: Δημιουργούνται οικονομολόγοι δύο ταχυτήτων, εγγεγραμμένοι στο ΕΜΠΑ και μη εγγεγραμμένοι. Οικονομολόγοι – σύμβουλοι επιχειρήσεων με 20ετή ή 30ετή εμπειρία στη σύνταξη και υποβολή αιτήσεων στους προηγούμενους Αναπτυξιακούς νόμους δεν κρίνονται ικανοί να υπογράψουν την έκθεση πιστοποίησης.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Στο άρθρο 17, παρ. 5, αναφέρεται πως «Οι αιτήσεις υπαγωγής της περ. β της παρ. 3 (σ.σ. άνω του 1 εκατ. Ευρώ), οι οποίες υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, το πρότυπο της οποίας αποτελεί παράρτημα της οικείας προκήρυξης καθεστώτος. Η έκθεση πιστοποίησης υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 117». Με αυτόν τον τρόπο αποκλείονται από αρκετοί σύμβουλοι επιχειρήσεων και αντίστοιχες μικρές επιχειρήσεις συμβούλων και προτείνεται η ανάκλησή του, στα πλαίσια θεμιτού ανταγωνισμού.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Με βάση το άρθρο 17 του σχεδίου νόμου το ύψος των επενδυτικών σχεδίων τα οποία υποβάλλονται στις ΔΙΑΠ από €3 εκ. ευρώ σε €1 εκ. ευρώ. Περιμέναμε όλοι έναν εκσυγχρονισμό του Αναπτυξιακού Νόμου και όχι οπισθοδρόμηση . Είναι αδύνατον η Κεντρική Υπηρεσία να αξιολογήσει όλα αυτά τα έργα Η πρόταση είναι : Έργα έως €1 εκ. ευρώ να υποβάλλονται στις κατά Τόπους Αναπτυξιακές Εταιρείες των Δήμων ΟΤΑ. Από €1 εκ. ευρώ έως €5 εκ. ευρώ. στις Περιφέρειες. και τα υπόλοιπα στην Κεντρική Υπηρεσία	- Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής των επενδυτικών σχεδίων.
		1. ΟΡΙΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ που κατατίθενται ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Η μείωση του ορίου από τα 3.000.000€ στο 1.000.000€ οριζόντια σε όλα τα προβλεπόμενα καθεστώτα και για όλες τις Περιφέρειες, σίγουρα δεν εξυπηρετεί την Ελληνική Περιφέρεια, ειδικά εν μέσω κύματος ανατιμήσεων υλικών κατασκευής και α' υλών κατασκευής εξοπλισμού, που προβλέπεται να οδηγήσουν σε αύξηση του μέσου	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής των

		προϋπολογισμού επενδύσεων. Προτείνεται οι Περιφερειακές Υπηρεσίες, να παραμείνουν υπεύθυνες μέχρι του ορίου των 3.000.000€ για την κατάθεση επενδύσεων τουλάχιστον στα «κλαδικά» καθεστώτα (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-LOGISTICS, ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ-ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ, ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360ο). Στα λοιπά πιο ειδικά καθεστώτα, μπορεί να δηλώνουν οι ίδιες οι Περιφερειακές Υπηρεσίες, ανάλογα με τη στελέχωσή τους, τη δυνατότητα ή μη να δεχθούν επενδυτικές προτάσεις (π.χ. εντός 10 ημερών από την προκήρυξη, όπως έχει προταθεί ήδη στη διαβούλευση από τη ΔΙΑΠ Κρήτης).	επενδυτικών σχεδίων.
		ΣΥΓΧΥΣΗ ΡΟΛΩΝ ΜΕΛΕΤΗΤΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ και ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ ή ΟΛΙΓΟΠΩΛΙΟΥ Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων κατά τα τελευταία έτη από μέλη του ΕΜΠΑ, χωρίς άμεση επαφή τους μελετητές ή τους επενδυτές έχει λειτουργήσει θετικά στην αντιμετώπιση θεμάτων αδιαφάνειας και συνδιαλλαγής. Στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου, στο όνομα προσδοκώμενης επιτάχυνσης της διαδικασίας της αξιολόγησης, ζητάμε (από γνωστό πλέον) αξιολογητή, μέλος του ΕΜΠΑ αλλά και μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου, να υπογράψει «πιστοποίηση» του επενδυτικού σχεδίου / πρότασης. Δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο για τις λοιπές ειδικότητες μελών ΕΜΠΑ (π.χ. Μηχανικούς μέλη ΤΕΕ ή Γεωπόνους μέλη ΓΕΩΤΕΕ). Η συγκεκριμένη πρόνοια προτείνεται να μην παραμείνει, καθώς αφενός δημιουργεί κίνδυνο συνδιαλλαγής / σύνταξης της πρότασης από τον αξιολογητή και αφετέρου αυξάνει το κόστος σύνταξης φακέλου, κυρίως για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Παράλληλα η πρόβλεψη για ανάθεση σε ορκωτούς λογιστές, όχι μόνο των ελέγχων υλοποίησης – αιτημάτων πληρωμής αλλά και των αξιολογήσεων επενδυτικών σχεδίων δημιουργεί σαφείς κινδύνους ολιγοπωλίου και σύγκρουσης συμφερόντων. Επίσης δεν γίνεται η παραμικρή αναφορά σε εκπαίδευσή των ορκωτών στο νέο για αυτούς αντικείμενο αξιολόγησης εκ των προτέρων επένδυσης, ούτε η υποχρέωσή τους για συνεργασία με λοιπές ειδικότητες ανάλογα με τη φύση της πρότασης. Ειδικά για τα νέα «οριζόντια» καθεστώτα (όπως ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ, ΕΡΕΥΝΑ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ κ.λπ.) η εμπλοκή ειδικών επιστημόνων/μηχανικών στην αξιολόγηση είναι εκ των ουκ άνευ.	Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του ΕΜΠΑ οικονομικής κατεύθυνσης – καθώς καλούνται να πιστοποιούν οικονομικά στοιχεία και μεγέθη – σε προστάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Τέλος, οι εκπαιδεύσεις

			των εμπλεκομένων βρίσκονται πάντοτε στον προσανατολισμό της υπηρεσίας.
		Αιτήσεις Επενδυτικών Σχεδίων των καθεστώτων: – Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων – Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων – Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης – Αγροδιατροφή – πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – αλιεία – Μεταποίηση – Εφοδιαστική αλυσίδα – Επιχειρηματική εξωστρέφεια – Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων – Εναλλακτικές μορφές τουρισμού συνολικού προϋπολογισμού άνω των 3.000.000€ των Περιφερειών Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δυτ.Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας, και Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, να υποβάλλονται στην Δ/νση ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών στη Θεσσαλονίκη (πρώην Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης) η οποία δεν πρέπει να καταργηθεί. Αιτήσεις των παραπάνω Καθεστώτων συνολικού προϋπολογισμού μικρότερου των 3.000.000€ να υποβάλλονται στις Δ/νσεις Αναπτυξιακού προγραμματισμού. Αιτήσεις Επενδυτικών Σχεδίων όλων των υπολοίπων καθεστώτων συνολικού προϋπολογισμού > 3 εκατομμυρίων ευρώ να υποβάλλονται στην ΓΔΙΕ.	Εκτιμάται ότι οι φορείς υποδοχής έχουν ήδη τύχει επαρκούς επεξεργασίας στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο.
		→ Θα πρέπει να δημιουργηθεί ξεχωριστή πλατφόρμα με ξεχωριστούς server για τον αναπτυξιακό νόμο, τόσο για την υποβολή όσο και για την υποβολή αιτημάτων ελέγχου. Η πρόβλεψη στο άρθρο 121 για την δημιουργία ενός dedicated Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν), είναι στην σωστή κατεύθυνση, αλλά είναι λάθος να λειτουργεί μέσω ΠΣΚΕ. Στο ΠΣΚΕ αυτήν την στιγμή έχουν ενσωματωθεί μέτρα και προγράμματα για τα οποία δεν είχε σχεδιαστεί με αποτέλεσμα την υπερφόρτωση του. Η κατάσταση είναι τραγική. Αναφέρουμε ενδεικτικά μόνο για αυτούς που δεν το γνωρίζουν ότι το ΠΣΚΕ για τον Αναπτυξιακό λειτουργεί στις υποβολές με Internet Explorer που η ίδια η Microsoft έχει ανακοινώσει την απόσυρσή του, ενώ για να κατεβάσεις αρχεία το scroll down λειτουργεί μέσω Chrome. Πέραν των τραγελαφικών που στην έκθεση ελέγχου εμφανίζει άλλα στην ηλεκτρονική έκδοση και άλλα στην εκτυπωμένη έκδοση. Ένα χάος. → Να αλλαχθεί η φρασεολογία «τόπος εκτέλεσης του έργου» με τόπο υλοποίησης του έργου για λόγους ομοιομορφίας με το υπόλοιπο Σχέδιο Νόμου. → Έλεγχος πληρότητας. Δεν αναφέρονται προθεσμίες και τι προβλέπεται εάν δεν τηρηθούν αυτές. → Το όριο των 3.000.000 ευρώ για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων από τις οικείες Περιφέρειες πρέπει να παραμείνει ως έχει ή και να αυξηθεί στα 4.000.000€ και για τον σκοπό τούτο θα πρέπει οι Δ/νσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων των	Έχει ληφθεί μέριμνα προκειμένου το νέο πληροφοριακό σύστημα ΠΣ-Αν, να πληροί όλες τις προϋποθέσεις προκειμένου να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες λειτουργίας και σε όλες τις απαιτήσεις του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου. Επιπλέον, εκτιμάται ότι έχει ήδη γίνει επαρκής επεξεργασία σχετικά με τους φορείς

		Περιφερειών να στελεχωθούν με επιπλέον προσωπικό. Η υπερσυγκέντρωση όλων των φακέλων στην ΓΔΙΕ θα φέρει το αντίθετο από το επιθυμητό αποτέλεσμα. Είναι σημαντικό να παραμείνει αποκεντρωμένα η αποκτηθείσα τεχνογνωσία ετών των στελεχών των εν λόγω υπηρεσιών καθώς και η δυνατότητα οι επενδυτές της περιοχής να απευθύνονται στην ίδια τους την Περιφέρεια για την υπόθεσή τους και όχι να καλούνται να αναζητήσουν την πληροφορία που χρειάζονται στην Αθήνα (Υπουργείο). → Για τους ίδιους λόγους θα πρέπει να παραμείνει εν λειτουργία η αντίστοιχη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών στη Θεσσαλονίκη (πρώην Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης) καθώς λειτούργησε έως σήμερα με τεχνοκρατικά κριτήρια και υπήρξε εξαιρετικά αποδοτική και σημαντική για την υποβολή και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων στην Βόρεια Ελλάδα. → Τι είναι έκθεση Πιστοποίησης; τι θα περιλαμβάνει; Ποια η σκοπιμότητά της; Γιατί μέλος ΕΜΠΑ οικονομολόγος επιβάλλεται να συμμετέχει στην Ομάδα έργου υποβολής της αίτησης; Σύμβουλοι Επενδύσεων, με διαφορετικά γνωσιακά υπόβαθρα, με έτη κατάρτισης και εμπειρίας που υλοποιούσαν την διαδικασία υποβολής έως τώρα δεν θεωρούνται πλέον κατάλληλοι; Γιατί και με ποια κριτήρια; Στην ουσία η διάταξη δημιουργεί μια ανάγκη να έχεις οικονομολόγο μέλος ΕΜΠΑ στην Ομάδα εκπόνησης του φακέλου; Ποιος ο λόγος; Στο ΕΜΠΑ επίσης ανήκουν Μηχανικοί, Γεωπόνοι και άλλες ειδικότητες; Γιατί οικονομολόγοι; Σκοπός του ΕΜΠΑ ήταν η αξιολόγηση των προτάσεων όχι η συμμετοχή στην υποβολή. Άλλο σημαντικό θέμα που εγείρεται είναι πώς θα αμειφθεί ο αξιολογητής μέλος ΕΜΠΑ για την έκθεση σκοπιμότητας; Σε τελική ανάλυση δεν επεξηγείται πουθενά πως θα βελτιώσει η Έκθεση Σκοπιμότητας, που μπορεί να υπογράψει μόνον Οικονομολόγος μέλος του ΕΜΠΑ, την διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης της αίτησης και ποιο πραγματικό πρόβλημα έρχεται να επιλύσει. → Να αλλαχθεί η φρασεολογία «τόπος εκτέλεσης του έργου» με τόπο υλοποίησης του έργου για λόγους ομοιομορφίας με το υπόλοιπο Σχέδιο Νόμου.	υποδοχής, προκειμένου να υπάρξει βελτίωση της ποιότητας, της αποδοτικότητας και της ταχύτητας στις υπαγωγές των επενδυτικών σχεδίων. Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του ΕΜΠΑ οικονομικής κατεύθυνσης – καθώς καλούνται να πιστοποιούν οικονομικά στοιχεία και μεγέθη – σε προστάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Τέλος, οι εκπαιδεύσεις των
--	--	--	---

			εμπλεκομένων βρίσκονται πάντοτε στον προσανατολισμό της υπηρεσίας.
		Στο άρθρο 17, περίπτωση 5 αναφέρεται ότι οι αιτήσεις υπαγωγής συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, χωρίς να δημοσιεύεται το σχετικό πρότυπο. Επίσης για ποιο λόγο θα πρέπει αυτός που υπογράφει την έκθεση πιστοποίησης στην αίτηση υπαγωγής να είναι και μέλος του Ε.Μ.Π.Α.;	Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του ΕΜΠΑ οικονομικής κατεύθυνσης – καθώς καλούνται να πιστοποιούν οικονομικά στοιχεία και μεγέθη – σε προστάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Το δε περιεχόμενο της σχετικής έκθεσης θα εξειδικευθεί με τις προκηρύξεις των επιμέρους καθεστώτων.

		171 Στην παράγραφο 5 του Άρθρου 17, αναφέρεται πως τα σχέδια που υποβάλλονται στη Σ.Δ.Ι.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (δηλαδή όλα τα σχέδια των έξι από τα 13 καθεστώτα και τα σχέδια άνω του ενός εκατομμυρίου για τα υπόλοιπα επτά καθεστώτα – ήτοι η πλειονότητα των επενδυτικών σχεδίων), θα συνοδεύονται από έκθεση πιστοποίησης από οικονομολόγο μέλος του ΕΜΠΑ. Θα πρέπει να διευκρινιστεί η διαδικασία περαιτέρω, ούτως ώστε, τόσο οι επιχειρηματίες, όσο και οι σύμβουλοι που ετοιμάζουν τις προτάσεις τους να γνωρίζουν όλες τις πτυχές (διαδικαστικά) για να σχεδιάσουν και να προγραμματίσουν εφικτά και υλοποιήσιμα χρονοδιαγράμματα. Το μέλος του ΕΜΠΑ θα πρέπει να το εντοπίζει ο επενδυτής; Ποιο θα είναι το περιεχόμενο της έκθεσης; Το μέλος του ΕΜΠΑ, θα μπορεί να είναι ο μελετητής που συνέταξε το φάκελο; Θα υπάρχει κόστος για τη συγκεκριμένη έκθεση; Αν ναι θα είναι αντικείμενο ελεύθερης διαπραγματεύσεως μεταξύ επενδυτή και μέλους του ΕΜΠΑ; Υπάρχει περίπτωση παρά τη σύνταξη της έκθεσης και η οποία θα προάγει την επένδυση, σε επόμενο στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης να απορριφθεί μία επένδυση (π.χ. για λόγους Νομιμότητας); Θα φέρει ευθύνες το μέλος του ΕΜΠΑ έναντι της εταιρείας; Και πλείστες άλλες ερωτήσεις. Στο σημείο αυτό προτείνουμε, η συγκεκριμένη έκθεση πιστοποίησης να αποτελεί αντικείμενο του Άρθρου 18 και να διαχωριστεί πλήρως από τις διαδικασίες υποβολής. Η έκθεση πιστοποίησης να συντάσσεται μετά την οριστική υποβολή της πρότασης από τον επενδυτή και η σύνταξη της να μην καταναλώνει χρονικούς πόρους από τη δημοσίευση του καθεστώτος μέχρι και τη λήξη της περιόδου υποβολών αυτού. Το μέλος του ΕΜΠΑ που θα συντάσσει την έκθεση να ορίζεται από το Υπουργείο και να αποζημιώνεται μέσω του παραβόλου. Τέλος, επί του ζητήματος αυτού ως Σύνδεσμος Συμβούλων Επιχειρήσεων και εκπροσωπώντας χιλιάδες συμβούλους (όχι απαραίτητως μέλη του ΕΜΠΑ), θα θέλαμε να τονίσουμε πως αν η σύνταξη της εν λόγω έκθεσης αποτελέσει αντικείμενο της υποβολής (Άρθρο 17), θεωρούμε πως πλήττονται τα δικαιώματα των μελών μας. Επ’ αυτού καλό θα ήταν να αναθεωρήσετε τις διαδικασίες που έχετε θεσπίσει σχετικά με την εγγραφή στο ΕΜΠΑ, καθώς επαγγελματίες με πτυχία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεταπτυχιακούς τίτλους και επαγγελματική εμπειρία επί της συγγραφής επενδυτικών σχεδίων, αποκλείονται πλέον από τα μητρώα του Αναπτυξιακού.	Το περιεχόμενο, η διαδικασία, οι ευθύνες του υπογράφοντος την έκθεση και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια θα εξειδικευθεί με τις προκηρύξεις των επιμέρους καθεστώτων. Σημειώνεται ότι ο φορέας υποδοχής έχει πάντοτε την υποχρέωση να απορρίπτει επενδυτικά σχέδια τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, η δε νέα διαδικασία αξιολόγησης που προτείνεται εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
		Η αίτηση για τη χορήγηση οποιασδήποτε ενίσχυσης θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ’ ελάχιστον μια εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων της επένδυσης ως στοιχείο του φακέλου για τη χορήγηση ενίσχυσης, ιδίως στις κατηγορίες σχεδίων που καλύπτονται από τον ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Έργα που έχουν σοβαρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα είναι ανεπίτρεπτο να λαμβάνουν δημόσιες ενισχύσεις. Με δεδομένη τη σοβαρότατη πλέον διάσταση της περιβαλλοντικής κρίσης, αλλά και τις εξελίξεις στο ενωσιακό δίκαιο, θα πρέπει να εντάσσονται σε καθεστώς ενισχύσεων μόνο επενδυτικά σχέδια που τηρούν την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής περιβαλλοντικής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852.	Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος λαμβάνει υπ’ όψιν όλο το ισχύον θεσμικό πλαίσιο σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.
Άρθρο 18	5 σχόλι	Θα πρέπει να προσδιοριστεί με σαφήνεια ποια θα είναι η βαρύτητα στην αξιολόγηση των:	- Κρίνεται ότι η περιγραφή του τρόπου

«Περιεχόμενο αξιολόγησης»	α επί του άρθρου 103 ^ο σχολίο	172 α) έλεγχος νομιμότητας, δηλαδή τυπικά/αντικειμενικά κριτήρια) και β) αξιολόγηση, δηλαδή υποκειμενικά κριτήρια. Επίσης, η διαδικασία ενστάσεων θα πρέπει να είναι άμεση και τεκμηριωμένη.	αξιολόγησης στο νόμο και στη συνέχεια όπως εξειδικεύεται στις προκηρύξεις είναι επαρκώς σαφής και δεν είναι εφικτή τυχόν λεπτομερέστερη ανάλυση. Σε ότι αφορά τις ενστάσεις η διαδικασία εφαρμόζεται με όμοιο τρόπο και στον προηγούμενο νόμο, χωρίς προβλήματα. Όλα τα κριτήρια πάντως είναι αντικειμενικά.
		Μήπως θα ήταν σκόπιμο να τεθεί ποσοστό βαρύτητας στα κριτήρια αξιολόγησης;	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “Για την υπαγωγή στα καθεστώτα του Μέρους Β απαιτείται η διενέργεια αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, η οποία περιλαμβάνει τον έλεγχο νομιμότητας, καθώς και την αξιολόγηση εύλογου κόστους και τον έλεγχο δεικτών βαθμολογίας: α. Ως προς τον έλεγχο νομιμότητας, για κάθε επενδυτικό σχέδιο πρέπει, με ποινή αποκλεισμού, να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις: αα. Πλήρης συμμόρφωση της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τον παρόντα,[...] αδ. διασφάλιση προσβασιμότητας υποδομών και συμβατικών και ψηφιακών υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία.”	<u>ΔΕΚΤΟ</u>
		Να καταργηθεί το α.γ της τεκμηρίωσης της δυνατότητας χρηματοδότησης. Να μπορεί να χρηματοδοτείται και εξοπλισμός για μεγάλο χρονικό διάστημα από προμηθευτές. Β.γ, ii, Να μην επηρεάζουν τα διαθέσιμα κεφάλαια τον δείκτη βαθμολόγησης. iii. Να μην επηρεάζει η κάλυψη συμμετοχής με κεφάλαια εξωτερικού τον δείκτη βαθμολόγησης. vi. Να μην επηρεάζουν οι δείκτες βαθμολογίας από τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας. Να επηρεάζεται από την διατήρηση και το πλήθος των διατηρούμενων θέσεων εργασίας.	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.

		ix. Να επηρεάζεται από την διατήρηση και το πλήθος των διατηρούμενων θέσεων εργασίας.	
		Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης του εύλογου του κόστους μίας επένδυσης (Άρθρο 18); Θεωρείται αναγκαία η δημοσίευση κάποιου καταλόγου με ανώτατες αξίες ανά είδος δαπάνης, καθώς στο παρελθόν έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα αυθαίρετων, δίχως αιτιολόγηση περικοπών κόστους δαπανών, ενώ αυτές υποστηρίζονται από προσφορές έγκριτων επιχειρήσεων.	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν απαιτείται η υιοθέτηση του σχολίου δεδομένου ότι τα κριτήρια αξιολόγησης είναι γνωστά, μνημονεύονται στο νόμο και στις προκηρύξεις των καθεστώτων.
Άρθρο 19 «Διαδικασίες αξιολόγησης»	9 σχόλια επί του άρθρου 108ο σχόλιο	1. Όσες επιχειρήσεις δεν τηρούν τα τραπεζικά κριτήρια να μπορούν να έχουν την βοήθεια της γραμματείας ΣΔΙΤ στην σύνταξη ενός επενδυτικού σχεδίου και χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. 2. Οι ενστάσεις να εξετάζονται εντός 2 μηνών από τη δημοσίευση του αποτελέσματος ελέγχου του επενδυτικού σχεδίου. 3. Τα ΝΠΙΔ των ΟΤΑ να μπορούν να συμμετέχουν με την δημιουργία Αναπτυξιακών Σχεδίων. 4. Η Γραμματεία ΣΔΙΤ να φτιάξει μια ενότητα που θα λέγεται ΙΔΕΕΣ ώστε οι πέντε καλύτερες προτάσεις που θα καταθέσουν ιδιώτες να λάβουν χρηματοδότηση.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		1. Η προθεσμία για την υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή δικαιολογητικών που δεν υποβλήθηκαν, από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ορίζεται σε επτά (7) εργάσιμες ημέρες. Προτείνεται να διευρυνθεί σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες. 2. Η προθεσμία υποβολής ενστάσεων ορίζεται σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες η οποία θεωρείται ότι είναι πολύ μικρή για τη σωστή στοιχειοθέτηση και τεκμηρίωση μιας ένστασης. Προτείνεται να διευρυνθεί σε είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Αντί να ενισχυθεί και να υποστηριχθεί το ΕΜΠΑ, ώστε να βοηθά τις επιτροπές αξιολόγησης, θεωρείται ότι η επιτροπή αξιολόγησης θα αξιολογεί το πλήθος των επενδυτικών σχεδίων που θα υποβάλλονται. Μάλιστα, με τον περιορισμό του ύψους των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται στην Περιφέρεια από 3.000.000€ στο 1.000.000€, θα υποβάλλεται στη ΓΔΙΕ σημαντικός αριθμός επενδυτικών σχεδίων.	- Η νέα διαδικασία που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.

			Περαιτέρω, εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
		Στη διαδικασία αξιολόγησης που περιγράφει το άρθρο 19 αναφέρει «Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 118 ή από μέλος του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών». Καταργείται το στάδιο ελέγχου από μεμονωμένο αξιολογητή ΕΜΠΑ πριν την επιτροπή Αξιολόγησης;	- Ναι. Η νέα διαδικασία που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.
		Προτείνεται στην παρ. 3 α) Να αυξηθεί το όριο των 45 ημερών σε 90 ημέρες για την συγκριτική αξιολόγηση, λόγω του περιθωρίου που χρειάζεται από τις υπηρεσίες και τους επενδυτές για ανταλλαγή μηνυμάτων για συμπληρωματικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση των σχεδίων.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Στο άρθρο 19, «Διαδικασίες αξιολόγησης» προβλέπεται, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων από την Επιτροπή Αξιολόγησης (45 και 30 ημέρες), την ανάθεση του ελέγχου των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης σε ορκωτό ελεγκτή. Η ανάθεση της αξιολόγησης σε ορκωτούς ελεγκτές, ενδέχεται να δημιουργήσει δυσλειτουργίες στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων καθώς αυτή πλέον δεν θα γίνεται από εξειδικευμένα μέλη του Μητρώου Αξιολογητών ή της επιτροπής Αξιολόγησης. Επιπλέον δημιουργείται το παράδοξο οι ελεγκτικές εταιρείες τόσο να αξιολογούν όσο και να ελέγχουν τα επενδυτικά σχέδια χωρίς εποπτεία ή τελική γνωμάτευση της Επιτροπής Αξιολόγησης. Πρόταση: Προτείνεται, σε περίπτωση που ανατεθεί η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων σε ορκωτό ελεγκτή, η τελική πρόταση και κρίση να διαμορφώνεται από Επιτροπή στην οποία θα προεδρεύει μέλος της Υπηρεσίας.	Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων ορθής κρίσης, διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων.

		- Παρ. 2 Να μην γίνεται αδικαιολόγητη περικοπή κόστους επενδυτικού έργου, καθώς ένα έργο δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εάν έχει γίνει περικοπή του κόστους. - Παρ. 8 Να μην γίνεται αδικαιολόγητη περικοπή κόστους επενδυτικού έργου, καθώς ένα έργο δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εάν έχει γίνει περικοπή του κόστους.	Οι φορείς υποδοχής ακολουθούν και εφαρμόζουν τις διατάξεις του θεσμικού πλαισίου, προβαίνοντας σε αιτιολογημένες ενέργειες μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας της διοικητικής δράσης.
		— Υποτίθεται ότι το ΕΜΠΑ είχε φτιαχτεί ακριβώς γιατί οι Επιτροπές Αξιολόγησης ήταν δυσκίνητες και εμφάνιζαν αργοπορία στις αξιολογήσεις. Στο ΣΝ ξαναφτιάχνονται Επιτροπές Αξιολόγησης και υποβάλλεται ο μεγάλος όγκος των επενδύσεων μόνο στην ΓΔΙΕ; Επόμενο βήμα είναι αν δεν τηρηθούν οι προθεσμίες να μεταφερθεί η αξιολόγηση στο Μητρώο Ορκωτών λογιστών; Το Μητρώο αυτό θα κληθεί να παίξει τον ρόλο του υφιστάμενου ΕΜΠΑ δηλαδή. Λογικά ερωτήματα. Ο Ορκωτός Λογιστής πώς και από ποιον θα πληρώνεται; Με τις αμοιβές που ίσχυαν στο ΕΜΠΑ; Με τους ρυθμούς που εξοφλούνταν για τις υπηρεσίες τους οι αξιολογητές του ΕΜΠΑ; Με ποιες δικλίδες ασφαλείας και ποιες κυρώσεις εάν δεν τηρήσει τις προθεσμίες ή κάνει σοβαρά σφάλματα κατά την αξιολόγηση; Εν τέλει γιατί να γίνει όλο αυτό και να μην κληθούν οι υφιστάμενοι αξιολογητές του ΕΜΠΑ που έχουν την εμπειρία και την τεχνική κατάρτιση να αξιοποιηθούν γι' αυτό; αναδιαμορφώνοντας τις αμοιβές ώστε να ανταποκρίνονται στο έργο τους και δημιουργώντας συγκεκριμένο σύστημα κυρώσεων για τις ελλειπείς εκθέσεις ή την υπέρβαση των προθεσμιών; Αντ' αυτού προτείνεται να ανασυσταθούν οι Επιτροπές (οι οποίες είχαν καταργηθεί λόγω μη λειτουργικότητας) και να κληθούν με άγνωστες αμοιβές και σύστημα λειτουργίας να φέρουν εις πέρας το έργο της αξιολόγησης Ορκωτοί ελεγκτές που θα πρέπει να εκπαιδεύονται από το μηδέν στις αξιολογήσεις αναπτυξιακών νόμων; — Δεν αναγράφεται τι θα συμβεί εάν δεν τηρηθούν οι προθεσμίες του ορκωτού ελεγκτή; Ποια είναι η κύρωση για αυτόν; Επιπλέον όπως θα αναφερθεί στη συνέχεια, εάν η επιτροπή δεν βγάλει αποτέλεσμα θα μπορεί ένας Ορκωτός Ελεγκτής, ο οποίος είναι οικονομολόγος να αξιολογήσει την σκοπιμότητα ενός τεχνικού έργου ή μιας επένδυσης του πρωτογενούς τομέα σε 8 ημέρες; Με ποιες γνώσεις; Διότι άπαξ και το απορρίψει λόγω ελλειπών γνώσεων (έχει συμβεί πολλάκις) η διαδικασία της ένστασης ρίχνει το βάρος στον επενδυτή να εξηγήσει τα αυτονόητα. — Θα πρέπει η αμοιβή για τα έργα της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων του Αναπτυξιακού Νόμου να καθορίζεται επακριβώς από το νομικό πλαίσιο τόσο για το ΕΜΠΑ όσο και για τα μητρώο Ορκωτών λογιστών. Διαφορετικά πρέπει να δημιουργηθεί ένα ενιαίο Μητρώο στο οποίο η αμοιβή θα διαμορφώνεται ελεύθερα από την αγορά και το κόστος ή τμήμα αυτού θα αποτελεί	Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του ΕΜΠΑ οικονομικής κατεύθυνσης – καθώς καλούνται να πιστοποιούν οικονομικά στοιχεία και μεγέθη – σε προστάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης

		επιλέξιμη δαπάνη του επενδυτικού σχεδίου. → Πως θα αξιολογεί το εύλογο κόστος για ειδικές επενδύσεις Ορκωτός Λογιστής; Αναφέρουμε ενδεικτικά επενδύσεις του πρωτογενούς τομέα ή ανάπτυξης τεχνολογίας ή προστασίας του περιβάλλοντος; Με βάση ποιες γνώσεις; → Είναι τιμωρητικό και άδικο για τον επενδυτή να μην του δίνεται η δυνατότητα υποβάλλει τεκμηριωμένη ένσταση για το εύλογο του κόστους. Έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις περικοπών προϋπολογισμού που η επιτροπή έκανε προφανή σφάλματα στην διαδικασία αξιολόγησης του κόστους της επενδυτής. Π.χ. λάθος υπολογισμός του μεγέθους/έκτασης διαφόρων τεχνικών εργασιών ή και χρήση τιμοκαταλόγου εργασιών από άλλο πρόγραμμα (π.χ. Leader, ΠΑΑ) αντί της χρήσης του Οδηγού Αξιολόγησης του ANOM. Για προφανείς περιπτώσεις όπως τις ανωτέρω πρέπει να δίνεται η δυνατότητα υποβολής ένστασης. → Δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΓΕΜΗ και από παράλειψη δεν επισυνάφθηκαν στο ΠΣΚΕ θα έπρεπε να μην αποτελούν αιτία απόρριψης του φακέλου. → Ο αναπτυξιακός είναι το μόνο πρόγραμμα στο οποίο ακόμη ζητείται η έναρξη και οι μεταβολές των ΚΑΔ από την Δ.Ο.Υ. αντί της εκτύπωσης του taxis net. → Δικαιολογητικά που μπορούν να διαπιστωθούν από τον αξιολογητή π.χ. φορολογική ενημερότητα, πληρωμή παραβόλου δεν πρέπει καν να αποτελούν τμήμα του φακέλου. → Αποσβέσεις. Εφόσον παλαιό πάγιο έχει αποσβεστεί βάσει φορολογικής νομοθεσίας δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως δαπάνη απλής αντικατάστασης στην αξιολόγηση. → Αποσαφήνιση του είδους των προσφορών. Πολλοί αξιολογητές/φορείς θεωρούν έλλειψη την μη ύπαρξη σφραγίδας σε προσφορές. Οι περισσότερες πλέον προσφορές αποστέλλονται ηλεκτρονικά.	συμφερόντων. Το δε περιεχόμενο της σχετικής έκθεσης, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια αναφορικά με τη διαδικασία, θα εξειδικευθεί με τις προκηρύξεις των επιμέρους καθεστώτων. Αντίστοιχα, με τις σχετικές προκηρύξεις καθορίζονται τα αναγκαία δικαιολογητικά και οι λοιπές λεπτομέρειες των διαδικασιών του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου.
		Πώς ορίζεται η συγκριτική και η άμεση αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων, που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 19;	Όπως ήδη ισχύει, στη συγκριτική αξιολόγηση η υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων πραγματοποιείται από τον οριστικό πίνακα κατάταξης που καταρτίζεται κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά βάσει της βαθμολογίας την οποία έχει λάβει καθένα από αυτά, και μέχρις εξαντλήσεως των σχετικών κονδυλίων, ενώ

			κατά την άμεση αξιολόγηση κάθε επενδυτικό σχέδιο αξιολογείται αυτοτελώς άμα τη υποβολή της αίτησης, με χρονολογική σειρά, και υπάγεται στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου εφόσον συγκεντρώνει την απαιτούμενη βαθμολογία, και μέχρις εξαντλήσεως των σχετικών κονδυλίων.
Άρθρο 20 « Έκδοση αποφάσεων »	117 ^ο σχόλιο	Προτείνεται να τεθεί προθεσμία για την έκδοση της ατομικής απόφασης υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17 η οποία θα μπορούσε να είναι 60 ημέρες για τις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης και 90 ημέρες για τις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης.	- Εκτιμάται ότι τα σχετικά θέματα έχουν τύχει ήδη λεπτομερούς επεξεργασίας.
Άρθρο 21 “Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων”	10 σχόλια επί του άρθρου 118 ^ο σχόλιο	Παρ. 3: Ποια είναι η σκοπιμότητα της αποκλειστικότητας των ορκωτών λογιστών για τους ελέγχους των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω των 700.000 €;. Γιατί ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου να μην έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να ελεγχθεί είτε από το μητρώο ελεγκτών (ΕΜΠΕ) είτε από τους ορκωτούς λογιστές; Το συγκεκριμένο εδάφιο δημιουργεί στρέβλωση της αγοράς και δημιουργία μονοπωλίου.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών.
		Παρ. 3: Γιατί ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου να μην έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να ελεγχθεί είτε από το μητρώο ελεγκτών (ΕΜΠΕ) είτε από τους ορκωτούς λογιστές; Γιατί οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις να πρέπει να πληρώσουν τα σημαντικά ποσά αμοιβών που ζητούν οι ορκωτοί ελεγκτές πλέον τα ποσά των μηχανικών που πρέπει να δώσουν την έκθεσή τους στους ορκωτούς ελεγκτές; Εναλλακτικά, μπορεί να υπάρξει πρόβλεψη η σχετική διάταξη να ισχύει για μεσαίες ή ακόμη καλύτερα για τις μεγάλες επιχειρήσεις.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών. Άλλωστε, η έως τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι οι

			πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις δεν υποβάλλουν μεγάλα επενδυτικά σχέδια.
		Υποχρεωτικός έλεγχος από Ορκωτό Ελεγκτή (άρθρο 21, παρ.3): Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ διενεργείται υποχρεωτικά από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120. Προβλέπεται ότι η επιλογή θα γίνεται από την επιχείρηση. Το κόστος του ελέγχου θα το πληρώνει η επιχείρηση; Αν ναι, γιατί δεν προβλέπεται εξαίρεση στην καταβολή παραβόλου στο εδάφιο β της παρ 6 του άρθρο 21 ή στο άρθρο 27;	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών.
		Η υποχρεωτικότητα στον έλεγχο επενδύσεων άνω των €700.000 δεν συνάδει με την φιλελεύθερη προσέγγιση της παρούσας κυβέρνησης, δημιουργεί συνθήκες μονοπωλίου, αδιαφάνειας και σχέσεις εξάρτησης μεταξύ επενδυτών και ελεγκτικών εταιρειών, που ως γνωστόν ασκούν και δραστηριότητες συμβουλευτικών υπηρεσιών. Παράλληλα, αποτελεί ταφόπλακα σε ένα σημαντικό εργαλείο της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών, που αποτελείται από πιστοποιημένα στελέχη της αγοράς, με πολυετή εμπειρία στον έλεγχο επενδύσεων. Αντί να εμπλουτιστεί και να αναβαθμιστεί αυτό το πολύτιμο εργαλείο, απλά καταργείται στην ουσία. Για ποιο λόγο αφαιρείτε το δικαίωμα της επιλογής από τον επενδυτή και δεν αφήνετε την ίδια την αγορά να αποφασίσει;	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών.
		Η απαίτηση για έκθεση ορκωτού ελεγκτή θα αυξήσει σημαντικά τα έξοδα, ειδικά για τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών. Άλλωστε, η έως τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις δεν υποβάλλουν μεγάλα

		179	επενδυτικά σχέδια.
		Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά από Ορκωτούς Λογιστές για επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 700.000 ευρώ καθώς και η έκθεση παρακολούθησης τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων: Η υποχρεωτικότητα της διάταξης αυτής μπορεί φαινομενικά να επιταχύνει την διαδικασία, παρόλα αυτά πρέπει να επισημάνουμε ότι επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την πλειοψηφία των επιχειρήσεων που υποβάλουν επενδυτικά σχέδια ύψους ως 2.000.000 ευρώ με ένα επιπρόσθετο κόστος που σύμφωνα με τις τιμές αγοράς των Ορκωτών Λογιστών κυμαίνεται κατά μέσο όρο από 8.500 ευρώ χωρίς ΦΠΑ για επενδυτικά σχέδια ύψους 750.000 ευρώ ως και 15.000 ευρώ για επενδυτικά σχέδια ύψους 2.000.000 ευρώ. Το κόστος αυτό, το οποίο σύμφωνα με τον υπο-διαβούλευση Νόμο δεν καθορίζεται θεσμικά αλλά διαμορφώνεται ελεύθερα στην αγορά, είναι ιδιαίτερα υψηλό επιβαρύνοντας σημαντικά την επιχείρηση, ενώ δεν μπορούμε να αποκλείσουμε και φαινόμενα στρέβλωσης ανταγωνισμού σχετικά με την διαμόρφωση των τελικών αμοιβών ορκωτών λογιστών. Με βάση τα παραπάνω δεν γίνεται αντιληπτή η υποχρεωτικότητα ελέγχου μόνο από Ορκωτούς και μάλιστα για ένα πολύ χαμηλό όριο το οποίο στην πραγματικότητα θα επιβαρύνει τους μικρούς επενδυτές με δυσανάλογο κόστος υλοποίησης . Προτείνεται να υπάρχει η δυνατότητα επιλογής από τον ίδιο τον επενδυτή , να επιλέξει μεταξύ του ελέγχου που μπορεί να γίνει από το ανεξάρτητο Μητρώο του ΕΜΠΕ, κατόπιν τυχαίας κλήρωσης, ή με ορκωτό ελεγκτή – λογιστή .	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών. Άλλωστε, η έως τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις δεν υποβάλλουν μεγάλα επενδυτικά σχέδια.
		Η παράγραφος 3 «3. Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω του ποσού των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ, προκειμένου: α. για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή β. του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή γ. της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διενεργείται υποχρεωτικά από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120.» Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «3. Ο έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω του ποσού των τριών εκατομμυρίων (3.000.000,0) ευρώ, προκειμένου: α. για την πιστοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή β. του εξήντα πέντε τοις εκατό (75%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή γ. της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διενεργείται υποχρεωτικά από το όργανο ελέγχου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120.»	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους τη διαδικασία που θα ακολουθείται σχετικά με τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων αναλόγως του ύψους τους.

		Άρθρο 21 (παρ.3α και 3β, παρ.5αα, παρ.10), Άρθρο 22 (παρ.6 και παρ.7β), Άρθρο 24 (παρ.1α και παρ.2α) Παρατηρήσεις / επισημάνσεις: Γίνεται κατανοητό πως οι αναφορές στα ποσοστά 50% και 65% στις ως άνω διατάξεις σχετίζονται με το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης. Σε αυτήν την περίπτωση, κρίνεται σκόπιμη η παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων για τις περιπτώσεις ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων που είτε υπολείπονται είτε υπερβαίνουν τα ως άνω δύο ποσοστά αναφοράς.	Εκτιμάται ότι ο τρόπος εφαρμογής της σχετικής διάταξης είναι σαφής, εφαρμόζεται άλλωστε ήδη χωρίς πρόβλημα στις περιπτώσεις ελέγχου του 50%.
		«Επενδύσεις άνω των 700.000€ ελέγχονται αποκλειστικά από Ορκωτό Λογιστή ελεγκτική εταιρεία εγγεγραμμένο στο Δημόσιο Μητρώο». Δημιουργείται δηλαδή ένα παράλληλο Μητρώο Ορκωτών Λογιστών με ανώτερες «ικανότητες» από αυτό των μελών του ΕΜΠΕ που περιορίζονται σε επενδύσεις μικρότερες των 700 χιλιάδων ευρώ. Ο Ορκωτός Λογιστής πώς και από ποιον θα πληρώνεται; Με τις αμοιβές που ίσχυαν στο ΕΜΠΕ; Με τους ρυθμούς που εξοφλούνταν για τις υπηρεσίες τους οι ελεγκτές του ΕΜΠΕ; Προφανώς όχι. Άρα το κόστος θα κληθεί να το επωμιστεί η επιχείρηση. Το κόστος αυτό θα είναι πολλών χιλιάδων ευρώ. Δεν υπάρχει περίπτωση ορκωτός λογιστής ή ελεγκτική εταιρεία να στείλει στελέχη με αμοιβή 300€ προ κρατήσεων για έλεγχο επενδυτικού σχεδίου σε άλλη Περιφέρεια ανεξαρτήτως προϋπολογισμού του έργου ή 200€ για την ίδια Περιφέρεια. Γιατί να γίνει όλο αυτό και να μην κληθούν οι υφιστάμενοι ελεγκτές του ΕΜΠΕ που έχουν την εμπειρία και την τεχνική κατάρτιση με αμοιβές που αντιστοιχούν στο μέγεθος του έργου να κάνουν το ίδιο πράγμα; Όλοι ξέρουν ότι τραγικά μικρές αμοιβές και οι χρόνιες καθυστερήσεις σε αυτές ήταν οι βασικοί λόγοι που δεν γίνονταν αποδεκτοί πολλοί έλεγχοι. Αντ' αυτού προτείνεται να γίνει υποχρεωτικό για έργα άνω των 700 χιλιάδων να αναλάβουν το έργο Ορκωτοί ελεγκτές που θα πρέπει να εκπαιδευτούν από το μηδέν στον Αναπτυξιακό Νόμο καταργώντας επί της ουσίας το ΕΜΠΕ που αποτελείται από στελέχη του δημοσίου υπαλλήλους αλλά και πολλούς επαγγελματίες του ιδιωτικού τομέα με πολυετή εμπειρία στην υλοποίηση επενδύσεων του Αναπτυξιακού Νόμου; Σε τελική ανάλυση γιατί δεν δίδεται η δυνατότητα στον Φορέα να επιλέξει το Όργανο Ελέγχου καταργώντας ή μειώνοντας το παράβολο; Θα μπορούσε να συσταθεί ένα ανοικτό ενιαίο Μητρώο (όπως το Μητρώο Ελεγκτών Δόμησης), από το οποίο ο Φορέας να επιλέγει τα μέλη και το κόστος του ελέγχου και το κόστος αυτού ή τμήμα του να είναι επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη. Με το Σχέδιο Νόμου δημιουργείται εν έτει 2021 ένα μονοπώλιο σε μια αγορά που πρέπει να γίνει περισσότερο ελεύθερη χωρίς να υπάρχει αιτιολογική έκθεση για αυτό; Με ποιο τρόπο θα επιταχυνθεί η διαδικασία; — Οι κυρώσεις προς τον Ορκωτό Ελεγκτή συνδέονται με το άρθρο 35 του Νόμου 4449/2017 που αναφέρει Σύσταση Πειθαρχικών Συμβουλίων για την εκδίκαση της κατηγορίας. Θα αναλάβει το Υπουργείο να εκπαιδεύσει και τα Πειθαρχικά Συμβούλια στον	Εκτιμάται ότι η διαδικασία ελέγχου που περιγράφεται στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο – η οποία άλλωστε, ως προς τον έλεγχο από ορκωτό λογιστή-ελεγκτή έχει ήδη θεσμοθετηθεί και εφαρμόζεται και σήμερα για ελεγχούς επενδυτικών σχεδίων του ν.4399/2016 και των λοιπών προγενέστερων αναπτυξιακών νόμων – έχει τύχει επεξεργασίας προκειμένου να διασφαλίζει ταχύτητα, επάρκεια, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα. Εκτιμάται ότι η υποχρεωτική εφαρμογή της για επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 700.000,00€ θα προσδώσει

		Αναπτυξιακό Νόμο ώστε να εκτελέσουν εκδίκαση της υπόθεσης εναντίον του Ορκωτού ελεγκτή; Δεν είναι λίγο ανεδαφικά όλα αυτά;	περαιτέρω ώθηση.
		Να γίνει σαφές για ποιο λόγο στο Νέο Αναπτυξιακό Νόμο (παράγραφοι 3 και 5 του Άρθρου 21) γίνεται διαχωρισμός του ελέγχου για ποσοστό τουλάχιστον 50% ή 65%, αφού με το τουλάχιστον 50% περιλαμβάνεται και το 65%.	Με τη σχετική διατύπωση εισάγεται η πρόβλεψη λήψης και του αντίστοιχου ποσοστού ενίσχυσης, διαφορετικά με την ισχύουσα πχ στον ν.4399/2016 αντίστοιχη διάταξη, ένα επενδυτικό σχέδιο με πιστοποιημένο ακόμη και το 65% θα μπορούσε να λάβει μόνο το 50% της ενίσχυσης.
Άρθρο 22 “Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων – Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση”	7 σχόλια επί του άρθρου 128 ^ο σχόλιο	- Στο Άρθρο 22, παράγραφος 2, στοιχείο γ: Αντικατάσταση της φράσης «αλλαγή του τόπου εγκατάστασης» με «αλλαγή του/των τόπου/τόπων εγκατάστασης» - Στο Άρθρο 22, παράγραφος 2: προσθήκη νέου στοιχείου: Προσθήκη τόπου εγκατάστασης.	Σύνδεση με σχόλιο στο άρθρο 17 - Η υπηρεσία γνωρίζει το θέμα και θα εργασθεί προς αυτή την κατεύθυνση.
		Το άρθρο 22 προβλέπει ότι η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής μπορεί να υποβληθεί μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου. Η πρόβλεψη αυτή όμως οδηγεί σε δυσχέρειες & καθυστερήσεις π.χ αν διαπιστωθεί ότι απαιτούνται τροποποιήσεις μετά την υποβολή της αίτησης ελέγχου κατά το στάδιο ελέγχου του έργου. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης τροποποίησης από τον επενδυτή, η οποία θα δύναται να εξετάζεται κατά το στάδιο ολοκλήρωσης της επένδυσης.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Να επιτρέπεται το δικαίωμα αλλαγής του τρόπου χρηματοδότησης από επιχορήγηση σε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης και αντίστροφα.	Τα ζητήματα αυτά θα ρυθμίζονται στις οικείες

		Πρόταση Για τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων των επενδυτικών σχεδίων να επιτρέπεται η αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης από επιχορήγηση σε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης και αντίστροφα καθώς και οι δύο μορφές ενίσχυσης επί της ουσίας αποτελούν κεφαλαιακή ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου. Η μεταβολή να επιτραπεί και για τα σχέδια του Ν.4399/2016.	προκηρύξεις και σε κανονιστικές εγκυκλίους της Διοίκησης και θα επιτρέπεται τυχόν σε όσες περιπτώσεις δεν διαφοροποιείται το είδος και η ένταση της ενίσχυσης.
		- Παρ. 3 Α,Β,Γ,Δ,Ε. Να μπορούν να τροποποιηθούν. - Παρ. 7β Να μπορεί να δοθεί παράταση και χωρίς καθόλου έργο, με την προϋπόθεση πως θα ολοκληρωθεί μέσα στον χρόνο παράτασης.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Η παράγραφος 1 1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου. Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: 1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης Η παράγραφος 7 7. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής, Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: 7. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος παράτασης μετά και την υποβολή του αιτήματος ελέγχου 50% ή 75% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου,	Τα ζητήματα αυτά ρυθμίζονται με επαρκή και πλήρη τρόπο στα οικεία άρθρα, τα οποία ρυθμίζουν με τρόπο διαφορετικό απ' ότι ο ν. 4399/2016 τα σχετικά με τις τροποποιήσεις ζητήματα. Κατά τα λοιπά δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση των εισηγούμενων αλλαγών.
		Άρθρο 22 παρ. 6 Είναι πιθανό η ανάγκη τροποποίησης του χρονοδιαγράμματος να επέλθει προ «...της ολοκλήρωσης ή της πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε (65%) ...» χωρίς ευθύνη του	Σχόλιο από ΟΛΠ ΑΕ Σε περίπτωση ανωτέρας βίας υφίσταται η

		φορέα επένδυσης. Προτείνεται να υπάρξει πρόβλεψη ώστε στην περίπτωση ανωτέρας βίας ή μη ευθύνης του Φορέα επένδυσης να υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης του χρονοδιαγράμματος και πριν την έλευση των ανωτέρω πιστοποιήσεων.	δυνατότητα αυτή ανεξαρτήτως ποσοστού υλοποίησης.
		— Να μην απαιτείται αίτημα τροποποίησης κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Το αίτημα για τυχόν διαφοροποιήσεις στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο να είναι τμήμα της διαδικασίας της υποβολής αιτήματος ολοκλήρωσης όπως συνέβαινε και στον Ν.3299/2004. Με αυτόν τον τρόπο ο επενδυτής καλείται να αιτιολογήσει με τεχνική έκθεση τις διαφοροποιήσεις και ο Φορέας Ελέγχου της Ολοκλήρωσης αν αυτές μπορούν να γίνουν αποδεκτές. Θα εξοικονομηθεί πολύτιμος χρόνος. — Τροποποιήσεις-Γνωστοποιήσεις που δεν επηρεάζουν το επενδυτικό σχέδιο (π.χ. αλλαγή μετοχικής σύνθεσης, αλλαγή επωνυμίας κτλ) να μην απαιτούν υποβολή στην Υπηρεσία αλλά να εξετάζονται και να ενσωματώνονται στα αιτήματα ελέγχου (ενδιάμεσα ή ολοκλήρωσης). Ο Νόμος αντιμετωπίζει τιμωρητικά μια τυπική διαδικασία περιλαμβάνοντας υπαρκτά σημαντικά πρόστιμα επί της επιχορήγησης την ίδια ώρα που δεν υφίσταται αντισταθμιστικό μέτρο προς όφελος του επενδυτή από τις αρνητικές επιπτώσεις της μη τήρησης των προθεσμιών, αξιολόγησης, έκδοσης αποφάσεων πληρωμής και ολοκλήρωσης από τις Υπηρεσίες. — Να μειωθεί στις 45 ημερολογιακές ημέρες ο χρόνος εξέτασης αιτήματος τροποποίησης και να αποτυπωθεί ότι μετά την παρέλευση του και εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση του αυτό γίνεται αυτοδίκαια αποδεκτό. — Να μην χρειάζεται αίτημα τροποποίησης σε περίπτωση μεταβολής του χρηματοδοτικού σχήματος κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης εφόσον αυτή δεν προκαλεί μεταβολές στην βαθμολογία της επένδυσης, θέτοντάς την κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου της οικείας πρόσκλησης.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
Άρθρο 23 “Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας”	3 σχόλια επί του άρθρου 135ο σχόλιο	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση [...] 2. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, [...]. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός αποκλειστικής προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την υποβολή της έκθεσης τελικού ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων. Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία -όπου αυτή επιβάλλεται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ή από αιρεσιμότητες ή/και αναγκαίους όρους χρηματοδοτικών εργαλείων, εθνικών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης- πιστοποιείται κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης με την κατοχή του Ελληνικού Σήματος Προσβασιμότητας που απονέμεται βάσει	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων

		του Κανονισμού Απονομής και Χρήσης του Ελληνικού Σήματος Προσβασιμότητας και του ελληνικού προτύπου ΕΛΟΤ 1439 «Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία – Απαιτήσεις και συστάσεις».”	
		Η παράγραφος 1: 1.Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2. Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: 1.Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) σύμφωνα με το άρθρο 126 για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Παρ. 4 Να μπορεί να υπάρξει απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης, με αύξηση του τελικού ποσού της επένδυσης και με αύξηση του τελικού ενισχυόμενου κόστους και του συνολικού ποσού ενίσχυσης, με παράλληλη τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Στο κείμενο διαβούλευσης αναφέρεται η προθεσμία των 60 ημερών για την υποβολή στο ΠΣ-Αν αιτημάτων μετά την λήξη των προθεσμιών είτε για το 50% ή 65% είτε για το 100% του επενδυτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρεται στο κείμενο διαβούλευσης: 1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω ΠΣ-Αν ... για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) μέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης» Πρόταση Η αναφορά σε εξήντα (60) μέρες να αλλάξει σε 6 μήνες σύμφωνα με οριζόμενα στο Ν3299/04 και Ν3908/11 και συγκεκριμένα: Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας γίνεται μετά από αίτηση του επενδυτή, η οποία κατατίθεται μαζί με τα απαιτούμενα παραστατικά στην αρμόδια υπηρεσία το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης, όπως αυτή ισχύει. Η εν λόγω διάταξη να εφαρμοστεί και στα επενδυτικά σχέδια του Ν.4399/2016. Απλούστευση των δικαιολογητικών	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου. Ειδικότερα για το σημείο του σχολίου που αναφέρεται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, το ζήτημα θα ρυθμισθεί με τις σχετικές προκηρύξεις των επιμέρους καθεστώτων.

		Το πλήθος των δικαιολογητικών τα οποία καλείται να προσκομίσει ο επενδυτής κατά τη υποβολή της αίτησης υπαγωγής είναι πολύ μεγάλο, με αποτέλεσμα να δαπανάται παραγωγικός χρόνος σε μη ουσιώδη στοιχεία του επενδυτικού σχεδίου. Προτείνεται να απλουστευτεί ο κατάλογος δικαιολογητικών κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής, καθώς γίνεται ούτως ή αλλιώς πλήρης έλεγχος της νομιμότητας του επενδυτικού σχεδίου κατά την υλοποίηση και αξιολόγηση των αιτημάτων ελέγχου στη συνέχεια. Τήρηση Χρονοδιαγράμματος διαδικασιών αξιολόγησης και διαχείρισης σχεδίων Το σοβαρότερο πρόβλημα κατά την διαδικασία αξιολόγησης είτε των αιτήσεων υπαγωγής είτε της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, αποτελεί η μη τήρηση των ορισθέντων χρονοδιαγραμμάτων και των προθεσμιών τις οποίες ορίζει το θεσμικό πλαίσιο και οι συνοδευτικές εγκύκλιοι. Προτείνεται να θεσμοθετηθεί επακριβώς το χρονοδιάγραμμα όλων των ενεργειών στο πλαίσιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου και των εκάστοτε προκηρύξεών του και να παρέχεται η δυνατότητα στο προσωπικό της αρμόδιας υπηρεσίας να παρεμβαίνει με στόχο την επιτάχυνση των διαδικασιών. Παράταση προθεσμιών ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων Παράταση προθεσμιών ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων υπαχθέντων στους νόμους 3299/2004 (Α' 261) και 3908/2011 (Α' 8). N.3908/2011. Για τα επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο του N.3908/2011 να δοθεί παράταση των αιτημάτων ολοκλήρωσης για το 50% έως 31/12/2022 N.3299/2004. Για τα επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο του N.3299/2004 να αποδεσμευτεί το θέμα της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου όσον αφορά στην υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από τις διαδικασίες για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του. Συγκεκριμένα να οριστεί ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου η 30/6/2022 και ως καταληκτική ημερομηνία για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, της έκδοσης των νομιμοποιητικών εγγράφων και της υποβολής αιτήματος ολοκλήρωσης ένα έτος μετά δηλαδή στις 30/6/2023 όπως ίσχυε σε παλαιότερους αναπτυξιακούς νόμους.	
Άρθρο 24 «Καταβολή ή ενισχύσεων»	5 σχόλια επί του άρθρου	Άρθρο 24, παρ. 4α: Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι να γίνεται με την ανακοίνωση της πρόσληψης στον ΟΑΕΔ, στο ΕΡΓΑΝΗ, κ.λπ. ενώ η πιστοποίηση του γίνεται με τους σχετικούς ελέγχους του 50% και του 100% της επένδυσης.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου

	139° σχόλι ο	186	
		Άρθρο 24, παρ. 4α Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης θα πρέπει να γίνεται με την ανακοίνωση της πρόσληψης στον ΟΑΕΔ , στο ΕΡΓΑΝΗ, κ.λπ. με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης απασχόλησης.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Παρ. 2 Α,Β Να μπορεί να υπάρχει καταβολή επιχορήγησης, χωρίς εξόφληση των τιμολογίων καθώς αυτά θα εξοφληθούν με την επιχορήγηση.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Παράγραφος 2 περ. α 2. Επιχορήγηση α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζεται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση για την εφαρμογή του παρόντος. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται με βεβαίωση – δηλωτική πράξη περί της ορθότητάς τους από ορκωτό λογιστή. Η απόφαση της διοίκησης εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Το υπόλοιπο ποσό έως το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης, μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από αρμόδιο όργανο μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων. Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: 2. Επιχορήγηση	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου

		α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζεται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση για την εφαρμογή του παρόντος. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται με βεβαίωση – δηλωτική πράξη περί της ορθότητάς τους από ορκωτό λογιστή για τα επενδυτικά σχέδια ύψους άνω του ποσού των 3.000.000 €. Η απόφαση της διοίκησης εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Το υπόλοιπο ποσό έως το πενήντα τοις εκατό (50%) ή μέχρι το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης, μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή μέχρι του εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από αρμόδιο όργανο μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων. Δηλαδή α. Η προκαταβολή του 25% να αξιολογείται από ορκωτό λογιστή στην περίπτωση που το επενδυτικό έργο είναι προϋπολογισμού μεγαλύτερου από 3.000.000,0€. β. να μπορεί να πιστοποιηθεί οποιαδήποτε ποσοστό από 50% έως 75% και να καταβάλλεται στην συνέχεια το αντίστοιχο ποσό ενίσχυσης (για παράδειγμα 63%).	
		Η περίπτωση αβ της παραγράφου 1 Φορολογική απαλλαγή να τροποποιηθεί ως εξής: «Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος σωρευτικά έως και το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης να μην υπερβαίνει το ποσοστό των ήδη πιστοποιηθέντων δαπανών του έργου». Δεν είναι λογικό να έχει πιστοποιηθεί 50% ή 65% (με βάση το νυν ΣΝ) του έργου και ο επενδυτής να δικαιούται μέχρι την ολοκλήρωση μόνο το 33,33% του έργου σε Φορολογική απαλλαγή σε αντίθεση με την επιχορήγηση.	
Άρθρο 25 “Υποχρεώσεις ενίσχυόμε	4 σχόλια α επί του	Περίπτωση θ’; Να επανεξετασθεί το περιθώριο ενημέρωσης αντί 2μήνου στο εξάμηνο ή στο έτος.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του

ενων φορέων”	άρθρ ου 144° σχόλι ο	Επίσης, αλλαγές που συντελούνται αλλά δεν επηρεάζουν την επένδυση όπως π.χ αλλαγή ποσοστών συμμετοχής μεταξύ των ίδιων μετόχων να μην επιφέρουν πρόστιμο.	σχετικού σχολίου.
		Στο εδάφιο ια της παρ.3 αναφέρεται ότι οι επιχειρήσεις πρέπει «να αναρτούν στο τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου». Δε γίνεται αναφορά ότι οι προδιαγραφές των πινακίδων θα καθοριστούν με ΥΑ.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Στο άρθρο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τους χρόνους που χρειάζεται η υπηρεσία για την αξιολόγηση και την έκδοση των σχετικών αποφάσεων προτείνεται ο όρος : «χωρίς προηγούμενη έγκριση του αρμοδίου οργάνου» να αντικατασταθεί από τον όρο «χωρίς προηγούμενη ενημέρωση / αίτημα του φορέα προς το αρμόδιο όργανο».	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι : “Η γνωστοποίηση των μεταβολών των περ. ε’ και θ’ της παρ. 3, με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του ΠΣ-Αν εντός διμήνου από τη συντέλεσή τους.” ΠΡΟΤΑΣΗ : Η γνωστοποίηση των μεταβολών των περ. ε’ και θ’ της παρ. 3, με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του ΠΣ-Αν πριν την υποβολή αιτήματος ελέγχου 50% ή 65%, του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης ή την υποβολή των δικαιολογητικών τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Να οριστεί ο χρόνος ενημέρωσης της Υπηρεσίας για τις περιπτώσεις της παρ. 3 το έτος υλοποίησης των περιγραφόμενων. Η διάρκεια σήμερα (δύο μηνών) είναι εξαιρετικά μικρή και δεν έχει παρά τιμωρητικό χαρακτήρα, χωρίς να έχει καμία πρακτική και νομική σημασία. Ένα έχει συμβεί κάτι παράτυπο που παραβιάζει την απόφαση ολοκλήρωσης είτε σε 2 είτε σε 12 μήνες δεν αλλάζει κάτι. Μπορεί να επιβληθεί κύρωση.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
Άρθρο 26 “Παρακολ ούθηση τήρησης μακροχρό νιων	2 επί του άρθρ ου	Ποια είναι σκοπιμότητα του άρθρου 26 παρ. 1 για την υποχρεωτική πιστοποίηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων για έργα άνω των 700.000 € από ορκωτούς λογιστές; Δημιουργείται στρέβλωση της αγοράς και δημιουργία μονοπωλίου.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν

υποχρεώσεων”	148 ^ο Σχόλιο	189	επιτάχυνση των διαδικασιών.
		Η υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή για τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις αυξάνει σημαντικά τα έξοδα. Εν ολίγοις, με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, θα έχουμε συγκεντροποίηση εξουσιών ελέγχου στην ΓΔΙΕ και υπερβολικά πολλές αναθέσεις σε ορκωτούς ελεγκτές οι οποίες αυξάνουν δραματικά το κόστος για τις επιχειρήσεις. Προς το παρόν, δεν προβλέπονται συγκεκριμένα ύψη αμοιβών για τις εταιρείες ορκωτών, κάτι που θεωρείται απαραίτητο.	- Οι νέες διαδικασίες που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχουν επιτάχυνση των διαδικασιών. Άλλωστε, εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
Άρθρο 27 “Παράβολα”	4 σχόλια επί του άρθρου 150 ^ο σχόλιο	Ποσοστό παραβόλου: Αναφέρεται : 0,0005 (πέντε τοις χιλίοις) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Να διορθωθεί το αριθμητικό 5 τοις χιλίοις σε 0,005 (δυο μηδενικά μετά την υποδιαστολή).	<u>ΔΕΚΤΟ</u>
		Παράβολο αιτήματος υποβολής. Σε περίπτωση αξιολόγησης από Ορκωτό Λογιστή αυτή θα είναι κι η αμοιβή του ή θα υπάρχει επιπρόσθετη επιβάρυνση; Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί στον πολίτη/επενδυτή ποια αμοιβή καλείται να καλύψει η καταβολή παραβόλου για μια διαδικασία η οποία εκτελείται ηλεκτρονικά. → Παράβολο αιτήματος ελέγχου. Το παράβολο καλύπτει ποια υπηρεσία/κόστος; Το κόστος του Μητρώου Ελεγκτών του ΕΜΠΑ ή των Ορκωτών Λογιστών από που θα καλυφθεί;	Η υποχρέωση καταβολής παραβόλου κατά την αίτηση υπαγωγής δεν επηρεάζεται από την εξέλιξη της πορείας της αξιολόγησης του επενδυτικού σχεδίου. Αναφορικά με το παράβολο κατά τον έλεγχο, έχει ήδη ενσωματωθεί η διευκρίνιση για την καταβολή

			παραβόλου μόνο στις περιπτώσεις που ο έλεγχος διενεργείται από όργανο ελέγχου από το ΕΜΠΕ.
		Παρ.2 Σε περίπτωση υποβολής νέου αιτήματος ελέγχου το παράβολο να είναι από μηδενικό έως το μισό του αρχικού παραβόλου.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου
		Στο άρθρο 27 παρ.2 να διευκρινιστεί το ύψος του παραβόλου για τον έλεγχο. Θα αντιστοιχεί στο μισό του αρχικού παραβόλου με τα ανώτατα και κατώτατα όρια που αναφέρονται?	Εκτιμάται ότι η σχετική διάταξη ρυθμίζει το θέμα με σαφήνεια.
Άρθρο 28 «Κυρώσεις»	2 σχόλια επί του άρθρου 154 ^ο σχόλιο	Άρθρο 28, παρ. 6 Να διαφοροποιηθούν τα στοιχεία που πρέπει να υποβάλλονται στις Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις σε σημαντικά που θα επισύρουν κυρώσεις και στα λιγότερο σημαντικά που δεν θα επισύρουν κυρώσεις, π.χ. αλλαγή του Δ.Σ. ή Επωνυμίας της επιχείρησης.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Η διάταξη αυτή επιτρέπει στην αρμόδια κάθε φορά υπηρεσία να ασκήσει τα καθήκοντά της μέσα στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας, προκειμένου να μπορεί να αντιμετωπίζει κάθε περίπτωση ξεχωριστά και ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες που συντρέχουν κάθε φορά.
		Πρέπει να γίνει διαχωρισμός στην επιβολή κυρώσεων στην περίπτωση που ο φορέας δεν έχει ενημερώσει καθόλου, ως όφειλε και στην περίπτωση της εκπρόθεσμης ενημέρωσης.	Μη αποδεκτό σχόλιο
ΜΕΡΟΣ Β' ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	37 σχόλια επί	Σε όλα τα καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων προβλέπεται ότι : «Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις η ενίσχυση περιλαμβάνει τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής,	- Εκτιμάται ότι τα είδη

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩ ΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (άρθρα 29-116) Γενικά Σχόλια	του μέρους Β 156^ο σχόλιο	της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.» Ειδικά για τις μεσαίες επιχειρήσεις, με τις περιορισμένες χρηματοδοτικές δυνατότητες έναντι των μεγάλων (π.χ. άντληση κεφαλαίων από εταιρικά ομολογιακά δάνεια από την αγορά), η απουσία του κινήτρου της επιχορήγησης διαμορφώνει δυσμενείς χρηματοοικονομικά συνθήκες για τα επενδυτικά σχέδια αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων και εμποδίζει πολλές νέες επενδύσεις που έχει ανάγκη να υλοποιήσει η μεσαία επιχειρηματικότητα. Προτείνεται να χορηγείται και στις μεσαίες επιχειρήσεις το κίνητρο της επιχορήγησης, όπως και στις μικρές.	ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις προτείνονται κυρίως φορολογικά κίνητρα ή Leasing ή Ενίσχυση εισφορών. Με δεδομένη όμως την αναγκαιότητα των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων να γίνουν πλέον ανταγωνιστικές, τόσο στο Ελληνικό, όσο και διεθνές περιβάλλον όπου δραστηριοποιούνται με αναβάθμιση της ποιότητας των προϊόντων τους, απαιτείται να πραγματοποιούνται συνεχώς σημαντικές επενδύσεις. Με δεδομένη τη διεθνή αύξηση των τιμών σε πρώτες ύλες, αλλά και του βιομηχανικού κόστους παραγωγής (ενέργεια, υλικά συσκευασίας) και των Logistics, τα κέρδη των επιχειρήσεων θα είναι σημαντικά μειωμένα τα επόμενα χρόνια. Άρα, ακυρώνεται εκ των προτέρων το κίνητρο των φορολογικών μειώσεων επί των κερδών. Θεωρείται ότι πρέπει να δοθούν ισχυρά κίνητρα επιδοτήσεων, όπως προβλεπόταν και στους προηγούμενους αναπτυξιακούς, προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον των υγιών μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν σημαντικό μερίδιο των Ελληνικών επιχειρήσεων και συμβάλλουν τα μέγιστα στην απασχόληση.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Γιατί τα ΒΙΟΠΑ εξαιρούνται από τις ειδικές περιοχές επενδύσεων;	Οι ΒΕΠΕ περιλαμβάνονται
		1. Γιατί δεν μπορούν οι Μεσαίες επιχειρήσεις να απολαύσουν το προνόμιο της ενίσχυσης σε χρήματα, παρά μόνο να έχουν φοροαπαλλαγές; 2. Γιατί μία επιχείρηση να μην έχει το δικαίωμα υποβολής σε περισσότερα από ένα καθεστώτα, εφόσον επιθυμεί να υλοποιήσει 2 διαφορετικά επενδυτικά σχέδια; Π.χ. μία μεταποιητική επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλει ένα σχέδιο επέκτασης δυναμικότητας στη βασική της δραστηριότητα και παράλληλα μία επένδυση τουριστική ή ΣΥΘΗΑ;	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας. - Ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος ενισχύει επενδυτικά

			σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού και τους κανόνες περί σώρευσης και κατάτμησης .
		Δεν πρέπει να ομαδοποιούνται οι μεσαίες με τις μεγάλες επιχειρήσεις, όσον αφορά τα κίνητρα ενίσχυσης. Η ΕΕ θεωρεί τις ΜΜΕ ως ίσες και τις διακρίνει μόνο από τις μεγάλες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με το Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό 651/2014 με βάση τον οποίο χορηγούνται οι περιφερειακές ενισχύσεις στα κράτη μέλη (40) «Οι ΜΜΕ συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, η ανάπτυξή τους μπορεί να παρεμποδιστεί από δυσλειτουργίες της αγοράς, με αποτέλεσμα οι ΜΜΕ να αντιμετωπίζουν ορισμένα από τα ακόλουθα τυπικά προβλήματα. Οι ΜΜΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να παράσχουν οι ΜΜΕ. Εξάλλου, το περιορισμένο μέγεθος των πόρων τους ενδέχεται να περιστέλλει την πρόσβασή τους σε πληροφορίες, ειδικότερα όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνητικές αγορές. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει, συνεπώς, να απαλλάσσει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων όταν χορηγούνται υπέρ των ΜΜΕ. ». Σύμφωνα με την κομισιόν οι ΜμΕ διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ελληνική εμπορική μη χρηματοπιστωτική οικονομία, αφού παράγουν το 63,6% της προστιθέμενης αξίας και το 87,9% της απασχόλησης, υπερβαίνοντας και στους δύο αυτούς τομείς τον ευρωπαϊκό μέσον όρο (56,4% και 66,6% αντίστοιχα). Εξάλλου, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Ε. για το 2019 οι μεσαίες επιχειρήσεις την Ελλάδα αποτελούν μόλις το 0,3% των επιχειρήσεων στην χώρα, και συνεπώς δεν θα επιβαρυνθεί ιδιαίτερα ο κρατικός προϋπολογισμός από πιθανές άμεσες ενισχύσεις που θα λάβουν, ενώ ταυτόχρονα απασχολούν σχεδόν 250.000 εργαζομένους συμμετέχοντας με σχεδόν 10% στο συνολικό εργατικό δυναμικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Ως εκ τούτου προτείνεται στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο να μην υφίσταται διάκριση μεταξύ των μικρών και των μεσaiών επιχειρήσεων και να μην αποκλείονται οι μεσαίες επιχειρήσεις από συγκεκριμένες κατηγορίες κινήτρων, μεταξύ των οποίων είναι και το κίνητρο της επιχορήγησης.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

		1. Αυξημένη ενίσχυση/επιχορήγηση στα καθεστώτα: • ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΑΛΙΕΙΑ • ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ – ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ • ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ • ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360 Εξαιρούνται περιοχές εντός ΕΣΔΙΜ από αυξημένη ενίσχυση με μορφή επιχορήγησης (100%). Έτσι, μικρή Επιχείρηση στην Πτολεμαΐδα θα λάβει 80% με μορφή επιχορήγησης. Προτείνεται να προστεθεί στην παράγραφο για ορεινές και παραμεθόριες του κάθε καθεστώτος η περίπτωση: (στα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:) -εντός των περιοχών που καλύπτουν τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ). 2. Λάθος αναφορά ΕΣΠΑ Στην παρ. 4 του άρθρου 30 το ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027 αναφέρεται ως Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) . Ο ορθός τίτλος είναι Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 3. Ενταξη στο ΕΣΠΑ Η αναφορά γίνεται μόνο στο καθεστώς ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ – Θα μπορούσε να γίνει ένταξη επιχειρήσεων και άλλων καθεστώτων στο ΕΣΠΑ -Πρέπει κατά την αίτηση της επιχείρησης να δηλώνεται με σαφήνεια η επιθυμία της να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ ή όχι. 4. Φορείς Υποδοχής/Εξέτασης Στα καθεστώτα που αναφέρονται σε συγκριτική αξιολόγηση, φορείς υποδοχής είναι το Υπουργείο και οι ΔΙΑΠ των Περιφερειών. Προτείνεται να βγουν οι Περιφέρειες και από τα καθεστώτα • ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	- Στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο προβλέπεται ειδικό καθεστώς για τις περιοχές Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. - ΔΕΚΤΟ - Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς η ένταξη στο ΕΣΠΑ γίνεται με άλλες διαδικασίες κι όχι κατ' επιλογή του φορέα. - Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος έχει επεξεργασθεί επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων.
--	--	---	--

		- ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360 λόγω ιδιαίτερου χειρισμού και γνώσεων που απαιτούνται για την αξιολόγησή τους.	
		Οι μεσαίες και οι μεγάλες επιχειρήσεις στα περισσότερα καθεστώτα ενίσχυσης αντιμετωπίζονται το ίδιο όσον αφορά στα είδη των ενισχύσεων που λαμβάνουν. Τόσο οι μεσαίες όσο και οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν στα περισσότερα από τα καθεστώτα του Αναπτυξιακού το κίνητρο της επιχορήγησης. Σε κάποια από τα καθεστώτα ενίσχυσης διαφοροποιείται το ποσοστό ενίσχυσης ανάλογα με την περιοχή στην οποία δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις αυτές, αλλά δεν διαφοροποιούνται ανάλογα και τα είδη των ενισχύσεων που αυτές λαμβάνουν. Θεωρείται άδικο να αντιμετωπίζονται όλες οι μεσαίες επιχειρήσεις με τον ίδιο τρόπο όσον αφορά τα είδη των ενισχύσεων που λαμβάνουν ανεξάρτητα από τον τόπο στον οποίο δραστηριοποιούνται. Οι μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν πολύ σημαντικό πυρήνα παροχής εργασίας και παραγωγής ΑΕΠ για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της χώρας μας και θα έπρεπε αυτές που δραστηριοποιούνται σε ειδικές περιοχές να επιδοτούνται και με το κίνητρο της επιχορήγησης, καθώς το συγκεκριμένο κίνητρο έχει το θετικό της χρονικής αμεσότητας. Προτείνεται στα καθεστώτα: - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Άρθρο 34) - ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Άρθρο 41) ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (Άρθρο 61) - ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΑΛΙΕΙΑ (Άρθρο 68) - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ – ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ (Άρθρο 75) - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ (Άρθρο 81) - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Άρθρο 87) - ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (Άρθρο 94) - ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (Άρθρο 101) - ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ (Άρθρο 108) - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360 (Άρθρο 114) να προστεθεί ειδική παράγραφος που να επιτρέπει το κίνητρο της επιχορήγησης σε μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ειδικές περιοχές (παραμεθόριες περιοχές, νησιά κ.ο.κ.). Επίσης, ίσως πρέπει να γίνει και ειδική μνεία για μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις που πιάνουν το μέγεθος αυτό εξαιτίας του αριθμού των εργαζομένων τους χωρίς να εμφανίζουν τον αντίστοιχο κύκλο εργασιών. Αυτές οι επιχειρήσεις παρέχουν εργασία σε πολύ κόσμο και χωρίς να εμφανίζουν τον αντίστοιχο	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

		κύκλο εργασιών με άλλες μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις εξαιρούνται του κινήτρου της επιχορήγησης και των θετικών συνεπειών αυτού.	
		A. Θα πρέπει να γίνει διάκριση ως προς τη μορφή ενίσχυσης μεταξύ μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Δεν μπορεί να εξισώνονται με τις μεγάλες. Θα πρέπει στις μεσαίες επιχειρήσεις να δοθεί και το κίνητρο της επιδότησης. B. Οι ανάγκες των εταιρειών πληροφορικής, κυρίως σε επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης εφαρμογών, δεν λαμβάνονται υπόψη. Σε αυτά τα επενδυτικά σχέδια το μεγαλύτερο μέρος της δαπάνης αφορά στο κόστος προσωπικού.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Ο ορισμός των ΜΜΕ εφαρμόζεται σε όλες τις πολιτικές, τα προγράμματα και τα μέτρα που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει και θέτει σε λειτουργία για τις ΜΜΕ. Άρα η ΕΕ αντιμετωπίζει τις ΜΜΕ ενιαία σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, όμως στον νέο αναπτυξιακό νόμο φαίνεται ότι υπάρχει διάκριση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καθώς οι μεσαίες επιχειρήσεις αποκλείονται από το κίνητρο της επιχορήγησης. Σύμφωνα και με τον οδηγό χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ που έχει δοθεί στην δημοσιότητα αναφέρεται στη σελ. 5. στη συμβολή για την αποφυγή των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού: «Σε μια ενιαία αγορά χωρίς εσωτερικά σύνορα και σε ένα όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο επιχειρηματικό περιβάλλον, είναι ζωτικής σημασίας τα μέτρα υπέρ των ΜΜΕ να βασίζονται σ' έναν κοινό ορισμό. Η έλλειψη κοινού ορισμού θα μπορούσε να οδηγήσει σε άνιση εφαρμογή των πολιτικών και, ως εκ τούτου, στη στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, μια επιχείρηση σε ένα κράτος μέλος ενδέχεται να είναι επιλέξιμη για ενίσχυση, ενώ μια επιχείρηση σε άλλο κράτος μέλος με ακριβώς το ίδιο μέγεθος και την ίδια δομή ενδέχεται να μην είναι επιλέξιμη. Ένας κοινός ορισμός συμβάλλει στη βελτίωση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για τις ΜΜΕ σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιπλέον, είναι ακόμη πιο απαραίτητος λόγω της μεγάλης αλληλεπίδρασης μεταξύ των εθνικών μέτρων και των μέτρων της ΕΕ που στόχο έχουν να βοηθήσουν τις ΜΜΕ σε τομείς όπως η περιφερειακή ανάπτυξη και η χρηματοδότηση της έρευνας. Συνεπώς, προτείνεται στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο να μην υφίσταται διάκριση μεταξύ των μικρών-πολύ μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων και να μην αποκλείονται οι μεσαίες επιχειρήσεις από συγκεκριμένες κατηγορίες κινήτρων όπως είναι το κίνητρο της επιχορήγησης. Επιπλέον, θα έπρεπε να δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να εξαντλούν τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ανεξαρτήτως κινήτρου (και όχι στο 80%) καθώς τα υπόλοιπα κράτη	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

		μέλη αναμένεται πως δεν θα προβούν σε μείωση των σχετικών ποσοστών ενίσχυσης κάτι που θα έχει ως συνέπεια να αποτρέψει τις αποφάσεις των επενδυτών για επαγγελματική δραστηριότητα στην χώρα μας με προφανή αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.	
		Στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων που προβλέπονται στα καθεστώτα του νέου νόμου πρέπει να προστεθούν τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις πυρόπληκτες και στις σεισμόπληκτες περιοχές όπως είναι η Βόρεια Εύβοια, η Ανατολική Αττική και ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας του Ηρακλείου Κρήτης. Στις περιοχές μάλιστα αυτές θα έπρεπε να δίνεται η δυνατότητα χορήγησης του κινήτρου της επιχορήγησης σε όλες τις επιχειρήσεις και όχι μόνο στις μικρές. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τις νησιωτικές περιοχές, τα νησιά με προσφυγικές ροές, τα παραμεθόρια νησιά και για τα νησιά κάτω των 3.100 κατοίκων, δηλαδή να δίνεται σε όλες τις επιχειρήσεις το κίνητρο της επιχορήγησης ανεξαρτήτως μεγέθους.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Θα πρέπει να προστεθούν στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων περιπτώσεις που να αφορούν αύξηση του προσωπικού είτε κατά τα τελευταία έτη, είτε μετά την επένδυση, π.χ. αύξηση του προσωπικού της επιχείρησης κατά 10% τον τελευταίο χρόνο πριν την υποβολή ή μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, δίνοντας κίνητρο για προσλήψεις προσωπικού και αποδοτικότητα του νόμου στην πραγματική οικονομία. Επίσης, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα λήψης επιχορήγησης και σε επενδυτικά σχέδια με προ- εξασφαλισμένη εξωτερική χρηματοδότηση είτε μέσω προέγκρισης δανείου, είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων. Η ύπαρξη μιας εξασφαλισμένης χρηματοδοτικά πρότασης θα συμβάλει στην επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων και της άμεσης υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Οι μεσαίες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να κατατάσσονται ως προς το δικαίωμα λήψης επιχορήγησης μαζί με τις Μεγάλες, αλλά να αντιμετωπίζονται ως ΜΜΕ όπως γίνεται σε όλη την Ε.Ε.. Παράλληλα, οι ενισχύσεις στα πλαίσια του νέου νόμου θα έπρεπε να εξαντλούν τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ανεξαρτήτως κινήτρου καθώς τα υπόλοιπα κράτη μέλη δεν αναμένεται να προβούν σε μείωση των αντίστοιχων ποσοστών που τους αναλογούν. Οι επενδυτές ενδέχεται σε πολλές περιπτώσεις να προτιμήσουν την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου σε άλλη χώρα που τα ποσοστά ενίσχυσης θα είναι μεγαλύτερα από αυτά που χορηγούνται στην Ελλάδα πόσο μάλλον αν το κίνητρο στην Ελλάδα περιορίζεται, εξαιρώντας την επιχορήγηση.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

		Θα έπρεπε στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο να μην διακρίνονται οι Μεσαίες επιχειρήσεις από τις Μικρές ώστε να μην υπάρχει απόκλιση αυτών από το κίνητρο της επιχορήγησης δεδομένου ότι οι ΜΜΕ, σύμφωνα με την Ε.Ε., διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ελληνική οικονομία, αφού παράγουν το 63,6% της προστιθέμενης αξίας και απασχολούν το 87,9% των εργαζομένων και δεν ξεπερνούν το 0,3% των επιχειρήσεων της χώρας, συνεπώς ο κρατικός προϋπολογισμός δεν επιβαρύνεται ιδιαίτερα. Θα πρέπει, επιπλέον, να ληφθεί υπόψη ότι ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός 651/2014 με βάση τον οποίο χορηγούνται οι περιφερειακές ενισχύσεις στα κράτη-μέλη δεν διαχωρίζει τις Μεσαίες επιχειρήσεις από τις Μικρές και τις αντιμετωπίζει το ίδιο δεδομένου ότι τις κατατάσσει στην ίδια κατηγορία (Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις) και τις διαχωρίζει μόνο από τις Μεγάλες. Επίσης, θα έπρεπε να δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να εξαντλούν τα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ανεξάρτητα του κινήτρου καθώς ο ανταγωνισμός σε διεθνή επίπεδο είναι πολύ μεγάλος και αναμένεται τα υπόλοιπα κράτη μέλη να μην προχωρήσουν σε μειώσεις των ποσοστών του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, κάτι τέτοιο θα αποθάρρυνε αρκετούς επενδυτές από το να προχωρήσουν σε υλοποίηση του έργου τους στην Ελλάδα. Τέλος, θα ήταν σημαντικό για την προώθηση των προσλήψεων προσωπικού και την ενδυνάμωση της οικονομίας να προστεθεί η αύξηση του προσωπικού μιας επιχείρησης στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων. Η αύξηση αυτή θα μπορούσε να αφορά κάποιο διάστημα πριν την υποβολή της αίτησης ή μετά την επένδυση.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Πώς θα πρέπει να κινηθεί κάποια καθετοποιημένη επιχείρηση που έχει συνδυασμό δραστηριοτήτων π.χ. σε Έρευνα/Καινοτομία (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄, ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε), Αγροδιατροφή – Πρωτογενή Παραγωγή και Μεταποίηση (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄, ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄) και Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄, ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄)? Θα μπορεί μια αίτηση να συνδιάσει καλύψει τις σχετικές ενισχύσεις απο διαφορετικά υποκεφάλαια; Πώς θα μπορεί μια επιχείρηση Αγροδιατροφής με τοπικά προϊόντα της Ελλάδος να υποστηριχθεί, αφού θα έχει δραστηριότητες σε διαφορετικές τοποθεσίες της Ελλάδος (με πιθανά διαφορετικά επίπεδα ενισχύσεων)? Θα προβλέπεται η ένταξη όλου του εγχειρήματος σε μία αίτηση; Πώς θα συνδυάζεται η ενίσχυση για Αγροδιατροφή – Πρωτογενή Παραγωγή και Μεταποίηση (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄, ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄) με τις επιχορηγήσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης σε Ομάδες Παραγωγών;	- Η υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο γίνεται σύμφωνα με το πλαίσιο που θέτουν ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός και το εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

		Όσον αφορά τα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης που περιγράφονται στα άρθρα 68-75-87-94-101 και 114 στις παραγράφους β και γ, εξαιρούν περιοχές και νήσους της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης με τρόπο που δημιουργεί επιπλέον μειονεκτήματα. Θα πρέπει να συμπεριληφθεί το σύνολο της ΠΑΜΘ στα ειδικά καθεστώτα παραμεθορίου συμπεριλαμβανομένων των δύο νησιών της Θάσου και Σαμοθράκης. Από το 2016 διεκδικούμε να διορθωθεί. Ας μην συνεχισθεί ένα σφάλμα προηγούμενων νόμων. Είναι δεδομένο ότι όλη η ΠΑΜΘ πρέπει να θεωρείται παραμεθόριος και τα δύο νησιά της χρειάζονται ειδικής φροντίδας.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Ο αριθμός των προτεινόμενων καθεστώτων ενισχύσεων (13) κρίνεται υπερβολικός και εκτιμάται ότι θα έχει τα αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα (δηλαδή απλοποίηση και επιτάχυνση διαδικασιών). Επιπλέον ορισμένα καθεστώτα αλληλεπικαλύπτονται π.χ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ & ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η δημιουργία ενός νέου ξενοδοχείου με συνεδριακό κέντρο, όπου θα πρέπει να υποβληθούν δύο αιτήσεις υπαγωγής σε δύο διαφορετικά καθεστώτα για το ίδιο έργο. Για τους ανωτέρω ενδεικτικούς και μόνο λόγους προτείνεται η μείωση / συγχώνευση των καθεστώτων ενίσχυσης.	- Εκτιμάται ότι η δομή και ο αριθμός των ειδικών καθεστώτων του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς Επεξεργασίας προκειμένου να αντιμετωπίζουν με αποτελεσματικότητα τα ειδικά χαρακτηριστικά που φέρει ο εκάστοτε τομέας επιχειρηματικής δραστηριότητας .
		Προτείνεται στο Νέο Αναπτυξιακό Νόμο να προβλεφθεί ότι για το σύνολο των καθεστώτων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, να προβλέπεται το κίνητρο της επιχορήγησης και η ενίσχυση να αντιστοιχεί στο 100% του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν στις σεισμόπληκτες περιοχές, όπως αυτές έχουν χαρακτηριστεί από αντίστοιχα ΦΕΚ (αυτό να ισχύει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από το χαρακτηρισμό τους π.χ. για δέκα χρόνια). Η ευρύτερη περιοχή του Αρκαλοχωρίου και οι οικισμοί γύρω από αυτό -Γαλατάς, Σαμπάς, Χουμέρι, Αρχοντικό, Βόνη, Θραψανό κτλ έχει πληγεί σε τέτοιο βαθμό που μόνο κίνητρα τέτοιου είδους μπορούν να την ανορθώσουν.	- Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.

		ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ επί ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ Η αύξηση του κόστους των κατασκευών κατά το τελευταίο έτος υπαγορεύει την ανάγκη αύξησης του επιτρεπόμενου μέγιστου επιλέξιμου ποσοστού συμμετοχής των κτιριακών-περιβάλλοντος χώρου στο σύνολο της επένδυσης τουλάχιστον στα εξής επίπεδα: – Μεταποίηση 55% – Επιχειρήσεις εντός Ο.Υ.Μ.Ε.Δ. 65%, και ως κίνητρο εγκατάστασης (όχι μόνο για Μεταποίηση) – Τουριστικές Εγκαταστάσεις, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Εγκαταστάσεις Υγείας-Πρόνοιας, Βιβλιοθήκες-Μουσεία 75% – Εφοδιαστική Αλυσίδα – Αποθήκευση 80%	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Σχετικά με το εύλογο κόστος των επενδυτικών σχεδίων Θεωρείται αναγκαία η δημοσίευση κάποιου καταλόγου με ανώτατες αξίες ανά είδος δαπάνης, καθώς στο παρελθόν έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα αυθαίρετων, δίχως αιτιολόγηση περικοπών κόστους δαπανών, ενώ αυτές υποστηρίζονται από προσφορές έγκριτων επιχειρήσεων Σχετικά με τις Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών – Κτηριακές δαπάνες: Λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών σε βασικές δομικές και μεταλλικές πρώτες ύλες, αλλά και των επιπέδων τιμών ενέργειας, που σαν συνέπεια έχουν την αύξηση του κόστους παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών, προτείνεται η αύξηση της ποσόστωσης των κτηριακών δαπανών επί του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του κάθε επενδυτικού σχεδίου και ειδικότερα, προτείνεται το όριο του 45% για την μεταποίηση και την Αγροδιατροφή να διαμορφωθεί σε 65% Του Τουρισμού στο 70 %	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Κατάρτιση εργαζομένων στις ΑΠΕ: Επειδή είναι σημαντικός ο ρόλος των εργαζομένων στις ΑΠΕ στις κρίσιμες συνθήκες της νέας ενεργειακής αγοράς είναι θεμελιώδους σημασίας η κατάρτιση τους στις τεχνολογίες και στις δεξιότητες που απαιτούνται στην κατασκευή, την λειτουργία και την συντήρηση των έργων ΑΠΕ προτείνεται η συμπερίληψη της κατάρτισης των εργαζομένων στις ΑΠΕ στο καθεστώς 13, Επιχειρηματικότητα 360° και σε συνδυασμό με τα καθεστώτα 2 , 4 και 5.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Στο κεφάλαιο Θ στα καθεστώτα για τα οποία η ένταση ενίσχυσης για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις ανέρχεται στο 80% του ποσοστού του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, να ισχύσει το 100% του ποσοστού του Χάρτη για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε χαρακτηρισμένες με ΦΕΚ σεισμόπληκτες περιοχές	Εκτιμάται ότι οι ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη

		200 της χώρας. Δηλαδή να ενταχθούν οι σεισμόπληκτες περιοχές στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων.	επαρκούς επεξεργασίας.
		Στα νέα καθεστώτα δεν προβλέπεται η ενίσχυση με το κίνητρο της επιχορήγησης για τις μεσαίες επιχειρήσεις. Πρόταση: Να προβλεφθεί η ενίσχυση με επιχορήγηση για μεσαίες επιχειρήσεις σε ειδικές περιπτώσεις τουλάχιστον στους τομείς προτεραιότητας (π.χ. Τουρισμός, Αγροδιατροφή, ΤΠΕ, Βιομηχανική παραγωγή κ.λπ.).	Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών – Κτηριακές δαπάνες Λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών σε βασικές δομικές και μεταλλικές πρώτες ύλες, αλλά και των επιπέδων τιμών ενέργειας, που σαν συνέπεια έχουν την αύξηση του κόστους παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών, προτείνεται η αύξηση της ποσόστωσης των κτηριακών δαπανών επί του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του κάθε επενδυτικού σχεδίου και ειδικότερα, προτείνεται το όριο του 45% για την μεταποίηση να διαμορφωθεί σε 55% – 60%, το όριο των κτηριακών από 60% για τις ξενοδοχειακές επενδύσεις, αλλά και για τις υπηρεσίες αποθήκευσης (ΚΑΔ 52.10) να διαμορφωθεί σε 70%, όπως ισχύει και για τις δραστηριότητες εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics). Επίσης, για τους παραπάνω λόγους τα πρότυπα κόστη που παρουσιάστηκαν στο Παράρτημα του Οδηγού Αξιολόγησης για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στα προηγούμενα καθεστώτα ενισχύσεων του 4399/16, θα πρέπει να αναθεωρηθούν προς τα πάνω, κυρίως λόγω της αύξησης των τιμών ενέργειας, αλλά και των δομικών – μεταλλικών πρώτων υλών.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		- Κατηγορία δαπανών που αφορά σε γεωργικούς ελκυστήρες (τρακτέρ) Να δοθεί σαφής διευκρίνιση στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο για την επιλέξιμη κατηγορία που ανήκουν οι γεωργικοί ελκυστήρες (τρακτέρ), καθώς, ενώ αποτελούν μηχανήμα έργου, δηλαδή παραγωγικό εξοπλισμό για μια αγροτική επιχείρηση, αρκετές επιτροπές αξιολόγησης το θεωρούν εσφαλμένα, μεταφορικό μέσο. - Ιατρικός τουρισμός και τουρισμός υγείας Να ξεκαθαριστεί το πλαίσιο των ως άνω δραστηριοτήτων, καθώς στον προηγούμενο Ν. 4399/16, οι συγκεκριμένοι κλάδοι μπορούσαν να καταστούν επιλέξιμοι, με την ύπαρξη όμως της αντίστοιχης ΚΥΑ, η οποία ουδέποτε είχε εκδοθεί. - Μη κύρια τουριστικά καταλύματα Στις επιλέξιμες δραστηριότητες και ειδικότερα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, να συμπεριληφθούν και τα δευτερεύοντα ξενοδοχειακά καταλύματα (επιπλωμένα διαμερίσματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια), καθώς η ένταξή τους σε δράσεις άλλων προγραμμάτων με χαμηλό προϋπολογισμού έργου, δεν επιτρέπει	-Με το παρόν σχόλιο τίθενται ζητήματα τα οποία δεν αφορούν άμεσα στη διάταξη του νόμου αλλά αντιμετωπίζονται σε επίπεδο προκηρύξεων και κοινών υπουργικών αποφάσεων. Παράλληλα, εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, σχετικά με τα

		την ενίσχυση μη κύριων, αλλά πολυτελών καταλυμάτων ή κατοικιών, που ζητούνται συνεχώς από ξένους επισκέπτες. • Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων Ένταξη στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων επιχειρήσεων που προέρχονται από συγχωνεύσεις πολύ μικρών και μικρών ανεξάρτητων επιχειρήσεων, όπως στον Ν.4399/16, όπως και επιχειρήσεις που μέσα στην υγειονομική κρίση, πέτυχαν αύξηση σε κρίσιμα μεγέθη (κύκλος εργασιών, προσωπικό). Επίσης, στις ειδικές κατηγορίες δεν γίνεται αναφορά για τα Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΟ.ΠΑ.), τα οποία στα τελικά κείμενα του Νόμου θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται. Στο σχέδιο διαβούλευσης γίνεται αναφορά μόνο για Επιχειρηματικά Πάρκα, Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.).	μη κύρια τουριστικά καταλύματα και τις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, καθώς αποτελούν ζητήματα τα οποία έχουν ήδη τύχει επαρκούς επεξεργασίας.
		Χρειάζεται να προστεθούν στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων οι σεισμόπληκτες και οι πυρόπληκτες περιοχές όπως είναι η Βόρεια Εύβοια, η Ανατολική Αττική και ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας του Ηρακλείου Κρήτης, ώστε να έχουν την δυνατότητα επιχορήγησης. Επίσης φαίνεται ότι οι μεσαίες επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται σαν τις μεγάλες όσον αφορά την δυνατότητα λήψης του κινήτρου της επιχορήγησης, γεγονός το οποίο λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την ανάκαμψη της οικονομίας σε γενικό επίπεδο, πόσο μάλλον στις πληγείσες περιοχές. Όταν μια επιχείρηση έχει εξασφαλισμένη την δυνατότητα κάλυψης των ιδίων κεφαλαίων θα πρέπει να της δίνεται η δυνατότητα επιλογής του κινήτρου της επιχορήγησης ανεξαρτήτως μεγέθους και περιοχής υλοποίησης. Θα πρέπει δηλαδή να προστεθεί στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων η περίπτωση εξασφαλισμένων χρηματοδοτικών έργων ώστε να λαμβάνουν με τη μορφή επιχορήγησης το 100% του ΧΠΕ σε περίπτωση μικρών επιχειρήσεων ή το 80% αυτού σε περίπτωση μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Τα νησιά με μεγάλες εισροές προσφύγων ή τα παραμεθόρια νησιά ή ακόμα και τα νησιά με κατοίκους κάτω από 3.000 άτομα θα έπρεπε να τους δίνεται η δυνατότητα ένταξής τους σε επενδυτικό σχέδιο ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης καθώς θα μπορούσε αυτό να αυξήσει σε πρώτη φάση την οικονομική αγορά της περιοχής – νησιού και κατ' επέκταση της χώρας. Προτείνεται η προσθήκη και άλλων περιπτώσεων στις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, όπως οι περιπτώσεις υφιστάμενης αύξησης προσωπικού, αυξημένης προστιθέμενης αξίας όπως ίσχυε στον Ν. 4399/2016, και νέων όπως η δέσμευση δημιουργίας συγκεκριμένων νέων θέσεων εργασίας.	Τα σχετικά ζητήματα εξετάσθηκαν και έχουν τύχει επεξεργασίας τα σχόλια.
		Στο καθεστώς «Πράσινη μετάβαση- περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» ή και στο καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» προτείνεται να ενταχθούν τα έργα των ενεργειακών	Σχόλιο από the Green Tank

		κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών, καθότι πρόκειται για έργα που έχουν αμιγώς την ίδια στόχευση με τα επιμέρους καθεστώτα. Ειδικότερα, για τις λιγνιτικές περιοχές όπως περιγράφονται στα ΕΣΔΙΜ, θα πρέπει να επιδοτηθεί το κόστος εγκατάστασης συστημάτων ηλεκτροπαραγωγής ή θέρμανσης από ΑΠΕ ή έργων εξοικονόμησης για ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού που έχουν κεντρικό στόχο την κάλυψη ιδίων αναγκών. Μπορούν να εφαρμοστούν ενισχυμένα κίνητρα ανάλογα με αυτά που υφίστανται στην περίπτωση της ηλεκτροκίνησης, ώστε η απόσβεση παγίων να είναι εφικτή εντός τριετίας λαμβάνοντας φυσικά υπόψη και το ανώτατο επίπεδο ενισχύσεων μικρών επιχειρήσεων που προσδιορίζεται στον νέο περιφερειακό χάρτη (70% και για τις δύο λιγνιτικές περιφέρειες). Και στα δύο καθεστώτα «Πράσινη μετάβαση- περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων» και «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» προτείνεται να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων οι δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ (όπως αποτυπώνονται στην περ.9 του Παραρτήματος Β) για τα επενδυτικά σχέδια των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών. Επιπλέον προτείνεται στο καθεστώς «Νέο επιχειρείν» να συμπεριληφθούν οι ενεργειακές κοινότητες ανάμεσα στους δικαιούχους.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Πού υπάρχει πρόβλεψη για ενίσχυση του πολιτισμού που είναι ένα πολύ μεγάλο οικονομικό κεφάλαιο στην χώρα μας;	Οι αναπτυξιακοί νόμοι ενισχύουν επενδυτικά σχέδια εντός του πλαισίου και των ορίων που θέτει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός.
		Στο πλαίσιο εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της κοινοτικής Οδηγίας 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ψηφίσθηκε ο υπ' αριθμ. 4736 νόμος (ΦΕΚ Α'200/20-10-2020) με τον οποίο θεσπίστηκαν μέτρα για την πρόληψη και τη μείωση του αντικτύπου των πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, καθώς και την προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία με καινοτόμα και βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, προϊόντα και υλικά. Όπως κρίνεται εύλογο, η ανταπόκριση των παραγωγικών επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα, συνεπάγεται ένα υψηλό κόστος επένδυσης με την στήριξη της πολιτείας προς τις καινοτόμες επιχειρήσεις να καθίσταται αναγκαία. Στο πλαίσιο αυτό, θέτουμε υπόψη σας προς αξιολόγηση τα κάτωθι σημεία, με γνώμονα την	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.

		2023 ενθάρρυνση υλοποίησης δράσεων και επενδυτικών σχεδίων προς την κατεύθυνση της παραγωγής εναλλακτικών προϊόντων προοριζόμενων για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση ή κομποστοποίηση: • Στήριξη των επενδυτικών σχεδίων, τα οποία υλοποιούνται στο ανωτέρω πλαίσιο, μέσω της παροχής φορολογικής απαλλαγής, βάσει των οριζόμενων στο άρθρο 9, υπολογιζόμενης ωστόσο ως ποσοστό 100% επί της αξίας της συνολικής επένδυσης, ανεξάρτητα από το ποσοστό έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται βάσει του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. • Η εν λόγω φορολογική απαλλαγή αποτελεί μείωση του καταβλητέου φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου, που προβαίνει στη σχετική επένδυση, και συνεπάγεται το σχηματισμό αφορολόγητου αποθεματικού. Θα πρέπει να παρασχεθεί η δυνατότητα το οικείο αφορολόγητο αποθεματικό να κεφαλαιοποιηθεί ή να διανεμηθεί χωρίς χρονικό περιορισμό και χωρίς την υποχρέωση καταβολής του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.	
		Στα άρθρα 68 2 β, 75 2 β, 81 2 β, 87 2 β, 94 2 β, 101 2 β, 108 2 β και 114 2 β θα πρέπει να συμπεριληφθεί η επιχορήγηση στις ενισχύσεις των μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες ήδη αναφέρονται στο άρθρο 10 (μικρομεσαίες επιχειρήσεις). Αρκετές επενδύσεις των μεσαίων επιχειρήσεων δεν έγιναν λόγω της πανδημίας και συνεπώς οι επενδυτικές ανάγκες των μεσαίων επιχειρήσεων είναι αυξημένες.	Δεν κρίνεται σκόπιμο με βάση τη διαθεσιμότητα των πιστώσεων.
		• Θα πρέπει να προστεθεί το κίνητρο της επιχορήγησης για τις Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδυτικά σχέδια στις Ειδικές Περιοχές. Δεν είναι δυνατόν μια Μεσαία Επιχείρηση που υλοποιεί επένδυση στον Βόρειο Έβρο ή τον Δήμο Πωγωνίου να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζεται μια επένδυση στο Σχηματάρι ή την ΒΙΠΕ Θεσσαλονίκης. • Ως παρατήρηση: στον ΓΑΚ υπάρχει η έννοια της Μικρομεσαίας Επιχείρησης και στον υπό συζήτηση νόμο η Μεσαία Επιχείρηση αποσυνδέεται από την Μικρή και συνδέεται με την Μεγάλη όσον αφορά την παροχή κινήτρων. Πουθενά στο παρόν πόνημα δεν εξηγείται η σκοπιμότητα αυτής της τόσο σοβαρής αντίθεσης με τον ΓΑΚ. • Θα πρέπει όλη περιοχή της Θράκης και των Νησιών του Ανατολικού Αιγαίου καθώς κι αυτών του Νοτίου Αιγαίου με μικρό ΑΕΠ να ενταχθούν στις Ειδικές Περιοχές προσφέροντας 100% του ανώτατου ποσοστού επιχορήγησης του ΧΠΕ ανεξαρτήτως δραστηριότητας και μεγέθους της επιχείρησης. Η αύξηση του ΑΕΠ των περιοχών αυτών, η προσέλκυση επενδύσεων και η αύξηση του πληθυσμού αυτών των περιοχών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβίωση της χώρας. Επιτέλους ας γίνει αντιληπτό στην πράξη και στο νομοθετικό έργο με την δημιουργία σοβαρών κινήτρων. Η φιλολογική προσέγγιση του ζητήματος από τους αρμόδιους φορείς τόσα χρόνια έχει ως αποτέλεσμα η κατάσταση να είναι οριακά αναστρέψιμη. Η απόσταση των 30 χλμ από τα σύνορα για τον χαρακτηρισμό της ως παραμεθόριας χρησιμοποιεί	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.

		ένα αριθμητικό κριτήριο αλλά δεν αποτυπώνει μια κατάσταση. Δεν είναι ίδια η απόσταση των 35 χλμ από τα σύνορα για μια περιοχή της Θράκης και μια περιοχή της Πελοποννήσου ώστε να θεωρούνται αμφότερες ότι εκκινούν από την ίδια αφετηρία και έχουν την ίδια προτεραιότητα στα κίνητρα.	
		• Στα περισσότερα είδη δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων (π.χ. Επενδυτικές Δαπάνες για Συμβουλευτικές Υπηρεσίες σε ΜΜΕ), δεν έχουν συμπεριληφθεί οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ περιλαμβάνονται οι μικρές. Θεωρούμε πως αυτό έχει γίνει λόγω λάθους, οπότε προτείνουμε να διορθωθεί. • Σε πολλά είδη δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων (π.χ. Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης), αναφέρει πως η ένταση της ενίσχυσης πραγματοποιείται επί των επιλέξιμων δαπανών. Θεωρούμε πως αυτό έχει γίνει κατά λάθος, θα πρέπει να διορθωθεί και να γίνει επί των ενισχυόμενων δαπανών. • Στις δαπάνες εκκίνησης για τις νεοσύστατες και υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, αναφέρεται πως για τις καινοτόμες επιχειρήσεις τα όρια που προβλέπονται (σημείο 2 της παραγράφου 2 του Παραρτήματος Β) διπλασιάζονται. Ως καινοτόμες θα ορίζονται οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην Απόφαση 102170 (Καθορισμός διαδικασιών για τον χαρακτηρισμό των προϊόντων, των παραγωγικών διαδικασιών και των υπηρεσιών ως καινοτομικών στο πλαίσιο του καθεστώτος Ενισχύσεων Καινοτομικού Χαρακτήρα του Αναπτυξιακού ν. 4399/2016) που δημοσιεύθηκε στις 18/10/2018; Υπάρχει κάποια άλλη πρόβλεψη για το ποιες θεωρούνται καινοτόμες επιχειρήσεις;	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας. Στις μικρές περιλαμβάνονται και οι πολύ μικρές. Ορθή η αναφορά σε επιλέξιμες. Θα ορίζεται το θέμα των δαπανών εκκίνησης στις οικείες προκηρύξεις.
		Στις προκηρύξεις των καθεστώτων του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου, για την αποφυγή λαθών και παρερμηνειών, να συμπεριληφθούν οι επιλέξιμοι ΚΑΔ και όχι οι εξαιρέσεις αυτών.	Κρίνεται ισοδύναμο και πιο εύχρηστο να αναφέρονται οι εξαιρέσεις.
		Αν οι Μεσαίες επιχειρήσεις έπρεπε να κατηγοριοποιηθούν σε μία κατηγορία, καλύτερο θα ήταν να κατηγοριοποιηθούν ως προς το είδος ενίσχυσης μαζί με τις μικρές και πολύ μικρές.	Δεν κρίνεται σκόπιμο.
ΥΠΟΚΕΦ ΑΛΑΙΟ Α΄ ΨΗΦΙΑΚ ΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟ ΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗ ΜΑΤΙΣΜ ΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗ ΣΕΩΝ		Άρθρο 32, παρ. 1 Προτείνεται να προστεθεί στα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια: “Παραγωγή Λογισμικού, Προϊόντων και υπηρεσιών ρομποτικής και Βιομηχανίας 4.0, Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών Internet of Things (IoT)”. Άρθρο 33, Επιλέξιμες δαπάνες. Προτείνεται να προστεθούν οι δαπάνες Νέου αλλά και Υφιστάμενου προσωπικού για τα σχέδια παραγωγής λογισμικού.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη

		Η ενίσχυση της επιδότησης να αφορά ξεχωριστά και στις Μεσαίες επιχειρήσεις και να μην ομαδοποιούνται συνολικά οι Μεσαίες Επιχειρήσεις με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.	επαρκούς επεξεργασίας.
		Παρ. 4 Το ποσό των ενισχύσεων να έχει όριο τα 20.000.000€.	Έχουν αποτελέσει προϊόν επεξεργασίας τα όρια και η υιοθέτηση του σχολίου δεν κρίνεται σκόπιμη.
		Στο άρθρο 33 στην παρ. 3δ αναφέρονται ως επιλέξιμες οι δαπάνες οι ενισχύσεις προς ΜΜΕ όπως περιγράφονται στα άρθρα 17-20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του ΓΑΚ 651/2014 της Επιτροπής. Στο άρθρο 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του ΓΑΚ 651/2014, ωστόσο προβλέπονται Ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας των ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας. Πώς βρίσκει αυτό εφαρμογή σε ένα επενδυτικό σχέδιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου;	Εκτιμάται ότι η σχετική δαπάνη δύναται να είναι επιλέξιμη εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του εθνικού και του ενωσιακού θεσμικού πλαισίου.
ΥΠΟΚΕΦ ΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣ Η – ΠΕΡΙΒΑΛ ΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘ ΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗ ΣΕΩΝ		Προτείνεται να προβλεφθεί η παροχή ρεύματος σε πλοία (Cold Ironing) που προβλέπεται ότι σύντομα θα τεθεί ως υποχρέωση σχεδόν όλων των λιμένων της χώρας που περιλαμβάνονται στο κεντρικό δίκτυο λιμένων TEN-T network.	Σχόλιο από ΟΛΠ ΑΕ Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
ΥΠΟΚΕΦ ΑΛΑΙΟ Γ΄- ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙ Ν		Φυσικό Πρόσωπο που έχει κάνει έναρξη ατομικής επιχείρησης και δεν δραστηριοποιείται στην ελεύθερη αγορά, αλλά διατηρεί σχέση συνεργασίας με σταθερή επιχείρηση μέσω συμβάσεων έργου, είναι δικαιούχος στο καθεστώς Νέο Επιχειρείν; Γενικότερα, οι Ατομικοί Επιτηδευματίες δεν θα πρέπει να αποκλείονται από τις μετοχικές συνθέσεις επιχειρήσεων που υποβάλουν σχέδια μέσω του εν λόγω καθεστώτος.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
ΥΠΟΚΕΦ ΑΛΑΙΟ Δ- ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞ ΙΑΚΗ		Στο Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, θα πρέπει να ενταχθούν Νομοί όπως η Αιτωλοακαρνανία που λόγω της διακοπής του Καπνού έχει χάσει τεράστια ποσοστά από το Κατά κεφαλή εισόδημα των Κατοίκων της αλλά και έχει μειωθεί δραματικά ο πληθυσμός της εξαιτίας των πολιτικών από-επένδυσης.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς

ΜΕΤΑΒΑΣΗ		206	τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	2 σχόλια επί του παρόντος 193 ^ο σχόλιο	Να υπάρχει δυνατότητα υποβολής προτάσεων και στις Περιφέρειες	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Άρθρο 59, παρ.1 Προτείνεται να προστεθεί στα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια “Παραγωγή Λογισμικού, Προϊόντων και υπηρεσιών ρομποτικής και Βιομηχανίας 4.0, Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών Internet of Things (IoT)”. Άρθρο 60, Επιλέξιμες δαπάνες Προτείνεται να προστεθούν οι δαπάνες Νέου αλλά και Υφιστάμενου προσωπικού για τα σχέδια παραγωγής λογισμικού. Άρθρο 61 Η ενίσχυση της επιδότησης να αφορά ξεχωριστά και στις Μεσαίες επιχειρήσεις και να μην ομαδοποιούνται συνολικά οι Μεσαίες Επιχειρήσεις με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.	Σχόλιο από ΣΕΠΕ Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς τα συγκεκριμένα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΑΛΙΕΙΑ		• Με βάση ποιο ποσοστό θα επιχορηγείται επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει δαπάνες τόσο του πρωτογενούς τομέα όσο και της μεταποίησης; • Επενδύσεις Καθεστώτος Αγροδιατροφής. Το ποσοστό επιχορήγησης των δαπανών του πρωτογενούς τομέα θα πηγάζει από τον ΧΠΕ ή από τον καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014; • Να προστεθούν στους ΚΑΔ της αγροδιατροφής (άρθρο 12) δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με την παραγωγή τροφίμων, όπως η παραγωγή ζωοτροφών (π.χ. 01.19.1 Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών). • Σχετικά με την υποχρέωση το επενδυτικό σχέδιο να υλοποιείται σε έναν τόπο εγκατάστασης, σημειώνουμε τα εξής: Μια αγροτική επιχείρηση από τη φύση της αξιοποιεί αγροτεμάχια σε διαφορετικές θέσεις ασκώντας την περιγραφόμενη στην πρόταση παραγωγική διαδικασία η οποία απαιτεί τη χρήση του συνόλου του περιγραφόμενου εξοπλισμού σε κάθε ένα από τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης. Στη χώρα μας ο πολυτεμαχισμός των	Τα επιμέρους ζητήματα που τίθενται αποτελούν κατά κύριο λόγο πεδίο ορισμού της κοινής υπουργικής απόφασης που θα εκδοθεί για τον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής.

		αγροτεμαχίων καθιστά ανεφικτη την αξιοποίηση από μια αγροτική εκμετάλλευση ενός και μοναδικού αγροτεμαχίου το οποίο και να ταυτίζεται με την έδρα της επιχείρησης. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι στην Ελλάδα κάθε βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση αροτραίων καλλιεργειών αξιοποιεί περισσότερα των 30-40 αγροτεμαχίων, πιθανή ερμηνεία ότι έκαστο αγροτεμάχιο μιας αγροτικής εκμετάλλευσης αποτελεί και αυτοτελή τόπο εγκατάστασης είναι άτοπος καθώς δεν στέκει ούτε νομικά ούτε φορολογικά. Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία της Χώρας, ως έδρα μιας αγροτικής εκμετάλλευσης η οποία δεν διαθέτει μόνιμες παραγωγικές εγκαταστάσεις (δηλαδή κτίρια) ορίζεται η δηλωθείσα μόνιμη κατοικία του παραγωγού. Ακόμη και το αρμόδιο για τους αγρότες και τις εκμεταλλεύσεις τους Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο σύνολο των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (το οποίο είναι ενεργό μέχρι σήμερα) ως έδρα αγροτικής εκμετάλλευσης προσδιορίζει την μόνιμη κατοικία του φυσικού προσώπου – επενδυτή (ΥΑ 13158/ 28-11-2017 – ΦΕΚ 4302/Β/2017). • Να προβλεφθεί ρητά ότι όταν τμήμα της επένδυσης ή και ολόκληρο το επενδυτικό σχέδιο αφορά την παραγωγή ενδιάμεσων προϊόντων που τροφοδοτούν την παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης (δεν είναι δηλαδή προς πώληση) ως ΚΑΔ της επένδυσης θα θεωρείται ο ΚΑΔ των τελικών προϊόντων. Π.χ. σε επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει δαπάνες για την παραγωγή ζωοτροφών μιας κτηνοτροφικής μονάδας αποκλειστικά για ιδιοκατανάλωση, ως αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να θεωρηθεί η παραγωγή κρέατος και γάλακτος και όχι η παραγωγή ζωοτροφών, που είναι τμήμα μιας ευρύτερης παραγωγικής διαδικασίας. • Θα πρέπει να καθοριστεί επακριβώς τι σημαίνει ενότητα επενδυτικού σχεδίου από άποψη κωδικοποίησης (ΚΑΔ). Στον πρωτογενή ειδικά τομέα υφίσταται μεγάλο πρόβλημα μιας και αυτές συχνά περιλαμβάνουν την καλλιέργεια πολλών διαφορετικών φυτικών ειδών, με τις ίδιες όμως καλλιεργητικές απαιτήσεις σε υποδομές και μηχανολογικό εξοπλισμό. Συνεπώς ο διαχωρισμός τους αναφορικά με την δραστηριότητα με την χρήση των ΚΑΔ δεν είναι αντιπροσωπευτικός της πραγματικής κατάστασης και οδηγεί σε παρερμηνείες κατά την αξιολόγηση. Θα πρέπει να ομαδοποιηθούν οι δραστηριότητες π.χ μια Ενότητα οι αροτραίες καλλιέργειες, μια Ενότητα τα οπωροκηπευτικά (δενδρώδεις καλλιέργειες και κηπευτικά) και μια Ενότητα οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες. • Να συμπεριληφθεί (όπως στον Ν.3299/2004) η προμήθεια επαγγελματικών αυτοκινήτων (φορτηγά ψυγεία, βυτία γάλακτος κοκ) για τις σχετικές επιχειρήσεις π.χ. μιας και η μεταφορά των πρώτων υλών και των προϊόντων εντός των εξειδικευμένων αυτών οχημάτων αποτελεί τμήμα της παραγωγικής τους διαδικασίας. • Να αποσαφηνιστεί ρητά εάν είναι επιλέξιμη δαπάνη και υπό ποιες προϋποθέσεις ο γεωργικός ελκυστήρας για τις επενδύσεις του αγροτικού τομέα. • Να αποσαφηνιστεί εάν θεωρούνται ολοκληρωμένες επενδύσεις του αγροτικού τομέα οι επενδύσεις επιχειρήσεων αροτραίων/ετήσιων καλλιεργειών που περιλαμβάνουν γεωργικούς ελκυστήρες και παρελκόμενα αυτών και υπό ποιες προϋποθέσεις.	
--	--	---	--

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	195 ^ο σχόλιο	208 Σχετικά με το Καθεστώς Επιχειρηματική Εξωστρέφεια, θα υπάρχει κάποιο όριο εξαγωγών που πρέπει να εμφανίζει μία εταιρεία ιστορικά για να συμμετέχει σε αυτό;	Το συγκεκριμένο θέμα θα καθορισθεί με την σχετική προκήρυξη του καθεστώτος.
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		Ο περιορισμός ως ποσοστού του προϋπολογισμού του έργου για τις κτιριακές δαπάνες στο 60% είναι πολύ μικρό. Θα πρέπει να τροποποιηθεί τουλάχιστο σε 70% για να είναι ρεαλιστικό. Επίσης οι σημαντικές ανατιμήσεις των τιμών μονάδος των πρώτων υλών, κατασκευαστικών υλικών στην αγορά θα πρέπει να σας οδηγήσει σε αύξηση τιμών στα πρότυπα κόστη που παρουσιάζονται στο Παράρτημα του Οδηγού Αξιολόγησης για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων. Ο νομοθέτης πρέπει να αντιλαμβάνεται και ο νόμος πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να γίνεται εργαλείο και όχι τροχοπέδη στην υλοποίηση του έργου.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζητήματα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		Το συγκεκριμένο καθεστώς επενδύσεων αφορά μεγάλες επενδύσεις κάποιες από τις οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και ως στρατηγικές. Είναι άκρως ανησυχητικό όμως ότι οι φορείς των υπαγόμενων στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων δύνανται να κάνουν χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης (δείτε και ειδικό σχόλιο παρακάτω) μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπως αυτή προβλέπεται στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων, χωρίς τις προβλεπόμενες στον νόμο αυτό διαδικασίες υπαγωγής. Είναι εμφανές ότι υπάρχει δυσαναλογία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων μεταξύ των δύο καθεστώτων, υπονομεύοντας με αυτό τον τρόπο τη διαδικασία ένταξης και χαρακτηρισμού επενδύσεων ως στρατηγικές και κατ' επέκταση τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Η αίτηση για κάθε τέτοια επένδυση κατ' ελάχιστο θα πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο Άρθρο 16, σημεία 1α,γ,δ του νόμου των στρατηγικών επενδύσεων.	Σχόλιο από WWF Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 38 «Σκοπός»	2 σχόλια επί του άρθρου 198 ^ο σχόλιο	Πρέπει να διασαφηνιστεί ξεκάθαρα εάν με την φράση «που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος» περιγράφεται μόνο το φυσικό ή το φυσικό και δομημένο περιβάλλον. Στις σχετικές προκηρύξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αναφέρεται περιβάλλον περιγράφεται το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον. Η προστασία και η αειφορία θα πρέπει να αφορά πρωτίστως το δομημένο περιβάλλον, καθώς αυτό σχετίζεται άμεσα με τις περισσότερες ώρες της καθημερινότητας των πολιτών.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		Άρθρο 38 — Σκοπός Με βάση το Παράρτημα Α δεν υπάγεται σε καθεστώς ενισχύσεων ο τομέας των μεταφορών. Σημειώνουμε ότι ο κανονισμός ΕΚ	Σχόλιο από WWF

		αριθ.651/2014 και πιο συγκεκριμένα το άρθρο 36 (Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων), αναφέρει ότι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται στον τομέα των μεταφορών. Προτείνουμε στο άρθρο να προστεθούν και οι πράσινες μεταφορές όπως ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Αυτό μπορεί να αφορά ενισχύσεις για την αγορά και τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων μεταφορών – μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂- (που χρησιμοποιούνται για τις αεροπορικές, οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές καθώς και θαλάσσιες και παράκτιες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων), ενισχύσεις για τη μετασκευή οχημάτων μεταφορών, η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως καθαρών οχημάτων μεταφορών – μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ – και ενισχύσεις για καθαρό εξοπλισμό υπηρεσιών, καθώς και ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για καθαρά οχήματα μεταφορών μηδενικών εκπομπών. Σχετικό παράδειγμα προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η πρόσφατη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που διαπίστωσε ότι τα πολωνικά σχέδια για επενδύσεις σε υποδομές ηλεκτρικής φόρτισης και ανεφοδιασμού υδρογόνου για οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών ρύπων είναι σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Το μέτρο θα συμβάλει στη μείωση των εκπομπών CO₂ και άλλων ρύπων χωρίς αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά, σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας της Επιτροπής. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5662	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 40 “Επιλέξιμες δαπάνες”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 6. 2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, [...] ζ. Τις δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος της παρ. 6, η. Τις δαπάνες για βελτίωση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 43 «Διαδικασία Αξιολόγησης»		Κατά κανόνα η άμεση αξιολόγηση είναι ταχύτερη κατά τη διεκπεραίωση των διαδικασιών της, και επιτρέπει στους δυνητικούς δικαιούχους που διαθέτουν ετοιμότητα υποβολής προτάσεων (και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις της Πρόσκλησης) να χρηματοδοτηθούν χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις, αφού κάθε πρόταση αξιολογείται μόλις	Σχόλιο από WWF Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η

	υποβληθεί. Όμως, δεν επιτρέπει σύγκριση και ιεράρχηση μεταξύ των προτάσεων προκειμένου να επιλεγούν αυτές οι οποίες συνεισφέρουν περισσότερο στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της πρόσκλησης. Αντιθέτως, κατά κανόνα η συγκριτική αξιολόγηση είναι περισσότερο χρονοβόρα και σύνθετη διαδικασία, απαιτεί μεγαλύτερη επεξεργασία για την εξειδίκευσή της στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κάθε πρόσκλησης, αλλά πλεονεκτεί σημαντικά στην τεκμηρίωση της επιλογής των πλέον κατάλληλων πράξεων, αφού κάθε πρόταση συνοδεύεται από αναλυτική κλιμακούμενη βαθμολόγηση των κριτηρίων, βάσει της οποίας επιλέγονται τελικά οι προτάσεις με τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία. Και στις δύο περιπτώσεις τα κριτήρια της αξιολόγησης των επενδύσεων θα πρέπει να είναι τέτοια που θα επιτρέπουν τη μέγιστη απόδοση όσων αφορά τη βελτίωση περιβαλλοντικών δεικτών. Με άλλα λόγια οι επενδύσεις που ενισχύονται θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα «καλύτερα της κατηγορίας τους» ('best in class' technologies/approach). Μια άλλη εναλλακτική θα ήταν η επιπρόσθετη μοριοδότηση στο πλαίσιο αξιολόγησης για τις επενδύσεις αυτές. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας και όποιες αναθεωρήσεις αυτών, καθώς και τα τεχνικά κριτήρια του συστήματος ταξινόμησης της ΕΕ (technical screening criteria) οφείλουν να αποτελέσουν τη βάση πάνω στην οποία αξιολογούνται τα εν λόγω επενδυτικά σχέδια με δύο τρόπους: Πρώτον, καθορίζοντας τον βαθμό στον οποίο οι πρακτικές που υιοθετούνται είναι συμβατές με (ή κατ' ελάχιστον ουδέτερες ως προς) την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, όπως αυτή ορίζεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852, μέσω αντικειμενικών ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων που περιέχονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852. Δεύτερον, διασφαλίζοντας, ως ελάχιστο προαπαιτούμενο για την ένταξη μιας επένδυσης, πως οι εν λόγω επενδύσεις δεν υποσκάπτουν τους περιβαλλοντικούς στόχους, τηρώντας πλήρως τα τεχνικά κριτήρια μη πρόκλησης σημαντικής περιβαλλοντικής βλάβης όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852.	υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 47 "Επιλέξιμες δαπάνες"	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: "1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ια) δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13,	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων

		211 ιβ) δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	
Άρθρο 53 “Επιλέξιμες δαπάνες”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, [...] η. δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13, θ. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 56 «Διαδικασία αξιολόγησης»	204 ^ο σχόλιο	Παρατηρούνται δύο παράγραφοι με αρίθμηση Νο2 το οποίο γίνεται κατανοητό πως αφορά τυπογραφικό λάθος.	ΔΕΚΤΟ
Άρθρο 60 “Επιλέξιμες δαπάνες”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Στα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια παρέχεται και η δυνατότητα ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών [...] ι. δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζομένων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 66 «Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια»		Β. Να περιλαμβάνει ελαιοτριβεία και μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, εμφιάλωση, τυποποίηση κλπ.	Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια καθορίζονται από τους σχετικούς Κανονισμούς Επιτροπής και θα

		212	εξειδικευθούν με την σχετική προκήρυξη και την προβλεπόμενη κοινή υπουργική απόφαση.
Άρθρο 67 “Επιλέξιμες δαπάνες”	4 207ο σχόλιο	Στις επιλέξιμες δαπάνες θα μπορούσε να συμπεριληφθεί η αγορά ζωικού κεφαλαίου.	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Είναι μη επιλέξιμη δαπάνη βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 193/1)
		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των	Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων.

		προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ι. δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζόμενων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	
		Θα πρέπει να γίνει συγκεκριμενοποίηση των επιλέξιμων δαπανών στον πρωτογενή τομέα. Υπάρχουν περιπτώσεις που υπάρχει συζήτηση για απόρριψη δαπάνης γεωργικού ελκυστήρα, ο οποίος τεκμηριώνεται ως όχημα και απορρίπτεται.	Οι επιλέξιμες δαπάνες στον πρωτογενή τομέα καθορίζονται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 193/1), σε συνδυασμό και με τις ειδικότερες

			προβλέψεις του Γ.Α.Κ.
		Τα θερμοκήπια που δεν διαθέτουν έγκριση τύπου εξαιρούν γεωγραφικά τμήματα της χώρας στα οποία η αγροτική οικονομία στηρίζεται σε αυτά. Πρέπει να υπάρξει μέριμνα για να ενταχθούν με συγκεκριμένες διαδικασίες, που εφαρμόζονται σε άλλα προγράμματα, π.χ. σχέδια βελτίωσης.	Δεν παρατίθεται σαφής και συγκεκριμένη τεκμηρίωση ώστε να γίνει αντιληπτό σε ποιες συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές αφορά το σχόλιο, ώστε να αξιολογηθεί περαιτέρω από τη υπηρεσία.
Άρθρο 68 «Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων»	2 σχόλια επί του άρθρου 211 ^ο σχόλιο	Παρ. 5 Η ενίσχυση να μην υπερβαίνει τα 20.000.000€.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να χορηγείται το εκατό τοις εκατό (100%) του κινήτρου της επιχορήγησης του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 74 “Επιλέξιμες δαπάνες”	3 σχόλια επί του άρθρου	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6.	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

	213 ^ο σχόλιο	215 2. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ι. δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζόμενων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
		Θα ήταν χρήσιμο να προστεθούν στις δαπάνες και δαπάνες μελετών βιωσιμότητας σκοπιμότητας ή και τυχόν τεχνικών μελετών υλοποίησης.	- Ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος περιλαμβάνει επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με τις διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού
		Θα ήταν χρήσιμο να προστεθούν και δαπάνες μελετών βιωσιμότητας, σκοπιμότητας καθώς και τεχνικών μελετών.	Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται βάσει όσων προβλέπονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό.
Άρθρο 75 «Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων»		Για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να χορηγείται το εκατό τοις εκατό (100%) του κινήτρου της επιχορήγησης του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 80 “Επιλέξιμ		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως:	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

ες δαπάνες”		216 “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων του Παραρτήματος Β:[...] β) Ενισχύσεις για εργαζόμενους σε μειονεκτική θέση και εργαζόμενους με αναπηρία, των άρθρων 32 έως 35 του Τμήματος 6 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ. 651/2014 της Επιτροπής, γ) Ενισχύσεις προς ΜμΕ, των άρθρων 17 έως 20 του Τμήματος 2 του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Γ.Α.Κ. 651/2014 της Επιτροπής, δ) Οποιαδήποτε από τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος. ε) δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 85 “Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια”	4 σχόλια επί του άρθρου 218ο σχόλιο	Στο άρθρο 85 παρ. 1 δεν περιλαμβάνονται τα αναφερόμενα στο ν. 4276/14 (άρθρο 1 παρ. 1β) μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα, για τα οποία υπάρχει μεγάλη ζήτηση λόγω της αυτοτέλειας λειτουργίας και της ανεξάρτητης προσπέλασης (εποχή του κορονοϊού) και λόγω του ότι εξυπηρετούν λόγω μεγέθους τον οικογενειακό τουρισμό. Για τους παραπάνω λόγους θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις ενισχύσεις τα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα.	- Εκτιμάται ότι τα υπαγόμενα στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο επενδυτικά σχέδια έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Παράγραφος 1: Η περίπτωση ε να αντικατασταθεί ως εξής: “ε) ίδρυση και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών ή διατηρητέων κτηρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον δύο (2) αστέρων,..” Δεν υφίσταται «ατομικός» χαρακτηρισμός ακινήτου με ΦΕΚ ως παραδοσιακού.	Προσθήκη της λέξης “οικισμών” ΔΕΚΤΟ ως προς τη συμπλήρωση της λέξης «οικισμών»
		Η ενίσχυση των τουριστικών επενδύσεων είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να συμπεριλάβει και την αναβίωση των ΞΕΝΙΑ που παραμένουν κλειστά (Καστοριά, Άνδρου, Χαλκιδικής, κτλ). Πέρα από την ουσιαστική διατήρηση των ιστορικών κτιρίων, είναι και	Εκτιμάται ότι δεν υφίσταται ανάγκη προσθήκης ειδικής πρόβλεψης για

		σημαντική η αναβάθμιση των περιοχών που βρίσκονται (συνήθως σε προνομιακά οικοπέδα).	τα ΞΕΝΙΑ, καθώς μπορούν να ενισχυθούν μέσα στο πλαίσιο των καθεστώτων για τον τομέα του τουρισμού, εφόσον πληρούνται οι εν γένει προϋποθέσεις του νόμου.
		«ε) ίδρυση και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτηρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον δύο (2) αστέρων,” Στα ακίνητα που ανήκουν σε παραδοσιακούς ιστούς και ειδικότερα στα διατηρητέα ακίνητα είναι σχεδόν αδύνατο να ενταχθούν όλες οι χρήσεις που ορίζει η νομοθεσία για ένα ξενοδοχείο τουλάχιστον 3* (ΦΕΚ 10/Β/2015, ΦΕΚ 4242/Β/2017, ΦΕΚ 3387/Β/2016 ΦΕΚ 62/Α/2018, Ν. 4276/2014, ΦΕΚ 4822/Β/2018 κλπ). Σε περίπτωση που ενταχθούν σε ένα διατηρητέο κτίριο, το οποίο δεν είναι στο κέντρο της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης και δεν αφορά κτίριο άνω των 500τμ (τα διατηρητέα κτίρια και τα ακίνητα των παραδοσιακών ιστών σπανίως ξεπερνούν τα 200τμ), δεν θα μπορέσουν να ολοκληρωθούν ή δεν θα μπορέσουν να τηρήσουν τις δεσμεύσεις του Αρχαιολογικού Νόμου, άρα να λάβει την έγκριση για να προχωρήσει στην οικοδομική άδεια. Ως αποτέλεσμα, θα αλλοιωθεί η τυπολογία και δε θα επιτύχει ο στόχος του νόμου για ενίσχυση και αναβάθμιση των διατηρητέων κτιρίων και των παραδοσιακών οικισμών. Εκτός αν η διάταξη αυτή αφορά μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό επιχειρήσεων ή εκτός αν συζητάμε για πολλά κτήρια τα οποία συνορεύουν μεταξύ τους (ΦΕΚ 175 / Α / 8-8-2013 (ν. 4179 / 2013): Άρθρο 24, Ειδικές ρυθμίσεις για γήπεδα και οικοπέδα τουριστικών καταλυμάτων: Α.1. Επιτρέπεται η χορήγηση Ενιαίου Ειδικού Σήματος Λειτουργίας εξ υπαρχής μεταξύ κύριων ή μεταξύ μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, χωρίς να είναι απαραίτητο προηγουμένως το καθένα εκ των συνενομένων καταλυμάτων να έχουν λάβει Ειδικό Σήμα Λειτουργίας, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: β. Τα γήπεδα επί των οποίων ανεγείρονται ή έχουν ανεγερθεί τα συνενούμενα τουριστικά καταλύματα να είναι όμορα ή να τέμνονται από φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο. Στην περίπτωση ύπαρξης φυσικού ή τεχνητού εμποδίου πρέπει να εξασφαλίζεται η δυνατότητα γεφύρωσης του ρέματος ή του δρόμου ή ενοποίησης του/των γηπέδου/ων με τεχνικό έργο και να προσκομίζεται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί εγκρίσεως κατασκευής του σχετικού έργου, εφόσον πραγματοποιείται με δαπάνη του ιδιοκτήτη.”). Η λειτουργική ενοποίηση πρόκειται να ΔΙΑΛΥΣΕΙ ένα τέτοιο κτήριο. 2. Κατά δεύτερον, στο ίδιο άρθρο, θα μπορούσε να δοθεί η λύση μέσω του “1. στ) ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων,” με τη λογική ότι τα σύνθετα	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.

		τουριστικά καταλύματα περιλαμβάνουν ΕΕΔΔ τα οποία θα μπορούσαν να χωροθετηθούν μέσα στα διατηρητέα κτίρια, διατηρώντας, στα περισσότερα, και την αρχική χρήση τους η οποία συνήθως ήταν κατοικία και θα μιλούσαμε για μία επέμβαση ίδιας κλίμακας. Το ζήτημα όμως του ενιαίου οικοπέδου ή της λειτουργικής ενοποίησης εγείρεται και εδώ. Είναι αδύνατον, να εφαρμοστούν ξενοδοχεία και σύνθετα τουριστικά καταλύματα με ταυτόχρονη αξιοποίηση των διατηρητέων. Είτε πρέπει να μιλάμε για πολύ μεγάλες επενδύσεις που δεν αφορούν αυτά τα ακίνητα ούτε τους παραδοσιακούς ιστούς, αλλά να γειτνιάζουν με αυτούς, είτε πρέπει να ενταχθούν και τα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα και τα ΕΕΔΔ στις ενισχύσεις που μπορούν πιο εύκολα να χωροθετηθούν σε τέτοια κτήρια, είτε πρέπει να αλλάξει η νομοθεσία για τη λειτουργική ενοποίηση και να μιλήσουμε για ξενοδοχεία σε διάσπαρτη μορφή που θα ένωναν μόνο θεματικά τα κτήρια και θα απέδιδαν τη διατήρηση της χρήσης με την ταυτόχρονη ενίσχυση του παραδοσιακού ιστού και της αρχικής του χρήσης, όπως είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα μέσα στο Κάστρο της Μονεμβασίας ή στα Κύθηρα ή ακόμα πιο έντονα σε ιστορικά κέντρα της Ιταλίας, ενώ θα έβρισκε άμεση εφαρμογή στη Χάλκη, στη Σύμη, στα Χανιά, στην Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης, στο Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας, στην πόλη της Κέρκυρας κλπ.	
Άρθρο 86 “Επιλέξιμες δαπάνες”	221 ^ο σχόλιο	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β : [...] ι. δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζομένων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 93 “Επιλέξιμες δαπάνες”	222 ^ο σχόλιο	Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων στο άρθρο 6 επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. 2. Συμπληρωματικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να

		να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζόμενων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 100 “Επιλέξιμες δαπάνες”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6. 2. Συμπληρωματικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζόμενων με αναπηρία, ια. δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης της παρ. 3, ιβ. δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ της παρ. 4 και ιγ. δαπάνες διαδικαστικής και οργανωτικής καινοτομίας για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις της παρ. 5, ιδ. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
Άρθρο 101 «Είδη, ένταση και ποσά ενισχύσεων»		Παρ. 2 Α Να χορηγείται το 100% του κινήτρου της επιχορήγησης. Παρ. 5 Το ποσό των ενισχύσεων να μην ξεπερνά το όριο των 20.000.000€.	Εκτιμάται ότι τα είδη ενισχύσεων και τα όρια του ποσού ενίσχυσης έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 102 «Διαδικασία ταχείας		Οι φορείς των άνω σχεδίων να μπορούν να κάνουν χρήση και άλλων ευνοϊκών ρυθμίσεων του ίδιου νόμου.	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου, καθώς

αδειοδότησης»		220	το συγκεκριμένο ζήτημα έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
Άρθρο 107 “Επιλέξιμες δαπάνες”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 6. 2. Συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν, σύμφωνα με το άρθρο 7, και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του Παραρτήματος Β: [...] ι. δαπάνες πρόσληψης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση της παρ. 15 και εργαζόμενων με αναπηρία, ια. δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ			
Άρθρο 117 «Μητρώα Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων»	227 ^ο σχόλιο	Υποτίθεται ότι το ΕΜΠΑ είχε φτιαχτεί ακριβώς γιατί οι Επιτροπές Αξιολόγησης ήταν δυσκίνητες και εμφάνιζαν αργοπορία στις αξιολογήσεις. Στο ΣΝ ξαναφτιάχνονται Επιτροπές Αξιολόγησης και υποβάλλεται ο μεγάλος όγκος των επενδύσεων μόνο στην ΓΔΙΕ; Όστε εάν δεν τηρηθούν οι προθεσμίες να μεταφερθεί η αξιολόγηση στο Μητρώο Ορκωτών λογιστών; Το Μητρώο αυτό θα κληθεί να παίξει τον ρόλο του ΕΜΠΑ. Ο Ορκωτός Λογιστής πώς θα πληρώνεται; Με τις αμοιβές που ίσχυαν στο ΕΜΠΑ; Με τους ρυθμούς που εξοφλούνταν για τις υπηρεσίες τους οι αξιολογητές του ΕΜΠΑ; Με ποιες δικλείδες ασφαλείας και ποιες κυρώσεις εάν δεν τηρήσει τις προθεσμίες ή κάνει σοβαρά σφάλματα κατά την αξιολόγηση; Εν τέλει γιατί να γίνει όλο αυτό και να μην κληθούν οι υφιστάμενοι αξιολογητές του ΕΜΠΑ που έχουν την εμπειρία και την τεχνική κατάρτιση με σαφώς καλύτερες αμοιβές και συγκεκριμένο σύστημα κυρώσεων για τις ελλειπείς εκθέσεις ή την υπέρβαση των προθεσμιών να αξιοποιηθούν γι’ αυτό; Αντ’ αυτού προτείνεται να ανασυσταθούν οι Επιτροπές και να κληθούν με άγνωστες αμοιβές και σύστημα λειτουργίας να φέρουν εις πέρας το έργο της αξιολόγησης Ορκωτοί ελεγκτές που θα πρέπει να εκπαιδευτούν από το μηδέν στις αξιολογήσεις αναπτυξιακών νόμων; • Θα πρέπει η αμοιβή για τα έργα της αξιολόγησης και του ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων του Αναπτυξιακού Νόμου να καθορίζεται	Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο αξιοποιείται η εμπειρία των μελών του ΕΜΠΑ οικονομικής κατεύθυνσης – καθώς καλούνται να πιστοποιούν οικονομικά στοιχεία και μεγέθη – σε προστάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης

		221 επακριβώς από το νομικό πλαίσιο και να είναι ίδια με αυτή του αξιολογητή του ΕΜΠΑ και του ελεγκτή του ΕΜΠΕ. • Πώς θα αξιολογεί επένδυση του πρωτογενούς τομέα Ορκωτός Λογιστής; Με βάση ποιες γνώσεις;	που προβλέπει ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμάται ότι θα επιτύχει ολοκληρωμένες επενδυτικές προτάσεις και επιτάχυνση των διαδικασιών, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων διαφάνειας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Το δε περιεχόμενο της σχετικής έκθεσης θα εξειδικευθεί με τις προκηρύξεις των επιμέρους καθεστώτων. Τέλος, οι εκπαιδεύσεις των εμπλεκόμενων βρίσκονται πάντοτε στον προσανατολισμό της υπηρεσίας.
Άρθρο 118 “Επιτροπή ή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων”		Να προστεθούν και οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να έχουν την δυνατότητα Αξιολόγησης	Εκτιμάται ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος καθορίζει επαρκώς τους φορείς υποδοχής επενδυτικών σχεδίων
Άρθρο 120	4 σχόλια επί	Γίνεται κατανοητό πως οι αναφορές στα ποσοστά 50% και 65% σχετίζονται με το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης. Σε αυτήν την περίπτωση,	Συνδέεται με σχόλιο στα άρθρα 21, 22

«Όργανα ελέγχου επενδυτικών σχεδίων»	του άρθρου 229 ^ο σχολίου	222 κρίνεται σκόπιμη η παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων για τις περιπτώσεις ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων που είτε υπολείπονται είτε υπερβαίνουν τα ως άνω δύο ποσοστά αναφοράς.	και 24 (έχει καταγραφεί στο άρθρο 21) Εκτιμάται ότι ο τρόπος εφαρμογής της σχετικής διάταξης είναι σαφής, εφαρμόζεται άλλωστε ήδη χωρίς πρόβλημα στις περιπτώσεις ελέγχου του 50%.
		Όπου αναφέρεται ποσοστό υλοποίησης 65% να γίνει 75%. Η παράγραφος 2, «2.Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού, τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων,» Να τροποποιηθεί ως ακολούθως «2.Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού, τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων. Αν από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της παρούσας διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις των διατάξεων ως προς την πληρότητα της έκθεσης ελέγχου του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ως προς την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας, το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί έως και 30%.»	Εκτιμάται ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
		— Επενδύσεις άνω των 700.000€ ελέγχονται αποκλειστικά από Ορκωτό Λογιστή ελεγκτική εταιρεία εγγεγραμμένο στο Δημόσιο Μητρώο. Το Μητρώο αυτό θα κληθεί να παίξει τον ρόλο του ΕΜΠΕ. Ο Ορκωτός Λογιστής πώς και από ποιον θα πληρώνεται; Με τις αμοιβές που ίσχυαν στο ΕΜΠΕ; Με τους ρυθμούς που εξοφλούνταν για τις υπηρεσίες τους οι ελεγκτές του ΕΜΠΕ; Προφανώς όχι. Άρα το κόστος θα κληθεί να το επωμιστεί η επιχείρηση. Το κόστος αυτό θα είναι πολλών χιλιάδων ευρώ. Δεν υπάρχει περίπτωση ορκωτός λογιστής ή ελεγκτική εταιρεία να στείλει στελέχη με αμοιβή 300€ προ κρατήσεων για έλεγχο επενδυτικού σχεδίου σε άλλη Περιφέρεια ανεξαρτήτως προϋπολογισμού του έργου ή 200€ για την ίδια Περιφέρεια. Γιατί να γίνει όλο αυτό και να μην κληθούν οι υφιστάμενοι ελεγκτές του ΕΜΠΕ που έχουν την εμπειρία και την τεχνική κατάρτιση με	Εκτιμάται ότι η διαδικασία ελέγχου που περιγράφεται στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο – η οποία άλλωστε, ως προς τον έλεγχο από ορκωτό λογιστή-ελεγκτή έχει ήδη θεσμοθετηθεί και

		223 αμοιβές που αντιστοιχούν στο μέγεθος του έργου να κάνουν το ίδιο πράγμα; Όλοι ξέρουν ότι τραγικά μικρές αμοιβές και οι χρόνιες καθυστερήσεις σε αυτές ήταν οι βασικοί λόγοι που δεν γίνονταν αποδεκτοί πολλοί έλεγχοι. Αντ' αυτού προτείνεται να γίνει υποχρεωτικό για έργα άνω των 700 χιλιάδων να αναλάβουν το έργο Ορκωτοί ελεγκτές που θα πρέπει να εκπαιδεύονται από το μηδέν στον Αναπτυξιακό Νόμο καταργώντας επί της ουσίας το ΕΜΠΕ που αποτελείται από δημόσιους υπαλλήλους αλλά και ιδιωτικά στελέχη με πολυετή εμπειρία στην υλοποίηση επενδύσεων; Σε τελική ανάλυση γιατί δεν δίδεται η δυνατότητα στον Φορέα να επιλέξει το Όργανο Ελέγχου καταργώντας ή μειώνοντας το παράβολο; Θα μπορούσε να υπάρχει ένα ανοικτό ενιαίο Μητρώο (όπως το Μητρώο Ελεγκτών Δόμησης) και ο Φορέας να επιλέγει τα μέλη, το κόστος δε του ελέγχου έως μια λογική τιμή να είναι επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη. Με το Σχέδιο Νόμου δημιουργείται όπως ειπώθηκε εν έτει 2021 ένα μονοπώλιο σε μια αγορά που πρέπει να γίνει περισσότερο ελεύθερη χωρίς να υπάρχει αιτιολογική έκθεση για αυτό; Με ποιο τρόπο θα επιταχυνθεί η διαδικασία; — Οι κυρώσεις προς τον Ορκωτό Ελεγκτή συνδέονται με το άρθρο 35 του Νόμου 4449/2017 που αναφέρει Σύσταση Πειθαρχικών Συμβουλίων για την εκδίκαση της κατηγορίας. Θα αναλάβει το Υπουργείο να εκπαιδεύσει και τα Πειθαρχικά Συμβούλια στον Αναπτυξιακό Νόμο ώστε να εκτελέσουν εκδίκαση της υπόθεσης εναντίον του Ορκωτού ελεγκτή; Δεν είναι λίγο ανεδαφικά όλα αυτά;	εφαρμόζεται και σήμερα για ελέγχους επενδυτικών σχεδίων του ν.4399/2016 και των λοιπών προγενέστερων αναπτυξιακών νόμων – έχει τύχει επεξεργασίας προκειμένου να διασφαλίζει ταχύτητα, επάρκεια, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα. Εκτιμάται ότι η υποχρεωτική εφαρμογή της για επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 700.000,00€ θα προσδώσει περαιτέρω ώθηση.
		Σχετικά με την «πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης» αναφέρεται στο Σχέδιο Νόμου «α) έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας υπηρεσίας, β) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, μέλος του Ε.Μ.Π.Ε. και γ) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, μέλος του Ε.Μ.Π.Ε.». Στο ΕΜΠΕ είναι ενταγμένοι γεωτεχνικοί. Στην περίπτωση β να προστεθεί για έργα του αγροδιατροφικού τομέα «ή ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, μέλος του Ε.Μ.Π.Ε.».	Αφορά στην Επιτροπή Δειγματοληπτικών Ελέγχων
Άρθρο 122 “Γνωμοδοτική Επιτροπή”	232 ^ο σχόλιο	Εργο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής: Στην παρ. 3 του άρθρου 122 δε γίνεται αναφορά στα επενδυτικά σχέδια του Ν.4399/16 παρά μόνο των προγενέστερων νόμων. Μάλλον πρόκειται για παράλειψη εκ παραδρομής. Να προστεθεί.	ΔΕΚΤΟ
	6 σχόλιο		Στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο

Άρθρο 126 “Θέματα λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν)”	α επί του άρθρου 233^ο σχόλιο	224 Το ΠΣΚΕ σήμερα έχει πολλά προβλήματα. Ίσως να πρέπει να εξεταστεί η δημιουργία εξ' αρχής ενός νέου σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος. Το πιο απλό ως παρατήρηση είναι ότι δεν μπορεί να λειτουργεί μόνο με Internet explorer.	προβλέπεται ήδη η ανάπτυξη νέου πληροφοριακού συστήματος.
		Στο άρθρο Άρθρο 126 αναφέρεται: “3. Για όσα καθεστώτα του νόμου δεν υποβάλλονται τουλάχιστον είκοσι (20) τουλάχιστον αιτήματα, δεν είναι υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν)”. Αν δεν καταχωρείται η πληροφορία στο ΠΣ-Αν Α) θα υπάρξουν δυσκολίες ελέγχου της Σώρευσης Β) οι υπηρεσίες θα ακολουθούν διαφορετικές διαδικασίες για το ίδιο καθεστώς αλλά για άλλο κύκλο.	Εκτιμάται ότι οι υπηρεσίες υποδοχής έχουν τη δυνατότητα, τη γνώση και την εμπειρία ώστε να διασφαλίζεται η νομιμότητα όλων των διαδικασιών και η πλήρωση όλων των προϋποθέσεων του θεσμικού πλαισίου για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων ακόμη και εξωσυστημικά, σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται.
		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Για την υποστήριξη της εφαρμογής των καθεστώτων του παρόντος λειτουργεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Πληροφοριακό Σύστημα Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν), το οποίο αφενός είναι προσβάσιμο στα άτομα με αναπηρία αφετέρου διαλειτουργεί με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) η λειτουργία του οποίου διέπεται από τον ν. 4314/2014 (Α' 265).”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να

			ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων
		Παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα με το πρόγραμμα περιήγησης κατά την εισαγωγή δεδομένων στο ΠΣΚΕ. Χρειάζεται άμεσα εκσυγχρονισμός για να μην έχουμε περιττές καθυστερήσεις σε εργασίες ρουτίνας.	Στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο προβλέπεται ήδη η ανάπτυξη νέου πληροφοριακού συστήματος.
		Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 126 για όσα καθεστώτα του νόμου δεν υποβάλλονται τουλάχιστον 20 αιτήματα, δεν είναι υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου. Ποια θα είναι η διαδικασία υποβολής των αιτημάτων στις εν λόγω περιπτώσεις; Θα δημοσιευτεί κάποια συμπληρωματική ΚΥΑ με την αναλυτική διαδικασία;	Το σχετικό ζήτημα θα ρυθμισθεί με πράξεις της Διοίκησης σε μελλοντικό χρόνο, εφόσον ανακύψει σχετική ανάγκη, βάσει της ήδη υπάρχουσας εμπειρίας που υπάρχει στις υπηρεσίες υποδοχής, οι οποίες έχουν χειρισθεί και στο παρελθόν αντίστοιχη κατάσταση.
	238 ^ο σχόλι ο	• Η δημιουργία ενός dedicated Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν), είναι στην σωστή κατεύθυνση. Θα πρέπει όμως να διασφαλιστεί ότι λειτουργία του δεν θα επηρεάζεται από τον φόρτο εργασίας του υπόλοιπου ΠΣΚΕ, κάτι που ήταν βασικό πρόβλημα έως σήμερα. Κατά την γνώμη μας το υφιστάμενο ΠΣΚΕ έχει πλέον εξαντλήσει τις δυνατότητές τους και πρέπει να στηθεί ένα λειτουργικό, σύγχρονο και περισσότερο φιλικό προς τον χρήστη Πληροφοριακό Σύστημα για τον Αναπτυξιακό Νόμο που θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες του χρήστη για την επόμενη δεκαετία. • «Για όσα καθεστώτα του νόμου δεν υποβάλλονται τουλάχιστον είκοσι (20) τουλάχιστον αιτήματα, δεν είναι υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν)». Γιατί ; Ποια η σχέση του πλήθους των αιτήσεων με την χρήση μιας ηλεκτρονικής διαδικασίας; Η χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακού νόμου θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλες τις φάσεις μιας επένδυσης.	Έχει ληφθεί μέριμνα προκειμένου το νέο πληροφοριακό σύστημα ΠΣ-Αν, να πληροί όλες τις προϋποθέσεις προκειμένου να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες λειτουργίας και σε όλες τις απαιτήσεις του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου.

226			
ΜΕΡΟΣ Δ' ΕΞΟΥΣΙΟ ΔΟΤΙΚΕΣ – ΜΕΤΑΒΑΤ ΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙ Σ (άρθρα 129-130)	239° σχόλι ο	Το δικαίωμα αλλαγής του τρόπου χρηματοδότησης από συμβατική σε χρηματοδοτική μίσθωση να επιτραπεί και για τον Ν.4399/2016 στο πλαίσιο των μεταβατικών διατάξεων του νέου αναπτυξιακού νόμου Πρόταση Για τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων των επενδυτικών σχεδίων του Ν4399/2016 να επιτρέπεται η αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης, καθώς και αλλαγή του τρόπου απόκτησης των ενισχυόμενων δαπανών (συμβατική – χρηματοδοτική μίσθωση) σε περίπτωση που, για τις ενισχυόμενες δαπάνες, έχει εγκριθεί η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής και χωρίς να επέλθει μεταβολή στη μορφή της ενίσχυσης,	Έχει υιοθετηθεί με το νόμο που τροποποίησε τον ν. 4399/2016, ήτοι τον ν. 4864/2021.
Άρθρο 129 “Εξουσιοδοτικές διατάξεις”		Να συμπληρωθεί ως ακολούθως: “1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και οι περιορισμοί των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2, 3 και 4 του Παραρτήματος Α. [...] 24. Με Κοινή Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του καθ’ ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα επενδυτικά σχέδια για τη διασφάλιση της προσβασιμότητάς τους στα άτομα με αναπηρία.”	Σχόλιο από Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) Για το σχετικό ζήτημα, υπάρχει η πρόθεση να ρυθμιστεί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων, χωρίς να απαιτείται εξουσιοδοτική διάταξη για έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.
Άρθρο 130 «Μεταβατικές διατάξεις»	7 σχόλια επί του άρθρου 241° σχόλιο	Θεωρείται άδικο για υποβληθείσες προτάσεις στον Ν. 4399/16 και για τις οποίες δεν πρόκειται να εκδοθούν αποφάσεις υπαγωγής εντός του 2021, να προσαρμοστούν τα όρια ενίσχυσης σύμφωνα με τον ΧΠΕ 2022 – 2027 και να χάσουν μέρος ή το σύνολο της ενίσχυσής τους (κυρίως όσοι έχουν υποβάλλει σε περιοχές της Αττικής). Προτείνεται η ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης των αποφάσεων υπαγωγής των συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων εντός του 2021, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να μην απολέσουν την ενίσχυση που δικαιούνται από το ν. 4399/16.	Η σχετική μέριμνα που έχει ληφθεί για τις υπό έκδοση αποφάσεις υπαγωγής για την Περιφέρεια Αττικής δεν περιέχεται στο παρόν σχέδιο νόμου. Έχει ρυθμιστεί με σχετικές διατάξεις.

	Η θέσπιση ανώτατων ορίων ενίσχυσης αποκλειστικά για προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο του νέου αναπτυξιακού νόμου με ισχύ από 01/01/2022, αποκλείει την εφαρμογή τους σε περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων με ημερομηνία έγκρισης η οποία είναι προγενέστερη αλλά πλησίον της έναρξης του νέου έτους. Στο πλαίσιο αυτό, για τη διασφάλιση της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων με σημαντική συμβολή στην οικονομία, κρίνεται σκόπιμη η προσαρμογή του αυξημένου ποσοστού ενίσχυσης του επικαιροποιημένου ΧΠΕ στις ήδη εγκεκριμένες και εν εξελίξει επενδύσεις, εφόσον αυτές δεν έχουν ολοκληρωθεί και οριστικά παραληφθεί και εγκρίθηκαν με μικρή χρονική διαφορά από την αρχή του νέου έτους (π.χ. εντός του 2ου εξαμήνου του έτους 2021). Η ενίσχυση της υλοποίησης σημαντικής κλίμακας επενδύσεων με συμβολή στην τοπική οικονομία αναδεικνύεται περαιτέρω στις περιπτώσεις των περιοχών που ορίζονται ως περισσότερο επηρεαζόμενες από την απολιγνιτοποίηση και καθορίζονται εντός των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης. Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρει η απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων στις ως άνω περιοχές τόσο σε επίπεδο οικονομίας όσο και σε επίπεδο απασχόλησης, κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου προσέλκυσης και υλοποίησης παραγωγικών επενδύσεων. Στόχος αποτελεί η υποστήριξη και προώθηση του μετασχηματισμού των τοπικών οικονομικών και η αντιστάθμιση του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας λόγω παύσης της λιγνιτικής παραγωγής. Για το λόγο αυτό, χρειάζεται να δοθεί έμφαση στη δυνατότητα εφαρμογής των ανώτατων ορίων ενίσχυσης ιδιαιτέρως για τις περιπτώσεις ήδη εγκεκριμένων και εν εξελίξει επενδυτικών σχεδίων στις εν λόγω επηρεαζόμενες περιοχές.	- Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου.
	Στην παράγραφο 2 του άρθρου 130 αναφέρεται: “Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τον ν. 4399/2016 και το οικείο καθεστώς ενίσχυσης αυτού. Στην περίπτωση που μετά την 1η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 – 2027 πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια.” Με βάση τα περιεχόμενα της ως άνω παραγράφου Καθίσταται προφανής ο κίνδυνος μείωσης της ενίσχυσης για εκατοντάδες σχέδια επιχειρήσεων της περιφέρειας Αττικής που μάλιστα έχουν αξιολογηθεί και για τα οποία έχουν δημοσιευτεί οι οριστικοί πίνακες υπαγωγής των έργων για τα οποία όμως δεν έχουν εκδοθεί και δεν έχουν αποσταλεί οι ατομικές αποφάσεις υπαγωγής προφανώς με ευθύνη της υπηρεσίας. Εάν παραμείνει το άρθρο όπως είναι διατυπωμένο δημιουργεί στρέβλωση στην αγορά και επιφέρει αδικία και διάκριση σε ένα σημαντικό μέρος των επιχειρηματικών σχεδίων τα οποία υπεβλήθησαν στην ίδια προγραμματική περίοδο.	Η σχετική μέριμνα που έχει ληφθεί για τις υπό έκδοση αποφάσεις υπαγωγής για την Περιφέρεια Αττικής δεν περιέχεται στο παρόν σχέδιο νόμου. Έχει ρυθμιστεί με σχετικές διατάξεις.

	244 ^ο σχόλι ο	228 Στο άρθρο 130 παρ. 9. αναφέρεται «η απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 19 ...» όμως το άρθρο 19 δεν έχει παράγραφο 10, σταματάει στην παράγραφο 9. Στο άρθρο 130 παρ. 13 αναφέρεται «Η περ. η της παρ. 1 του άρθρου 25 ...» όμως στο άρθρο 25 η παρ.1 δεν έχει περ. η.	ΔΕΚΤΟ ΔΕΚΤΟ
		Επί της παραγράφου 2, του άρθρου 130 του σχεδίου διαβούλευσης του νέου νόμου, θεωρείται άδικο και μεροληπτικό για υποβληθείσες προτάσεις στον Ν. 4399/16 και για τις οποίες δεν πρόκειται να εκδοθούν αποφάσεις υπαγωγής εντός του 2021, να προσαρμολογούν τα όρια ενίσχυσης σύμφωνα με τον ΧΠΕ 2022 – 2027 και να χάσουν μέρος ή το σύνολο της ενίσχυσής τους (κυρίως όσοι έχουν υποβάλλει σε περιοχές της Αττικής). Προτείνεται, εφ’ όσον ισχύσει, η ανυπερθέτως ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης των αποφάσεων υπαγωγής των συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων εντός του 2021, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να μην απολέσουν την ενίσχυση που δικαιούνται από τον Ν. 4399/16.	Η σχετική μέριμνα που έχει ληφθεί για τις υπό έκδοση αποφάσεις υπαγωγής για την Περιφέρεια Αττικής δεν περιέχεται στο παρόν σχέδιο νόμου. Έχει ρυθμιστεί με σχετικές διατάξεις.
		Η παράγραφος 9 αναφέρει: «9. Η απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 19 έχει εφαρμογή και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016, καθώς και των ν. 3908/2011, 3299/2004 και 2601/1998. Με την έκδοση της απόφασης αυτής καταργείται η υπ’ αρ. 2106/31.1.2013 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών και Δικτύων (Β`183).» Το άρθρο 19 δεν έχει παράγραφο 10 και δεν είναι και σε αντιστοιχία με το θέμα της απόφασης που καταργεί. Το σωστό θεωρώ ότι είναι το ακόλουθο: «9. Η απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 21 έχει εφαρμογή και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016, καθώς και των ν. 3908/2011, 3299/2004 και 2601/1998. Με την έκδοση της απόφασης αυτής καταργείται η υπ’ αρ. 2106/31.1.2013 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών και Δικτύων (Β`183).» Η παράγραφος 13, «13. Η περ. η της παρ. 1 του άρθρου 25 για την υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή στα επενδυτικά σχέδια άνω των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ εφαρμόζεται και για τα επενδυτικά σχέδια των ν. 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004.» Να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «13. Η περ. η της παρ. 1 του άρθρου 25 για την υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή στα επενδυτικά σχέδια άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ εφαρμόζεται και για τα επενδυτικά σχέδια των ν. 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004.»	Έχουν υιοθετηθεί.

	247 ^ο σχόλι ο	Στην παράγραφο 2 του άρθρου 130, αναφέρεται πως σε περίπτωση που δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής για τα καθεστώτα του Νόμου 4399 και εφόσον το ύψος ενίσχυσης τους υπερβαίνει τα όρια του Νέου Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, θα πραγματοποιείται προσαρμογή στα νέα όρια. Αυτό θα δημιουργήσει κλυδωνισμούς στις επιχειρήσεις, τους οποίους δεν ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν όταν υπέβαλαν τα επενδυτικά τους σχέδια. Πρέπει το εν λόγω σημείο να τροποποιηθεί και θα διορθωθεί, για να μην παρατηρηθούν φαινόμενα που θα υποσκάπτουν την εικόνα της χώρας ως ένας τόπος προσέλευσης επενδύσεων.	Πρόβλημα θα δημιουργηθεί μόνο στην περίπτωση τομέων της Αττικής, οι οποίοι δεν θα μπορούν να λάβουν πλέον ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Η σχετική μέριμνα που έχει ληφθεί για τις υπό έκδοση αποφάσεις υπαγωγής για την Περιφέρεια Αττικής δεν περιέχεται στο παρόν σχέδιο νόμου.
Παραρτή ματα	18 σχόλι α επί των Παρα ρτημ άτων 248 ^ο σχόλι ο	Ο νέος Νόμος δεν συμπεριλαμβάνει την Ελληνική Ομοσπονδία Ασφαλείας και τις εταιρείες – μέλη της εντός των καθεστώτων του, αν και η φιλοσοφία του είναι απόλυτα συνυφασμένη με το όραμα της Ομοσπονδίας. Συγκεκριμένα, από το νέο Νόμο αποκλείονται οι Κωδικοί Άσκησης Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) της ομάδας 80, στους οποίους δραστηριοποιείται η πλειονότητα των μελών της Ομοσπονδίας και οι οποίοι προτείνεται να προστεθούν, ιδιαίτερα για το καθεστώς του «Ψηφιακού Μετασχηματισμού», όπου ο κλάδος αποτελεί πρωτοπόρο της ελληνικής οικονομίας προς αυτήν την κατεύθυνση.	Σχόλιο από τον Πρόεδρο Ελληνικής Ομοσπονδίας Ασφαλείας Εκτιμάται ότι το ζήτημα των ενισχυόμενων τομέων δραστηριότητας έχει τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας κατά την προετοιμασία του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου.
		Στον τομέα του Τουρισμού δεν έχουν συμπεριληφθεί τα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα και οι μορφές αυτών πχ συγκροτήματα τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών ή επαύλεων. Μια δυναμικά αναπτυσσόμενη τάση στον παγκόσμιο τουρισμό με πελάτες υψηλού οικονομικού επιπέδου και προστιθέμενης αξίας στο Ελληνικό τουριστικό προϊόν .	- Εκτιμάται ότι τα υπαγόμενα στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο επενδυτικά σχέδια έχουν ήδη τύχει

			λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, στις δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων προβλέπονται: • Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 Γ.Α.Κ.) έως 200.000€ όπου το ποσό αυτό θα αποτελεί έως το 20% ήτοι στο άλλο 80% πρέπει αναγκαστικά να μπου δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων. Να σημειωθεί ότι το άρθρο 25 του ΓΑΚ δεν θέτει κάποιο περιορισμό. • Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ (άρθρο 28 Γ.Α.Κ.) έως το 20% του επενδυτικού σχεδίου και όχι πάνω από 200.000€ (εδώ υπάρχει το κίνητρο να μεταφερθεί προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης από Παν/μία προς τις εταιρίες). Θα πρέπει να εξεταστεί: • Στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις οι δαπάνες του άρθρου 25 που αφορούν στο προσωπικό να διαμορφώνονται στο 100% του προϋπολογισμού της επένδυσης. • Στις μεσαίες επιχειρήσεις στο 80% του προϋπολογισμού της επένδυσης.	Εκτιμάται ότι το ποσοστό συμμετοχής εκάστης κατηγορίας δαπανών επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου έχει ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		Στο Παράρτημα Α του Άρθρου 5 – Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια, θα πρέπει να εντάσσονται ρητώς τα επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών πολιτικής προστασίας. Συγκεκριμένα, λόγω της μεγάλης σπουδαιότητας του ζητήματος της ενίσχυσης της πολιτικής προστασίας η οποία προκύπτει από τις οδυνηρές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, θα πρέπει να ενισχύονται οι ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες άπτονται στον τομέα της πολιτικής προστασίας, ενδεικτικά πυροπροστασίας, πυρόσβεσης, δασοπροστασίας, δασοπυρόσβεσης, αλλά και παροχής υπηρεσιών πρόληψης, προστασίας και βοήθειας (π.χ. έρευνας και διάσωσης προσώπων) σε θεομηνίες και καταστροφές. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να επιδοτούνται οι εν λόγω επενδύσεις όχι μόνο σε μηχανήματα και εξοπλισμό, αλλά και σε οχήματα, συμπεριλαμβανομένων των υποστηρικτικών στις δράσεις πολιτικής προστασίας οχημάτων, όπως είναι ενδεικτικά τα μέσα μεταφοράς ανθρώπινου δυναμικού, μεταφοράς μηχανημάτων, οχημάτων μεταφοράς απαραίτητων πρώτων υλών, υγρών, καυσίμων, ύδατος, κλπ., τα οποία είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση των αναγκών της πολιτικής προστασίας. Η αναγκαιότητα για την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας υπογραμμίζεται από την τεράστια σημασία την οποία δίνει η κυβέρνηση αλλά και ο ίδιος ο πρωθυπουργός στο ζήτημα της	Η ενίσχυση της πολιτικής προστασίας δεν αποτελεί πεδίο εφαρμογής των αναπτυξιακών νόμων.

		πρόληψης και αντιμετώπισης των οδυνηρών συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.	
		1. Στις εξαιρέσεις των επενδυτικών σχεδίων υπάγεται το χονδρικό (46), το λιανικό εμπόριο (47) και η αποθήκευση (52). Κατ'εξίρεση ενισχύεται ο ΚΑΔ 52.1. Να διευκρινισθεί εάν οι εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο (ΚΑΔ 46 & 47), εφόσον διαθέτουν ή προτίθενται να αποκτήσουν νέες εγκαταστάσεις αποθήκευσης (52.1), δύναται να υπαχθούν στα καθεστώτα ενίσχυσης του νέου νόμου. Σε κάθε περίπτωση ζητάμε να υπαχθούν τόσο το λιανικό όσο και το χονδρικό εμπόριο. 2. Στην περίπτωση που δύναται να υπαχθούν, τότε για την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, για τις δαπάνες αυτές αθροιστικά να εξετασθεί να υπερβαίνουν το 45% (που εξετάζεται στο ΝΣ) και να φτάνουν έως και 80%, εφόσον υπάρχει δέσμευση από το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για το ύψος της ενίσχυσης ανάλογα με την Περιφέρεια, στην οποία πρόκειται να εγκατασταθούν και εφόσον το κόστος των κατασκευών είναι πλέον πολύ υψηλό. 3. Να διευκρινισθεί εάν οι εταιρείες λιανικού και χονδρικού εμπορίου (ΚΑΔ 46 & 47) έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν σε καθεστώτα τα οποία περιλαμβάνουν επενδύσεις μη περιφερειακού χαρακτήρα (π.χ. επενδυτικές δαπάνες για την προστασία περιβάλλοντος, για μέτρα ενεργειακής απόδοσης, για συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ, για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ κλπ.) και εάν τα επενδυτικά σχέδια μπορούν να υλοποιηθούν σε περισσότερους του ενός τόπου υλοποίησης – εγκατάστασης. Οι μεγάλες εταιρείες λιανικού και χονδρικού εμπορίου είναι μεγάλοι καταναλωτές ηλεκτρικού ρεύματος και οι δεσμεύσεις για κλιματική ουδετερότητα, οι οποίες θα συμπεριληφθούν στον νέο κλιματικό νόμο, θα απαιτήσουν μεγάλες επενδύσεις από την πλευρά των εν λόγω εταιρειών σε πολυάριθμα σημεία σε όλο τον Ελλαδικό χώρο, για την επίτευξη των εθνικών στόχων.	Σχόλιο από ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ Ο ΚΑΔ 52.1 δεν θα περιληφθεί στο τελικό κείμενο. Η επιλεξιμότητα των επενδυτικών σχεδίων συνδέεται με το σχέδιο και όχι με τις εν γένει δραστηριότητες του φορέα.
		Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ Σελίδα-79 Στην παράγραφο . 4 – προτείνεται να προστεθούν : • Έργα Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας, με συσσωρευτές ή μέσω Αντλησιοταμίευσης Επιλέξιμοι είναι οι σταθμοί Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας με Μηχανικές (π.χ. Αντλησιοταμίευση) ή Ηλεκτροχημικές μεθόδους (π.χ. Συσσωρευτές ιόντων λιθίου) με εγκατεστημένη ισχύ μέχρι 15 MWe. • Έργα ανακατασκευής και εκσυγχρονισμού του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων (αγωγός , υδροληψίες κλπ) η διαδικασία Repowering ΜΥΗΕ . Επιλέξιμοι είναι οι Μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί με εγκατεστημένη ισχύ έως και 15 MWe οι οποίοι εντάσσονται σε καθεστώς ριζικής ανανέωσης του παραγωγικού τους εξοπλισμού όπου αντικαθίσταται ο βασικός ηλεκτρομηχανολογικός τους	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα ζητήματα που τίθενται έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.

		εξοπλισμός και κατ' ελάχιστο ο υδροστρόβιλος, η ηλεκτρογεννήτρια και ο λοιπός ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός ελέγχου λειτουργίας του σταθμού, και οι εγκαταστάσεις των έργων (αγωγός, υδροληψίες κλπ) όπως αυτή επιβεβαιώνεται από την αρμόδια Αρχή χορήγησης των Αδειών Εγκατάστασης και Λειτουργίας του σταθμού.	
		Σχετικά με την ενίσχυση κατ' εξαίρεση επενδυτικών σχεδίων της περίπτωσης ι) της παραγράφου 4) του Παραρτήματος Α' (Υπαγόμενα & Εξαιρούμενα Επενδυτικά Σχέδια) όπου γίνεται αναφορά στην εξαίρεση του τομέα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και ειδικότερα των επενδυτικών σχεδίων με Κ.Α.Δ. 68.32.13.00 για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Ο.Υ.Μ.Ε.Δ προτείνεται η προσθήκη και για επιχειρήσεις ανάπτυξης και διαχείρισης Θυλάκων Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Δ.) Οι εν λόγω θυλάκες ούτως ή άλλως λειτουργούν και αντιμετωπίζονται σαν ένα Επιχειρηματικό Πάρκο Ειδικού Τύπου (Ν.3982/20011, Τρίτο Μέρος, Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων, άρθρα 41 & 43) στο οποίο εγκαθίστανται και ασκούνται ερευνητικά κέντρα και εργαστήρια καθώς και εγκαταστάσεις που αξιοποιούν ή συνδέονται με τα αποτελέσματα των εργασιών των ερευνητικών κέντρων ή των εργαστηρίων. Προς επιβεβαίωση του άνωθεν επισημαίνεται ότι έως τώρα στο γενικό μέρος και τις κοινές διατάξεις του θεσμικού πλαισίου σύστασης καθεστώτων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων (Ν. 4399/2016 – Άρθρο 12 Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων) οι επιχειρήσεις των οποίων το υπαγόμενο επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), σε Επιχειρηματικά και Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) αντιμετωπίζονταν από κοινού ομοίως και είναι επιλέξιμες για το άρθρο 12 του Αναπτυξιακού Νόμου.	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα ζητήματα που τίθενται έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Να προβλεφθεί ρητά στο Σχέδιο Νόμου η δυνατότητα ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων στους κλάδους αυτούς, διατυπωμένη ως εξής: ...δεν υπάγονται στις χρηματοδοτήσεις βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια: (.....) δ) στον τομέα της ναυπηγίας. Επενδυτικά σχέδια ναυπήγησης και εξοπλισμού πλωτών μέσων παροχής υπηρεσιών υποστήριξης λιμένων (γερανοί, ρυμουλκά, ναυαγοσωστικά, απορρυπαντικά κλπ.) μπορούν κατ' εξαίρεση των ανωτέρω να ενισχυθούν, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις και κατευθύνσεις των Κανονισμών (ΕΕ) 2017/1084 και (ΕΕ) 1315/2013 για την ασφάλεια των μεταφορών, την προστασία του περιβάλλοντος και την πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών.	Σχόλιο από ΕΝΩΣΗ ΠΛΟΙΟΚΤΗΤΩΝ ΡΥΜΟΥΛΚΩΝ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΙΚΩΝ Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη

			επαρκούς επεξεργασίας, μέσα στο πλαίσιο που ορίζει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός.
		«Β. Με βάση την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων – Κωδικ. Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» [υπό στοιχεία 1100330/1954/ΔΜ/2008 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β` 2149) και Εγκ./Πολ. 1133/2008], και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58:» Παρατηρήσεις / επισημάνσεις: Παρατηρείται το γράμμα «Β», χωρίς πρότερη αναφορά του γράμματος «Α» το οποίο γίνεται κατανοητό πως αφορά τυπογραφικό λάθος. Γενικές παρατηρήσεις – Κρίνεται σκόπιμο να οριστεί ο χρονικός ορίζοντας που θα μεσολαβήσει έως την έναρξη ισχύος του νόμου και των σχετικών προκηρύξεων. Ειδικότερα, χρειάζεται να προσδιοριστούν τα επιμέρους στάδια και οι προαπαιτούμενες ενέργειες από πλευράς των υποψήφιων δικαιούχων. Στόχος είναι η δημιουργία του πλαισίου για την κατάλληλη προετοιμασία των επενδυτών, γνωστοποιώντας τα ενδιάμεσα βήματα, μέχρι την τελική έγκριση/απόρριψη των σχεδίων, κατά αντιστοιχία με το Άρθρο άρθ. 19, παρ. 3, στο οποίο περιγράφεται ο χρονικός προγραμματισμός.	ΔΕΚΤΟ
		Σύμφωνα με το παράρτημα όλο το χονδρικό και λιανικό εμπόριο και ειδικά οι αλυσίδες σουπερμάρκετ εξαιρούνται από τον νέο αναπτυξιακό νόμο, ενώ αντίθετα υπάγονται οι εταιρείες logistics. Συγκεκριμένα: στο παράρτημα Α', παρ. Β' στις εξαιρέσεις των επενδυτικών σχεδίων υπάγεται το χονδρικό εμπόριο (46), το λιανικό εμπόριο (47) και η αποθήκευση (52). Ωστόσο, κατ' εξαίρεση ενισχύεται ο ΚΑΔ 52.1. Κατ' αρχάς λοιπόν φαίνεται ότι οι εταιρείες λιανεμπορίου και ειδικά οι εταιρείες σουπερμάρκετ δε μπορούν να υπαχθούν στο νέο αναπτυξιακό νόμο ενώ θα έπρεπε να υπαχθούν. Ο λόγος είναι ότι τα τελευταία χρόνια γίνονται σημαντικότερες επενδύσεις logistics από τις επιχειρήσεις του κλάδου, τόσο για την υποστήριξη της ανάπτυξης και της εξυπηρέτησης του κοινού, αλλά ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα λόγω της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου. Δεύτερον, εάν τελικώς δε γίνει η ανωτέρω υπαγωγή, θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν οι εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο (ΚΑΔ 47 & 46), εφόσον διαθέτουν ή προτίθενται να αποκτήσουν νέες εγκαταστάσεις αποθήκευσης (52.1), δύναται να υπαχθούν στα καθεστάτα ενίσχυσης του νέου νόμου, διότι τώρα είναι αμφισβητούμενο.	Ο ΚΑΔ 52.1 δεν θα περιληφθεί στο τελικό κείμενο.

		• Τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων αφορούν ως επί τω πλείστον ανάπτυξη φωτοβολταϊκών πάρκων με στόχο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είτε για κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών είτε για πώληση. Παρόλο που τα φωτοβολταϊκά αποτελούν μια ανεπτυγμένη και ανταγωνιστική πλέον τεχνολογία και δεν προβλέπονται στα επενδυτικά σχέδια του Παραρτήματος Α', προτείνουμε αυτό να τροποποιηθεί για τις ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς σκοπού που στοχεύουν στην κάλυψη ιδίων ενεργειακών αναγκών. Ειδικά για τις λιγνιτικές περιοχές, είναι δυνατό να υπάρξουν ειδικότερες προβλέψεις στα επιμέρους καθεστώτα της Πράσινης Μετάβασης- Περιβαλλοντική Αναβάθμιση Επιχειρήσεων (Υποκεφάλαιο Β') και Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Υποκεφάλαιο Δ'). Πρόταση: στην παρ.4 του Παραρτήματος Α να συμπεριληφθούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού για αυτοπαραγωγή/ αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ώστε να αποτυπώνονται και στο αρ.5 ως υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια.	Σχόλιο από the Green Tank Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα τιθέμενα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Έχουν αποκλειστεί από τα υπό διαβούλευση καθεστώτα οι ακόλουθοι ΚΑΔ: 52.21.26 Υπηρεσίες ηλεκτροκίνησης, 52.21.26.01 Υπηρεσίες Επαναφόρτισης Συσσωρευτών Ηλεκτρικών Οχημάτων, 52.21.26.02 Υπηρεσίες διαχείρισης και εκμετάλλευσης Υποδομών Επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων και 52.21.26.03 Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών και διαλειτουργικότητας Υποδομών Επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων. Ως Ένωση Βενζινοπωλών Θεσσαλονίκης θεωρούμε ότι οι εν λόγω ΚΑΔ θα μπορούσαν κάλλιστα να βοηθήσουν τη χώρα μας να αναρριχηθεί στην κατάταξη των ευρωπαϊκών χωρών όσον αφορά την τα επίπεδα ηλεκτροκίνησης, ενώ ταυτόχρονα θα ήταν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία, ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο θεσμικό, νομικό και κανονιστικό πλαίσιο γύρω από την ανάπτυξη του δικτύου σημείων ηλεκτροταχυφορτιστών, στο οποίο οι επιχειρήσεις – μέλη μας θα μπορούσαν να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο ως εγγυητές της «πράσινης» μετάβασης, διαθέτοντας τόσο τους κατάλληλους χώρους και τις απαραίτητες υποδομές ασφαλείας για την ανάπτυξη του δικτύου, όσο και το εξειδικευμένο και απαραίτητο αριθμητικά προσωπικό, απασχολώντας συνολικά πάνω από 50.000 εργαζομένους.	Σχόλιο από Ένωση Βενζινοπωλών Θεσσαλονίκης Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα τιθέμενα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Δεν υπάγονται βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια: δ) στον τομέα της ναυπηγίας. Μπορεί με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών να προκηρυχθεί κατ' εξαίρεση καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Πρόταση: Να προστεθεί στους επιλέξιμους ΚΑΔ, ο τομέας της ναυπηγίας. Δεν είναι δυνατόν η κορυφαία ναυτιλιακή δύναμη στον κόσμο που ελέγχει περίπου το 20% του συνολικού θαλάσσιου εμπορίου στην υφήλιο, να επισκευάζει τον στόλο της σε τρίτες χώρες ή να παραγγέλλει ανταλλακτικά ή και νέα πλοία/yachts/σκάφη από το εξωτερικό, την ίδια στιγμή που	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας, μέσα στο

		διαθέτει αφενός στρατηγικό σημείο και αφετέρου πληθώρα κλειστών εγκαταστάσεων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν.	πλαίσιο που ορίζει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός
		Στην παρ.4 του Παραρτήματος Α θα μπορούσε να προστεθεί η ένταξη επενδυτικών σχεδίων για την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία φιλικών προς το περιβάλλον πλωτών αυτοκινούμενων συστημάτων εξυπηρέτησης (επι-αποβίβασης επιβατών) κρουαζιέρας/υδροπλάνων, πιθανώς και σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στον πλέον πρόσφατο 1084/2017 Κανονισμό ΕΕ. Η Ελλάδα πρόκειται να εξυπηρετήσει εκατομμύρια επιβατών στις 2 παραπάνω κατηγορίες τουρισμού τα επόμενα χρόνια και εκτιμάται ότι η ενίσχυση της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι ιδιαίτερα σημαντική.	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας, μέσα στο πλαίσιο που ορίζει ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός
		• Στην παρ.4 του Παραρτήματος Α να συμπεριληφθούν τα έργα των ενεργειακών κοινοτήτων κοινωφελούς σκοπού για αυτοπαραγωγή/ αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, βάσει της προαναφερθείσας τεκμηρίωσης. • Στην παρ.4 του Παραρτήματος Α στα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνονται τα έργα συστημάτων τηλεθέρμανσης τηλεψύξης, δίχως όμως να τίθεται κάποια ρήτρα για την ενίσχυσή τους που να κατοχυρώνει ότι συμβαδίζουν με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους για μείωση εκπομπών και κλιματική ουδετερότητα. Πρόταση: να ενισχύονται τα έργα τηλεθέρμανσης- τηλεψύξης υπό την προϋπόθεση ότι η ενέργεια παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και αυτά είναι συμβατά με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τις βιώσιμες επενδύσεις (ΕΕ) 2020/852 και τις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι και τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, επιμέρους ζητήματα και λεπτομέρειες θα εξειδικεύονται με την εκάστοτε προκήρυξη.
		Για ποιο λόγο αποκλείονται οι μονάδες (αποκλειστικά) παραγωγής ενέργειας, αλλά ενισχύονται μόνο όταν σα συνδυασμός άλλων δραστηριοτήτων. Θα ήταν μία δυνατότητα την οποία θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί μεγάλο μέρος του πλυθησμού, χωρίς να είναι απαραίτητα βιομήχανος. Μήπως θα ήταν σκόπιμο, να υπάρξει η σκέψη για ενίσχυση ίδρυσης μονάδων παραγωγής ενέργειας, έστω και κάτω του 1MW, όπως ίσχυε παλαιότερα;	Εκτιμάται ότι τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
		Παράρτημα Β, 2.1., για τις ενισχύσεις νεοφυών επιχειρήσεων:	Εκτιμάται ότι οι κατηγορίες

		236 Στις ΗΠΑ αποτυγχάνουν το 90%, είναι κατασπατάληση πόρων.	ενισχυόμενων δαπανών και οι δικαιούχοι έχουν ήδη τύχει λεπτομερούς επεξεργασίας.
		• Στην παρ. 1 «Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ» του Παραρτήματος Β δεν είναι σαφές για ποιο λόγο δεν περιλαμβάνονται στους δικαιούχους και ΚοινΣΕΠ, συνεταιρισμοί, ενεργειακές κοινότητες με τα χαρακτηριστικά των ΜμΕ. • Στην παρ.2 «Δαπάνες εκκίνησης για νεοσύστατες και υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις» του Παραρτήματος Β προτείνεται να συμπεριληφθούν με σαφήνεια οι ενεργειακές κοινότητες κοινωφελούς χαρακτήρα, ώστε να τύχουν ενίσχυσης βάσει των προβλεπόμενων στον ΓΑΚ.	Εκτιμάται ότι οι δικαιούχοι έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας.
	266 ^ο σχόλιο	Παράρτημα Β 1.1 Να γίνει « Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια υφισταμένων και νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων». Παρ. 9.2.α Αντί για 45% να γίνει 75% Παρ. 9.2.β Αντί για 30% να γίνει 50%	Η υπηρεσία εκτιμά ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση του σχετικού σχολίου καθώς τα τιθέμενα ζητήματα έχουν τύχει ήδη επαρκούς επεξεργασίας,

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις
	Άρθρο 5 του Συντάγματος Παρ. 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος Παρ. 1 του άρθρου 106 του Συντάγματος

Ζ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ Η΄ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

**Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΔΕΝ ΚΑΤΑΡΓΕΙ ΤΟΝ Ν. 4399/2016 ΑΛΛΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΝΕΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης	Υφιστάμενες διατάξεις
Άρθρο 130 – Μεταβατικές Διατάξεις 1. Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στους νόμους 4399/2016 (Α' 117), 3908/2011 (Α' 8), 3299/2004 (Α' 261), 2601/1998 (Α' 81) και 1892/1990 (Α' 101) εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο εφαρμογής των προβλεπόμενων διαδικασιών ελέγχου, ολοκλήρωσης, καταβολής ενισχύσεων και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των επενδυτικών σχεδίων των παραπάνω νόμων αξιοποιούνται, όπου απαιτείται, τα θεσμικά όργανα του Μέρους Γ'. Αρμόδιοι φορείς τροποποιήσεων αποφάσεων υπαγωγής, ελέγχου, ολοκλήρωσης επενδύσεων, καταβολής ενισχύσεων και παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων είναι οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων των ανωτέρω νόμων. 2. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τον ν. 4399/2016 και το οικείο καθεστώς ενίσχυσης αυτού. Στην περίπτωση που μετά από την 1^η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 - 2027 πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια. 3. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν ήδη υποβληθεί έως την δημοσίευση του παρόντος στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για την υλοποίησή τους και αφορούν στις διαδικασίες ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής των ενισχύσεων. 4. Η παρ. 35 του άρθρου 6 του ν. 2601/1998 (Α' 81) για τις προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τους όρους για την εφαρμογή των ενισχύσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιου και σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 3299/2004 (Α' 261), την παρ. 5 του άρθρου 16	1. Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004, 2601/1998 και 1892/1990, εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο εφαρμογής των προβλεπόμενων διαδικασιών ελέγχου, ολοκλήρωσης, καταβολής ενισχύσεων και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των επενδυτικών σχεδίων των παραπάνω νόμων αξιοποιούνται, όπου απαιτείται, τα Θεσμικά Όργανα των Αναπτυξιακών Νόμων του Μέρους Γ' και τα οριζόμενα στις οικείες αυτών διατάξεις. Αρμόδιοι φορείς τροποποιήσεων αποφάσεων υπαγωγής, ελέγχου, ολοκλήρωσης επενδύσεων, καταβολής ενισχύσεων και παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων είναι οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων. 2. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστώτα ενισχύσεων του νόμου 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4399/2016 και του οικείου καθεστώτος ενίσχυσης αυτού. Στην περίπτωση που μετά την 1^η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 - 2027 πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια. 3. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για την υλοποίησή τους και αφορούν στις διαδικασίες ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής των ενισχύσεων.

του ν. 3908/2011 (Α' 8) και την παρ. 4 του άρθρου 85 του Ν. 4399/2016 (Α' 117) εξακολουθεί να ισχύει.

5. Η υπ' αρ. 43965/30.11.1994 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού αναφορικά με τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στον ν. 1892/1990 (Β' 922), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 90 του παρόντος.

6. Η υπ' αρ. 58692/5.8.1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 870) αναφορικά με το είδος και έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τάξης Γ' και ανώτερης, για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του ν. 2601/1998, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 90 του παρόντος.

7α. Η υπ' αρ. 108621/17.10.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3410), αναφορικά με τον καθορισμό ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, αποκλειστικά για τις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 71 του παρόντος.

7β. Η υπ' αρ. 129229/24.11.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 4122) αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

7γ. Η υπ' αρ. 86642/28.8.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3539), αναφορικά με τον καθορισμό των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), καθώς και των μεγάλων επιχειρήσεων, που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016, για τα οποία το αιτούμενο ποσό ενίσχυσης σε ακαθάριστο ισοδύναμο

4. Εφαρμόζεται και για τον παρόντα νόμο η παρ. 35 του άρθρου 6 του Ν. 2601/1998, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 3299/2004, την παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3908/2011 και την παρ. 4 του άρθρου 85 του Ν. 4399/2016.

5. Η υπ' αριθμ. 43965/30.11.1994 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν. 1892/90» (Β' 922/14-12-1994), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο του άρθρου

6. Η υπ' αριθμ. 58692/5.8.1998 κοινή υπουργική απόφαση «Είδος και έκταση των έργων, που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τάξης Γ' και ανώτερης για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν. 2601/1998» (Β' 870/19-08-1998), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο του άρθρου.

7. Η υπ' αριθμ. 108621/17-10-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώς ενισχύσεων του Ν. 4399/2016 (Α' 117), επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του καν. (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της επιτροπής, αποκλειστικά στις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου» (Β' 3410/24-10-2016), όπως τροποποιήθηκε, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής Υπουργικής απόφασης της παρ.

7. Η υπ' αριθμ. 129229/24-11-2017 Κοινή Υπουργική

επιχορήγησης ανά επενδυτικό σχέδιο και ανά επιχείρηση υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε θέματος σχετικού με την παροχή των ενισχύσεων σε αυτά τα επενδυτικά σχέδια, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος.

8. Η υπ' αρ. 135056/16.12.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 4155), αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας, των δικαιολογητικών και κάθε άλλου θέματος σχετικού με τη χορήγηση προκαταβολής για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 3908/2011, η οποία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 77 του ν. 4399/2016 εφαρμόζεται αναλόγως στον ν. 4399/2016 δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 4582/2018 (Α' 208), διατηρείται σε ισχύ, μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 2α του άρθρου 24 του παρόντος.

9. Η απόφαση της παρ. 13 του άρθρου 21 του παρόντος εφαρμόζεται και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στα καθεστάτα ενισχύσεων των νόμων 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004 και 2601/1998. Με την έκδοση της απόφασης αυτής, καταργείται η υπ' αρ. 2106/31.1.2013 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών και Δικτύων (Β' 183).

10. Η υπ' αρ. 61239/15.6.2020 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 2471), αναφορικά με την εφαρμογή της ενίσχυσης φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 4399/2016, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 24 του παρόντος.

11. Η υπ' αρ. 76008/22.12.2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Β' 3653) αναφορικά με τον έλεγχο της τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων επιχειρήσεων των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στους επενδυτικούς νόμους εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος.

12. Η υπ' αρ. 47718/8.11.2011 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β' 2669) αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας και του τρόπου επέλευσης των συνεπειών για τις περιπτώσεις μη τήρησης των υποχρεώσεων ως προς τις θέσεις απασχόλησης των επιχειρήσεων που έχουν υπαχθεί στον ν. 3299/2004, εφαρμόζεται και για τον παρόντα μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 28 του παρόντος.

13. Η περ. η της παρ. 1 του άρθρου 25 του παρόντος για την υποβολή έκθεσης ορκωτού ελεγκτή στα επενδυτικά σχέδια άνω των επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ εφαρμόζεται και για τα επενδυτικά σχέδια των νόμων 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004.

14. Ως προς τη σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών

Απόφαση «Καθορισμός των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστάτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε σχετικού θέματος για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού» (Β' 4122/27-11-2017), όπως τροποποιήθηκε, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση της κοινής Υπουργικής απόφασης της παρ.

8. Η Υπουργική απόφαση 135056/16-12-2016 «Καθορισμός της διαδικασίας, των δικαιολογητικών και κάθε άλλης αναγκαίας ρύθμισης, για τη χορήγηση προκαταβολής για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.3908/2011, που σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 77 του ν.4399/2016» εφαρμόζεται αναλογικά στο ν.4399/2016 δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν.4582/2018 (Α' 208), διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται μέχρι την έκδοση νέας απόφασης.

β. Η απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4399/2016 έχει εφαρμογή και για τις επενδύσεις του ν. 3908/2011 (Α' 8), καθώς και για τις επενδύσεις που έχουν ενισχυθεί με τα κίνητρα της επιχορήγησης ή και της επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των νόμων 2601/1998 (Α' 81) και 3299/2004 (Α' 261). Με την έκδοση της απόφασης αυτής καταργείται η ισχύουσα 2106/31.1.2013 απόφαση (Β' 183).»

16. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 22 και της παραγράφου 8 του άρθρου 23 του παρόντος διατηρούνται σε ισχύ η απόφαση υπ' αριθμ. 76008/22.12.2014 (Β' 3653), καθώς και η απόφαση υπ' αριθμ. 47718/8.11.2011 (Β' 2669), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 46015/29.10.2012 (Β' 3003) και 49901/21.11.2012 (Β' 3076).

Σχεδίων του άρθρου 118, εφαρμόζεται η υπ' αρ. 90280/18.8.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 2981), έως την έκδοση νέας απόφασης.

15. Για την εφαρμογή της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120, όσον αφορά στη σύσταση των οργάνων ελέγχου, εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αρ. 118699/31.10.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3929), έως την έκδοση της απόφασης της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 120.

16. Η υπ' αρ. 134020/23.12.2019 (Β' 4767) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης του τελευταίου εδαφίου της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

17. Η υπ' αρ. 133829/23.12.2019 (Β' 4789) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της κοινής απόφασης της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 120 του παρόντος.

18. Για την εφαρμογή του άρθρου 121 εξακολουθεί να ισχύει η υπ' αρ. 122368/16.11.2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3800) για τη σύσταση Επιτροπής για τη Διαχείριση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) και του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 (Α' 83), και τον έλεγχο των σχετικών διαδικασιών.

19. Έως την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 124 κανονιστικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ η υπ' αρ. 26226/3.3.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 117).

Η. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

31.	Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων		
	Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Συναρμόδια Υπουργεία – Συναρμόδιες υπηρεσίες / φορείς	Αντικείμενο συναρμοδιότητας
	Άρθρο 29	Υπουργείο Οικονομικών	Ετήσιος καθορισμός του ποσού κατά είδος ενίσχυσης που θα χορηγείται ανά καθεστώς, που συνίσταται και προκηρύσσεται βάσει του παρόντος. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον ΓΑΚ όριο ανά καθεστώς.
	Άρθρο 37	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 44	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του παρόντος.
Άρθρο 57	Καθ' ύλην συναρμόδιο Υπουργείο	Καθορισμός ειδικότερου πλαισίου εφαρμογής του παρόντος Υποκεφαλαίου (Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης) στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων του παρόντος καθεστώτος από το ΕΣΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.
Άρθρο 64	Καθ' ύλην συναρμόδιο Υπουργείο	Καθορισμός ειδικότερων όρων για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν (Καθεστώς Έρευνας και Καινοτομίας).
Άρθρο 71	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και γεωργίας.
Άρθρο 90	Υπουργείο Τουρισμού	1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού, η οποία δεν δύναται να τροποποιηθεί πριν από την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύναται να καθορίζονται περιοχές της Επικράτειας οι οποίες παρουσιάζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας και οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του υποκεφαλαίου ή και από είδη ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 87. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων, ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών οργανωμένων

		κατασκηνώσεων (campings), ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής.
Άρθρο 97	Υπουργείο Τουρισμού	Καθορισμός προδιαγραφών και όρων που πρέπει να πληρούν επενδυτικά σχέδια του παρόντος (Καθεστώς Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού).
Άρθρο 120	Υπουργείο Οικονομικών	Καθορισμός ελεγκτικού πλαισίου (Διεθνή Πρότυπα) βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4449/2017.
Άρθρο 124	Υπουργείο Οικονομικών	Καθορισμός αποζημιώσεων των μελών των Επιτροπών και των Οργάνων Ελέγχου
Άρθρο 129	Συναρμόδια υπουργεία	Εξουσιοδοτικές διατάξεις: 1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών δύναται να υπάγονται στον παρόντα νόμο και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις με βάση άλλες κανονιστικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής. 2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και οι περιορισμοί των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2, 3 και 4 του Παραρτήματος Α. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα. 4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να ανατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων υπό όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν. 5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά

για την πραγματοποίηση ελέγχων των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 24.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών εξειδικεύονται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) της περ. ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 24.

8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των καθεστώτων ενισχύσεων του Μέρους Β'.

9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παραβόλων του άρθρου 27.

11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται η διαδικασία ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής ή και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα

σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος για την ανάκληση του φορολογικού οφέλους, την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του οφειλόμενου ποσού φόρου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα), βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι του άρθρου 120, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 (Α' 7).

14. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου σχετικά με την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και κάθε αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για τη ρύθμιση των θεμάτων της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 120.

15. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται ο τρόπος, οι κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων και η διαδικασία άσκησης του δειγματοληπτικού ελέγχου, τα όρια ελέγχου επενδύσεων για κάθε επιτροπή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του δειγματοληπτικού ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 120.

16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Μητρώου του άρθρου 117, των Επιτροπών των άρθρων 118, 119, 121, 122 και 123 και των οργάνων ελέγχου του άρθρου 120.

17. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

	245	μπορεί να προκηρυχθεί, κατ' εξαίρεση, καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. 18. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.
Παράρτημα Α	Υπουργείο Τουρισμού και άλλα συναρμόδια Υπουργεία	Καθορισμός περιοχών της επικράτειας οι οποίες θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περ. γ) της παρ. 4 του Παραρτήματος Α (τομέας τουρισμού - ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις)

32.	Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων				
	Εξουσιοδοτική διάταξη	Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο	Χρονοδιάγραμμα (ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)
	Άρθρο 19 παρ. 10	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Έκδοση Οδηγού Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ο οποίος αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και περιλαμβάνει τις μεθόδους ελέγχου των προϋποθέσεων νομιμότητας και τις μεθόδους αξιολόγησης, τα πρότυπα κόστη ανά είδος επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.	
	Άρθρο 29 παρ. 3	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Οικονομικών	Ετήσιος καθορισμός ετησίως του ποσού κατά είδος ενίσχυσης που χορηγείται ανά καθεστώς. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον	

		246	Γ.Α.Κ. όριο, ανά καθεστώς.	
Άρθρο 29 παρ. 4	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Κατανομή των ποσών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου μεταξύ των αρμοδίων φορέων εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 17.	
Άρθρο 30 παρ.1	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Προκήρυξη καθεστώτων ενίσχυσης	
Άρθρο 37	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.	
Άρθρο 44	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο παρόν.	
Άρθρο 57 παρ. 1	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Συναρμόδιο Υπουργείο	Δύναται να καθορίζεται το ειδικότερο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων από το ΕΣΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.	
Άρθρο 64	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο	Δύναται να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς του Υποκεφαλαίου Ε'.	
Άρθρο 71 παρ. 1	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Καθορίζονται ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως ορίζεται στα στοιχεία 8 και 10 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ..	

Άρθρο 71 παρ. 2	Κοινή Υπουργική Απόφαση	247 Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Δύνανται να υπάγονται σε καθεστώτα ενισχύσεων του Υποκεφαλαίου ΣΤ' είδη επενδυτικών σχεδίων στους τομείς: αα. Της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 354), με την επιφύλαξη του Γ.Α.Κ. και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 (ΕΕ L 369) της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014, ββ. της γεωργίας, σύμφωνα με το στοιχείο 9 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ.. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές, οι πρόσθετοι όροι, η νομική μορφή των ενισχυόμενων επιχειρήσεων, οι περιορισμοί και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια των τομέων αυτών.	
Άρθρο 90 παρ. 1	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Τουρισμού	Δύνανται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων, ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής.	
Άρθρο 90 παρ. 2	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Τουρισμού	Δύνανται να καθορίζονται το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών οργανωμένων	

		248	κατασκηνώσεων (campings), ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής.	
Άρθρο 97	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Τουρισμού	Δύνатаι να καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι που πρέπει να πληρούν επενδυτικά σχέδια του Υποκεφαλαίου Ι.	
Άρθρο 118	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων	
Άρθρο 119	Αποφάσεις Αρμοδίων Οργάνων	Φορείς υποδοχής και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων	Σύσταση Επιτροπής Ενστάσεων	
Άρθρο 120 παρ.1	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Σύσταση Οργάνων Ελέγχου Επενδυτικών Σχεδίων	
Άρθρο 121	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Σύσταση Επιτροπής Διαχείρισης Μητρώου και Ελέγχου Διαδικασιών	
Άρθρο 122	Αποφάσεις Αρμοδίων Οργάνων	Φορείς υποδοχής και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων	Σύσταση Γνωμοδοτικής Επιτροπής	
Άρθρο 123	Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Σύσταση Επιτροπής Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής	
Άρθρο 126	Απόφαση Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Καθορισμός θεμάτων λειτουργίας Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣ-Αν)	
Άρθρο 129	Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών δύνатаι να υπάγονται στον παρόντα νόμο και	

		249 Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Τουρισμού Άλλα συναρμόδια Υπουργεία	επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις με βάση άλλες κανονιστικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής. 2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές και οι περιορισμοί των επενδυτικών σχεδίων των παρ. 2, 3 και 4 του Παραρτήματος Α. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παρ. 6 έως 10 του Παραρτήματος Β, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα. 4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να ανατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων υπό όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.	
--	--	---	---	--

		5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την πραγματοποίηση ελέγχων των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β. 6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 24. 7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών εξειδικεύονται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) της περ. ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 24. 8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της	
--	--	---	--

			χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των καθεστώτων ενισχύσεων του Μέρους Β'. 9. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26. 10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παραβόλων του άρθρου 27. 11. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται η διαδικασία ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής ή και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28. 12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος για την ανάκληση του φορολογικού οφέλους, την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, τον τύπο και το	
--	--	--	---	--

			περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του οφειλόμενου ποσού φόρου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 28. 13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα), βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι του άρθρου 120, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 (Α' 7). 14. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου σχετικά με την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και κάθε αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για τη ρύθμιση των θεμάτων της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 120. 15. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται ο τρόπος, οι κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων και η διαδικασία άσκησης του δειγματοληπτικού ελέγχου, τα όρια ελέγχου επενδύσεων για κάθε επιτροπή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του	
--	--	--	---	--

			δειγματοληπτικού ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 120. 16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Μητρώου του άρθρου 117, των Επιτροπών των άρθρων 118, 119, 121, 122 και 123 και των οργάνων ελέγχου του άρθρου 120. 17. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μπορεί να προκηρυχθεί, κατ' εξαίρεση, καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. 18. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους.	
Παράρτημα παρ. 4δ	A	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Τουρισμού, άλλα συναρμόδια Υπουργεία Καθορισμός περιοχών της επικράτειας οι οποίες θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περ. γ της παρ. 4 του	

		254	(τομέας τουρισμού - ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις) ή και από είδη ενισχύσεων των καθεστώτων του υποκεφαλαίου Θ και Ι του Μέρους Β'	
--	--	-----	--	--

Ανάγκη σύστασης νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας	
33.	Ποιες διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπουν τη σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας;
	Δεν προβλέπεται.
34.	Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.
35.	Χρόνος έναρξης λειτουργίας του νέου οργάνου
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.
36.	Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.
	Στοιχεία νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
37.	Επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.
38.	Χώρος λειτουργίας του νέου οργάνου
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.
39.	Διασφάλιση επαρκούς υλικοτεχνικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού

	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.	255
40.	Τρόπος στελέχωσης του νέου οργάνου	
	Δεν ευρίσκει εφαρμογή.	

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2022

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

CHRISTOS STAIKOURAS

CHRISTOS STAIKOURAS

14.01.2022 17:13

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS

14.01.2022 17:19

NIKOLAOS GEORGIOS DENDIAS

NIKOLAOS GEORGIOS DENDIAS

14.01.2022 17:13

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ

NIKI KERAMEUS

NIKI KERAMEUS

14.01.2022 17:52

ATHANASIOS PLEVRIIS

ATHANASIOS PLEVRIIS

14.01.2022 18:01

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

KONSTANTINOS SKREKAS

KONSTANTINOS SKREKAS

14.01.2022 17:54

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS

14.01.2022 17:14

STYLIANI MENDONI

STYLIANI MENDONI

14.01.2022 17:18

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

KONSTANTINOS TSIARAS

KONSTANTINOS TSIARAS

14.01.2022 17:36

MAVROUDIS VORIDIS

MAVROUDIS VORIDIS

14.01.2022 17:45

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

IOANNIS PLAKIOTAKIS

IOANNIS PLAKIOTAKIS

14.01.2022 17:13

SPYRIDON PANAGIOTIS LIVANOS

SPYRIDON PANAGIOTIS LIVANOS

14.01.2022 17:30

VASILEIOS KIKILIAS

VASILEIOS KIKILIAS

14.01.2022 17:13

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΛΙΒΑΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

CHRISTOS STYLIANIDIS CHRISTOS STYLIANIDIS
14.01.2022 17:12

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

GEORGIOS GERAPETRITIS GEORGIOS GERAPETRITIS
14.01.2022 17:29

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

KYRIAKOS PIERRAKAKIS KYRIAKOS PIERRAKAKIS
14.01.2022 17:12

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

THEODOROS SKYLAKAKIS THEODOROS SKYLAKAKIS
14.01.2022 18:26

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

NIKOLAOS PAPATHANASIS NIKOLAOS PAPATHANASIS
14.01.2022 17:11

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

MILTIADIS VARVITSIOTIS MILTIADIS VARVITSIOTIS
14.01.2022 17:22

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

STYLIANOS PETSAS STYLIANOS PETSAS
14.01.2022 17:48

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ELEFTHERIOS AVGENAKIS ELEFTHERIOS AVGENAKIS
14.01.2022 17:16

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. 6 / 2 / 2022

Ε Κ Θ Ε Σ Η
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων
«Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Παρέχονται κίνητρα σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους και θεσπίζονται αντίστοιχα καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια που δύνανται να υπάγονται στις αναφερόμενες κατηγορίες (ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων, πράσινη μετάβαση, νέο επιχειρείν κ.λπ.). Καθορίζεται το κυρίως θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εφαρμογή των ανωτέρω καθεστώτων ενισχύσεων, τίθενται ορισμοί και προσδιορίζονται τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα εν λόγω καθεστώτα και οι επιλέξιμες δαπάνες που δύνανται να λαμβάνουν ενισχύσεις (περιφερειακές και άλλες πλην των περιφερειακών). **(άρθρα 1-8)**

β. Εξειδικεύονται τα είδη, το περιεχόμενο και ο τρόπος καταβολής των προβλεπόμενων ενισχύσεων [φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση, επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου], οι εντάσεις και τα ύψη αυτών αναλόγως του χαρακτήρα τους ως περιφερειακού ή μη, καθώς και τα ανώτατα ποσά των ενισχύσεων. Επιπροσθέτως, προσδιορίζονται οι πηγές χρηματοδότησης για το σύνολο των ανωτέρω ειδών ενίσχυσης πλην της φορολογικής απαλλαγής [κάλυψη από ΠΔΕ από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς]. Σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων όρων για τα ποσά ενίσχυσης, προβλέπεται επιστροφή ή και ανάκτηση καθώς και επιβολή κυρώσεων. **(άρθρα 9-12 και 24)**

γ. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων στα προβλεπόμενα καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων (δικαιούχοι, ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων, υποβολή αίτησης, αξιολόγηση κ.λπ.), ο έλεγχος των επιμέρους σταδίων τους (υλοποίηση, τυχόν τροποποίηση, ολοκλήρωση, έναρξη παραγωγικής λειτουργίας), καθώς και οι υποχρεώσεις των ενισχυόμενων φορέων. Σε περίπτωση μη τήρησης των οριζόμενων για την ολοκλήρωση της επένδυσης, προβλέπεται ανάκτηση των ποσών ενίσχυσης. Επιπροσθέτως, σε περίπτωση παράβασης των οριζόμενων υποχρεώσεων από τους ενισχυόμενους φορείς, προβλέπονται, κατά περίπτωση οι μνημονευόμενες κυρώσεις αναφορικά με τις χορηγούμενες ενισχύσεις, αναλόγως και του είδους αυτών (ανάκτηση του συνόλου ή μέρους της

ενίσχυσης νομιμοτόκως, ολική ή μερική απώλεια του φορολογικού οφέλους, προσαυξημένη επιστροφή ποσού ενίσχυσης, επιβολή προστίμου κ.λπ.).

(άρθρα 13-23, 25-26 και 28)

δ. Προβλέπεται η καταβολή παραβόλου για την υποβολή κ.λπ. των επενδυτικών σχεδίων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Τα εν λόγω παράβολα δύναται να μην επιστρέφονται ή να εκπίπτουν κατά αναφερόμενη περίπτωση.

(άρθρα 17, 19, 20, 27)

2.α. Με υ.α. προκηρύσσονται ετησίως τα θεσπιζόμενα καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων και με κ.υ.α. καθορίζεται ετησίως το μέγιστο ποσό κατά είδος ενίσχυσης που δύναται να χορηγείται ανά καθεστώς. Η απόφαση προκήρυξης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον συνολικό προϋπολογισμό του καθεστώτος, το είδος και το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων, καθώς και το ύψος του απαιτούμενου παραβόλου κατά περίπτωση.

(άρθρα

29-30)

β. Εξειδικεύονται τα επιμέρους καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων με καθορισμό του σκοπού, των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων, των επιλέξιμων δαπανών, των ειδών και ποσών ενισχύσεων, των δικαιούχων, της διαδικασίας αξιολόγησης κ.λπ., όπως το καθεστώς ενισχύσεων που διέπει την αγροδιατροφή, την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, τις τουριστικές επενδύσεις, τις «Μεγάλες Επενδύσεις», τις «Ευρωπαϊκές Αλυσίδες Αξίας», και την «Επιχειρηματικότητα 360⁰». **(άρθρα 31-116)**

3. Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων:

- Αξιοποιούνται το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.), του άρθρου 7 του π.δ. 33/2011 καθώς και το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών, που συστήνεται με υ.α. **(άρθρο 117)**

- Παρέχεται εξουσιοδότηση για τη σύσταση, με υ.α, Επιτροπής Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων,

- Συστήνεται επίσης Επιτροπή εξέτασης των ενστάσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρα 118-119)**

- Ορίζεται ότι η διενέργεια των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων πραγματοποιείται από τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011 ή ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατ' επιλογή του φορέα,

- Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τη σύσταση, με υ.α. των οργάνων ελέγχου επενδύσεων. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο αριθμός των μελών τους, ο χρόνος και ο τρόπος συγκρότησής τους, οι αρμοδιότητές τους, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα,

- Περιλαμβάνεται πρόβλεψη για διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου ποσοστού, τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, με τις σχετικές κυρώσεις σε περίπτωση αποκλίσεων ή/και ανακριβών δηλώσεων ή άλλων σοβαρών παραβάσεων.

(άρθρο 120)

- Συστήνεται, με υ.α, Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών καθώς και Επιτροπή Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Αποφάσεων Υπαγωγής, με τις οριζόμενες αρμοδιότητες,

- Σε κάθε φορέα υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων συστήνεται, με απόφασή του, Γνωμοδοτική Επιτροπή με έργο τη γνωμοδότηση για την έκδοση αποφάσεων ανάκλησης και επιστροφής ενισχύσεων, καθώς και του τρόπου συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις και συστάσεις ελεγκτικών οργάνων για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των οριζόμενων αναπτυξιακών νόμων.

(άρθρα 121 - 123)

- Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τον καθορισμό με κ.υ.α., των αποζημιώσεων των μελών των Μητρώων Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων, των Επιτροπών: i) Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ii) Ενστάσεων, iii) Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, iv) Γνωμοδότησης, v) Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Απόφασης Υπαγωγής καθώς και των οργάνων ελέγχου επενδυτικών σχεδίων. Για τις εν λόγω αποζημιώσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ.3, 4 και 5 του άρθρου 80 και του δευτέρου, τρίτου, τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παρ.17 του άρθρου 85 του ν.4399/2016.

(άρθρα 124, 125, 129)

4. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού νόμου (Π.Σ.-Αν), του τρόπου δημοσιότητας των σχετικών πληροφοριών των ανωτέρω καθεστώτων καθώς και της αξιολόγησης των συνεπειών των ενισχύσεων.

(άρθρα 126-128)

5. Περιλαμβάνονται εξουσιοδοτήσεις για τη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων για την εφαρμογή των ανωτέρω και μεταβατικής ισχύος διατάξεις. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται και τα ακόλουθα:

- Με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών δύναται να υπάγονται στον υπό ψήφιση νόμο και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις με βάση άλλες κανονιστικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής,

- Με υ.α. δύναται να ανατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων υπό όρους και προϋποθέσεις,

- Με κ.υ.α. καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο, βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι του άρθρου 120,

- Με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών μπορεί να προκηρυχθεί, κατ' εξαίρεση, καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στους νόμους 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004, 2601/1998 και 1892/1990 εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο,
- Επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στα καθεστάτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 και για τα οποία δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής ή απόρριψης μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2021, εξετάζονται σύμφωνα με τον ν. 4399/2016 και το οικείο καθεστώς ενίσχυσης αυτού,
- Σε περιπτώσεις που μετά από την 1^η Ιανουαρίου 2022 εκδίδονται αποφάσεις υπαγωγής και μόνο εφόσον το ύψος ενίσχυσής τους υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022 - 2027 πραγματοποιείται η προσαρμογή στα νέα όρια,
- Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν ήδη υποβληθεί έως τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για την υλοποίησή τους και αφορούν στις διαδικασίες ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής των ενισχύσεων. **(άρθρα 129-130)**

6. Προσαρτώνται στον υπό ψήφιση νόμο και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτού τα Παραρτήματα Α (υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια) και Β (επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων). **(άρθρο 131)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού:

1. Δαπάνη ή απώλεια εσόδων, κατά περίπτωση, από τη χορήγηση των προβλεπόμενων ειδών ενισχύσεων [φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση, επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και επιδότηση κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης] σε επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα επιμέρους θεσπιζόμενα καθεστάτα, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά καθώς και από την έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων. **(άρθρα 9, 12, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 34, 41, 61, 68, 75, 81, 87, 94, 101, 108, 114, 129, 130)**

Η εν λόγω δαπάνη ή απώλεια εσόδων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός δικαιούχων, πλήθος και μορφή ενισχύσεων κ.λπ.).

2. Δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη των Μητρώων Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων, των Επιτροπών: i) Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ii) Ενστάσεων, iii) Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, iv) Γνωμοδότησης, v) Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Απόφασης

Υπαγωγής, καθώς και των οργάνων ελέγχου επενδυτικών σχεδίων. **(άρθρα 124, 129)**

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ατόμων κ.λπ.) και από την έκδοση της σχετικής κ.υ.α.

3. Αύξηση δημοσίων εσόδων:

- από την είσπραξη παραβόλων για την υποβολή επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οριζόμενες ενέργειες σε σχέση με αυτά, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων, **(άρθρα 27, 129)**

- από την επιβολή κυρώσεων για τις προβλεπόμενες παραβάσεις. **(άρθρα 24, 28, 120 παρ.2 και 3)**

4. Μείωση εκροών του προϋπολογισμού του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων από την προσαρμογή στα νέα όρια των επενδυτικών σχεδίων του ν.4399/2016, για τα οποία οι αποφάσεις υπαγωγής θα εκδοθούν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2022, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. **(άρθρο 130 παρ.2)**

5. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων από την επιβολή κυρώσεων σε σχέση με τις χορηγούμενες ενισχύσεις λόγω μη τήρησης των προβλεπόμενων όρων και υποχρεώσεων από τους ενισχυόμενους φορείς (ανακτήσεις και επιστροφές ποσών ενίσχυσης νομιμοτόκως, πρόστιμα κ.λπ.), το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά. **(άρθρα 23, 24, 28)**

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2022

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα επί του κρατικού προϋπολογισμού:

1. Δαπάνη ή απώλεια εσόδων, κατά περίπτωση, από τη χορήγηση των προβλεπόμενων ειδών ενισχύσεων [φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση, επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και επιδότηση κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης] σε επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα επιμέρους θεσπιζόμενα καθεστώτα, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά καθώς και από την έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων. **(άρθρα 9, 12, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 34, 41, 61, 68, 75, 81, 87, 94, 101, 108, 114, 129, 130)**

Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός δικαιούχων, πλήθος και μορφή ενίσχυσης κ.λπ.).

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπιστεί από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του.

2. Δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη των Μητρώων Αξιολογητών Επενδυτικών Σχεδίων, των Επιτροπών: i) Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ii) Ενστάσεων, iii) Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών, iv) Γνωμοδότησης, v) Αξιολόγησης Τροποποιήσεων Απόφασης Υπαγωγής, καθώς και των οργάνων ελέγχου επενδυτικών σχεδίων. **(άρθρα 124, 129)**

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό μελών κ.λπ.) και από την έκδοση της σχετικής κ.υ.α. και θα αντιμετωπιστεί από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2022

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ